

Официален вестник на Европейския съюз

L 257

Издание
на български език

Законодателство

Година 57
28 август 2014 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 ⁽¹⁾ 1
- ★ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО 73
- ★ Регламент (ЕС) № 911/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно многогодишното финансиране на дейността на Европейската агенция за морска безопасност в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации ⁽¹⁾ 115
- ★ Регламент (ЕС) № 912/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за създаване на рамка за уредбата на финансовата отговорност, свързана с арбитражните съдилища за уреждане на спорове между инвеститор и държава, учредени по силата на международни споразумения, по които Европейският съюз е страна 121

ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за установяване на рамка за морско пространствено планиране 135

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП

★ Директива 2014/90/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно морското оборудване и за отмяна на Директива 96/98/ЕО на Съвета ⁽¹⁾	146
★ Директива 2014/91/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за изменение на Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) по отношение на депозитарните функции, политиката за възнаграждения и санкциите ⁽¹⁾	186
★ Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции ⁽¹⁾	214

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 909/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 юли 2014 година

за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта за законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК), заедно с централните контрагенти (ЦК) допринасят в значителна степен за поддържането на инфраструктурите, свързани с предоставяните след сключване на сделките услуги, което гарантира защитата на финансовите пазари и създава увереност у пазарните участници, че сделките с ценни книжа се извършват надлежно и навременно, включително в периоди на извънредно натоварване.
- (2) Управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа заемат ключово място в процеса на сетълмент, поради което са от системно значение за функционирането на пазарите на ценни книжа. Тъй като изпълняват важна функция в системите на държане на ценни книжа, чрез които участниците в тях докладват за държаните от инвеститорите ценни книжа, управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа служат и като основно средство за контрол на целостта на емисиите, което възпрепятства неоснователното създаване или намаляване на емитирани ценни книжа, и съответно са от важно значение за поддържане на доверието на инвеститорите. Освен това управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа участват пряко в осигуряването на обезпечения при операции, свързани с паричната политика, както и в процеса на осигуряване на обезпечения между кредитни институции, поради което са съществен фактор в процеса на осигуряване на обезпечения.

⁽¹⁾ ОВ С 310, 13.10.2012 г., стр. 12.

⁽²⁾ ОВ С 299, 4.10.2012 г., стр. 76.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

- (3) Въпреки че Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ доведе до намаляване на прекъсванията, засягащи системата за сепълмент на ценни книжа, причинени от процедури по несъстоятелност срещу участници в нея, е необходимо да се обърне внимание и на други рискове за системите за сепълмент на ценни книжа, както и на риска от несъстоятелност или от прекъсване във функционирането на ЦДЦК, които управляват системи за сепълмент на ценни книжа. По отношение на редица ЦДЦК съществуват кредитни и ликвидни рискове, произтичащи от предоставянето на спомагателни спрямо сепълмента банкови услуги.
- (4) В отсъствието на общи пруденциални правила все по-честите случаи на трансграничен сепълмент, които са резултат от развиването на договорености за връзка между ЦДЦК, поставят под въпрос устойчивостта на ЦДЦК спрямо рисковете, с които се сблъскват ЦДЦК от други държави членки. Нещо повече, въпреки увеличаването на трансграничния сепълмент, движенията от пазара промени по посока на по-голямо интегриране на пазара за предоставяни от ЦДЦК услуги се оказаха доста бавни. Наличието на отворен вътрешен пазар за сепълмент на ценни книжа следва да осигури възможност на всеки инвеститор в Съюза да инвестира във всички ценни книжа в Съюза със същата лекота и с помощта на същите процеси като приложимите спрямо националните ценни книжа. Въпреки това пазарите на сепълмент в Съюза остават разпокъсани между отделните държави членки, а трансграничният сепълмент — по-скъп, поради различните национални правила, които регулират сепълмента и дейностите на ЦДЦК, и ограничената конкуренция между отделните ЦДЦК. Тази разпокъсаност затруднява трансграничния сепълмент, като поражда допълнителни рискове и разходи. Предвид системното значение на ЦДЦК конкуренцията между тях следва да се насърчава, за да могат участниците на пазара да имат избор от доставчици и за да се намали зависимостта от отделен доставчик на инфраструктура. В отсъствието на еднакви задължения за пазарните оператори и на общи пруденциални стандарти за ЦДЦК вероятното предприемане на несъгласувани мерки на национално равнище ще има пряко отрицателно въздействие върху сигурността, ефективността и конкуренцията на пазарите на сепълмент в Съюза. Необходимо е тези съществени пречки пред функционирането на вътрешния пазар да се отстранят, да се избегнат нарушенията на конкуренцията, както и да се предотврати появата на такива пречки и нарушения в бъдеще. За правилното функциониране на вътрешния пазар е необходимо създаването на интегриран пазар за сепълмент на ценни книжа, без разграничение между национални и трансгранични сделки с ценни книжа. Ето защо съответното правно основание за настоящия регламент следва да бъде член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) в съответствие с тълкуването му в трайната съдебна практика на Съда на Европейския съюз.
- (5) Необходимо е с регламент да бъдат установени редица уеднаквени задължения, които да бъдат наложени на участниците на пазара във връзка с определени аспекти на цикъла и дисциплината при сепълмента, и да се предвиди набор от общи изисквания за ЦДЦК, управляващи системи за сепълмент на ценни книжа. Прякото прилагане на разпоредбите на такъв регламент следва да гарантира, че спрямо всички пазарни оператори и ЦДЦК се прилагат пряко еднакви задължения, стандарти и правила. Чрез такъв регламент следва да се повиши степента на сигурност и ефикасност на сепълмента в Съюза, като се предотврати несъответствието между националните правила, което би могло да възникне при транспонирането на директива. Такъв регламент следва да намали регулаторната сложност за пазарните оператори и ЦДЦК, която се дължи на различните национални правила, и да позволи на ЦДЦК да предоставят услугите си на трансгранична основа, без да е необходимо да съблюдават различни набори от национални изисквания, като например свързаните с лицензирането, надзора, организацията или рисковете на ЦДЦК. Наличието на регламент, с който се въвеждат еднакви изисквания за ЦДЦК, следва също така да допринесе за отстраняване на нарушенията на конкуренцията.
- (6) На 20 октомври 2010 г. Съветът за финансова стабилност призова за по-надеждни основни пазарни инфраструктури и поиска преразглеждане и усъвършенстване на съществуващите стандарти. През април 2012 г. Комитетът за платежни системи и системи за сепълмент (КПССС) на Банката за международни разплащания (БМР) и Международната организация на комисиите за ценни книжа (МОКЦК) приеха международни стандарти за инфраструктурите на финансовите пазари. Тези стандарти замениха препоръките на БМР от 2001 г., които бяха адаптирани на европейско равнище през 2009 г. от Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и Европейският комитет на регулаторите на ценни книжа посредством незадължителни насоки. Предвид глобалния характер на финансовите пазари и системното значение на ЦДЦК е необходимо сближаване в международен план на пруденциалните изисквания, които се прилагат за ЦДЦК. Настоящият регламент следва да бъде съобразен с действащите принципи относно инфраструктурите на финансовите пазари, разработени от КПССС — МОКЦК. Комисията и Европейският надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари)(ЕОЦКП), създаден с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, като работят в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, следва да осигурят съответствие с действащите стандарти и бъдещите промени в тях, когато изготвят или предлагат да се преразгледат регулаторните технически стандарти, техническите стандарти за изпълнение, както и насоките и препоръките, посочени в настоящия регламент.

⁽¹⁾ Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сепълмента в платежните системи и в системите за сепълмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

- (7) В заключенията си от 2 декември 2008 г. Съветът подчерта необходимостта от укрепване на сигурността и стабилността на системите за сетълмент на ценни книжа и от преодоляване на правните пречки за услугите, предоставяни в Съюза след сключване на сделките.
- (8) Една от основните задачи на ЕСЦБ е да насърчава безпрепятственото функциониране на платежните системи. В това отношение членовете на ЕСЦБ упражняват надзор чрез осигуряването на ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи. Членовете на ЕСЦБ често действат като агенти по сетълмента за паричното рамо от сделките с ценни книжа. Те са също така значими клиенти на ЦДЦК, които често управляват обезпеченията на операции, свързани с паричната политика. Следва да се осигури пълноценното участие на членовете на ЕСЦБ посредством консултации с тях относно лицензирането и надзора на ЦДЦК, признаването на ЦДЦК от трети държави и одобряването на определени връзки между ЦДЦК. За да се избегне въвеждането на паралелни правила, членовете на ЕСЦБ следва да участват пълноценно, посредством консултации, в установяването на регулаторни технически стандарти и технически стандарти за изпълнение, както и на насоки и препоръки, въпреки че съгласно настоящия регламент Комисията и ЕОЦКП следва да носят основната отговорност за установяването на подобни технически стандарти, насоки и препоръки. Настоящият регламент не следва да засяга отговорностите на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на националните централни банки по осигуряването на ефикасни и стабилни клирингови и платежни системи в рамките на Съюза и в трети държави. Настоящият регламент не следва да възпрепятства достъпа на членовете на ЕСЦБ до информация, която е от значение за изпълнението на задълженията им, включително надзора върху ЦДЦК и други инфраструктури на финансовите пазари.
- (9) Членовете на ЕСЦБ, други органи, изпълняващи подобни функции в някои държави членки, или други публични органи, на които е възложено управлението или които участват в управлението на държавния дълг в Съюза, също могат да предоставят редица услуги, например управление на системи за сетълмент на ценни книжа, които ги определят като ЦДЦК. Когато действат като ЦДЦК, без да учредяват отделен субект, такива субекти следва да бъдат освободени от изискванията за лицензиране и надзор, от определени организационни и капиталови изисквания и изисквания за инвестиционната политика, но към тях следва да продължат да се прилагат останалите пруденциални изисквания за ЦДЦК. Когато такива субекти на държава членка действат като ЦДЦК, те не следва да предоставят услугите си в други държави членки. Тъй като членовете на ЕСЦБ действат като агенти по сетълмента за постигане на целите му, те също следва да бъдат освободени от изискванията, установени в дял IV от настоящия регламент.
- (10) Настоящият регламент следва да се прилага за сетълмент на сделки с всички финансови инструменти и за всички дейности на ЦДЦК, освен ако не е посочено друго. Освен това настоящият регламент следва да не засяга други законодателни актове на Съюза, свързани с конкретни финансови инструменти, като например Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, както и приетите в съответствие с посочената директива мерки.
- (11) Регистрирането на безналични ценни книжа е важна стъпка към повишаване ефикасността на сетълмента и осигуряване целостта на емисиите от ценни книжа, особено в контекста на нарастващата сложност на формите на държане и начините на прехвърляне на ценни книжа. От съображения за сигурност в настоящия регламент е предвидено регистриране в безналична форма на всички прехвърлими ценни книжа, допуснати до търговия или търгувани на местата за търговия, регулирани с Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ и с Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾. Настоящият регламент не следва да налага определен метод за първоначалната регистрация в безналична форма, която следва да може да се извърши като обездвижване или като непосредствена дематериализация. Настоящият регламент не следва да предопределя вида на институцията, която регистрира в безналична форма ценните книжа след емитирането им, а следва да допуска изпълнението на тази функция от различни участници, включително и регистрационни системи. Въпреки това, когато сделки с такива ценни книжа се извършват на местата за търговия, регулирани с Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, или се предоставят като обезпечение според условията, предвидени в Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾, те следва да се регистрират в системата на ЦДЦК за безналични ценни книжа, за да се гарантира, наред с другото, че техният сетълмент може да се извършва в система за сетълмент на ценни книжа. Обездвижването и дематериализацията не следва да водят до загуба на права за държателите на ценни книжа и следва да се осъществяват по начин, който да гарантира, че държателите на ценни книжа могат да удостоверят своите права.

⁽¹⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽²⁾ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

⁽⁴⁾ Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно финансовите обезпечения (ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43).

- (12) За да се гарантира сигурността на сетълмента, всеки участник в система за сетълмент на ценни книжа, който купува или продава определени финансови инструменти, по-специално — прехвърлими ценни книжа, инструменти на паричния пазар, дялове в предприятия за колективно инвестиране и квоти за емисии, следва да уреди задължението си на предвидената дата на сетълмент.
- (13) По-дългите срокове за сетълмент на сделки с прехвърлими ценни книжа пораждат несигурност и увеличават риска за участниците в системите за сетълмент на ценни книжа. Различната продължителност на сроковете за сетълмент в отделните държави членки затруднява равнението и представлява източник на грешки за емитентите, инвеститорите и посредниците. Ето защо е необходимо да се въведе единен срок за сетълмент, с което да се улесни установяването на предвидената дата за сетълмент и прилагането на мерки за дисциплина при сетълмента. Предвидената дата за сетълмент на сделки с прехвърлими ценни книжа, извършвани на местата за търговия, регулирани с Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, следва да бъде най-късно вторият работен ден след сключването на сделката. За сложни операции, съставени от няколко транзакции, като репо споразумения или сделки по предоставяне в заем на ценни книжа, това изискване следва да се прилага спрямо първата транзакция, която включва прехвърляне на ценни книжа. Предвид нестандартизирания им характер това изискване не следва да се прилага спрямо сделки, които се договарят частно от съответните страни, но се извършват на местата за търговия, регулирани с Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, или спрямо сделки, които се извършват двустранно, но се отчитат пред място за търговия, регулирано с Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014. В допълнение това изискване не следва да се прилага спрямо първата сделка, при която съответните прехвърлими ценни книжа подлежат на първоначална регистрация в безналична форма.
- (14) ЦДЦК и останалите пазарни инфраструктури следва да вземат мерки за предотвратяване и справяне с неуспешен сетълмент. Еднаквото и пряко прилагане на тези правила в Съюза е от съществено значение. По-специално, следва да се изисква ЦДЦК и останалите пазарни инфраструктури да въведат процедури, позволяващи им да предприемат съответните мерки за отстраняване на участник, който системно предизвиква неуспешен сетълмент, и публично да оповестят идентификационни му данни, при условие че преди вземането на такова решение на участника се даде възможност да представи своето становище.
- (15) Един от най-ефикасните начини за справяне с пропуски в сетълмента е по отношение на неизправните участници да се наложи изискването за задължително изпълнение на първоначалното споразумение. В настоящия регламент следва да се предвидят уеднаквени правила относно санкциите и някои аспекти на изкупуването за всички прехвърлими ценни книжа, инструменти на паричния пазар, дялове в предприятия за колективно инвестиране и квоти за емисии, като време на извършване и ценообразуване. Тези правила следва да бъдат съобразени с особеностите на отделните пазари на ценни книжа, определени места за търговия, като пазари за растеж на МСП съгласно определението в Директива 2014/65/ЕС, и някои сложни операции, като много краткосрочни репо споразумения или сделки по предоставяне в заем на ценни книжа, за да се избегне неблагоприятното въздействие върху ликвидността и ефективността на пазарите на ценни книжа. Правилата относно дисциплината при сетълмента следва да се прилагат по начин, който да осигурява стимули за извършването на сетълмента по сделки с всички съответни финансови инструменти на предвидената дата за сетълмент.
- (16) Процедурите и санкциите, свързани с неуспешен сетълмент, следва да бъдат пропорционални на мащаба и тежестта на случаите на неуспешен сетълмент, като същевременно са в размер, който поддържа и защитава ликвидността на съответните финансови инструменти. По-специално дейностите по поддържане на пазара са от решаващо значение за осигуряването на ликвидност на пазарите в Съюза, особено за по-нисколиквидни ценни книжа. Мерките за предотвратяване и справяне с неуспешен сетълмент следва да са съобразени с необходимостта от поддържане и защита на ликвидността на тези ценни книжа. Паричните санкции, налагани на неизправни участници, следва при възможност да бъдат отнасяни като обезщетение в полза на изправните клиенти и не следва в никакъв случай да се превръщат в източник на доходи за съответния ЦДЦК. ЦДЦК следва да се консултират с пазарните инфраструктури, на които предоставят услуги като ЦДЦК, относно прилагането на мерките за дисциплина при сетълмента, предвидени в настоящия регламент.
- (17) В повечето случаи, когато финансовите инструменти не бъдат предоставени в рамките на четири работни дни от предвидената дата за сетълмент, следва да се започне процес на изкупуване. Независимо от това, за неликвидни финансови инструменти е целесъобразно срокът, след който започва процесът на изкупуване, да бъде удължен до най-много седем работни дни. Основните критерии за определяне на случаите, в които даден финансов инструмент се счита за неликвиден, следва да се установят посредством регулаторни технически стандарти, като се вземат предвид вече направените по Регламент (ЕС) № 600/2014 оценки. За така определени инструменти удължаването на срока за започване на процеса на изкупуване следва да бъде до седем работни дни.

- (18) Целесъобразно е на пазарите за растеж на МСП да има известна гъвкавост, даваща възможност процесът на изкупуване да не бъде прилаган в рамките на до 15 дни след извършване на сделката, за да се отчете ликвидността на тези пазари и да се създадат условия за дейност на маркет-мейкърите на тези по-нисколиквидни пазари. Мерките за дисциплина при сетълмента, специално разработени за пазари за растеж на МСП, следва да се прилагат единствено за изпълнявани на тези пазари сделки. Съгласно посоченото в работния документ на службите на Комисията от 7 декември 2011 г., придружаващ съобщението на Комисията, озаглавено „План за действие за улесняване достъпа на МСП до финансиране“, достъпът до капиталови пазари следва да се развива като алтернатива на финансиране на МСП от банки и поради това е целесъобразно правилата да бъдат адаптирани, за да обслужват по-добре потребностите на пазарите за растеж на МСП.
- (19) С цел да се сведе до минимум броят на изкупуванията, доколкото това е съвместимо с изискванията по настоящия регламент, на ЦДЦК следва да бъде разрешено да наблюдават изпълнението на изкупуването по отношение на много на брой инструкции за сетълмент на едни и същи финансови инструменти, с една и съща крайна дата на удължения срок.
- (20) Тъй като основната цел на настоящия регламент е да се въведат редица правни задължения, които се налагат пряко на пазарните оператори и които съдържат, наред с останалото, регистрирането в безналична форма в ЦДЦК на всички прехвърлими ценни книжа, които се търгуват на местата за търговия, регулирани с Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, или които се предоставят като обезпечение съгласно условията на Директива 2002/47/ЕО, и сетълмента на задълженията им най-късно на втория работен ден след сключване на сделката, и тъй като ЦДЦК отговарят за управлението на системите за сетълмент на ценни книжа, както и за прилагането на мерки за осигуряване на навременен сетълмент в Съюза, е особено важно да се гарантира, че всички ЦДЦК са сигурни и стабилни и винаги спазват строгите организационни изисквания, изисквания за извършване на стопанската дейност и пруденциални изисквания, предвидени в настоящия регламент, включително като предприемат всички разумни мерки за намаляване на риска от измами или небрежност. Поради това уеднаквените и пряко приложими правила относно лицензирането и текущия надзор на ЦДЦК представляват важно следствие и са взаимосвързани с правните задължения, които се налагат на участниците на пазара с настоящия регламент. Затова е необходимо правилата относно лицензирането и надзора на ЦДЦК да бъдат включени в акта, в който се определят и правните задължения на участниците на пазара.
- (21) Като се има предвид, че за ЦДЦК следва да се прилагат общи изисквания, и с цел да се премахнат съществуващите пречки пред трансграничния сетълмент всички лицензирани ЦДЦК следва да се ползват от свободата да предоставя своите услуги на територията на Съюза, включително чрез създаване на клон. За да се гарантира подходящо ниво на сигурност на предоставянето на услуги от ЦДЦК в друга държава членка, по отношение на такива ЦДЦК следва да се прилага специална, предвидена в настоящия регламент процедура, когато възнамеряват да предоставят някои основни услуги, предвидени в настоящия регламент, или да създадат клон в приемащата държава членка.
- (22) В рамките на пазара на сетълмент на Съюза, който не е ограничен от национални граници, е нужно да се установи компетентността на различните органи, които участват в прилагането на настоящия регламент. Държавите членки следва конкретно да определят компетентните органи, които отговарят за прилагането на настоящия регламент, като на тези органи следва да се предоставят необходимите за изпълнението на функциите им правомощия за упражняване на надзор и провеждане на разследвания. ЦДЦК следва да подлежи на лицензиране и надзор от компетентния орган на своята държава членка по произход, който е добре подготвен и следва да разполага с правомощия за проверка на ежедневните операции на ЦДЦК, за провеждането на редовни прегледи и при необходимост — за предприемането на съответни действия. Заинтересованият компетентен орган следва обаче да се консултира на възможно най-ранен етап и да си сътрудничи с други съответни органи, включително органите, отговарящи за надзора над всяка управлявана от ЦДЦК система за сетълмент на ценни книжа, с централните банки, емитиращи валутите в които най-често се извършва сетълмент, когато е приложимо, със съответните централни банки, които действат като агент по сетълмента за всяка система за сетълмент на ценни книжа, а също така, когато е приложимо, с компетентните органи на други субекти от групата. Сътрудничеството предполага също така обмен на информация между заинтересованите органи и незабавно уведомяване на тези органи при извънредна ситуация, засягаща ликвидността и стабилността на финансовата система в държава членка, в която са установени ЦДЦК или някой от участниците в него.
- (23) Когато ЦДЦК предоставя услугите си в друга държава членка, компетентният орган на приемащата държава членка следва да може да изиска от компетентния орган на държавата членка по произход цялата информация относно дейността на ЦДЦК, което е от значение за отправилia искането орган. С цел да се осигури възможност за ефективна координация на надзора тази информация може да се отнася по-специално до услугите, предоставяни на ползвателите на ЦДЦК, установени в приемащата държава членка, или до обработваните инструменти или валути, като може да включва информация за неблагоприятни събития, резултати от оценки на риска и коригиращи мерки. Компетентният орган на държавата членка по произход следва също така да разполага с достъп до всякаква информация, която се съобщава периодично от ЦДЦК на компетентния орган на приемащата държава членка.

- (24) Когато ЦДЦК предоставя услугите си, включително чрез създаване на клон, в държава членка, различна от тази, в която е установен, компетентният орган в неговата държава членка по произход носи основната отговорност за надзора върху въпросния ЦДЦК. Когато дейността на ЦДЦК в приемаща държава членка е придобила съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка, компетентните органи и съответните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка следва да сключат договорености за сътрудничество за целите на надзора върху дейността на съответния ЦДЦК в приемащата държава членка. Компетентният орган на държавата членка по произход следва да може също така да реши договореностите за сътрудничество да предвиждат многостранно сътрудничество, включително чрез колегии, между компетентния орган на държавата членка по произход и компетентните органи и съответните органи на приемащата държава членка. Договореностите за сътрудничество обаче не следва да бъдат приравнявани на колегии от надзорници по смисъла на Регламент (ЕС) № 1095/2010. Никоя държава членка или група от държави членки не следва да бъде подлагана на пряка или косвена дискриминация като място на установяване на ЦДЦК и на предоставяне услуги по сетълмент. При изпълнението на задълженията си по настоящия регламент никой орган не следва да подлага на пряка или косвена дискриминация предприятие от друга държава членка. При спазване на настоящия регламент, ЦДЦК от дадена държава членка не следва да бъде ограничаван или възпрепятстван да извършва сетълмент на финансови инструменти във валутата на друга държава членка или във валутата на трета държава.
- (25) Настоящият регламент не следва да възпрепятства държавите членки да предвиждат в националното си право специална правна рамка, уреждаща ежедневно сътрудничество на национално равнище между компетентния орган за ЦДЦК и съответните органи. Тази национална правна рамка следва да е съобразена с насоките относно надзорните практики и сътрудничеството между органите, които ЕОЦКП може да издава съгласно настоящия регламент.
- (26) Преди да започне дейност, всяко юридическо лице, попадащо в обхвата на определението за ЦДЦК, трябва да бъде лицензирано от компетентните национални органи. Предвид различните стопански модели ЦДЦК следва да се определи чрез някои основни услуги, изразяващи се в сетълмент, които предполагат управление на система за сетълмент на ценни книжа, услуги по първоначална регистрация в системата за безналични ценни книжа и централно поддържане на сметки за ценни книжа. ЦДЦК следва най-малко да управлява система за сетълмент на ценни книжа и да предоставя още една основна услуга. Тази комбинация от услуги е от съществено значение, за да могат ЦДЦК да изпълняват функциите си в сетълмента на ценни книжа и осигуряването на целостта на емисиите от ценни книжа. Субекти, които не управляват системи за сетълмент на ценни книжа, като например регистрационните системи, агентите по прехвърлянето, публичните органи и органите, отговарящи за регистрационна система, създадена съгласно Директива 2003/87/ЕО, или централните контрагенти (ЦК), регулирани съгласно Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, не попадат в обхвата на определението за ЦДЦК.
- (27) ЦДЦК следва да разполагат с планове за възстановяване, с които да се обезпечи непрекъснатостта на критичните операции. Без да се засяга Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, компетентните органи следва да гарантират, че за всеки ЦДЦК се изготвя и поддържа подходящ план за реструктуриране в съответствие с приложимото национално право.
- (28) С цел да се осигурят надеждни данни за мащаба на сетълмента на ценни книжа извън системите за сетълмент на ценни книжа и да се гарантира, че произтичащите от него рискове могат да бъдат наблюдавани и контролирани, всички различни от ЦДЦК институции, които извършват сетълмент по сделки с ценни книжа извън системи за сетълмент на ценни книжа, следва да отчитат дейността си по сетълмент пред заинтересованите компетентни органи. Получилите информацията компетентни органи следва впоследствие да я предадат на ЕОЦКП и следва да уведомят ЕОЦКП за всякакви потенциални рискове, произтичащи от подобни дейности по сетълмент. Освен това ЕОЦКП следва да наблюдава подобни дейности по сетълмент и да отчети потенциалните рискове, които те биха могли да породят.
- (29) С цел да се избегне поемането от страна на ЦДЦК на рискове, свързани с дейности, различни от подлежащите на лицензиране съгласно настоящия регламент, дейностите на лицензираните ЦДЦК следва да се ограничат до предоставянето на услугите, които са посочени в лиценза и са съобщени съгласно настоящия регламент, и ЦДЦК не следва

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

⁽²⁾ Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190).

да

имат никакво участие, както е определено в настоящия регламент чрез препратка към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, нито да притежават пряко или непряко 20 или повече процента от правата на глас или от капитала в институции, различни от тези, които предоставят сходни услуги, освен ако това участие е одобрено от компетентните за ЦДЦК органи, тъй като не води до значително влошаване на рисковия профил на ЦДЦК.

- (30) За да се гарантира сигурното функциониране на системите за сетълмент на ценни книжа, те следва да се управляват единствено от ЦДЦК или от централни банки, действащи както ЦДЦК, за които се прилага настоящият регламент.
- (31) Без да се засягат специалните изисквания на данъчното право на съответната държава членка, ЦДЦК следва да бъдат лицензирани за предоставянето на услуги, които са спомагателни спрямо основните им услуги и които допринасят за повишаване на сигурността, ефикасността и прозрачността на пазарите на ценни книжа и не пораждаат необосновани рискове за техните основни услуги. В настоящия регламент е изложен неизчерпателен списък на тези услуги, за да се даде възможност на ЦДЦК да реагират на бъдещи пазарни промени. Когато предоставянето на такива услуги е свързано със задължения за начисляване на данък и за отчитане пред данъчните органи, то ще продължи да се извършва в съответствие с правото на съответните държави членки. В съответствие с член 114, параграф 2 ДФЕС правомощието да се приемат мерки съгласно член 114, параграф 1 не се прилага за данъчните разпоредби. В решението си от 29 април 2004 г. по дело C-338/01 ⁽²⁾, Комисия/Съвет, Съдът на Европейския съюз постанови, че думите „данъчни разпоредби“ трябва да се тълкуват като „обхващащи не само разпоредбите, определящи данъчно задължените лица, облагаемите сделки, данъчната основа, ставките на преките и косвените данъци и освобождаването от тези данъци, но също така и разпоредби, свързани с условията и реда на събиране на такива данъци.“ Следователно настоящият регламент не обхваща механизмите за събиране на данъци, за които следва да се използва различно правно основание.
- (32) ЦДЦК, които възнамеряват да възложат на трето лице предоставянето на основна услуга, да предоставят нова основна или спомагателна услуга, която не е посочена в настоящия регламент, да управляват друга система за сетълмент на ценни книжа, да използват друг агент по сетълмента или да установят връзки с ЦДЦК, които пораждаат значителни рискове, следва да подадат заявление за лиценз съгласно същата процедура като процедурата, изисквана за първоначално лицензиране, като се изключи фактът, че компетентният орган следва в срок от три месеца да уведоми подалия заявлението ЦДЦК за решението си да издаде или да откаже да издаде лиценз. Независимо от това, при връзки между ЦДЦК, които не пораждаат значителни рискове, или оперативно съвместими връзки между ЦДЦК, които възлагат изпълнението на услуги, свързани с тези оперативно съвместими връзки, на публични органи, например членове на ЕСЦБ, не следва да се изисква предварителен лиценз, но съответните ЦДЦК следва да уведомят за тези случаи своите компетентни органи.
- (33) Когато ЦДЦК възнамерява да включи в предлаганите от него услуги спомагателни услуги от небанков тип, които са изрично посочени в настоящия регламент и които не водят до влошаване на неговия рисков профил, той следва да може да направи това, след като уведоми компетентния орган на своята държава членка по произход.
- (34) ЦДЦК, установени в трети държави, следва да могат да предлагат своите услуги на територията на Съюза, включително чрез създаване на клон. С цел да се гарантира необходимото ниво на сигурност в предоставянето на услуги като ЦДЦК от ЦДЦК от трети държави, такива ЦДЦК следва да бъдат признати от ЕОЦКП, когато възнамеряват да предоставят определени услуги, посочени в настоящия регламент, или да създадат клон в Съюза. При липса на подобно признаване ЦДЦК от трети държави следва да могат да установяват връзки с ЦДЦК, установени в Съюза, при условие че съответният компетентен орган не е възразил срещу това. Поради глобалния характер на финансовите пазари ЕОЦКП е най-добре подготвен за признаването на ЦДЦК от трети държави. ЕОЦКП следва да може да признава ЦДЦК от трети държави само ако Комисията установи, че те се регулират от правна и надзорна уредба, която е действително еквивалентна на установената в настоящия регламент, ако подлежат на ефективно лицензиране и надзор в тяхната държава на установяване и ако между ЕОЦКП и компетентните органи и съответните органи на ЦДЦК е сключена договореност за сътрудничество. Признаването от ЕОЦКП следва да зависи от действителното еквивалентно признаване на пруденциалната рамка, която се прилага към ЦДЦК, установени в Съюза и лицензирани съгласно настоящия регламент.

⁽¹⁾ Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

⁽²⁾ Recueil, 2004 г., стр. I-4829.

- (35) Като се имат предвид сложността и системният характер на ЦДЦК и на предлаганите от тях услуги, чрез прозрачни правила за управление следва да се гарантира, че висшето ръководство, членовете на ръководния орган, акционерите и участниците, които са в състояние да упражняват контрол, както е определено чрез препратка към Директива 2013/34/ЕС, върху дейността на ЦДЦК, са подходящи за осигуряването на стабилно и разумно управление на ЦДЦК.
- (36) В държавите членки се използват различни структури на управление. В повечето се използва едностепенна или двустепенна структура. Определенията, използвани в настоящия регламент, имат за цел да обхванат всички съществуващи структури, без да се дава предимство на някоя конкретна структура. Тяхната единствена функция е установяването на правила, имащи за цел постигането на определен резултат, независимо от националното дружествено право, приложимо за институциите във всяка държава членка. Поради това определенията следва да не засягат общото разпределение на компетентността съгласно националното дружествено право.
- (37) Чрез прозрачни правила за управление следва да се гарантира отчитането, от една страна, на интересите на акционерите, ръководството и служителите на ЦДЦК, а от друга страна — на интересите на ползвателите на ЦДЦК, които ЦДЦК в крайна сметка обслужват. Тези правила на управление следва да се прилагат, без да се засяга моделът на собственост, възприет от ЦДЦК. За всяка система за сetylмент на ценни книжа, управлявана от ЦДЦК, следва да се учреди комитет на ползвателите, който да им даде възможност да консултират ръководния орган на ЦДЦК по основните въпроси, оказващи въздействие върху тях, като на този комитет следва да бъдат осигурени инструменти за изпълнение на функциите му. В комитета на ползвателите следва да бъдат представени интересите на отделните ползватели на ЦДЦК, включително интересите на държателите на различните типове ценни книжа.
- (38) ЦДЦК следва да могат да възлагат изпълнението на предоставяните от тях услуги на външни подизпълнители, при условие че произтичащите от такова възлагане рискове са контролирани. Предвид значението на задачите, поверени на ЦДЦК, в настоящия регламент следва да се предвиди при възлагане на дейности на външни подизпълнители въз основа на договор ЦДЦК да не прехвърлят своите отговорности на тези трети лица. Възлагането на такива дейности на външни подизпълнители следва да се подчинява на строги условия, които да гарантират, че ЦДЦК запазват отговорността за своите дейности и че надзорът над ЦДЦК не е засегнат. Възлагането на дейности от ЦДЦК на органи от публичния сектор следва да може да бъде освободено от тези изисквания при определени условия.
- (39) Настоящият регламент не следва да възпрепятства държавите членки, в които са разрешени системи с пряко държане на ценни книжа, да предвиждат в националното си право, че различни от ЦДЦК лица изпълняват или могат да изпълняват определени функции, които при други видове системи за държане на ценни книжа обикновено се изпълняват от ЦДЦК, както и да установяват начина на изпълнение на тези функции. По-специално, в някои държави членки оператори на сметки или участници в системи за сetylмент на ценни книжа, управлявани от ЦДЦК, регистрират позиции в сметки за ценни книжа, поддържани от ЦДЦК, без самите те непременно да предоставят сметки. Предвид необходимостта от правна сигурност относно вписванията, направени в сметки на ниво ЦДЦК, в настоящия регламент следва да се отчита специфичната роля, която изпълняват подобни други лица. Поради това следва да бъде възможно, при определени условия и като се спазват строги законово установени правила, да се подели отговорността между ЦДЦК и съответното друго лице или да се предвиди изключителна отговорност на другото лице за някои аспекти, свързани с поддържането на сметки за ценни книжа на най-високо ниво, при условие че това друго лице подлежи на подходящо регулиране и надзор. Не следва да се налагат ограничения върху степента на поделение на отговорността.
- (40) Правилата за извършване на стопанска дейност следва да осигурят прозрачност в отношенията между ЦДЦК и техните ползватели. В частност, ЦДЦК следва да оповестят публично прозрачни, обективни и недискриминационни критерии за участие в системата за сetylмент на ценни книжа, което ще даде възможност достъпът на участниците да се ограничава само въз основа на свързаните с тях рискове. Компетентните органи следва да разполагат с бързо приложимо и подходящо правно средство, което да им позволява да разглеждат евентуални необосновани откази на ЦДЦК да предоставят своите услуги на участници. ЦДЦК следва да оповестят публично цените и таксите за своите услуги. С цел да се предостави открит и недискриминационен достъп до предоставяните от ЦДЦК услуги и с оглед на значителната пазарна мощ, с която ЦДЦК все още се ползват на териториите на съответните си държави членки, ЦДЦК не следва да могат да се отклоняват от публично оповестената ценова политика за своите основни услуги и следва да водят отделни счетоводни сметки за разходите и приходите, свързани с всяка една от своите основни и спомагателни услуги. Разпоредбите по отношение на участието допълват и повишават правото на участниците на пазара да използват система за сetylмент в друга държава членка, както е предвидено в Директива 2014/65/ЕС.

- (41) За да се улеснят ефективното вписване на данни, сетълмент и плащане, ЦДЦК следва да съобразят своите процедури за комуникация с участниците и пазарните инфраструктури, с които имат интерфейс, със съответните международни процедури и стандарти за открита комуникация за изпращане на съобщения и референтни данни.
- (42) Предвид централната роля на системите за сетълмент на ценни книжа на финансовите пазари при предоставянето на своите услуги ЦДЦК следва да полагат всички усилия да осигурят навременен сетълмент на сделките с ценни книжа и целостта на емисиите от ценни книжа. Настоящият регламент не следва да засяга националното право на държавите членки, уреждащо държането на ценни книжа и механизмите за поддържане на целостта на емисиите от ценни книжа. Същевременно, с цел да се подобри защитата на активите на участниците и активите на техните клиенти, с настоящия регламент от ЦДЦК следва да се изисква да отделят сметките за ценни книжа на всеки участник и при поискване да предлагат допълнително отделяне на сметките на клиентите на участниците, което в някои случаи може да се извършва само срещу по-висока цена, дължима от клиентите на участниците, поискали такова допълнително отделяне. От ЦДЦК и участниците в тях следва да се изисква да предвиждат отделяне на клиентските активи както по общи, така и по индивидуални сметки, така че клиентите да могат да избират степента на отделяне, която според тях отговаря на потребностите им.

Изключение от това правило следва да се допуска единствено в случаи, при които поради други свързани с обществения ред изисквания, касаещи по-специално ефикасното и прозрачно събиране на данъци, от ЦДЦК и участниците в него се изисква да предоставят отделяне на клиентските активи по индивидуални сметки за гражданите и пребиваващите, както и за юридическите лица, установени в държава членка, в която към датата на влизане в сила на настоящия регламент това се изисква съгласно националното право на държавата членка, съгласно което са създадени ценните книжа, и при това само за граждани, пребиваващи и юридически лица, установени във въпросната държава членка. ЦДЦК следва да гарантират, че тези изисквания се прилагат поотделно за всяка управлявана от тях система за сетълмент на ценни книжа. Без да се засяга предоставянето на спомагателни услуги, ЦДЦК не следва да използват за своя сметка ценни книжа, принадлежащи на участник, без изричното разрешение на този участник; ЦДЦК не следва да използват и по друг начин за своя сметка ценни книжа, които не им принадлежат. Освен това ЦДЦК следва да изискват от участниците да получат евентуално необходимото предварително съгласие от своите клиенти.

- (43) В Директива 98/26/ЕО се предвижда, че нарежданията за прехвърляне, въвеждани в системи за сетълмент на ценни книжа в съответствие с правилата на тези системи, следва да произвеждат правно действие и да са задължителни за трети лица. Същевременно предвид факта, че в Директива 98/26/ЕО не се посочват изрично ЦДЦК, които управляват системи за сетълмент на ценни книжа, с цел по-голяма яснота в настоящия регламент следва да се включи изискване ЦДЦК да определят момента или моментите, в които нарежданията за прехвърляне се въвеждат в техните системи и стават неотменими в съответствие с правилата на посочената директива. Освен това, за да се подобри правната сигурност, ЦДЦК следва да оповестяват на своите участници момента, в който прехвърлянето на ценни книжа и парични средства в рамките на система за сетълмент на ценни книжа произвеждат правно действие и стават задължителни за трети лица в съответствие с националното право за отделните случаи. ЦДЦК следва също така да вземат необходимите мерки, за да се гарантира, че прехвърлянето на ценни книжа и парични средства произвежда правно действие и става задължително за трети лица най-късно в края на работния ден на действителната дата на сетълмент.
- (44) За да се предотвратят рисковете при сетълмент поради неплатежоспособност на агента по сетълмента, когато това е целесъобразно и възможно, ЦДЦК следва да извършват сетълмент на паричното рамо от сделките с ценни книжа чрез сметки в централната банка. Ако тази възможност не съществува и не е практически осъществима, ЦДЦК следва да могат да извършват сетълмента чрез сметки в кредитна институция, която е учредена съгласно условията, предвидени в Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, и за която се прилагат специалната лицензионна процедура и пруденциалните изисквания, предвидени в дял IV от настоящия регламент.
- (45) Спомагателни спрямо сетълмента банкови услуги, които включват кредитни и ликвидни рискове, следва да се изпълняват само от ЦДЦК или да се възлагат само на външни подизпълнители, които са лицензирани да предоставят банкови услуги, които са спомагателни спрямо дейностите на ЦДЦК, предвидени в настоящия регламент.

⁽¹⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- (46) За да бъде осигурена ефективността от предоставянето на услуги като ЦДЦК и банкови услуги в рамките на една група от предприятия, изискванията на настоящия регламент не следва да изключват възможността кредитни институции и ЦДЦК да принадлежат към една група от предприятия. Целесъобразно е да се предвидят механизми, съобразно които на ЦДЦК да може да се разрешава да предоставят спомагателни услуги на своите участници и на други субекти чрез същия правен субект или чрез отделен правен субект, който може да е част от една и съща група предприятия, без оглед на това дали на най-високо ниво се контролират от едно и също предприятие майка. Когато кредитна институция, различна от централна банка, действа като агент по сетълмента, кредитната институция следва да бъде в състояние да предоставя на участниците в ЦДЦК услугите по настоящия регламент, които са посочени в лиценза, но не следва да предоставя други банкови услуги чрез същия правен субект с цел да се ограничи експозицията на системите за сетълмент към рискове, произтичащи от неизпълнението на задължения на кредитната институция.
- (47) Тъй като в Директива 2013/36/ЕС не са уредени конкретно кредитните и ликвидните рискове в рамките на деня, произтичащи от предоставянето на спомагателни спрямо сетълмента банкови услуги, за кредитни институции и ЦДЦК, които предоставят такива услуги, следва също така да се прилагат специални по-строги изисквания за ограничаване на кредитните и ликвидните рискове, включително допълнително капиталово изискване, отразяващо съответните рискове. Тези по-строги изисквания за ограничаване на кредитните и ликвидните рискове следва да са съобразени със световните стандарти за инфраструктури на финансовите пазари и с принципите за инструментите за наблюдение на управлението на ликвидността в рамките на деня („Monitoring tools for intraday liquidity management“), публикувани през април 2013 г. от Базелския комитет за банков надзор.
- (48) По отношение на някои ЦДЦК, които действат и като кредитни институции, се прилагат капиталовите и отчетните изисквания, приложими за кредитните институции и предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ и в Директива 2013/36/ЕС. Предвид системното значение на такива ЦДЦК е целесъобразно да се прилагат най-строгите изисквания, предвидени в правото на Съюза, за да се избегне едновременното прилагане на различни правила на Съюза, например по отношение на изискванията за отчитане на собствения капитал. Във всички области, в които се установи възможно препокриване на изисквания, Европейският надзорен орган (Европейски банков орган) (ЕБО), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, и ЕОЦКП следва да приемат становище за правилното прилагане на актовете на Съюза в съответствие с член 34 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и от Регламент (ЕС) № 1095/2010.
- (49) В допълнение към капиталовите изисквания, предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013 и в Директива 2013/36/ЕС, за кредитните институции и ЦДЦК следва да се прилага допълнително капиталово изискване, което да отразява рискове, например кредитни и ликвидни рискове, произтичащи от предоставянето на кредит в рамките на деня на — наред с останалото — участници в системи за сетълмент на ценни книжа или други ползватели на предоставяни от ЦДЦК услуги.
- (50) С цел осигуряване на пълното спазване на специфичните мерки, целящи ограничаване на кредитните и ликвидните рискове, компетентните органи, които въз основа на наличните данни могат да докажат, че експозицията на дадена кредитна институция към концентрация от кредитни и ликвидни рискове не е напълно ограничена, следва да могат да изискват от ЦДЦК да определят повече от една кредитна институция. ЦДЦК също следва да могат да определят повече от една кредитна институция.
- (51) Надзорът за спазването от страна на определените кредитни институции или ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни спрямо сетълмента банкови услуги, на изискванията по Регламент (ЕС) № 575/2013 и Директива 2013/36/ЕС и на съответните специални пруденциални изисквания по настоящия регламент следва да бъде поверен на компетентните органи, посочени в Регламент (ЕС) № 575/2013. С цел да се гарантира последователното прилагане на стандартите за надзор, е желателно ЕЦБ да упражнява пряк надзор върху банковите услуги на ЦДЦК, които поради своя мащаб и естество могат да породят значителен риск за финансовата стабилност в Съюза, при условията, предвидени в Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета ⁽³⁾ относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции. Настоящият регламент не следва да засяга Регламент (ЕС) № 1024/2013.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1024/2013 на Съвета от 15 октомври 2013 г. за възлагане на Европейската централна банка на конкретни задачи относно политиките, свързани с пруденциалния надзор над кредитните институции (ОВ L 287, 29.10.2013 г., стр. 63).

- (52) Кредитна институция или ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни спрямо сетълмента банкови услуги, следва да спазват всяко настоящо или бъдещо законодателство на Съюза, приложимо към кредитните институции. Настоящият регламент не следва да засяга Директива 2014/59/ЕС, нито евентуалните бъдещи законодателни актове на Съюза относно рамката за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции, инвестиционните посредници и другите финансови институции.
- (53) За осигуряването на достатъчна сигурност и на непрекъснатост на предоставяните от ЦДЦК услуги към ЦДЦК следва да се прилагат специални уеднаквени и пряко приложими пруденциални и капиталови изисквания, които ограничават техните правни, операционни и инвестиционни рискове.
- (54) За сигурността на договореностите за връзка между ЦДЦК следва да се прилагат специални изисквания, за да се даде възможност за достъп на съответните участници до други системи за сетълмент на ценни книжа. Предоставянето на спомагателни услуги от банков тип чрез отделен правен субект не следва да възпрепятства ЦДЦК да получават такива услуги, особено когато те участват в система за сетълмент на ценни книжа, управлявана от друг ЦДЦК. Особено важно е да бъдат изцяло ограничени всички потенциални рискове за ЦДЦК, които произтичат от договорености за връзка, включително кредитни, ликвидни, организационни и всички други съответни рискове. При оперативно съвместими връзки е важно свързаните системи за сетълмент на ценни книжа да имат еднакви моменти на въвеждане на нарежданията за прехвърляне в системата и неотменимост на нарежданията за прехвърляне, както и да използват еквивалентни правила относно момента на окончателност на прехвърлянето на ценни книжа и парични средства. Същите принципи следва да се прилагат за ЦДЦК, които използват обща инфраструктура от информационни технологии (ИТ) за сетълмент.
- (55) С цел компетентните органи да могат да упражняват ефективен надзор върху дейността на ЦДЦК към ЦДЦК следва да се прилагат строги изисквания за съхраняване на данни. ЦДЦК следва да съхранява най-малко 10 години всички данни за извършваните услуги и дейности, включително данни за сделките по услуги за управление на обезпечения, които включват обработване на репо споразумения или на сделки по предоставяне в заем на ценни книжа. Възможно е да се наложи ЦДЦК да определят общ формат, по който клиентите им да предоставят данни за сделките, за да може изискванията за съхраняване на данни да бъдат изпълнени в съответствие с всички съответни регулаторни стандарти и технически стандарти за изпълнение, приети съгласно настоящия регламент.
- (56) В много държави членки националното право изисква от емитентите да емитират някои видове ценни книжа, по-специално акции, в рамките на техните национални ЦДЦК. За да се отстрани тази пречка пред безпрепятственото функциониране на пазара за услуги, предоставяни в Съюза след сключване на сделките, и да се даде възможност на емитентите да изберат най-ефективния начин за управление на своите ценни книжа, емитентите следва да имат право да изберат за регистрация на ценните си книжа и ползване на съответните услуги който и да било ЦДЦК, установен в Съюза. Тъй като хармонизацията на националното дружествено право надхвърля обхвата на настоящия регламент, националното дружествено право или друга подобна правна уредба, съгласно която са създадени ценните книжа, следва да продължи да се прилага, като се вземат необходимите мерки, за да се гарантира, че изискванията по това национално дружествено право или друга подобна правна уредба могат да бъдат изпълнени в случаите, в които е упражнено правото на избор на ЦДЦК. Това национално дружествено право и друга подобна правна уредба, съгласно която са създадени ценните книжа, уреждат отношенията между емитента и държателите или трети лица, както и съответните им права и задължения, свързани с ценните книжа, като право на глас, дивиденди и корпоративни действия. Отказ от предоставяне на услуги на емитент следва да се допуска само ако е основан на цялостна оценка на риска или ако съответният ЦДЦК не предоставя услуги, свързани с емитирането на ценни книжа, създадени съгласно дружественото право или друга подобна правна уредба на съответната държава членка. Компетентните органи следва да разполагат с бързо приложимо и подходящо правно средство, което да им позволява да разглеждат евентуални необосновани откази на ЦДЦК да предоставят своите услуги на емитенти.
- (57) Предвид все по-честите случаи на трансгранично държане и прехвърляне на ценни книжа, което се засилва с настоящия регламент, е изключително неотложно и важно да бъдат установени ясни правила относно приложимото спрямо аспектите на собствеността право във връзка с ценните книжа, държани по сметки на ЦДЦК. Независимо от това, този въпрос е въпрос от по-общ характер, който надхвърля обхвата на настоящия регламент и следва да бъде уреден в бъдещ законодателен акт на Съюза.
- (58) С Европейския кодекс на поведение при клиринг и сетълмент от 7 ноември 2006 г. беше създадена доброволна рамка, позволяваща достъп между ЦДЦК и други пазарни инфраструктури. Секторът на предоставяните след

сключване на сделките услуги обаче остава разпокъсан по държави, което ненужно оскъпява трансграничните сделки. Необходимо е да се установят уеднакви условия за връзките между ЦДЦК, както и за достъпа между ЦДЦК и други пазарни инфраструктури. За да се даде възможност на ЦДЦК да предлагат на своите участници достъп до други пазари, те следва да имат право да участват в друг ЦДЦК или да поискат от друг ЦДЦК да разработи специални функции за достъп до своите системи. Този достъп следва да бъде предоставян съгласно справедливи, разумни и недискриминационни условия и да бъде отказван единствено ако застрашава безпрепятственото и правилно функциониране на финансовите пазари или поражда системен риск. Компетентните органи следва да разполагат с бързо приложимо и подходящо правно средство, което да им позволява да разглеждат евентуални необосновани откази на ЦДЦК да предостави достъп на друг ЦДЦК. Ако връзки между ЦДЦК могат да породят значителни рискове за сетълмента, те следва да подлежат на лицензиране и засилен надзор от страна на съответните компетентни органи.

- (59) ЦДЦК следва също така да имат достъп до данни за сделки от ЦК или от мястото за търговия, като тези пазарни инфраструктури следва да имат достъп до управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа. Този достъп може да бъде отказан единствено ако застрашава безпрепятственото и правилно функциониране на финансовите пазари или поражда системен риск, като не може да бъде отказан от съображения за загуба на пазарен дял.
- (60) Компетентните органи следва да разполагат с бързо приложимо и подходящо правно средство, което да им позволява да разглеждат евентуални необосновани откази на ЦДЦК или на пазарните инфраструктури да предоставят достъп до своите услуги. Настоящият регламент допълва правилата за достъп между местата за търговия, ЦК и ЦДЦК, предвидени в регламенти (ЕС) № 648/2012 и (ЕС) № 600/2014, които са необходими за създаването на конкурентен вътрешен пазар за предоставяни след сключване на сделките услуги. ЕОЦКП и Комисията следва да продължат да наблюдават отблизо развитието на инфраструктурите за услуги, предоставяни след сключване на сделките, а Комисията следва при необходимост да се намесва, за да предотврати нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.
- (61) Надеждната пруденциална рамка и рамка за извършването на стопанска дейност във финансовия сектор следва да се основава на стабилни системи за надзор и налагане на санкции. За тази цел надзорните органи следва да разполагат с достатъчни правомощия за действие и да могат да разчитат на възпиращи санкционни режими, които да се използват при неправомерно поведение. В съобщението на Комисията от 8 декември 2010 г., озаглавено „Построги наказателни разпоредби за сектора на финансовите услуги“, беше извършен преглед на съществуващите правомощия за налагане на санкции и тяхното прилагане на практика с цел да се насърчи уеднаквяването на санкциите в областта на надзорната дейност.
- (62) Следователно, за да се осигури ефективно спазване на изискванията на настоящия регламент от страна на ЦДЦК, кредитните институции, определени за агенти по сетълмента, членовете на техните ръководни органи и всички други лица, които имат действителен контрол върху стопанската им дейност, или всякакви други лица, компетентните органи следва да могат да налагат административни санкции и други мерки, които са ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (63) За да се гарантират възпиращият ефект и последователното прилагане на санкциите в държавите членки, в настоящия регламент следва да се предвиди списък с основни административни санкции и други мерки, които да са на разположение на компетентните органи и които те да са оправомощени да налагат на всички физически или юридически лица, които носят отговорност за нарушения, както и списък с ключови критерии за определяне на размера и вида на тези санкции и други мерки и размерите на административните имуществени санкции. При налагането на административни глоби следва да се вземат предвид фактори като установените имуществени ползи в резултат на нарушението, тежестта и продължителността на нарушението, утежняващите или смекчаващите обстоятелства, необходимостта административните глоби да имат възпиращ ефект и, когато е целесъобразно, да включват намаление поради оказано съдействие на компетентните органи. Приемането и публикуването на санкциите следва да се извършва в съответствие с основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-долу „Хартата“), по-специално правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7), правото на защита на личните данни (член 8) и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес (член 47).

- (64) С цел разкриване на потенциални нарушения следва да се въведат ефективни механизми за насърчаване на подаването на сигнали до компетентните органи за действителни или потенциални нарушения на настоящия регламент. Тези механизми следва да включват подходящи гаранции за лицата, които подават сигнали за действителни или потенциални нарушения на настоящия регламент, както и за лицата, обвинени в такива нарушения. Следва да се въведат подходящи процедури за спазване на правото на обвиненото лице на защита на личните данни, на правото му на защита и на правото му да бъде изслушано преди приемането на окончателно решение, което го засяга, както и на правото му на ефективни правни средства за защита по съдебен ред срещу всяко решение или мярка, които го засягат.
- (65) Настоящият регламент не следва да засяга разпоредбите на правото на държавите членки, уреждащи наказателно-правните санкции.
- (66) Дейностите по обработка на лични данни, извършвани в държавите членки съгласно настоящия регламент, се уреждат с Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Всеки обмен или предаване на лични данни от страна на компетентните органи на държавите членки следва да се извършва в съответствие с правилата за предаване на лични данни, предвидени в Директива 95/46/ЕО. Дейностите по обработка на лични данни, извършвани от ЕОЦКП съгласно настоящия регламент, се уреждат с Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Всеки обмен или предаване на лични данни от страна на ЕОЦКП следва да се извършва в съответствие с правилата за предаване на лични данни, предвидени в Регламент (ЕО) № 45/2001.
- (67) Настоящият регламент спазва основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата, а именно правото на зачитане на личния и семейния живот, правото на защита на личните данни, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, правото на всеки да не бъде съден или наказван два пъти за едно и също престъпление и свободата на стопанската инициатива, и следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.
- (68) ЕОЦКП следва да има основна функция в прилагането на настоящия регламент, като осигурява последователното прилагане на правилата на Съюза от страна на националните компетентни органи и урежда разногласията между тях.
- (69) ЕОЦКП следва да представя на Комисията годишни доклади, в които се оценяват тенденциите и потенциалните рискове на пазарите, попадащи в обхвата на настоящия регламент. Тези доклади следва да включват най-малко оценка на ефикасността на сетълмента, интернализирания сетълмент, трансграничното предоставяне на услуги, мотивите за отказ на право на достъп и всякакви други съществени пречки пред конкуренцията при предоставянето на финансови услуги след сключването на сделки, включително пречки, произтичащи от неправомерно използване на условия за лицензиране, подходящия характер на санкциите за неуспешен сетълмент, по-специално нуждата от допълнителна гъвкавост по отношение на санкциите за неуспешен сетълмент във връзка с неликвидни финансови инструменти, прилагането на правилата на държавите членки за гражданска отговорност за вреди, които могат да се дължат на ЦЦЦК, условията за предоставянето на спомагателни услуги от банков тип, изискванията относно защитата на ценните книжа на участниците и ценните книжа на техните клиенти, и санкционния режим; при необходимост докладите могат да съдържат и препоръки за превантивни или коригиращи действия. ЕОЦКП следва да провежда и партньорски проверки, които да обхващат дейността на компетентните органи съгласно настоящия регламент, в рамките на подходящ график и в съответствие с Регламент (ЕС) № 1095/2010. Предвид системното значение на ЦЦЦК и факта, че те се регулират за първи път на равнището на Съюза, е целесъобразно да се изисква в началото тези партньорски проверки да се провеждат най-малко на всеки три години по отношение на надзора над ЦЦЦК, които се ползват от свободата на предоставяне на услуги или участват в оперативно съвместими връзки.
- (70) Би било ефикасно и целесъобразно разработването на проекти на регулаторни технически стандарти и на технически стандарти за изпълнение, които не включват избор, свързан с политиката, да бъде възложено на ЕОЦКП като орган с високоспециализиран експертен опит в областта на ценните книжа и пазарите на ценни книжа, който да ги представя на Комисията. В конкретно определени случаи ЕОЦКП следва да си сътрудничи тясно и с членовете на ЕСЦБ и ЕБО.

⁽¹⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

- (71) На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема регулаторни технически стандарти в съответствие с член 290 ДФЕС и с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 и от Регламент (ЕС) № 1095/2010 във връзка с подробните елементи на мерките за дисциплина при сетълмента, отчитането във връзка с интернализирания сетълмент, информацията и други елементи, които да бъдат включени в заявлението на ЦДЦК за лиценз, условията, при които компетентните органи за ЦДЦК могат да одобряват участие на ЦДЦК в капитала на определени правни субекти, информацията, която отделните органи си предоставят при надзора над ЦДЦК, информацията, която подалият заявлението ЦДЦК представя на ЕОЦКП в заявлението за признаване, елементите на правилата за управление за ЦДЦК, подробностите относно данните, които се съхраняват от ЦДЦК, рисковете, които трябва да бъдат отчетени от ЦДЦК при извършване на цялостна оценка на риска и от компетентните органи при преценката на мотивите за отказ по искания за достъп, елементите на процедурата за достъп на участници и емитенти до ЦДЦК, достъп на ЦДЦК до други ЦДЦК, както и достъп между ЦДЦК и други пазарни инфраструктури, подробностите за мерките, които трябва да се вземат от ЦДЦК с цел да се гарантира целостта на емисиите, ограничаването на оперативните и инвестиционните рискове и рисковете, произтичащи от връзки между ЦДЦК, подробностите относно капиталовите изисквания за ЦДЦК, подробностите относно заявлението за лиценз за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип, допълнителното капиталово изискване и пруденциалните изисквания във връзка с кредитните и ликвидните рискове за ЦДЦК и определените кредитни институции, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип.
- (72) На Комисията следва също така да бъде предоставено правомощието да приема технически стандарти за изпълнение чрез актове за изпълнение съгласно член 291 ДФЕС и в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 във връзка със стандартните формуляри и образци за отчитането във връзка с интернализирания сетълмент, заявленията за лиценз, подавани от ЦДЦК, предоставянето на информация между отделните компетентни органи за целите на надзора над ЦДЦК, съответните договорености за сътрудничество между органите на държавата членка по произход и приемащата държава членка, форматите на данните, които трябва да се съхраняват от ЦДЦК, процедурите за случаи, при които на участници или емитенти е отказан достъп до ЦДЦК или на ЦДЦК е отказан достъп до друг ЦДЦК или до друга пазарна инфраструктура, както и консултациите между отделните органи преди издаване на лиценз на агент по сетълмента.
- (73) За постигане на целите на настоящия регламент на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 290 ДФЕС по отношение на конкретните подробности във връзка с някои определения, параметрите за определяне на паричните санкции, налагани на участници, които са отговорни за неуспешен сетълмент, критериите, съгласно които операциите на ЦДЦК в приемаща държава членка следва да се считат от съществено значение за тази държава членка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе необходимите консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (74) За да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия да взема решения относно оценката на правилата на трети държави за целите на признаването на ЦДЦК от трети държави. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
- (75) Оценяването на съответните правила на трети държави се извършва въз основа на пропорционален и основан на резултати подход, като се обръща особено внимание на спазването на приложимите правила на Съюза и, когато е приложимо, на международни стандарти. Условно или временно признаване може да бъде предоставено и в случаи, при които не се наблюдават съществени разлики, които биха довели до предвидими вредни последици за пазарите на Съюза.
- (76) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно определяне на уеднаквени изисквания за сетълмент и за ЦДЦК, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно поради обхвата на предвиденото действие могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (77) Необходимо е Директива 98/26/ЕО да бъде изменена, за да бъде приведена в съответствие с Директива 2010/78/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, като за определените системи за сетълмент на ценни книжа вече се уведомява не Комисията, а ЕОЦКП.
- (78) Предвид факта, че настоящият регламент хармонизира на равнището на Съюза мерки за предотвратяване и справяне със случаи на неуспешен сетълмент и има по-широко приложно поле спрямо такива мерки от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾, е необходимо член 15 от посочения регламент да бъде отменен.
- (79) ЦДЦК следва да бъдат освободени от прилагането на Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, когато предлагат услуги, които са изрично посочени в настоящия регламент. Въпреки това, за да се гарантира, че субектите, извършващи инвестиционни услуги и дейности, спазват Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014, и за да не се допусне нарушаване на конкуренцията между отделните видове доставчици на подобни услуги, е необходимо да се въведе изискване ЦДЦК, извършващи инвестиционни услуги и дейности в рамките на спомагателните си услуги, да спазват изискванията на Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014.
- (80) Прилагането на изискванията на настоящия регламент за лицензиране и признаване следва да бъде отложено, за да се осигури достатъчно време на ЦДЦК, установени в Съюза или в трети държави, да подадат заявление за лицензиране и признаване на дейностите си, предвидени в настоящия регламент. До вземането на решение съгласно настоящия регламент за лицензирането или признаването на ЦДЦК и на техните дейности, включително на връзките между ЦДЦК, следва да продължават да се прилагат съответните национални правила за лицензиране и признаване на ЦДЦК.
- (81) Необходимо е също така да се отложи прилагането на изискванията за дисциплина при сетълмента и изискванията, свързани с отчетните задължения на интернализаторите на сетълмент, до приемането на всички необходими делегирани актове или актове за изпълнение, с които допълнително се конкретизират посочените изисквания, както и на изискванията за регистриране на някои прехвърлими ценни книжа в безлична форма и за сетълмент на задълженията в системи за сетълмент на ценни книжа най-късно на втория работен ден след сключването на сделката, за да се осигури на участниците на пазара, държащи налични ценни книжа или ползващи по-дълги срокове за сетълмент, достатъчно време, за да се съобразят с тези изисквания,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ДЯЛ I

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се определят уеднаквени изисквания за сетълмент на финансови инструменти в Съюза и правила за организацията и дейността на централните депозитари на ценни книжа (ЦДЦК) с цел да се насърчи сигурен, ефикасен и безпрепятствен сетълмент.
2. Настоящият регламент се прилага при сетълмента на всички финансови инструменти и дейности на ЦДЦК, освен ако в него не е посочено друго.
3. Настоящият регламент не засяга разпоредбите на правото на Съюза относно конкретни финансови инструменти, и по-специално Директива 2003/87/ЕО.

⁽¹⁾ Директива 2010/78/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за изменение на директиви 98/26/ЕО, 2002/87/ЕО, 2003/6/ЕО, 2003/41/ЕО, 2003/71/ЕО, 2004/39/ЕО, 2004/109/ЕО, 2005/60/ЕО, 2006/48/ЕО, 2006/49/ЕО и 2009/65/ЕО във връзка с правомощията на Европейския надзорен орган (Европейски банков орган), Европейския надзорен орган (Европейски орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване) и Европейския надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари) (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 120).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ L 86, 24.3.2012 г., стр. 1).

4. Членове 10—20, 22—24 и 27, член 28, параграф 6, член 30, параграф 4 и членове 46 и 47, разпоредбите на дял IV, както и изискванията за отчитане пред компетентните органи или съответните органи или за спазване на разпореденията на тези органи съгласно настоящия регламент, не се прилагат за членовете на ЕСЦБ, за други национални органи на държавите членки, изпълняващи подобни функции, или за други публични органи на държавите членки, на които е възложено или които участват в управлението на държавния дълг в Съюза, във връзка с всеки ЦДЦК, който горните органи управляват пряко под ръководството на същия ръководен орган, който има достъп до средствата на тези органи и който не е отделен субект.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „централен депозитар на ценни книжа“ или „ЦДЦК“ означава юридическо лице, което управлява система за сетълмент на ценни книжа, посочена в раздел А, точка 3 от приложението, и предоставя най-малко още една от основните услуги, посочени в раздел А от приложението;
- 2) „ЦДЦК от трета държава“ означава правен субект, установен в трета държава, който предоставя услуги, подобни на основните услуги, посочени в раздел А, точка 3 от приложението, и изпълнява най-малко още една от основните услуги, посочени в раздел А от приложението;
- 3) „обездвижване“ означава действието, с което наличните ценни книжа се събират в ЦДЦК по начин, който позволява последващите прехвърляния да се извършват в безналична форма;
- 4) с „дематериализирана форма“ се означава обстоятелството, че финансовите инструменти съществуват само в безналична форма;
- 5) „получил искане ЦДЦК“ означава ЦДЦК, който е получил от друг ЦДЦК искане за достъп до своите услуги посредством връзка между ЦДЦК;
- 6) „подал искане ЦДЦК“ означава ЦДЦК, който е поискал достъп до услугите на друг ЦДЦК посредством връзка между ЦДЦК;
- 7) „сетълмент“ означава приключване на сделка с ценни книжа, без оглед на мястото на сключването ѝ, с цел изпълнение на задълженията на страните по тази сделка чрез прехвърляне на парични средства или ценни книжа, или и на двете;
- 8) „финансови инструменти“ или „ценни книжа“ означава финансови инструменти по смисъла на член 4, параграф 1, точка 15 от Директива 2014/65/ЕС;
- 9) „нареждане за прехвърляне“ означава нареждане за прехвърляне по смисъла на определението в член 2, буква и), второ тире от Директива 98/26/ЕО;
- 10) „система за сетълмент на ценни книжа“ означава система съгласно член 2, буква а), първо, второ и трето тире от Директива 98/26/ЕО, която не се управлява от централен контрагент и чиято дейност се състои в изпълнение на нареждания за прехвърляне;
- 11) „интернализатор на сетълмент“ означава всяка институция, включително институциите, лицензирани в съответствие с Директива 2013/36/ЕС или Директива 2014/65/ЕС, която изпълнява нареждания за прехвърляне от името на клиенти или от свое име по начин, различен от система за сетълмент на ценни книжа;
- 12) „предвидена дата за сетълмент“ означава датата, вписана в системата за сетълмент на ценни книжа като датата за сетълмент, на която страните по сделката с ценни книжа са се договорили, че трябва да се извърши сетълмент;
- 13) „срок за сетълмент“ означава срокът от датата на сключване на сделката до предвидената дата за сетълмент;
- 14) „работен ден“ означава работен ден по смисъла на член 2, буква н) от Директива 98/26/ЕО;

- 15) „неуспешен сетълмент“ означава липса на сетълмент или частичен сетълмент на сделка с ценни книжа на предвидената дата за сетълмент поради липса на ценни книжа или парични средства, независимо от причината за тази липса;
- 16) „централен контрагент“ или „ЦК“ означава ЦК по смисъла на определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕС) № 648/2012;
- 17) „компетентен орган“ означава органът, който всяка държава членка определя съгласно член 11, освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго;
- 18) „съответен орган“ означава органът, посочен в член 12;
- 19) „участник“ означава всеки участник по смисъла на определението в член 2, буква е) от Директива 98/26/ЕО в система за сетълмент на ценни книжа;
- 20) „участие“ означава участие по смисъла на член 2, точка 2, първо изречение от Директива 2013/34/ЕС, или притежанието, пряко или непряко, на 20 % или повече от правата на глас или от капитала на предприятие;
- 21) „контрол“ означава връзката между две предприятия, описана в член 22 от Директива 2013/34/ЕС;
- 22) „дъщерно предприятие“ означава дъщерно предприятие по смисъла на член 2, точка 10 и член 22 от Директива 2013/34/ЕС;
- 23) „държава членка по произход“ е държавата членка, в която е установен даден ЦДЦК;
- 24) „приемаща държава членка“ означава държава членка, различна от държавата членка по произход, в която ЦДЦК има клон или предоставя услуги като ЦДЦК;
- 25) „клон“ означава различно от главното управление място на стопанска дейност, което е част от ЦДЦК, няма юридическа правосубектност и предоставя като ЦДЦК услугите, за които е лицензиран ЦДЦК;
- 26) „неизпълнение“ във връзка с участник означава ситуация, при която срещу участник се открива процедура по несъстоятелност по смисъла на определението в член 2, буква й) от Директива 98/26/ЕО;
- 27) „доставка срещу плащане“ или „ДСП“ означава механизъм за сетълмент на ценни книжа, свързващ прехвърлянето на ценни книжа с прехвърлянето на парични средства по начин, който гарантира, че доставката на ценни книжа се извършва единствено и само когато се извърши съответното прехвърляне на парични средства, и обратно;
- 28) „сметка за ценни книжа“ означава сметка, която се може да се заверява или задължава с ценни книжа;
- 29) „връзка между ЦДЦК“ означава договореност между ЦДЦК, съгласно която един ЦДЦК става участник в системата за сетълмент на ценни книжа на друг ЦДЦК, за да се улесни прехвърлянето на ценни книжа от участниците във втория ЦДЦК към участниците в първия ЦДЦК, или договореност, съгласно която ЦДЦК придобива достъп до друг ЦДЦК непряко, чрез посредник. Връзките между ЦДЦК могат да бъдат стандартни, персонализирани, непреки и оперативно съвместими;
- 30) „стандартна връзка“ означава връзка между ЦДЦК, при която един ЦДЦК става участник в системата за сетълмент на ценни книжа на друг ЦДЦК при същия ред и условия като приложимите за всички останали участници в системата за сетълмент на ценни книжа, управлявана от втория ЦДЦК;

- 31) „персонализирана връзка“ означава връзка между ЦДЦК, при която един ЦДЦК, който става участник в системата за сетълмент на ценни книжа на друг ЦДЦК, получава допълнителни специфични услуги наред с услугите, които обичайно се предоставят от втория ЦДЦК на участниците в системата за сетълмент на ценни книжа;
- 32) „непряка връзка“ означава договореност между ЦДЦК и трето лице, което не е ЦДЦК, но е участник в системата за сетълмент на ценни книжа на друг ЦДЦК. Подобна връзка се установява от ЦДЦК с цел да се улесни прехвърлянето на ценни книжа към негови участници от участници в друг ЦДЦК;
- 33) „оперативно съвместима връзка“ означава връзка между ЦДЦК, при която ЦДЦК се съгласяват да въведат общи технически решения за сетълмент в рамките на системите за сетълмент на ценни книжа, които управляват;
- 34) „международни процедури и стандарти за открита комуникация“ означава международно приети стандарти за процедури на комуникация, например стандартизирани формати за съобщения и представяне на данни, които са достъпни на справедлива, открита и недискриминационна основа за всяко заинтересовано лице;
- 35) „прехвърлими ценни книжа“ означава прехвърлими ценни книжа по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 44 от Директива 2014/65/ЕС;
- 36) „акции“ означава ценните книжа, посочени в член 4, параграф 1, точка 44, буква а) от Директива 2014/65/ЕС;
- 37) „инструменти на паричния пазар“ означава инструменти на паричния пазар по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 17 от Директива 2014/65/ЕС;
- 38) „дялове в предприятия за колективно инвестиране“ означава дялове в предприятия за колективно инвестиране, посочени в раздел В, точка 3 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС;
- 39) „квота за емисии“ означава квота за емисии по смисъла на раздел В, точка 11 от приложение I към Директива 2014/65/ЕС, с изключение на дериватите на квоти за емисии;
- 40) „регулиран пазар“ означава регулиран пазар по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС;
- 41) „многостранна система за търговия“ или „МСТ“ означава многостранна система за търговия по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 22 от Директива 2014/65/ЕС;
- 42) „място за търговия“ означава място за търговия по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 24 от Директива 2014/65/ЕС.
- 43) „агент по сетълмента“ означава посредник в сетълмента по смисъла на определението в член 2, буква г) от Директива 98/26/ЕО;
- 44) „пазар за растеж на МСП“ означава пазар за растеж на МСП по смисъла на определението в член 4, параграф 1, точка 12 от Директива 2014/65/ЕС.
- 45) „ръководен орган“ означава органа или органите на даден ЦДЦК, назначен/назначени в съответствие с националното право, който разполага/които разполагат с правомощия за определяне на стратегията, целите и цялостната политика на този ЦДЦК и който осъществява/които осъществяват надзор и наблюдение върху вземането на решения на управленско равнище, и включва лицата, които действително управляват стопанската дейност на ЦДЦК.

Когато съгласно националното право ръководният орган се състои от различни органи със специфични функции, изискванията съгласно настоящия регламент се прилагат само за онези членове на ръководния орган, на които съгласно приложимото национално право е възложена съответната отговорност;

- 46) „висше ръководство“ са физическите лица, които упражняват изпълнителни функции в ЦДЦК и които отговарят и се отчитат пред ръководния орган във връзка с текущото управление на този ЦДЦК.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегирани актове в съответствие с член 67 относно мерки за допълнително определяне на спомагателните услуги от небанков тип, посочени в раздел Б, точки 1—4 от приложението, и спомагателните услуги от банков тип, посочени в раздел В от приложението.

ДЯЛ II

СЕТЪЛМЕНТ НА ЦЕННИ КНИЖА

ГЛАВА I

Безналична форма

Член 3

Безналична форма

1. Без да се засяга параграф 2, всеки установен в Съюза емитент, който емитира или е емитирал прехвърлими ценни книжа, които са допуснати до търговия или се търгуват на места за търговия, осигурява представянето на тези ценни книжа в безналична форма, като ги обездвижва или като емитира пряко ценни книжа в дематериализирана форма.

2. Когато сделка с прехвърлими ценни книжа се извършва на места за търговия, съответните ценни книжа се регистрират в безналична форма в ЦДЦК на предвидената дата за сетълмент или преди нея, освен ако вече са били регистрирани в такава форма.

Когато прехвърлимите ценни книжа се прехвърлят по споразумение за финансово обезпечение съгласно член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2002/47/ЕО, те се регистрират в безналична форма в ЦДЦК на или преди предвидената дата за сетълмент, освен ако вече не са били регистрирани в такава форма.

Член 4

Осигуряване на прилагането

1. Органите на държавата членка, в която е установено дружеството, което емитира ценни книжа, осигуряват прилагането на член 3, параграф 1.

2. Органите, компетентни за надзора над местата за търговия, включително компетентните органи, определени в съответствие с член 21, параграф 1 от Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, осигуряват прилагането на член 3, параграф 2, първа алинея от настоящия регламент, когато ценните книжа по член 3, параграф 1 от настоящия регламент се търгуват на места за търговия.

3. Органите на държавите членки, отговарящи за прилагането на Директива 2002/47/ЕО, осигуряват прилагането на член 3, параграф 2, втора алинея от настоящия регламент, когато ценните книжа по член 3, параграф 1 от него се прехвърлят по споразумение за финансово обезпечение по смисъла на определението в член 2, параграф 1, буква а) от Директива 2002/47/ЕО.

⁽¹⁾ Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 г. относно проспекта, който следва да се публикува, когато публично се предлагат ценни книжа или когато се допускат ценни книжа до търгуване, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 64).

ГЛАВА II

Срокове за сетълмент

Член 5

Предвидена дата за сетълмент

1. Всеки участник в система за сетълмент на ценни книжа, който извършва сетълмент в тази система за своя сметка или за сметка на трето лице на сделки с прехвърлими ценни книжа, инструменти на паричния пазар, дялове в предприятия за колективно инвестиране и квоти за емисии, извършва сетълмента на тези сделки на предвидената дата за сетълмент.
2. По отношение на сделките с прехвърлими ценни книжа, посочени в параграф 1, които се изпълняват на места за търговия, предвидената дата за сетълмент е най-късно вторият работен ден след сключване на сделката. Това изискване не следва да се прилага по отношение на сделки, които се договарят частно, но се изпълняват на места за търговия, на сделки, които се изпълняват двустранно, но се отчитат пред място за търговия, както и на първата сделка, при която съответните прехвърлими ценни книжа подлежат на първоначална регистрация в безналична форма съгласно член 3, параграф 2.
3. Компетентните органи осигуряват прилагането на параграф 1.

Органите, компетентни за надзора над местата за търговия, осигуряват прилагането на параграф 2.

ГЛАВА III

Дисциплина при сетълмента

Член 6

Мерки за предотвратяване на неуспешен сетълмент

1. Местата за търговия установяват процедури, които дават възможност за потвърждение на съответните данни за сделки с финансовите инструменти по член 5, параграф 1, на датата, на която е изпълнена сделката.
2. Независимо от изискването по параграф 1 инвестиционните посредници, лицензирани съгласно член 5 от Директива 2014/65/ЕС, вземат, когато е приложимо, мерки за ограничаване на случаите на неуспешен сетълмент.

Тези мерки включват най-малко договорености между инвестиционния посредник и професионалните му клиенти по приложение II към Директива 2014/65/ЕС за гарантиране на своевременно съобщаване на разпределянето на ценни книжа по сделката, потвърждаването на това разпределяне и потвърждаването на приемането или отхвърлянето на условията в достатъчен срок преди предвидената дата за сетълмент.

ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с ЕСЦБ, издава насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 относно стандартизираните процедури и протоколите за съобщения, които да се използват с цел спазване на втора алинея от настоящия параграф.

3. За всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа ЦДЦК установява процедури, които улесняват сетълмента на сделките с финансовите инструменти по член 5, параграф 1 на предвидената дата за сетълмент с минимална експозиция на участниците към рискове от контрагента и ликвидни рискове, както и с нисък процент на неуспешен сетълмент. Той насърчава чрез подходящи механизми ранния сетълмент на предвидената дата за сетълмент.
4. За всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа ЦДЦК въвежда мерки за насърчаване и осигуряване на стимули за навременен сетълмент на сделки от страна на участниците в него. ЦДЦК изискват от участниците да извършат сетълмент на сделките си на предвидената дата за сетълмент.

5. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи мерките, които трябва да бъдат предприети от инвестиционните посредници в съответствие с параграф 2, първа алинея, подробностите относно процедурите, които улесняват сетълмента, посочени в параграф 3, и подробностите за мерките за насърчаване и осигуряване на стимули за навременен сетълмент на сделките, посочени в параграф 4.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 7

Мерки за справяне с неуспешен сетълмент

1. За всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа ЦДЦК установява система за наблюдение на случаите на неуспешен сетълмент на сделки с финансовите инструменти по член 5, параграф 1. Той представя на компетентния орган и на съответните органи редовни доклади относно броя на случаите на неуспешен сетълмент и свързаните с тях данни, както и всяка друга информация от значение, включително мерките, които ЦДЦК и неговите участници планират да вземат за подобряване на ефективността на сетълмента. Тези доклади се оповестяват от ЦДЦК ежегодно в обобщен вид и на анонимна основа. Компетентните органи предават на ЕОЦКП всякаква информация от значение във връзка със случаи на неуспешен сетълмент.

2. За всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа ЦДЦК установява процедури, които улесняват сетълмента на сделки с финансовите инструменти по член 5, параграф 1, за които не е бил извършен сетълмент на предвидената дата за сетълмент. Тези процедури включват механизъм за санкции, който служи като ефективна възпираща мярка за участници, причиняващи неуспешен сетълмент.

Преди да установи процедурите по първа алинея, ЦДЦК се консултира със съответните места за търговия и ЦК, на които предоставя услуги по сетълмент.

Механизмът за санкции, посочен в първа алинея, включва парични санкции за участници, причинили неуспешен сетълмент (наричани по-долу „неизправни участници“). Паричните санкции се начисляват на дневна база за всеки работен ден, в който по дадена сделка не е бил извършен сетълмент, след предвидената дата за сетълмент до края на процеса на изкупуване по параграф 3, но не по-късно от датата на действителния сетълмент. Паричните санкции не може да съставляват източник на приходи за ЦДЦК.

3. Без да се засяга механизмът за санкции, посочен в параграф 2, и правото сделката да бъде отменена двустранно, когато неизправен участник не достави финансовите инструменти по член 5, параграф 1 на получаващия участник в срок от 4 работни дни след предвидената дата за сетълмент (наричан по-долу „удължен срок“), започва процес на изкупуване, при което съответните инструменти се предоставят за сетълмент и се доставят на получаващия участник в рамките на подходящ срок.

Когато сделката е свързана с финансови инструменти, търгувани на пазар за растеж на МСП, удълженият срок е 15 дни, освен ако пазарът за растеж на МСП не реши да прилага по-кратък срок.

4. Прилагат се следните изключения от изискването по параграф 3:

а) въз основа на вида актив и ликвидността на съответните финансови инструменти удълженият срок може да бъде удължен от четири работни дни на максимум седем работни дни, когато по-кратък удължен срок би засегнал безпрепятственото и нормално функциониране на съответните финансови пазари;

б) за операции, съставени от няколко транзакции, включително репо споразумения или сделки по предоставяне в заем на ценни книжа, процесът на изкупуване по параграф 3 не се прилага, когато срокът на изпълнение на тези операции е достатъчно кратък и води до неефективност на процеса на изкупуване.

5. Без да се засяга параграф 7, изключенията по параграф 4 не се прилагат за сделки с акции, когато сделките подлежат на клиринг от ЦК.

6. Без да се засяга механизмът за санкции, посочен в параграф 2, когато цената на акциите, договорена към момента на сключване на сделката, е по-висока от цената, заплатена при изкупуването, съответната разлика се изплаща на получаващия участник от неизправния участник най-късно на втория работен ден от доставянето на финансовите инструменти след изкупуването.

7. Ако изкупуването е неуспешно или невъзможно, получаващият участник може да избере заплащане на парично обезщетение или отлагане на изкупуването за подходяща по-късна дата (наричана по-долу „срок на отлагане“). Ако съответните финансови инструменти не бъдат доставени на получаващия участник в края на срока на отлагане, се изплаща парично обезщетение.

Паричното обезщетение се изплаща на получаващия участник най-късно на втория работен ден след приключването на процеса на изкупуване по параграф 3 или след изтичането на срока на отлагане, когато е бил избран срок на отлагане.

8. Неизправният участник възстановява на субекта, извършващ изкупуването, всички платени от него суми в съответствие с параграфи 3, 4 и 5, включително всички такси по изпълнението, произтичащи от изкупуването. Тези такси се оповестяват по ясен начин на всички участници.

9. ЦДЦК, ЦК и местата за търговия установяват процедури, позволяващи им, след консултация със съответните компетентни за тях органи, да отстранят всеки участник, който многократно и системно не доставя на предвидената дата за сетълмент финансовите инструменти по член 5, параграф 1, и да оповестят публично идентификационни му данни само след като му дадат възможност да представи своето становище и при условие че компетентните органи на ЦДЦК, ЦК и местата за търговия, както и на посочения участник, са били надлежно информирани. Освен че провеждат консултации преди отстраняването на участник, ЦДЦК, ЦК и местата за търговия незабавно уведомяват заинтересованите компетентни органи за всеки случай на отстраняване на участник. Компетентният орган незабавно информира съответните органи за отстраняването на участник.

Публичното оповестяване на случаи на отстраняване на участник не може да съдържа лични данни по смисъла на член 2, буква а) от Директива 95/46/ЕО.

10. Параграфи 2—9 се прилагат за всички сделки с финансовите инструменти по член 5, параграф 1, които са допуснати до търговия или се търкуват на място за търговия или подлежат на клиринг от ЦК, както следва:

- а) при сделки, подлежащи на клиринг от ЦК, ЦК е субектът, изпълняващ изкупуването съгласно параграфи 3—8;
- б) при сделки, които не подлежат на клиринг от ЦК, но се изпълняват на място за търговия, мястото за търговия включва във вътрешните си правила задължение за своите членове и участници да прилагат мерките по параграфи 3—8;
- в) при всички сделки, различни от изброените в букви а) и б) от настоящата алинея, ЦДЦК включват във вътрешните си правила задължение за своите участници да прилагат мерките по параграфи 3—8.

ЦДЦК предоставят на ЦК и местата за търговия информацията за сетълмента, която им е нужна за изпълнението на задълженията им съгласно настоящия параграф.

Без да се засяга първа алинея, букви а), б) и в) и с цел да се сведе до минимум броят на изкупуванията, които трябва да бъдат изпълнени, а по този начин — и въздействието върху цените на съответните финансови инструменти, ЦДЦК могат да наблюдават изпълнението на изкупуванията, посочени в тези букви, по отношение на много на брой инструкции за сетълмент на едни и същи финансови инструменти, с една и съща дата на изтичане на срока за изпълнение.

11. Параграфи 2—9 не се прилагат за неизправни участници, които са ЦК.

12. Параграфи 2—9 не се прилагат, ако срещу неизправен участник е открито производство по несъстоятелност.

13. Настоящият член не се прилага, когато основното място за търговия на акции се намира в трета държава. Местоположението на основното място за търговия на акции се определя в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 236/2012.

14. На Комисията се предоставя правомощието да приеме делегирани актове в съответствие с член 67, с които да конкретизира параметрите за определяне на възпиращ и пропорционален размер на паричните санкции по параграф 2, трета алинея въз основа на вида актив, ликвидността на финансовия инструмент и вида сделка, така че този размер да гарантира добра дисциплина при сетълмента и безпрепятственото и нормално функциониране на съответните финансови пазари.

15. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи:

- а) подробните характеристики на системата за наблюдение и отчитане на случаите на неуспешен сетълмент, посочена в параграф 1;
- б) процесите на събиране и преразпределяне на паричните санкции и други евентуални приходи от тези санкции в съответствие с параграф 2;
- в) подробностите относно действието на подходящия процес на изкупуване по параграфи 3—8, включително сроковете за доставяне на финансовия инструмент след процеса на изкупуване, посочен в параграф 3. Тези срокове се калибрират в зависимост от вида на актива и ликвидността на финансовите инструменти;
- г) обстоятелствата, при които удълженият срок може да бъде допълнително удължен съобразно вида на актива и ликвидността на финансовите инструменти, в съответствие с условията по параграф 4, буква а), като се отчитат критериите за оценка на ликвидността съгласно член 2, параграф 1, буква 17 от Регламент (ЕС) № 600/2014;
- д) вида на операциите и конкретните им срокове на изпълнение, посочени в параграф 4, буква б), които водят до неефективност на изкупуването;
- е) методология за изчисляване на паричното обезщетение, посочено в параграф 7;
- ж) условията, при които се счита, че даден участник многократно и системно не успява да достави финансовите инструменти, както е посочено в параграф 9; както и
- з) необходимата информация за сетълмента, посочена в параграф 10, втора алинея.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 8

Осигуряване на прилагането

1. Компетентният орган за ЦДЦК, който управлява система за сетълмент на ценни книжа, органът, отговорен за надзора над съответната система за сетълмент на ценни книжа, както и компетентните органи за надзора над местата за търговия, инвестиционните посредници и ЦК, са компетентни във връзка с осигуряването на прилагането членове 6 и 7 от институциите под техен надзор и на наблюдението на наложените санкции. При необходимост тези компетентни органи работят в тясно сътрудничество. Държавите членки уведомяват ЕОЦКП за определените компетентни органи, които са част от структурата за надзор на национално равнище.

2. С цел осигуряването на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Съюза във връзка с членове 6 и 7 от настоящия регламент, ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, може да издава насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. Нарушението на правилата по настоящия дял не засяга действителността на частно сключен договор с предмет финансови инструменти или възможността страните да осигурят изпълнението на разпоредбите на частно сключен договор с предмет финансови инструменти.

ГЛАВА IV

Интернализиран сетълмент

Член 9

Интернализатори на сетълмент

1. На всяко тримесечие интернализаторите на сетълмент отчитат пред компетентните органи по тяхното място на установяване агрегирания обем и стойност на всички сделки с ценни книжа, по които извършват сетълмент извън системите за сетълмент на ценни книжа.

Компетентните органи незабавно предават на ЕОЦКП информацията, получена съгласно първа алинея, и уведомят ЕОЦКП за всякакви потенциални рискове, произтичащи от подобни дейности по сетълмент.

2. ЕОЦКП може, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, да разработи проекти на регулаторни технически стандарти, допълнително определящи съдържанието на тези отчети.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

3. ЕОЦКП разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри, образци и процедури за отчитането и предаването на информацията, посочена в параграф 1.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ДЯЛ III

ЦЕНТРАЛНИ ДЕПОЗИТАРИ НА ЦЕННИ КНИЖА

ГЛАВА I

Лицензиране и надзор на ЦДЦК

Раздел 1

Органи, отговарящи за лицензирането и надзора на ЦДЦК

Член 10

Компетентен орган

Без да се засяга надзорът, упражняван от членовете на ЕСЦБ съгласно член 12, параграф 1, ЦДЦК подлежи на лицензиране и надзор от страна на компетентния орган на държавата членка по произход.

Член 11

Определяне на компетентния орган

1. Всяка държава членка определя компетентния орган, който отговаря за изпълнението на произтичащите от настоящия регламент задължения за лицензиране и надзор на установените на нейната територия ЦДЦК, и уведомява за това ЕОЦКП.

Когато държава членка определи повече от един компетентен орган, тя посочва съответните им функции и определя един орган, който отговаря за сътрудничеството с компетентните органи на останалите държави членки, съответните органи, ЕОЦКП и ЕБО, когато това е изрично посочено в настоящия регламент.

2. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница списъка на компетентните органи, определени в съответствие с параграф 1.

3. Компетентните органи трябва да разполагат с необходимите за изпълнение на своите функции правомощия за упражняване на надзор и провеждане на разследвания.

Член 12

Съответни органи

1. Когато това е изрично посочено в настоящия регламент, в лицензирането и надзора на ЦДЦК участват следните органи:

- а) органът, отговарящ за надзора над управляваната от ЦДЦК система за сetylмент на ценни книжа в държавата членка, чието право се прилага към тази система за сetylмент на ценни книжа;
- б) централните банки в Съюза, емитиращи валутите, в които най-често се извършва сetylмент;
- в) когато е приложимо — централната банка в Съюза, в чиито сметки се извършва сetylмент на паричното рамо от управляваната от ЦДЦК система за сetylмент на ценни книжа.

2. ЕОЦКП публикува на своята интернет страница списъка на съответните органи по параграф 1.

3. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи условията, при които валутите в Съюза, посочени в параграф 1, буква б), се считат за валути, в които най-често се извършва сetylмент, и на ефикасните практически правила за консултации със съответните органи, посочени в букви б) и в) от същия параграф.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 13

Обмен на информация

1. При постъпило искане компетентните органи, съответните органи и ЕОЦКП своевременно си предоставят информацията, необходима за изпълнение на задълженията им съгласно настоящия регламент.
2. Компетентните органи, съответните органи, ЕОЦКП и други органи или физически и юридически лица, които получават поверителна информация при изпълнение на задълженията си съгласно настоящия регламент, могат да използват тази информация само в хода на изпълнение на задълженията си.

Член 14

Сътрудничество между органите

1. Компетентните органи, съответните органи и ЕОЦКП си сътрудничат тясно, включително като обменят всяка информация от значение за прилагането на настоящия регламент. Когато е целесъобразно и приложимо, това сътрудничество включва и други публични органи и организации и по-специално тези, които са създадени или определени като такива съгласно Директива 2003/87/ЕО.

С цел осигуряване на последователни, ефикасни и ефективни надзорни практики в рамките на Съюза, включително сътрудничество между компетентните органи и съответните органи при различните оценки, необходими за прилагането на настоящия регламент, ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, може да издава предназначени за компетентните органи насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

2. При изпълнение на общите си задължения компетентните органи отчитат надлежно въз основа на наличната информация потенциалното въздействие на своите решения върху стабилността на финансовата система във всички останали заинтересовани държави членки, по-специално при посочените в член 15 извънредни ситуации.

Член 15

Извънредни ситуации

Без да се засяга процедурата по уведомяване, предвидена в член 6, параграф 3 от Директива 98/26/ЕО, компетентните органи и съответните органи, уведомяват незабавно ЕОЦКП и Европейския съвет за системен риск, създаден с Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, а също така се уведомяват взаимно за всякакви извънредни ситуации, свързани с ЦДЦК, включително за всички събития на финансовите пазари, които могат да окажат неблагоприятно въздействие върху ликвидността на пазара, стабилността на валутата, в която се извършва сетълментът, интегритета на паричната политика или стабилността на финансовата система в някоя от държавите членки, в които е установен ЦДЦК или някой от участниците в него.

Раздел 2

Условия и процедури за лицензиране на ЦДЦК

Член 16

Лицензиране на ЦДЦК

1. Преди да започне да извършва дейността си, всяко юридическо лице, отговарящо на определението за ЦДЦК, трябва да получи лиценз от компетентния орган на държавата членка, в която е установено.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1092/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за пруденциалния надзор върху финансовата система на Европейския съюз на макроравнище и за създаване на Европейски съвет за системен риск (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 1).

2. В лиценза се посочват основните услуги, посочени в раздел А от приложението, и спомагателните услуги от небанков тип, разрешени съгласно раздел Б от приложението, които ЦДЦК е лицензиран да предоставя.
3. ЦДЦК трябва във всеки един момент да отговаря на условията за лицензиране.
4. ЦДЦК и независимите му одитори уведомяват без неоправдано забавяне компетентния орган за всякакви съществени промени, засягащи спазването на условията за лицензиране.

Член 17

Процедура за издаване на лиценз

1. Кандидатстващият за лиценз ЦДЦК подава заявление за лиценз до своя компетентен орган.
2. Заявлението за лиценз се придружава от цялата информация, необходима на компетентния орган да се увери, че към момента на издаване на лиценз подалият заявление ЦДЦК е взел всички мерки за изпълнение на задълженията си, предвидени в настоящия регламент. Заявлението за лиценз включва план за дейността, в който се посочват планираните видове дейности и организационната структура на ЦДЦК.
3. В срок от 30 работни дни от получаване на заявлението компетентният орган преценява дали то е пълно. Ако заявлението е непълно, компетентният орган определя срок, в рамките на който подалият заявление ЦДЦК трябва да предостави допълнителна информация. Когато заявлението бъде счетено за пълно, компетентният орган уведомява за това подалия заявление ЦДЦК.
4. От момента, в който заявлението бъде счетено за пълно, компетентният орган предава включената в него информация на съответните органи и се консултира с тях относно характеристиките на системата за сетенмент на ценни книжа, управлявана от подалия заявление ЦДЦК. Всеки съответен орган може да информира компетентния орган за своето становище в рамките на 3 месеца от получаване на информацията от съответния орган.
5. Когато подалият заявление ЦДЦК възнамерява да предоставя услугите по член 4, параграф 1, точка 2 от Директива 2014/65/ЕС в допълнение към предоставянето на спомагателни услуги от небанков тип, изрично посочени в раздел Б от приложението, компетентният орган предава цялата информация, съдържаща се в заявлението, на органа, посочен в член 67 от Директива 2014/65/ЕС, и се консултира с този орган относно способността на подалия заявление ЦДЦК да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014.
6. Преди да издаде лиценз на подалия заявление ЦДЦК, компетентният орган провежда консултации с компетентните органи на останалите заинтересовани държави членки в следните случаи:
 - а) когато ЦДЦК е дъщерно предприятие на ЦДЦК, лицензиран в друга държава членка;
 - б) когато ЦДЦК е дъщерно предприятие на предприятието майка на ЦДЦК, лицензиран в друга държава членка;
 - в) когато ЦДЦК се контролира от същите физически или юридически лица, които контролират друг ЦДЦК, лицензиран в друга държава членка.

7. Консултацията, посочена в параграф 6, обхваща следните въпроси:

а) доколко са подходящи акционерите и лицата, посочени в член 27, параграф 6, както и какви са репутацията и опитът на лицата, които действително управляват стопанската дейност на ЦДЦК, посочени в член 27, параграфи 1 и 4, когато тези акционери и лица са общи за ЦДЦК и ЦДЦК, лицензиран в друга държава членка;

б) дали посочените в параграф 6, букви а), б) и в) взаимоотношения между лицензирания в друга държава членка ЦДЦК и подалия заявление ЦДЦК влияят върху способността на последния да спазва изискванията на настоящия регламент.

8. В срок от шест месеца от подаване на пълното заявление компетентният орган уведомява писмено подалия заявление ЦДЦК за решението си да издаде или да откаже да издаде лиценз, като изчерпателно мотивира това решение.

9. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи информацията, която ЦДЦК предоставя на компетентния орган в заявлението за лиценз.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

10. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри, образци и процедури за подаване на заявление за лиценз.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 18

Последици от лицензирането

1. Дейностите на лицензиран ЦДЦК се ограничават до предоставянето на услугите, които са включени в лиценза или в уведомлението в съответствие с член 19, параграф 8.

2. Само лицензирани ЦДЦК, включително централни банки, действащи като ЦДЦК, могат да управляват системи за сепълмент на ценни книжа.

3. Лицензиран ЦДЦК може да има участие само в юридическо лице, чиято дейност се ограничава до предоставянето на услугите, посочени в раздели А и Б от приложението, освен ако това участие е одобрено от компетентния орган на този ЦДЦК, тъй като не води до значително влошаване на рисковия профил на ЦДЦК.

4. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи критериите, които трябва да бъдат взети предвид от компетентните органи при одобряването на участието на ЦДЦК в юридически лица, различни от лицата, предоставящи услугите по раздели А и Б от приложението. Тези критерии могат да включват преценка на обстоятелството дали услугите, предоставяни от това юридическо лице, допълват услугите, предоставяни от ЦДЦК, и степента на експозиция на ЦДЦК към произтичащи от това участие задължения.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 19

Разширяване на обхвата и възлагане на външни подизпълнители на дейностите и услугите

1. Лицензиран ЦДЦК подава заявление за лиценз до компетентния орган на своята държава членка по произход, когато желае да възложи на трето лице изпълнението на основна услуга по член 30 или да разшири дейностите си с една или повече от следните дейности:

- а) допълнителни основни услуги, изброени в раздел А от приложението, които не са включени в първоначалния лиценз;
- б) спомагателни услуги, които са разрешени съгласно раздел Б от приложението, но не са изрично посочени в него, които не са включени в първоначалния лиценз;
- в) управление на друга система за сетълмент на ценни книжа;
- г) цялостен или частичен сетълмент на паричното рамо от своята система за сетълмент на ценни книжа в счетоводните книги на друг агент по сетълмента;
- д) установяване на оперативно съвместима връзка, включително на връзка с ЦДЦК от трети държави.

2. Издаването на лиценз съгласно параграф 1 се извършва в съответствие с процедурата, предвидена в член 17.

Компетентният орган уведомява подалия заявление ЦДЦК за решението си да издаде или да откаже да издаде лиценз в срок от три месеца от подаване на пълното заявление.

3. Установени в Съюза ЦДЦК, които възнамеряват да установят оперативно съвместима връзка, подават заявление за лиценз съгласно изискванията по параграф 1, буква д) до своите компетентни органи. Тези органи се консултират помежду си относно одобряването на връзката между ЦДЦК. При противоречиви решения и със съгласието на двата компетентни органа въпросът може да бъде отнесен до ЕОЦКП, който може да действа в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. Органите, посочени в параграф 3, отказват да лицензират връзка само ако такава връзка между ЦДЦК би застрашила безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари или би породила системен риск.

5. Оперативно съвместимите връзки между ЦДЦК, които възлагат на външни подизпълнители някои от своите услуги, свързани с тези оперативно съвместими връзки, на публичен орган в съответствие с член 30, параграф 5, и връзките между ЦДЦК, които не са посочени в параграф 1, буква д), не подлежат на лицензиране съгласно тази буква, но за тях се уведомяват компетентните и съответните органи на съответния ЦДЦК преди въвеждането им, като се предоставя цялата информация от значение, за да могат тези органи да преценят доколко са спазени изискванията по член 48.

6. ЦДЦК, който е установен и лицензиран в Съюза, може да поддържа или установи връзка с ЦДЦК от трета държава в съответствие с условията и процедурите по настоящия член. При установяване на връзки с ЦДЦК от трета държава информацията, предоставена от подалия заявление ЦДЦК, трябва да позволява на компетентния орган да прецени дали тези връзки отговарят на изискванията по член 48 или на изисквания, които са еквивалентни на предвидените в член 48.

7. Компетентният орган на подалия заявлението ЦДЦК изисква от ЦДЦК да прекъсне връзка между ЦДЦК, за която е бил уведомен, когато тази връзка не отговаря на изискванията по член 48 и поради това би застрашила безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари или би породила системен риск. Когато компетентният орган изисква от ЦДЦК да прекъсне връзка между ЦДЦК, той прилага процедурата, предвидена в член 20, параграфи 2 и 3.

8. Допълнителните спомагателни услуги, които са посочени изрично в раздел Б от приложението, не подлежат на лицензиране, но преди предоставянето им за тях се уведомява компетентният орган.

Член 20

Отнемане на лиценз

1. Без да се засягат коригиращите действия или мерки съгласно дял V, компетентният орган на държавата членка по произход отнема лиценза при някое от следните обстоятелства, когато ЦДЦК:

- а) не е използвал лиценза в продължение на 12 месеца, изрично се е отказал от лиценза или през предходните шест месеца не е предоставял услуги или извършвал дейност;
- б) е получил лиценза посредством неверни твърдения или по друг неправилен начин;
- в) вече не отговаря на условията, при които е бил издаден лицензът, и не е предприел в определения за това срок коригиращите действия, поискани от компетентния орган;
- г) е извършил груби или системни нарушения на изискванията, предвидени в настоящия регламент или когато е приложимо, в Директива 2014/65/ЕС или Регламент (ЕС) № 600/2014.

2. Когато узнае за настъпването на някое от обстоятелствата, посочени в параграф 1, компетентният орган незабавно провежда консултации със съответните органи и когато е приложимо, с органа по член 67 от Директива 2014/65/ЕС относно необходимостта лицензът да бъде отнет.

3. ЕОЦКП и всеки съответен орган, и когато е приложимо, органът по член 67 от Директива 2014/65/ЕС могат по всяко време да поискат от компетентния орган на държавата членка по произход да провери дали ЦДЦК все още отговаря на условията, при които е издаден лицензът.

4. Компетентният орган може да ограничи отнемането на лиценза до определена услуга, дейност или финансов инструмент.

5. ЦДЦК установява, прилага и поддържа подходящи процедури за осигуряване на навременния и организиран сетълмент и прехвърляне на активите на клиентите и участниците към друг ЦДЦК в случаите на отнемане на лиценз съгласно параграф 1.

Член 21

Регистър на ЦДЦК

1. Решенията, взети от компетентните органи съгласно членове 16, 19 и 20, се съобщават незабавно на ЕОЦКП.

2. Централните банки уведомяват ЕОЦКП без неоправдано забавяне за всяка система за сетълмент на ценни книжа, която управляват.

3. Наименованието на всеки ЦДЦК, който извършва дейност в съответствие с настоящия регламент и е лицензиран или признат съгласно член 16, 19 или 25, се вписва в регистър, посочващ услугите, и, когато е приложимо, класовете финансови инструменти, за които е получил лиценз. Регистърът включва клоновете на ЦДЦК в други държави членки, връзките с други ЦДЦК и информацията, изисквана съгласно член 31, когато държавите членки са използвали предвидената в посочения член възможност. ЕОЦКП помества регистъра на своята специална интернет страница и редовно го актуализира.

Раздел 3

Надзор над ЦДЦК

Член 22

Преглед и оценка

1. Най-малко веднъж годишно компетентният орган прави преглед на мерките, стратегиите, процедурите и механизмите, прилагани от ЦДЦК с цел спазване на настоящия регламент, и оценява рисковете, на които ЦДЦК е или може да бъде изложен или които поражда за безпрепятственото функциониране на пазарите на ценни книжа.

2. Компетентният орган изисква от ЦДЦК да му представи подходящ план за възстановяване, с който да се обезпечи непрекъснатост на критичните си операции.

3. Компетентният орган гарантира, че за всеки ЦДЦК се изготвя и поддържа подходящ план за реструктуриране, за да се обезпечи най-малко непрекъснатост на основните му функции, като се вземат предвид размерът, системното значение, естеството, обхвата и сложността на дейностите на съответния ЦДЦК и приложимият план за реструктуриране, ако има такъв, изготвен съгласно Директива 2014/59/ЕС.

4. Компетентният орган определя честотата и обхвата на прегледа и оценката по параграф 1, като взема предвид размера, системното значение, естеството, обхвата и сложността на дейностите на съответния ЦДЦК. Прегледът и оценката се актуализират най-малко веднъж годишно.

5. Компетентният орган извършва проверки на място в ЦДЦК.

6. При извършване на прегледа и оценката по параграф 1 компетентният орган провежда консултации на ранен етап със съответните органи, по-специално относно функционирането на управляваните от ЦДЦК системи за сetylмент на ценни книжа, и, когато е приложимо, с органа по член 67 от Директива 2014/65/ЕС.

7. Компетентният орган уведомява редовно и най-малко веднъж годишно съответните органи и, когато е приложимо, органа по член 67 от Директива 2014/65/ЕС за резултатите от прегледа и оценката по параграф 1, включително за коригиращите мерки или санкции.

8. При извършване на прегледа и оценката по параграф 1 компетентните органи, отговарящи за надзора над ЦДЦК, които поддържат отношения, посочени в член 17, параграф 6, букви а), б) и в), си предоставят цялата информация от значение, която би могла да улесни изпълнението на задачите им.

9. Компетентният орган изисква от ЦДЦК, който не отговаря на изискванията на настоящия регламент, да предприеме на ранен етап необходимите действия или мерки за справяне с това положение.

10. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи следното:

- а) информацията, която ЦДЦК предоставя на компетентния орган за целите на прегледа и оценката по параграф 1;
- б) информацията, която компетентният орган предоставя на съответните органи по параграф 7;
- в) информацията, която компетентните органи по параграф 8 си предоставят взаимно.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

11. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри, образци и процедури за предоставяне на информацията по параграф 10, първа алинея.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 4

Предоставяне на услуги в друга държава членка

Член 23

Свобода на предоставяне на услуги в друга държава членка

1. Лицензиран ЦДЦК може да предоставя услугите, посочени в приложението, на цялата територия на Съюза, включително чрез създаване на клон, при условие че тези услуги са включени в лиценза.

2. За лицензиран ЦДЦК, който възнамерява да предоставя основните услуги, посочени в раздел А, точки 1 и 2 от приложението, по отношение на финансови инструменти, създадени съгласно правото на друга държава членка съгласно член 49, параграф 1, или да създаде клон в друга държава членка, се прилага процедурата по параграфи 3—7.

3. Всеки ЦДЦК, който желае да предостави услугите по параграф 2 за първи път на територията на друга държава членка или да промени обхвата на предоставяните услуги, съобщава следната информация на компетентния орган на държавата членка по произход:

- а) държавата членка, в която ЦДЦК възнамерява да извършва дейност;
- б) план за дейността, в който се посочват по-специално услугите, които ЦДЦК възнамерява да предоставя;
- в) валутата или валутите, с които възнамерява да работи ЦДЦК;
- г) при наличието на клон — организационната структура на клона и имената на отговарящите за управлението му лица;

д) когато е приложимо — оценка на мерките, които ЦДЦК възнамерява да предприеме, за да даде възможност на ползвателите си да спазват националното право, посочено в член 49, параграф 1.

4. В срок от три месеца от получаване на информацията по параграф 3 компетентният орган на държавата членка по произход я съобщава на компетентния орган на приемащата държава членка, освен ако с оглед на предвидените услуги има основания да се съмнява в подходящия характер на административната структура или финансовото състояние на ЦДЦК, който желае да предоставя услугите си в приемащата държава членка.

Компетентният орган на приемащата държава членка уведомява незабавно съответните органи на тази държава членка за всякаква информация, получена съгласно първа алинея.

5. Когато компетентният орган на държавата членка по произход вземе решение в съответствие с параграф 4 да не съобщава цялата информация по параграф 3 на компетентния орган на приемащата държава членка, той съобщава на съответния ЦДЦК мотивите за отказа си в срок от три месеца от получаване на цялата информация и уведомява компетентния орган на приемащата държава членка за решението си във връзка с параграф 6, буква а). Когато информацията се предава в отговор на такова искане, компетентният орган на приемащата държава членка не изпраща съобщението по параграф 6, буква а).

6. ЦДЦК може да започне да предоставя услугите по параграф 2 в приемащата държава членка при следните условия:

а) след получаване на съобщение от компетентния орган на приемащата държава членка, с което той потвърждава, че е получил информацията по параграф 4, и когато е приложимо, одобрява оценката по параграф 3, буква д);

б) при липса на съобщение — след три месеца, считано от датата на предаване на информацията по параграф 4.

7. При промяна на данни, съобщени в съответствие с параграф 3, ЦДЦК уведомява писмено за това компетентния орган на държавата членка по произход най-малко един месец преди въвеждането на промяната. Компетентният орган на държавата членка по произход незабавно уведомява за промяната и компетентния орган на приемащата държава членка.

Член 24

Сътрудничество между органите на държавата членка по произход и на приемащата държава членка и партньорска проверка

1. Когато ЦДЦК, лицензиран в една държава членка, е създал клон на територията на друга държава членка, компетентният орган на държавата членка по произход и компетентният орган на приемащата държава членка работят в тясно сътрудничество при изпълнение на задълженията си по настоящия регламент, по-специално когато извършват проверки на място в този клон. Компетентният орган на държавата членка по произход и компетентният орган на приемащата държава членка могат при изпълнение на отговорностите си да извършват проверки на място в този клон, след като уведомят съответно компетентния орган на приемащата държава членка или компетентния орган на държавата членка по произход.

2. Компетентният орган на държавата членка по произход или на приемащата държава членка може да изисква от ЦДЦК, които предоставят услуги в съответствие с член 23, периодично да му докладват за дейността си в приемащата държава членка, включително за целите на събирането на статистически данни. По искане на компетентния орган на държавата членка по произход компетентният орган на приемащата държава членка му предоставя тези периодични доклади.

3. По искане на компетентния орган на приемащата държава членка компетентният орган на държавата членка по произход на ЦДЦК незабавно съобщава идентификационните данни на емитентите и участниците в системите за сетълмент на ценни книжа, управлявани от ЦДЦК, който предоставя услуги на територията на тази приемаща държава членка, както и всяка друга информация от значение относно дейността на ЦДЦК в приемащата държава членка.

4. Когато с оглед на състоянието на пазарите на ценни книжа в приемащата държава членка дейността на ЦДЦК е придобила съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка, компетентният орган на държавата членка по произход и на приемащата държава членка и съответните органи на държавата членка по произход и на приемащата държава членка сключват договарености за сътрудничество във връзка с надзора върху дейността на съответния ЦДЦК в приемащата държава членка.

Когато ЦДЦК е придобил съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в повече от една приемаща държава членка, държавата членка по произход може да реши тези договарености за сътрудничество да включват създаването на колегии от надзорници.

5. Когато компетентният орган на приемащата държава членка има ясни и доказуеми основания да счита, че ЦДЦК, който предоставя услуги на територията на тази държава членка в съответствие с член 23, не изпълнява задълженията, произтичащи от разпоредбите на настоящия регламент, той съобщава констатациите си на компетентния орган на държавата членка по произход и ЕОЦКП.

Когато въпреки мерките, взети от компетентния орган на държавата членка по произход, или поради техния неподходящ характер ЦДЦК продължава да не изпълнява задълженията, произтичащи от разпоредбите на настоящия регламент, компетентният орган на приемащата държава членка, след като уведоми компетентния орган на държавата членка по произход, предприема всички необходими мерки, за да осигури спазването на разпоредбите на настоящия регламент на територията на приемащата държава членка. ЕОЦКП се уведомява незабавно за тези мерки.

Компетентният орган на приемащата държава членка и на държавата членка по произход може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да предприеме действия в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

6. Без да се засяга член 30 от Регламент (ЕС) № 1095/2010, ЕОЦКП, след консултация с членовете на ЕСЦБ, организира и провежда най-малко на всеки три години партньорска проверка на надзора над ЦДЦК, които се ползват от свободата да предоставят услуги в друга държава членка в съответствие с член 23 или участват в оперативно съвместима връзка.

В рамките на партньорската проверка по първа алинея, когато е целесъобразно, ЕОЦКП иска становища или съвети и от Групата на участниците от сектора на ценните книжа и пазарите, посочена в член 37 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 67 относно мерки за определяне на критериите, въз основа на които операциите на ЦДЦК в приемащата държава членка може да бъдат считани от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава членка.

8. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри, образци и процедури за сътрудничество съгласно параграфи 1, 3 и 5.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 5

Отношения с трети държави

Член 25

Трети държави

1. ЦДЦК от трета държава може да предоставят услугите, посочени в приложението, на територията на Съюза, включително чрез създаване на клон.

2. Независимо от параграф 1, за ЦДЦК от трета държава, който възнамерява да предоставя основните услуги, посочени в раздел А, точки 1 и 2 от приложението, по отношение на финансови инструменти, създадени съгласно правото на държава членка съгласно член 49, параграф 1, втора алинея, или да създаде клон в държава членка, се прилага процедурата по параграфи 4—11 от настоящия член.

3. ЦДЦК, който е установен и лицензиран в Съюза, може да поддържа или установи връзка с ЦДЦК от трета държава в съответствие с член 48.

4. След консултация с органите по параграф 5 ЕОЦКП може да признае ЦДЦК от трета държава, подал заявление за признаване с цел предоставяне на услугите по параграф 2, когато са изпълнени следните условия:

- а) Комисията е приела решение в съответствие с параграф 9;
- б) за ЦДЦК от трета държава се прилага ефективен режим на лицензиране и надзор или, в случай че системата за сепаратен на ценни книжа се управлява от централна банка — надзор, осигуряващ пълно съответствие с пруденциалните изисквания, приложими в тази трета държава;
- в) между ЕОЦКП и отговорните органи в тази трета държава (наричани по-долу „отговорните органи на трета държава“) са сключени договорености за сътрудничество съгласно параграф 10;
- г) когато е приложимо, ЦДЦК от трета държава взема необходимите мерки, за да даде възможност на ползвателите си да спазват съответното национално право на държавата членка, в която този ЦДЦК от трета държава възнамерява да предоставя услуги като ЦДЦК, включително правото, посочено в член 49, параграф 1, втора алинея, и подходящият характер на тези мерки е бил потвърден от компетентните органи на държавата членка, в която ЦДЦК от трета държава възнамерява да предоставя услуги като ЦДЦК.

5. Когато преценява дали са спазени посочените в параграф 4 условия, ЕОЦКП се консултира със:

- а) компетентните органи на държавите членки, в които ЦДЦК от трета държава възнамерява да предоставя услуги като ЦДЦК, по-специално относно начините, по които ЦДЦК от трета държава възнамерява да спазва изискването по параграф 4, буква г);
- б) съответните органи;
- в) отговорните органи на третата държава, на които е възложено лицензирането и надзора на ЦДЦК.

6. Посоченият в параграф 2 ЦДЦК от трета държава подава заявлението си за признаване до ЕОЦКП.

Подалият заявление ЦДЦК предоставя на ЕОЦКП цялата информация, която се счита за необходима за неговото признаване. В срок от 30 работни дни от получаване на заявлението ЕОЦКП преценява дали заявлението е пълно. Ако заявлението е непълно, ЕОЦКП определя срок, в рамките на който подалият заявление ЦДЦК трябва да предостави допълнителна информация.

Компетентните органи на държавите членки, в които ЦДЦК от трета държава възнамерява да предоставя услуги като ЦДЦК, преценяват доколко ЦДЦК от трета държава спазва правото, посочено в параграф 4, буква г), и в рамките на три месеца от получаване на цялата необходима информация от ЕОЦКП уведомяват ЕОЦКП с изчерпателно мотивирано решение дали правото е спазено.

Решението за признаване се основава на критериите, предвидени в параграф 4.

В рамките на шест месеца от подаването на пълно заявление ЕОЦКП уведомява писмено подалия заявление ЦДЦК с изчерпателно мотивирано решение дали предоставя или отказва признаване.

7. Компетентните органи на държавите членки, в които ЦДЦК от трета държава, надлежно признат съгласно параграф 4, предоставя услуги като ЦДЦК, могат, като работят в тясно сътрудничество с ЕОЦКП, да отправят към отговорните органи на третата държава искане:

- а) да докладват периодично относно дейността на ЦДЦК от трета държава в приемащите държави членки, включително с оглед събиране на статистически данни;
- б) да съобщават в рамките на разумен срок идентификационните данни на емитентите и участниците в системите за сетенмент на ценни книжа, управлявани от ЦДЦК от трета държава, който предоставя услуги в приемащата държава членка, както и всяка друга информация от значение относно дейността на ЦДЦК от трета държава в приемащата държава членка.

8. ЕОЦКП, след консултация с органите, посочени в параграф 5, прави преглед на решението за признаване на ЦДЦК от трета държава, когато този ЦДЦК разширява в рамките на Съюза обхвата на своите услуги, в съответствие с процедурата, предвидена в параграфи 4, 5 и 6.

ЕОЦКП отнема признаването на посочения ЦДЦК, когато условията, предвидени в параграф 4, вече не се изпълняват или когато настъпят обстоятелствата по член 20.

9. Комисията може да приема актове за изпълнение, с които констатира, че правната и надзорната уредба на трета държава гарантират, че ЦДЦК, лицензирани в тази трета държава, спазват правно обвързващи изисквания, които на практика са еквивалентни на изискванията, предвидени в настоящия регламент, че тези ЦДЦК подлежат на ефективен текущ надзор и режим на осигуряване на прилагането в тази трета държава, както и че правната рамка на посочената трета държава предвижда ефективна еквивалентна система за признаване на ЦДЦК, лицензирани в съответствие с правен режим на трети държави. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата за разглеждане, посочена в член 68, параграф 2.

Когато прави констатацията по първа алинея, Комисията може също така да разгледа въпроса дали правната и надзорна уредба на трета държава отразява международно приетите стандарти, разработени от КПССС — МОКЦК, доколкото последните не противоречат на изискванията, предвидени в настоящия регламент.

10. В съответствие с член 33, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 ЕОЦКП сключва договорености за сътрудничество с отговорните органи на трети държави, чиито правни и надзорни рамки са били признати за еквивалентни на настоящия регламент в съответствие с параграф 9. В тези договорености се определят най-малко:

- а) механизмът за обмен на информация между ЕОЦКП, компетентните органи на приемащата държава членка и отговорните органи на третата държава, включително достъпът до цялата информация относно ЦДЦК, лицензирани в трети държави, поискана от ЕОЦКП, и по-специално достъпът до информация в случаите по параграф 7;
- б) механизмът за своевременно уведомяване на ЕОЦКП, когато отговорният орган на трета държава счита, че ЦДЦК, върху който той упражнява надзор, нарушава условията на лиценза си или друго приложимо право;
- в) процедурите за координация на надзорните дейности, включително при необходимост проверките на място.

Когато в договореност за сътрудничество се предвижда предаване на лични данни от държава членка, това предаване се осъществява при спазване на разпоредбите на Директива 95/46/ЕО, а когато в договореност за сътрудничество се предвижда предаване на лични данни от ЕОЦКП, това предаване се осъществява при спазване на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 45/2001.

11. Когато ЦДЦК от трета държава е признат в съответствие с параграфи 4—8, той може да предоставя услугите, посочени в приложението, на територията на Съюза, включително чрез създаване на клон.

12. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи информацията, която ЦДЦК предоставя на ЕОЦКП в заявлението си за признаване съгласно параграф 6.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ГЛАВА II

Изисквания към ЦДЦК

Раздел 1

Организационни изисквания

Член 26

Общи разпоредби

1. ЦДЦК трябва да разполага с надеждни правила за управление, включващи ясна организационна структура с добре определена, прозрачна и съгласувана йерархия на отговорностите, ефективни процеси за установяване, управление, наблюдение и отчитане на рисковете, на които ЦДЦК е изложен или може да бъде изложен, и подходящи политики на възнаграждение и механизми за вътрешен контрол, включително надеждни административни и счетоводни процедури.

2. ЦДЦК приема политики и процедури, които са достатъчно ефективни, за да осигурят спазването на изискванията на настоящия регламент, включително от страна на неговите управляващи и служители.

3. ЦДЦК поддържа и прилага ефективни, изготвени в писмена форма организационни и административни мерки за установяване и справяне с потенциални конфликти на интереси между него, включително неговите управляващи, служители, членове на ръководния орган или всяко лице, пряко или непряко свързано с тях, и неговите членове или техните клиенти. Той поддържа и прилага подходящи процедури за уреждане на потенциални конфликти на интереси.
4. ЦДЦК оповестява публично правилата си за управление и правилата, уреждащи неговата дейност.
5. ЦДЦК въвежда подходящи процедури, позволяващи на неговите служители да подават сигнали в рамките на ЦДЦК за възможни нарушения на настоящия регламент по определен ред.
6. ЦДЦК подлежи на редовни и независими одити. Резултатите от тези одити се съобщават на ръководния орган и се предоставят на компетентния орган и, когато е целесъобразно, предвид потенциални конфликти на интереси между членовете на комитета на ползвателите и ЦДЦК — на комитета на ползвателите.
7. Когато ЦДЦК е част от група предприятия, която включва други ЦДЦК или кредитни институции, посочени в дял IV, ЦДЦК приема подробни политики и процедури, определящи начина, по който предвидените в настоящия член изисквания се прилагат спрямо групата и спрямо отделните субекти в групата.
8. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи на нивото на ЦДЦК и на нивото на групата съгласно посоченото в параграф 7:
 - а) инструментите за наблюдение на рисковете за ЦДЦК, посочени в параграф 1,
 - б) отговорностите на ключовия персонал във връзка с рисковете за ЦДЦК, посочени в параграф 1;
 - в) потенциалните конфликти на интереси, посочени в параграф 3,
 - г) методите за одит, посочени в параграф 6; и
 - д) обстоятелствата, при които би било целесъобразно, предвид потенциални конфликти на интереси между членовете на комитета на ползвателите и ЦДЦК, резултатите от одитите да се съобщят на комитета на ползвателите в съответствие с параграф 6.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 27

Висше ръководство, ръководен орган и акционери

1. Членовете на висшето ръководство на ЦДЦК трябва да имат достатъчно добра репутация и опит, за да се осигури стабилното и разумно управление на ЦДЦК.
2. ЦДЦК има ръководен орган, като най-малко една трета, но не по-малко от двама от неговите членове са независими.
3. Възнаграждението на независимите членове и на другите членове на ръководния орган, които нямат изпълнителни функции, не е обвързано с резултатите от дейността на ЦДЦК.

4. Ръководният орган се състои от подходящи членове с достатъчно добра репутация, притежаващи необходимото съчетание от умения, опит и познания по отношение на субекта и на пазара. Членовете на ръководния орган, които нямат изпълнителни функции, определят целево равнище на участието на по-слабо представения пол в ръководния орган и разработват политика за увеличаване броя на представителите на по-слабо представения пол за постигане на посоченото целево равнище. Целевото равнище, съответната политика и нейното прилагане се оповестяват публично.

5. ЦДЦК определя ясно функциите и отговорностите на ръководния орган съгласно приложимото национално право. По искане на компетентния орган и на одитора ЦДЦК им предоставя протоколите от заседанията на ръководния орган.

6. Акционерите в ЦДЦК и лицата, които са в състояние да упражняват пряко или косвено контрол върху управлението на ЦДЦК, трябва да са подходящи за осигуряването на стабилното и разумно управление на ЦДЦК.

7. ЦДЦК:

а) предоставя на компетентния орган и оповестява публично информацията относно собствеността в ЦДЦК, и по-специално идентификационните данни и мащаба на интересите на всички лица, които са в състояние да упражняват контрол върху дейността на ЦДЦК;

б) съобщава на своя компетентен орган и иска неговото одобрение за всяко решение за прехвърляне на права на собственост, което води до промяна в лицата, упражняващи контрол върху дейността на ЦДЦК. След като получи одобрение от компетентния орган, ЦДЦК оповестява публично прехвърлянето на правата на собственост.

Всяко физическо или юридическо лице информира без неоправдано забавяне ЦДЦК и компетентния орган за решението да придобие или да продаде правата си на собственост, което води до промяна в лицата, упражняващи контрол върху дейността на ЦДЦК.

8. В рамките на 60 работни дни от датата на получаване на информацията, посочена в параграф 7, компетентният орган взема решение по предложените промени в контрола на ЦДЦК. Компетентният орган отказва да одобри предложените промени в контрола на ЦДЦК, когато са налице обективни и доказуеми основания да се счита, че те биха представлявали заплаха за стабилното и разумно управление на ЦДЦК или за способността на ЦДЦК да спазва настоящия регламент.

Член 28

Комитет на ползвателите

1. За всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа ЦДЦК учредява комитет на ползвателите, който се състои от представители на емитентите и от участници в тези системи за сетълмент на ценни книжа. Комитетът на ползвателите отправя препоръки, като действа независимо от прякото влияние на ръководството на ЦДЦК.

2. Без да допуска дискриминация, ЦДЦК определя мандата на всеки учреден комитет на ползвателите, правилата за управление, необходими за гарантиране на неговата независимост, и работните му процедури, както и критериите за прием и механизма за избор на членовете на комитета на ползвателите. Правилата за управление се оповестяват публично и гарантират, че комитетът на ползвателите се отчита пряко пред ръководния орган и провежда редовни заседания.

3. Комитетите на ползвателите консултират ръководния орган по ключови мерки, които засягат техните членове, включително критерии за допускане на емитенти или участници в техните системи за сетълмент на ценни книжа и на ниво на обслужване.

4. Комитетите на ползвателите могат да представят на ръководния орган необвързващо становище, съдържащо изчерпателни мотиви за ценовата структура на ЦДЦК.

5. Без да се засяга правото на компетентните органи да бъдат надлежно информирани, членовете на комитетите на ползвателите съблюдают изискванията за поверителност. Когато председателят на комитета на ползвателите счита, че даден член е или може да бъде в конфликт на интереси по определен въпрос, не се допуска този член да гласува по този въпрос.

6. ЦДЦК своевременно уведомява компетентния орган и комитета на ползвателите за всяко решение, при което ръководният орган не се е съобразил с препоръката на комитета на ползвателите. Комитетът на ползвателите може да уведоми компетентния орган за всички области, в които според него препоръката му не е била взета предвид.

Член 29

Съхраняване на данни

1. ЦДЦК съхранява за срок от най-малко десет години всички свои данни за услуги и дейности, включително за спомагателните услуги, посочени в раздели Б и В от приложението, за да може компетентният орган да наблюдава спазването на изискванията на настоящия регламент.

2. При поискване ЦДЦК предоставя достъп до данните, посочени в параграф 1, на компетентния орган и на съответните органи, както и на всеки друг публичен орган, който съгласно правото на Съюза или националното право на държавата членка по произход на ЦДЦК има правомощието да изисква достъп до такива данни, с оглед изпълнение на мандатите на тези органи.

3. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи елементите на посочените в параграф 1 данни, които трябва да бъдат съхранявани за целите на наблюдението на спазването от страна на ЦДЦК на разпоредбите на настоящия регламент.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи формата на посочените в параграф 1 данни, които трябва да бъдат съхранявани за целите на наблюдението на спазването от страна на ЦДЦК на разпоредбите на настоящия регламент.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 30

Възлагане на дейности на външни подизпълнители

1. Когато ЦДЦК възлага на трето лице услуги или дейности, той остава изцяло отговорен за изпълнението на всички свои задължения съгласно настоящия регламент и спазва във всеки един момент следните условия:

- а) възлагането на дейности на външни подизпълнители не води до делегиране на неговите отговорности;
- б) отношенията и задълженията на ЦДЦК към неговите участници или емитенти остават непроменени;
- в) условията за лицензиране на ЦДЦК на практика не се променят;

- г) възлагането на дейности на външни подизпълнители не възпрепятства упражняването на надзорни функции, включително достъпа на място за придобиване на цялата информация от значение, необходима за изпълнението на тези функции;
 - д) възлагането на дейности на външни подизпълнители не води до лишаването на ЦДЦК от системите и контролните механизми, необходими за управление на рисковете, пред които той е изправен;
 - е) ЦДЦК запазва експертните познания и средствата, необходими за оценка на качеството на предоставяните услуги, на организационната структура и на капиталовата адекватност на доставчика на услуги, както и за ефективен контрол на възложените на външни подизпълнители услуги и за управление на рисковете, свързани с текущото възлагане на дейности на външни подизпълнители;
 - ж) ЦДЦК има пряк достъп до съответната информация за възложените на външни подизпълнители услуги;
 - з) доставчикът на услуги оказва съдействие на компетентния орган и на съответните органи във връзка с възложените на външни подизпълнители дейности;
 - и) ЦДЦК гарантира, че доставчикът на услуги отговаря на стандартите, определени в съответното право в областта на защитата на данните, което би се прилагало, ако доставчиците на услуги бяха установени в Съюза. ЦДЦК е отговорен за установяването на тези стандарти чрез договор между страните, както и за тяхното спазване.
2. ЦДЦК определя с писмено споразумение своите права и задължения и тези на доставчика на услуги. Споразумението за възлагане на дейности на външни подизпълнители допуска прекратяването на споразумението от страна на ЦДЦК.
3. При поискване ЦДЦК и доставчикът на услуги предоставят на компетентния орган и на съответните органи цялата информация, която им е необходима, за да преценят дали при изпълнението на възложените дейности са спазени изискванията на настоящия регламент.
4. Възлагането на основни услуги на външни подизпълнители подлежи на лицензиране от компетентния орган в съответствие с член 19.
5. Параграфи 1—4 не се прилагат, когато ЦДЦК възлага някои от своите услуги или дейности на публичен орган и когато възлагането на дейности на външни подизпълнители се урежда от специална правна, регулаторна и оперативна рамка, която е била приета и формализирана съвместно от публичния орган и съответния ЦДЦК и одобрена от компетентните органи съгласно изискванията, определени в настоящия регламент.

Член 31

Услуги, предоставяни от лица, различни от ЦДЦК

1. Независимо от член 30, когато това се изисква от националното право, за вписванията по сметки с ценни книжа, поддържани от ЦДЦК, може да отговаря лице, различно от ЦДЦК.
2. Държавите членки, които допускат лица, различни от ЦДЦК да предоставят определени основни услуги, посочени в раздел А от приложението в съответствие с параграф 1, определят в националното си право изискванията, които се прилагат в такива случаи. Тези изисквания включват разпоредбите на настоящия регламент, които се прилагат за ЦДЦК и в зависимост от случая, за съответното друго лице.
3. Държавите членки, които допускат лица, различни от ЦДЦК да предоставят основни услуги, посочени в раздел А от приложението, в съответствие с параграф 1, съобщават на ЕОЦКП цялата информация от значение, свързана с предоставянето на такива услуги, включително приложимото национално право.

ЕОЦКП включва тази информация в регистъра на ЦДЦК, посочен в член 21.

Раздел 2

Правила за извършване на стопанска дейност

Член 32

Общи разпоредби

1. ЦДЦК трябва да има ясно определени и постижими цели и задачи, като например по отношение на минималното ниво на обслужване, очакванията във връзка с управлението на риска и стопанските приоритети.
2. ЦДЦК трябва да има прозрачни правила за разглеждане на жалби.

Член 33

Изисквания за участие

1. ЦДЦК оповестява публично критериите за участие във всяка управлявана от него система за сепълмент на ценни книжа, с които се осигурява справедлив и открит достъп за всички юридически лица, които желаят да станат участници. Тези критерии трябва да са прозрачни, обективни и недискриминационни, така че да гарантират справедлив и открит достъп до ЦДЦК при надлежно отчитане на рисковете за финансовата стабилност и за нормалното функциониране на пазарите. Критерии, с които се ограничава достъпът, се допускат само ако тяхната цел е упражняване на оправдан контрол върху конкретен риск за ЦДЦК.
2. ЦДЦК разглежда своевременно исканията за достъп, като им дава отговор най-късно в рамките на един месец, и оповестява публично процедурите за разглеждане на исканията за достъп.
3. ЦДЦК отказва достъп на участници, които отговарят на посочените в параграф 1 критерии, само като се мотивира надлежно в писмена форма и като се основава на цялостна оценка на риска.

В случай на отказ подалят искане участник има право да отправи жалба до компетентния орган за ЦДЦК, който е отказал достъпа.

Този компетентен орган надлежно разглежда жалбата, като прави преценка на мотивите за отказа, и дава мотивиран отговор на подалия искането участник.

При преценката на жалбата компетентният орган се консултира с компетентния орган по мястото на установяване на подалия искането участник. Когато компетентният орган по отношение на подалия искането участник не е съгласен с направената преценка, всеки от двата компетентни органа може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да действа в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Когато се прецени, че отказът на ЦДЦК да предостави достъп на подалия искането участник е необоснован, компетентният орган на ЦДЦК, който е отказал достъп, издава разпореждане, задължаващо ЦДЦК да предостави достъп на подалия искането участник.

4. ЦДЦК трябва да има обективни и прозрачни процедури за отстраняване и организирано напускане на тези участници, които вече не отговарят на посочените в параграф 1 критерии за участие.
5. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на рисковете, които трябва да бъдат отчетени от ЦДЦК, когато извършва цялостна оценка на риска, и от компетентните органи, когато правят преценка на мотивите за отказ в съответствие с параграф 3, и елементите на процедурата по параграф 3.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически регулаторни стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

6. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри и образци за процедурата по параграф 3.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 34

Прозрачност

1. ЦДЦК оповестява публично цените и таксите, свързани с предоставяните основни услуги, посочени в раздел А от приложението, за всяка управлявана от него система за сепълмент на ценни книжа, както и за всяка друга предоставяна от него основна услуга. Той оповестява цените и таксите поотделно за всяка предоставяна услуга и дейност, включително отстъпки и работи и условия за ползване на тези намаления. ЦДЦК дава на клиентите си отделен достъп до предоставяните конкретни услуги.
2. ЦДЦК публикува ценовата си листа с цел да улесни сравняването на офертите и да позволи на клиентите да предвидят цената, която трябва да заплатят за ползването на услугите.
3. ЦДЦК е длъжен да прилага публикуваната ценова политика за основните си услуги.
4. ЦДЦК предоставя на клиентите си информация, която позволява съпоставяне на фактурите с публикуваните ценови листи.
5. ЦДЦК оповестява пред всички клиенти информация, която им позволява да преценят рисковете, свързани с предоставяните услуги.
6. ЦДЦК води отделно счетоводно отчитане на разходите и приходите от предоставяните основни услуги и оповестява тази информация пред компетентния орган.
7. ЦДЦК води счетоводно отчитане на разходите и приходите от предоставяните спомагателни услуги в тяхната съвкупност и оповестява тази информация пред компетентния орган.
8. За да се осигури ефективното прилагане на правилата на Съюза в областта на конкуренцията и да се даде възможност за установяване, наред с другото, на случаи на кръстосано субсидиране на спомагателните услуги от основните услуги, ЦДЦК поддържа аналитично счетоводство за своите дейности. В тези аналитични сметки се отделят най-малко разходите и приходите, свързани с всяка от предоставяните от него основни услуги, от тези, свързани със спомагателните услуги.

Член 35

Процедури за комуникация с участниците и с други пазарни инфраструктури

За да се улесни ефективното вписване на данни, плащане и сепълмент, ЦДЦК използват в процедурите си за комуникация с участниците в управлявани от тях системи за сепълмент на ценни книжа и с пазарните инфраструктури, с които имат интерфейс, международни процедури и стандарти за открита комуникация за изпращане на съобщения и референтни данни.

Раздел 3

Изисквания към предоставяните от ЦДЦК услуги

Член 36

Общи разпоредби

ЦДЦК трябва да има подходящи правила и процедури за всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа, включително надеждни счетоводни практики и контрол, с което се цели осигуряване на целостта на емисиите от ценни книжа и намаляване и управляване на рисковете, свързани със съхранението и сетълмента на сделките с ценни книжа.

Член 37

Цялост на емисиите

1. ЦДЦК предприема подходящи мерки за равнение, целящи да се провери дали броят на предоставените на ЦДЦК ценни книжа, съставляващи емисия или част от емисия от ценни книжа, е равен на сумата от ценните книжа, регистрирани по сметките за ценни книжа на участниците в управляваната от ЦДЦК система за сетълмент на ценни книжа и, когато е приложимо, по собствените сметки на титулярите, поддържани от ЦДЦК. Тези мерки за равнение се прилагат най-малко ежедневно.

2. Ако е целесъобразно и ако в процеса на равнение за определена емисия от ценни книжа участват други субекти, като например емитентът, регистрационните системи, емисионните агенти, агентите по прехвърлянето, общите депозитари, други ЦДЦК или други субекти, ЦДЦК и всички тези субекти предприемат подходящи мерки за сътрудничество и обмен на информация помежду си, за да се запази целостта на емисията.

3. В системата за сетълмент на ценни книжа, управлявана от ЦДЦК, не се разрешават овърдрафти с ценни книжа, дебитни салда или създаване на ценни книжа.

4. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи мерките за равнение, които ЦДЦК предприема съгласно параграфи 1, 2 и 3.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 38

Защита на ценните книжа на участниците и на ценните книжа на техните клиенти

1. ЦДЦК води записи и сметки за всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа, които във всеки един момент му позволяват незабавно да отдели по сметките при ЦДЦК ценните книжа на даден участник от тези на всеки друг участник и, ако е приложимо, от собствените активи на ЦДЦК.

2. ЦДЦК води записи и сметки, позволяващи на всеки участник да отдели своите ценни книжа от ценните книжа на клиентите си.

3. ЦДЦК води записи и сметки, позволяващи на всеки участник да държи по една сметка за ценни книжа ценните книжа, които принадлежат на различните клиенти на този участник (наричано по-долу „отделяне на клиентските активи по общи сметки“).

4. ЦДЦК води записи и сметки, позволяващи на даден участник да отдели ценните книжа на всеки един от своите клиенти, ако това бъде поискано от съответния участник и според изискванията му (наричано по-долу „отделяне на клиентските активи по индивидуални сметки“).

5. Участниците предлагат на своите клиенти най-малко избор между отделянето на клиентските активи по общи сметки и отделянето им по индивидуални сметки и ги информират за разходите и рисковете, свързани с всяка една от тези възможности.

Независимо от това, ЦДЦК и участниците в него предоставят отделяне на клиентските активи по индивидуални сметки за гражданите, пребиваващите и юридическите лица, установени в държава членка, когато това се изисква от националното право на държавата членка, съгласно което са създадени ценните книжа, в редакцията му към 17 септември 2014 г. Това задължение се прилага, докато националното право не бъде изменено или отменено и целите му продължават да са актуални.

6. ЦДЦК и участниците в него оповестяват публично нивото на защита и разходите, свързани с различните нива на отделяне, които предлагат, и предоставят тези услуги при подходящи търговски условия. Подробностите относно различните нива на отделяне включват описание на основните правни последици от предлаганите нива на отделяне, включително информацията относно приложимото право в областта на несъстоятелността в съответните юрисдикции.

7. ЦДЦК не може да използва за каквато и да е цел ценните книжа, които не му принадлежат. ЦДЦК може обаче да използва ценните книжа на участник, ако предварително е получил изричното съгласие на този участник. ЦДЦК изисква от участниците в него да получат необходимото предварително съгласие на своите клиенти.

Член 39

Окончателност на сетълмента

1. ЦДЦК гарантира, че управляваната от него система за сетълмент на ценни книжа предлага подходяща защита на участниците. Държавите членки определят и изпращат уведомление за управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа в съответствие с процедурите, посочени в член 2, буква а) от Директива 98/26/ЕО.

2. ЦДЦК гарантира, че всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа определя приложимите за нея моменти на въвеждане и неотменимост на нарежданията за прехвърляне в съответствие с членове 3 и 5 от Директива 98/26/ЕО.

3. ЦДЦК оповестява правилата, уреждащи окончателността на прехвърлянето на ценни книжа и парични средства в рамките на система за сетълмент на ценни книжа.

4. Параграфи 2 и 3 се прилагат, без да се засягат разпоредбите, приложими към връзките между ЦДЦК, и член 48, параграф 8.

5. ЦДЦК взема всички разумни мерки, за да гарантира, в съответствие с правилата по параграф 3, че окончателността на прехвърлянето на ценни книжа и парични средства по параграф 3 се постига в реално време или в рамките на същия ден, и във всички случаи не по-късно от края на работния ден на действителната дата на сетълмент.

6. Когато ЦДЦК предлага услугите по член 40, параграф 2, той гарантира, че паричните постъпления от сетълмент на ценни книжа са на разположение за използване от получателите най-късно в края на работния ден на предвидената дата на сетълмент.

7. Всички сделки с ценни книжа срещу парични средства между преки участници в управлявана от ЦДЦК система за сетълмент на ценни книжа, чийто сетълмент се извършва в тази система, се уреждат на принципа „доставка срещу плащане“.

Член 40

Паричен сетълмент

1. За сделки във валутата на държавата, в която се извършва сетълментът, ЦДЦК извършва сетълмент на паричните плащания по системата си за сетълмент на ценни книжа чрез сметки, открити при централна банка, емитираща съответната валута, когато това е целесъобразно и възможно.

2. Когато не е целесъобразно и възможно сетълментът да се извършва по сметки при централна банка съгласно предвиденото в параграф 1, ЦДЦК може да предложи сетълмент на паричните плащания за всички или за част от системите си за сетълмент на ценни книжа чрез сметки, открити при кредитна институция, или чрез собствените си сметки. Ако ЦДЦК предлага сетълмент по сметки, открити при кредитна институция, или чрез собствените си сметки, той го извършва в съответствие с разпоредбите на дял IV.

3. ЦДЦК гарантира, че всяка предоставяна на участниците на пазара информация за рисковете и разходите, свързани със сетълмент по сметки, открити при кредитни институции, или чрез собствените му сметки, е ясна, точна и не е подвеждаща. При поискване ЦДЦК предоставя на клиентите или потенциалните клиенти достатъчно информация, която им позволява да установят и оценят рисковете и разходите, свързани със сетълмент по сметки, открити при кредитни институции, или чрез собствените му сметки.

Член 41

Правила и процедури при неизпълнение от страна на участник

1. ЦДЦК трябва да има ефективни и ясно определени правила и процедури за всяка управлявана от него система за сетълмент на ценни книжа, уреждащи неизпълнението от страна на един или повече участници в него и гарантиращи, че ЦДЦК може да предприеме своевременни действия за ограничаване на загубите и влиянието върху ликвидността и да продължи да изпълнява задълженията си.
2. ЦДЦК оповестява публично своите правила при неизпълнение и съответни процедури.
3. ЦДЦК провежда със своите участници и други заинтересовани страни периодични тестове и преглед на процедурите си при неизпълнение, за да гарантира тяхната целесъобразност и ефективност.
4. С цел осигуряване на последователното прилагане на настоящия член ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, може да издаде насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 4

Пруденциални изисквания

Член 42

Общи изисквания

ЦДЦК приема надеждна рамка за управление на риска, позволяваща цялостното управление на правните, стопанските, операционните и други преки или косвени рискове, включително мерки за ограничаване на случаите на измами и небрежност.

Член 43

Правни рискове

1. За целите на лицензирането и надзора, както и с цел информиране на клиентите си ЦДЦК трябва да има правила, процедури и договори, които са ясни и разбираеми, по отношение на всички управлявани от него системи за сетълмент на ценни книжа и всички останали услуги, които предоставя.
2. ЦДЦК изготвя своите правила, процедури и договори, така че те да са изпълними във всички съответни юрисдикции, включително в случай на неизпълнение от страна на участник.
3. ЦДЦК, който извършва дейност в различни юрисдикции, взема всички разумни мерки с цел установяване и ограничаване на рисковете, произтичащи от потенциални сътресения на закони между различните юрисдикции.

Член 44

Общ стопански риск

ЦДЦК трябва да разполага с надеждни системи за управление и контрол, както и с инструменти на информационните технологии (наричани по-долу „ИТ инструменти“), за да установява, наблюдава и управлява общите стопански рискове, включително загубите поради лошо изпълнение на бизнес стратегията, паричните потоци и оперативните разходи.

Член 45

Операционни рискове

1. ЦДЦК установява източниците на операционен риск — както вътрешни, така и външни — и свежда до минимум тяхното въздействие чрез прилагането на подходящи ИТ инструменти, контролни механизми и процедури, включително за всички управлявани от него системи за сetylмент на ценни книжа.
2. ЦДЦК поддържа подходящи ИТ инструменти, които осигуряват висока степен на сигурност и оперативна надеждност и имат подходящ капацитет. ИТ инструментите трябва да съответстват в достатъчна степен на сложността, разнообразието и вида на извършваните услуги и дейности, за да осигурят високи стандарти за сигурност, както и целостта и поверителността на съхраняваната информация.
3. За услугите, които предоставя, както и за всяка управлявана от него система за сetylмент на ценни книжа ЦДЦК установява, прилага и поддържа подходяща политика за осигуряване на непрекъснатост на дейността и план за възстановяване при катастрофично събитие, които имат за цел да осигурят поддържане на неговите услуги, своевременно възстановяване на операциите и изпълнение на задълженията на ЦДЦК в случай на събития, които пораждаат значителен риск от прекъсване на операциите.
4. Посоченият в параграф 3 план предвижда възстановяване на всички сделки и позиции на участниците към момента на прекъсването, за да могат участниците в ЦДЦК да продължат по надежден начин дейността си и да приключат сetylмента на определената дата, включително като се гарантира, че критичните ИТ системи могат бързо да възобновят операциите си от момента на прекъсването. Планът включва изграждането на втори център за обработка, разполагащ с достатъчно ресурси, капацитет, функционални възможности и подходящ персонал.
5. ЦДЦК планира и прилага програма за провеждане на тестове на мерките, посочени в параграфи 1—4.
6. ЦДЦК установява, наблюдава и управлява рисковете, които ключовите участници в управляваните от него системи за сetylмент на ценни книжа, доставчиците на услуги и на комунални услуги, другите ЦДЦК или другите пазарни инфраструктури биха могли да представляват за неговите операции. При поискване той предоставя на компетентните и съответните органи информация за всички открити рискове.

Освен това ЦДЦК уведомява незабавно компетентния орган и съответните органи за всички оперативни инциденти, произтичащи от такива рискове.

7. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи операционните рискове, посочени в параграфи 1 и 6, и методите за провеждане на тестове за тези рискове, както и за тяхното преодоляване или свеждане до минимум, включително политиките за непрекъснатост на стопанската дейност и планове за възстановяване при катастрофично събитие, посочени в параграфи 3 и 4, както и методите за тяхната оценка.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 46

Инвестиционна политика

1. ЦДЦК държи своите финансови активи в централни банки, лицензирани кредитни институции или лицензирани ЦДЦК.
2. ЦДЦК трябва да разполага с бърз достъп до активите си при необходимост.
3. ЦДЦК инвестира своите финансови ресурси единствено в парични средства или във високоликвидни финансови инструменти с минимален пазарен и кредитен риск. Тези инвестиции трябва да могат да бъдат реализирани бързо с минимален отрицателен ценови ефект.

4. За целите на член 47, параграф 1 не се взема предвид капиталът на ЦДЦК, включително неразпределената печалба и резервите, който не е бил инвестиран в съответствие с параграф 3.

5. ЦДЦК гарантира, че съвкупната му рискова експозиция към всяка отделна лицензирана кредитна институция или лицензиран ЦДЦК, в които държи свои финансови активи, остава в приемливи граници на концентрация.

6. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с ЕБО и с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи финансовите инструменти, които могат да бъдат считани за високоликвидни с минимален пазарен и кредитен риск съгласно параграф 3, подходящите срокове за достъп до активите, посочен в параграф 2, и границите на концентрация, посочени в параграф 5. Тези проекти на регулаторни технически стандарти се привеждат в съответствие, когато е целесъобразно, с регулаторните технически стандарти, приети съгласно член 47, параграф 8 от Регламент (ЕС) № 648/2012.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 47

Капиталови изисквания

1. Капиталът на ЦДЦК, включително неразпределената печалба и резервите, трябва да е пропорционален на рисковете, произтичащи от дейностите на ЦДЦК. Във всеки един момент той трябва да е достатъчен, за да:

- а) гарантира, че ЦДЦК е достатъчно защитен срещу операционните, правните, попечителските, инвестиционните и стопанските рискове, за да може да продължи да предоставя услугите си като действащо предприятие;
- б) осигури организираната ликвидация или реорганизацията на дейността на ЦДЦК в рамките на подходящ срок от най-малко шест месеца при настъпване на различни кризисни сценарии.

2. ЦДЦК трябва да поддържа план за:

- а) набиране на допълнителен капитал, ако неговият капитал наближи или падне под изискванията, предвидени в параграф 1;
- б) осигуряване на организираната ликвидация или реорганизацията на операциите и услугите си, когато ЦДЦК не е в състояние да привлече нов капитал.

Планът се одобрява от ръководния орган или от подходящ комитет към ръководния орган и се актуализира редовно. След всяко актуализиране планът се представя на компетентния орган. Компетентният орган може да поиска от ЦДЦК да вземе допълнителни мерки или да включи други разпоредби, ако счете, че планът на ЦДЦК е недостатъчен.

3. ЕБО, като работи в тясно сътрудничество с ЕОЦКП и членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи изискванията относно капитала, неразпределената печалба и резервите на ЦДЦК, посочени в параграф 1.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

Раздел 5

Изисквания към връзките между ЦДЦК

Член 48

Връзки между ЦДЦК

1. Преди установяването на връзка между ЦДЦК, както и постоянно, след като връзката между ЦДЦК бъде установена, всички съответни ЦДЦК установяват, оценяват, наблюдават и управляват всички възможни източници на рискове, произтичащи от връзката между тях, и вземат подходящи мерки за ограничаване на тези рискове.

2. ЦДЦК, които възнамеряват да установят връзка, подават заявление за лиценз до компетентния орган на подалия искане ЦДЦК съгласно изискванията по член 19, параграф 1, буква д) или уведомяват компетентните и съответните органи на подалия искане ЦДЦК съгласно изискванията по член 19, параграф 5.

3. Връзката осигурява подходяща защита на свързаните ЦДЦК и на техните участници, по-специално по отношение на евентуалните заеми, взети от ЦДЦК, и рисковете от концентрация и ликвидните рискове, възникнали вследствие на договореностите за връзка.

Връзката се основава на подходяща договореност под формата на договор, в който се определят съответните права и задължения на свързаните ЦДЦК и при необходимост — на участниците в ЦДЦК. В договореностите, които пораждат последици в повече от една юрисдикция, се посочва недвусмислено съответното право, което урежда всеки отделен аспект на свързаните с връзката операции.

4. При временно прехвърляне на ценни книжа между свързани ЦДЦК е забранено обратното прехвърляне на ценни книжа преди първоначалното прехвърляне да стане окончателно.

5. ЦДЦК, който използва непряка връзка или посредник за осъществяване на връзка с друг ЦДЦК, измерва, наблюдава и управлява допълнителните рискове, произтичащи от използването на въпросната непряка връзка или посредник, и взема необходимите мерки за ограничаване на тези рискове.

6. Свързаните ЦДЦК трябва да разполагат с надеждни процедури за равнение, за да гарантират точността на съхраняваните от тях данни.

7. Връзките между ЦДЦК трябва да позволяват сетълмент на принципа „доставка срещу плащане“ при сделки между участниците в свързаните ЦДЦК, когато това е целесъобразно и осъществимо. Изчерпателните основания за това дадена връзка между ЦДЦК да не позволява сетълмент на принципа „доставка срещу плащане“ се съобщават на съответните и на компетентните органи.

8. Оперативно съвместимите системи за сетълмент на ценни книжа и ЦДЦК, които използват обща инфраструктура за сетълмент, установяват еднакви моменти на:

а) въвеждане на нарежданията за прехвърляне в системата;

б) неотменимост на нарежданията за прехвърляне.

Системите за сетълмент на ценни книжа и ЦДЦК, посочени в първа алинея, прилагат еквивалентни правила за момента на окончателност на прехвърлянето на ценни книжа и парични средства.

9. До 18 септември 2019 г. всички оперативно съвместими връзки между ЦДЦК, извършващи дейност в държавите членки, трябва да са връзки, поддържащи сетълмент на принципа „доставка срещу плащане“, когато е приложимо.

10. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи посочените в параграф 3 условия, при които всеки вид договореност за връзка осигурява подходяща защита на свързаните ЦДЦК и на техните участници, особено когато ЦДЦК възнамерява да участва в система за сетълмент на ценни книжа, управлявана от друг ЦДЦК, наблюдението и управлението на посочените в параграф 5 допълнителни рискове, произтичащи от използването на посредници, посочените в параграф 6 методи за равнение, случаите, при които сетълментът на принципа „доставка срещу плащане“ посредством връзки между ЦДЦК е целесъобразен и осъществим съгласно посоченото в параграф 7, както и методите за тяхната оценка.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ГЛАВА III

Достъп до ЦДЦК

Раздел 1

Достъп на емитенти до ЦДЦК

Член 49

Свобода на емитиране в ЦДЦК, лицензирани в Съюза

1. Емитентът има право да организира регистрацията на своите ценни книжа, допуснати до търговия на регулирани пазари или на МСТ, или търгувани на места за търговия, в ЦДЦК, установен в която и да е държава членка, ако този ЦДЦК спазва условията по член 23.

Без да се засяга правото на емитента, посочено в първа алинея, продължават да се прилага дружественото право или друга подобна правна уредба на държавата членка, съгласно която са създадени ценните книжа.

Държавите членки осигуряват изготвянето на списък с техните основни приложими правни норми по втора алинея. Компетентните органи предават този списък на ЕОЦКП до 18 декември 2014 г. ЕОЦКП публикува списъка до 18 януари 2015 г.

ЦДЦК може да начисли на емитентите разумна, основана на разходите търговска такса за услугите, освен ако между двете страни не е договорено друго.

2. Когато емитент подава искане за регистриране на своите ценни книжа до ЦДЦК, последният разглежда искането своевременно и без да допуска дискриминация, като дава отговор на подалия искането емитент в рамките на три месеца.

3. ЦДЦК може да откаже да предоставя услуги на емитент. Отказът може да се основава единствено на цялостна оценка на риска или на факта, че съответният ЦДЦК не предоставя услугите, посочени в раздел А, точка 1 от приложението, по отношение на ценните книжа, създадени съгласно дружественото право или друга подобна правна уредба на съответната държава членка.

4. Без да се засягат Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ и Директива 2006/70/ЕО на Комисията⁽²⁾, когато ЦДЦК откаже да предостави услуги на даден емитент, той мотивира писмено и изчерпателно отказа си пред подалия искането емитент.

⁽¹⁾ Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм (ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15).

⁽²⁾ Директива 2006/70/ЕО на Комисията от 1 август 2006 г. относно установяването на мерки за прилагане на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определението „видни политически личности“ и техническите критерии за процедурите по опростена проверка на клиентите и за изключения поради финансова дейност на случайна или много ограничена база (ОВ L 214, 4.8.2006 г., стр. 29).

При отказ подалият искането емитент има право да подаде жалба до компетентния орган на ЦДЦК, който отказва да предоставя услугите си.

Компетентният орган на съответния ЦДЦК разглежда надлежно жалбата, като прави преценка на мотивите за отказа, посочени от ЦДЦК, и дава мотивиран отговор на емитента.

При преценката на жалбата компетентният орган на ЦДЦК се консултира с компетентния орган по мястото на установяване на подалия искането емитент. Когато компетентният орган по мястото на установяване на подалия искането емитент не е съгласен с направената преценка, всеки от двата компетентни органа може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да действа в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Когато се прецени, че отказът на ЦДЦК да предоставя услугите си на подалия искането емитент е необоснован, отговорният компетентен орган издава разпореждане, задължаващо ЦДЦК да предостави услугите си на подалия искането емитент.

5. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи рисковете, които трябва да бъдат отчетени от ЦДЦК, когато извършва цялостна оценка на риска, и от компетентните органи, когато правят преценка на мотивите за отказ в съответствие с параграфи 3 и 4, и елементите на процедурата по параграф 4.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

6. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри и образци за процедурата по параграф 4.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 2

Достъп между ЦДЦК

Член 50

Достъп чрез стандартна връзка

ЦДЦК има право да стане участник в друг ЦДЦК и да установи стандартна връзка с този ЦДЦК в съответствие с член 33 и при условие че изпрати предварително уведомление за връзката между ЦДЦК съгласно член 19, параграф 5.

Член 51

Достъп чрез персонализирана връзка

1. Когато ЦДЦК иска от друг ЦДЦК да установи персонализирана връзка за достъп до последния, получилият искането ЦДЦК го отхвърля единствено въз основа на съображения, свързани с риска. Той не отхвърля искането от съображения за загуба на пазарен дял.

2. При достъп чрез персонализирана връзка получилият искането ЦДЦК може да начисли разумна, основана на разходите търговска такса на подалия искането ЦДЦК, освен ако между двете страни не е договорено друго.

Член 52

Процедура за връзки между ЦДЦК

1. Когато ЦДЦК подава искане за достъп до друг ЦДЦК съгласно членове 50 и 51, последният разглежда искането своевременно и дава отговор на подалия искането ЦДЦК в рамките на три месеца.

2. ЦДЦК отказва достъп на подалия искането ЦДЦК само когато този достъп би застрашил безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари или би породил системен риск. Отказът се основава единствено на цялостна оценка на риска.

Когато ЦДЦК откаже достъп, той мотивира изчерпателно отказа си пред подалия искането ЦДЦК.

Получилият отказ ЦДЦК има право да подаде жалба до компетентния орган на ЦДЦК, който е отказал достъпа.

Компетентният орган на получилия искането ЦДЦК надлежно разглежда жалбата, като прави преценка на мотивите за отказа, и дава мотивиран отговор на подалия искането ЦДЦК.

При преценката на жалбата компетентният орган на получилия искането ЦДЦК се консултира с компетентния орган на подалия искането ЦДЦК и със съответния орган на подалия искането ЦДЦК по член 12, параграф 1, буква а). Когато някой от органите на подалия искането ЦДЦК не е съгласен с направената преценка, той може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да действа в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Когато се прецени, че отказът на ЦДЦК да предостави достъп на подалия искането ЦДЦК е необоснован, компетентният орган на получилия искането ЦДЦК издава разпореждане, задължаващо ЦДЦК да предостави достъп на подалия искането ЦДЦК.

3. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи рисковете, които трябва да бъдат отчетени от ЦДЦК, когато извършва цялостна оценка на риска, и от компетентните органи, когато правят преценка на мотивите за отказ в съответствие с параграф 2, и елементите на процедурата по параграф 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

4. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри и образци за процедурите, посочени в параграфи 1 и 2.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Раздел 3

Достъп между ЦДЦК и друга пазарна инфраструктура

Член 53

Достъп между ЦДЦК и друга пазарна инфраструктура

1. По искане на ЦДЦК ЦК и мястото за търговия му предоставят данни за сделките при недискриминационни и прозрачни условия и могат да начисляват разумна, основана на разходите търговска такса за тези данни на подалия искането ЦДЦК, освен ако между двете страни не е договорено друго.

ЦДЦК предоставя достъп до системите си за сетълмент на ценни книжа на ЦК или място за търговия при недискриминационни и прозрачни условия и може да начислява разумна, основана на разходите търговска такса за този достъп, освен ако между двете страни не е договорено друго.

2. Когато едната страна подаде до другата страна искане за достъп в съответствие с параграф 1, това искане се разглежда съевременно, като на подалата искането страна се дава отговор в рамките на три месеца.

3. Получилата искането страна отказва достъп само когато този достъп би засегнал безпрепятственото и нормално функциониране на финансовите пазари или би причинил системен риск. Тя не отхвърля искане от съображения за загуба на пазарен дял.

Страната, която отказва достъп, мотивира изчерпателно и писмено своя отказ пред страната, подала искането, въз основа на цялостна оценка на риска. Получилата отказ страна има право да подаде жалба до компетентния орган на страната, която е отказала достъпа.

Компетентният орган на получилата искането страна и съответният орган по член 12, параграф 1, буква а) разглеждат надлежно жалбата, като правят преценка на мотивите за отказа, и дават мотивиран отговор на подалата искането страна.

При преценката на жалбата компетентният орган на получилата искането страна се консултира с компетентния орган на подалата искането страна и със съответния орган по член 12, параграф 1, буква а). Когато някой от органите на подалата искането страна не е съгласен с направената преценка, той може да отнесе въпроса до ЕОЦКП, който може да действа в съответствие с правомощията, предоставени му съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Когато се прецени, че отказът на страна да предостави достъп е необоснован, отговорният компетентен орган издава разпореждане, задължаващо тази страна да предостави достъп до своите услуги в срок от три месеца.

4. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи рисковете, които трябва да бъдат отчетени от ЦДЦК, когато извършва цялостна оценка на риска, и от компетентните органи, когато правят преценка на мотивите за отказ в съответствие с параграф 3, и елементите на процедурата по параграф 3.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

5. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри и образци за процедурата, посочена в параграфи 2 и 3.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените във първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

ДЯЛ IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО СПОМАГАТЕЛНИТЕ УСЛУГИ ОТ БАНКОВ ТИП ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В ЦДЦК

Член 54

Лицензиране и определяне на институции за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип

1. ЦДЦК не може да предоставя каквито и да е спомагателни услуги от банков тип, посочени в раздел В от приложението, освен ако не е получил допълнителен лиценз да предоставя такива услуги в съответствие с настоящия член.
2. ЦДЦК, който възнамерява да извършва сетълмент на паричното рамо от всички или на част от своите системи за сетълмент на ценни книжа в съответствие с член 40, параграф 2, или желае по друг начин да предоставя каквито и да е спомагателни услуги от банков тип, посочени в параграф 1, трябва да има лиценз за едно от следните действия:
 - а) да предлага самостоятелно тези услуги съгласно условията по настоящия член; или
 - б) да определи за целта една или повече кредитни институции, лицензирани в съответствие с член 8 от Директива 2013/36/ЕС.
3. Когато ЦДЦК желае да предоставя спомагателни услуги от банков тип чрез същия правен субект, който управлява системата за сетълмент на ценни книжа, лицензът по параграф 2 се издава само ако са изпълнени следните условия:
 - а) ЦДЦК е лицензиран да извършва дейност като кредитна институция съгласно предвиденото в член 8 на Директива 2013/36/ЕС;
 - б) ЦДЦК отговаря на пруденциалните изисквания, предвидени член 59, параграфи 1, 3 и 4, и на надзорните изисквания, предвидени в член 60;
 - в) лицензът по буква а) от настоящата алинея се използва единствено за предоставяне на спомагателните услуги от банков тип, посочени в раздел В от приложението, и не се използва за извършване на други дейности;
 - г) ЦДЦК подлежи на допълнително капиталово изискване, което отразява рисковете, включително кредитните и ликвидните рискове, произтичащи от предоставянето на кредит в рамките на деня, *inter alia*, на участниците в система за сетълмент на ценни книжа или на други ползватели на предоставяни от ЦДЦК услуги;
 - д) ЦДЦК докладва най-малко ежемесечно на компетентния орган и ежегодно — в рамките на публичното оповестяване, изисквано съгласно част осма от Регламент (ЕС) № 575/2013, относно степента и управлението на ликвидния риск в рамките на деня в съответствие с член 59, параграф 4, буква й) от настоящия регламент;
 - е) ЦДЦК е представил на компетентния орган подходящ план за възстановяване, с който се обезпечава непрекъснатостта на критичните операции, включително в ситуации, при които ликвидният или кредитният риск е последица от предоставянето на спомагателни услуги от банков тип.

При противоречие между разпоредбите, предвидени в настоящия регламент, в Регламент (ЕС) № 575/2013 и в Директива 2013/36/ЕС, ЦДЦК, посочен в първа алинея, буква а), спазва по-строгите изисквания за пруденциален надзор. Случаите на противоречие между разпоредбите се изясняват в регулаторните технически стандарти, посочени в членове 47 и 59 от настоящия регламент.

4. Когато ЦДЦК желае да определи кредитна институция за целите на предоставянето на спомагателни услуги от банков тип чрез отделен правен субект, който може да е част от една и съща група предприятия, без оглед на това дали на най-високо ниво се контролират от едно и също предприятие майка, лицензът по параграф 2 се издава само ако са изпълнени следните условия:

- а) отделният правен субект е лицензиран като кредитна институция съгласно предвиденото в член 8 от Директива 2013/36/ЕС;
- б) отделният правен субект отговаря на пруденциалните изисквания, предвидени в член 59, параграфи 1, 3 и 4, и надзорните изисквания, предвидени в член 60;
- в) отделният правен субект не извършва самостоятелно никоя от основните услуги, посочени в раздел А от приложението;
- г) лицензът по буква а) се използва единствено за предоставяне на спомагателните услуги от банков тип, посочени в раздел В от приложението, и не се използва за извършване на други дейности;
- д) отделният правен субект подлежи на допълнително капиталово изискване, което отразява рисковете, включително кредитните и ликвидните рискове, произтичащи от предоставянето на кредит в рамките на деня, *inter alia*, на участниците в система за сetylмент на ценни книжа или на други ползватели на предоставяни от ЦДЦК услуги;
- е) отделният правен субект докладва ежемесечно на компетентния орган и ежегодно — в рамките на публичното оповестяване, изисквано съгласно част осма от Регламент (ЕС) № 575/2013, относно степента и управлението на ликвидния риск в рамките на деня в съответствие с член 59, параграф 4, буква й) от настоящия регламент; както и
- ж) отделният правен субект е представил на компетентния орган подходящ план за възстановяване, с който се обезпечава непрекъснатостта на критичните операции, включително в ситуации, при които ликвидният или кредитният риск е последица от предоставянето на спомагателни услуги от банков тип чрез отделен правен субект.

5. Параграф 4 не се прилага за кредитни институции, посочени в параграф 2, буква б), които предлагат сetylмент на парични плащания за част от системата за сetylмент на ценни книжа на ЦДЦК, ако общата стойност на този сetylмент на парични плащания посредством сметки в тези кредитни институции, изчислен на годишна база, възлиза на по-малко от един процент от общата стойност на всички сделки с ценни книжа срещу парични средства, чийто сetylмент е отразен в счетоводните книги на ЦДЦК, и не надхвърля 2,5 милиарда евро годишно.

Компетентният орган извършва най-малко веднъж годишно наблюдение за спазването на прага, определен в първа алинея, и докладва констатациите си на ЕОЦКП. Ако компетентният орган установи надвишаване на прага, той изисква от съответния ЦДЦК да подаде заявление за лиценз в съответствие с параграф 4. Съответният ЦДЦК трябва да подаде заявление за лиценз в рамките на шест месеца.

6. Компетентният орган може да изиска от ЦДЦК да определи повече от една кредитна институция или да определи кредитна институция в допълнение към това, че самостоятелно предоставя услуги в съответствие параграф 2, буква а) от настоящия член, ако прецени, че експозицията на една кредитна институция към концентрацията от рискове по член 59, параграфи 3 и 4, не е достатъчно ограничена. Определените кредитни институции се считат за агенти по сetylмента.

7. ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип, и кредитните институции, определени в съответствие с параграф 2, буква б), трябва да изпълняват във всеки един момент условията, необходими за лицензиране съгласно настоящия регламент, и незабавно да уведомяват компетентните органи за всякакви съществени промени, засягащи условията за лицензиране.

8. ЕБО, като работи в тясно сътрудничество с ЕОЦКП и с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи допълнителното, основано на риска капиталово изискване, посочено в параграф 3, буква г) и параграф 4, буква д).

ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 55

Процедура за издаване и отказ от издаване на лиценз за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип

1. ЦДЦК подава заявление за лиценз за определяне на кредитна институция или за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип съгласно изискванията по член 54 до компетентния орган на своята държава членка по произход.

2. Заявлението трябва да съдържа цялата необходима информация, за да може компетентният орган да се увери, че към момента на издаване на лиценз ЦДЦК и, ако е приложимо, определената кредитна институция, са предприели всички необходими мерки за спазване на задълженията си, предвидени в настоящия регламент. То трябва да съдържа план на дейността, определящ предвидените спомагателни услуги от банков тип, структурната организация на отношенията между ЦДЦК и ако е приложимо, определените кредитни институции, както и начина, по който ЦДЦК или, ако е приложимо, определената кредитна институция възнамерява да изпълни пруденциалните изисквания, предвидени в член 59, параграфи 1, 3 и 4, и останалите условия, предвидени в член 54.

3. Компетентният орган прилага процедурата по член 17, параграфи 3 и 8.

4. От момента, в който заявлението бъде счетено за пълно, компетентният орган предава цялата включена в него информация на следните органи:

а) съответните органи;

б) компетентния орган, посочен в член 4, параграф 1, точка 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013;

в) компетентните органи на държавите членки, в които ЦДЦК е установил оперативно съвместими връзки с друг ЦДЦК, освен когато ЦДЦК е установил оперативно съвместими връзки, посочени в член 19, параграф 5;

г) компетентните органи на приемащата държава членка, в която дейността на ЦДЦК е от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите по смисъла на член 24, параграф 4;

д) компетентните органи, отговарящи за надзора над участниците в ЦДЦК, които са установени в трите държави членки с най-голям обем на сетълмент в системата на ЦДЦК за сетълмент на ценни книжа, изчислен на обобщена годишна база;

е) ЕОЦКП; и

ж) ЕБО.

5. Органите, посочени в параграф 4, букви а)—д), приемат мотивирано становище относно лиценз в срок от 30 дни от получаване на информацията по параграф 4. Ако даден орган не е представил становището си в рамките на този срок, се приема, че той е дал положително становище.

Когато най-малко един от органите, посочени в параграф 4, букви а)—д), е дал отрицателно мотивирано становище, компетентният орган, който желае да издаде лиценз, в срок от 30 дни предоставя на органите, посочени в параграф 4, букви а)—д), мотивирано решение във връзка с отрицателното становище.

Ако 30 дни след представянето на това решение някой от органите, посочени в параграф 4, букви а)—д), даде отрицателно становище и въпреки това компетентният орган желае да издаде лиценз, всеки от органите, който е дал отрицателно становище, може да отнесе въпроса до ЕОЦКП за съдействие съгласно член 31, буква в) от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Ако 30 дни след отнасянето му до ЕОЦКП въпросът все още не е решен, компетентният орган, който желае да издаде лиценз, взема окончателно решение и представя изчерпателно писмено обяснение на решението си на органите, посочени в параграф 4, букви а)—д).

Ако компетентният орган желае да откаже издаването на лиценз, въпросът не се отнася до ЕОЦКП.

В отрицателните становища се излагат писмено пълни и изчерпателни мотиви за това защо изискванията по настоящия регламент или други елементи от правото на Съюза не са спазени.

6. Когато ЕОЦКП счита, че компетентният орган по параграф 1 е издал лиценз, който може да не е в съответствие с правото на Съюза, той действа в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

7. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ и ЕБО, разработва проекти на регулаторни технически стандарти, определящи информацията, която ЦДЦК предоставя на компетентния орган, за да получи съответните лицензи за предоставяне на спомагателни спрямо сегълмента услуги от банков тип.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

8. ЕОЦКП, като работи в тясно сътрудничество с членовете на ЕСЦБ и ЕБО, разработва проекти на технически стандарти за изпълнение, установяващи стандартни формуляри, образци и процедури за консултациите с посочените в параграф 4 органи преди издаването на лиценз.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение до 18 юни 2015 г.

На Комисията се предоставя правомощието да приеме посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

Член 56

Разширяване на обхвата на спомагателните услуги от банков тип

1. ЦДЦК, който възнамерява да разшири обхвата на спомагателните услуги от банков тип, за които е определил кредитна институция или които предоставя самостоятелно в съответствие с член 54, подава искане за разширяване на обхвата до компетентния орган на своята държава членка по произход.

2. По отношение на искането за разширяване на обхвата се прилага процедурата по член 55.

Член 57

Отнемане на лиценз

1. Без да се засягат коригиращите действия или мерки по дял V, компетентният орган на държавата членка по произход на ЦДЦК, отнема посочените в член 54 лицензи при някои от следните обстоятелства:

- а) ЦДЦК не е използвал лиценза в рамките на 12 месеца, изрично се отказва от него или през предходните шест месеца определената кредитна институция не е предоставяла услуги или извършвала дейност;
- б) ЦДЦК е получил лиценза посредством неверни твърдения или по друг неправилен начин;
- в) ЦДЦК или определената кредитна институция вече не отговарят на условията, при които е бил издаден лицензът, и не са предприели коригиращите действия, поискани от компетентния орган, в определения за целта срок;
- г) ЦДЦК или определената кредитна институция са извършили груби и системни нарушения на изискванията, предвидени в настоящия регламент.

2. Когато узнае за настъпването на някои от обстоятелствата, изброени в параграф 1, компетентният орган незабавно провежда консултации с органите по член 55, параграф 4 относно необходимостта лицензът да бъде отнет.

3. ЕОЦКП, всеки съответен орган по член 12, параграф 1, буква а) и органите, посочени в член 60, параграф 1 или съответно в член 55, параграф 4, могат по всяко време да поискат от компетентния орган на държавата членка по произход на ЦДЦК, да провери дали ЦДЦК и, ако е приложимо, определената кредитна институция продължават да отговарят на условията, при които е бил издаден лицензът.

4. Компетентният орган може да ограничи отнемането до определена услуга, дейност или финансов инструмент.

5. ЦДЦК и определената кредитна институция установяват, прилагат и поддържат подходяща процедура за осигуряване на навременния и организиран сетълмент и прехвърляне на активите на клиентите и участниците към друг агент по сетълмента в случаите на отнемане на лиценз съгласно параграф 1.

Член 58

Регистър на ЦДЦК

1. Решенията, взети от компетентните органи съгласно членове 54, 56 и 57, се съобщават на ЕОЦКП.

2. В регистъра, който е длъжен да помести на своята специализирана интернет страница в съответствие с член 21, параграф 3, ЕОЦКП включва следната информация:

- а) наименованието на всеки ЦДЦК, по отношение на когото е прието решение по членове 54, 56 и 57;
- б) наименованието на всяка определена кредитна институция;
- в) списък на спомагателните услуги от банков тип, за чието предоставяне на участниците в ЦДЦК е била лицензирана определената кредитна институция или ЦДЦК с лиценз по член 54.

3. До 16 декември 2014 г. компетентните органи уведомяват ЕОЦКП за субектите, които предоставят спомагателни услуги от банков тип в съответствие с изискванията на националното право.

Член 59

Пруденциални изисквания, приложими по отношение на кредитни институции или ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип

1. Кредитна институция, определена съгласно член 54, параграф 2, буква б), или ЦДЦК, лицензиран съгласно член 54, параграф 2, буква а), да предоставя спомагателни услуги от банков тип, предоставя единствено посочените в раздел В от приложението услуги, които са включени в лиценза.

2. Кредитна институция, определена съгласно член 54, параграф 2, буква б), или ЦДЦК, лицензиран съгласно член 54, параграф 2, буква а), да предоставя спомагателни услуги от банков тип, спазва съществуващото или бъдещото законодателство, приложимо по отношение на кредитните институции.

3. Кредитна институция, определена съгласно член 54, параграф 2, буква б), или ЦДЦК, лицензиран съгласно член 54, параграф 2, буква а), да предоставя спомагателни услуги от банков тип, спазва следните специални пруденциални изисквания по отношение на свързаните с тези услуги кредитни рискове за всяка система за сетълмент на ценни книжа:

- а) установява надеждна рамка за управление на съответните кредитни рискове;
- б) установява източника на кредитен риск, често и редовно измерва и наблюдава съответните кредитни експозиции и използва подходящи инструменти за управление на риска с цел контролиране на тези рискове;
- в) обезпечават изцяло съответните кредитни експозиции към отделни участници кредитополучатели, като използват обезпечение и други еквивалентни финансови ресурси;
- г) когато за управлението на съответния кредитен риск се използва обезпечение, приема високоликвидни обезпечения с минимален кредитен и пазарен риск; в определени ситуации може да използва други видове обезпечение, при условие че се прилагат съответни проценти, с които се намалява стойността;
- д) определя и прилага достатъчно консервативни проценти, с които се намалява стойността, и граници на концентрацията по отношение на стойността на обезпечението, учредено за покриване на посочените в буква в) кредитни експозиции, като има предвид целта да се гарантира, че обезпечението може да бъде реализирано бързо с минимални неблагоприятни ценови последици;
- е) определя граници за съответните си кредитни експозиции;
- ж) анализира и планира подходите за решаване на проблемите, свързани с потенциалните остатъчни кредитни експозиции, и приема правила и процедури за изпълнението на тези планове;
- з) предоставя кредитиране само на участници, които имат парични сметки при нея/него;
- и) предвижда процедури за ефективно връщане на кредитите, предоставени в рамките на деня, и ограничават ползването на овърнайт кредит чрез прилагането на наказателни ставки, които имат реален възпиращ ефект.

4. Кредитна институция, определена съгласно член 54, параграф 2, буква б), или ЦДЦК, лицензиран съгласно член 54, параграф 2, буква а), да предоставя спомагателни услуги от банков тип, спазва следните специални пруденциални изисквания по отношение на свързаните с тези услуги ликвидни рискове за всяка система за сетълмент на ценни книжа:

- а) разполага с надеждна рамка и инструменти за измерване, наблюдение и управление на ликвидните си рискове, включително ликвидните рискове в рамките на деня, за всяка валута в системата за сетълмент на ценни книжа, за която действа като агент по сетълмента;

- б) измерва и наблюдава постоянно, своевременно и най-малко веднъж дневно ликвидните си нужди и нивото на държаните от нея/него ликвидни активи; по този начин определя стойността на наличните си ликвидни активи, като прилага подходящи проценти, с които се намалява стойността на тези активи;
- в) разполага с достатъчно ликвидни ресурси във всички съответни валути за навременното предоставяне на услуги по сетълмент при евентуално настъпване на широк спектър от кризисни сценарии, включително, но не само, при поява на ликвиден риск, породен от неизпълнение от страна на най-малко един участник, включително своите предприятия майки и дъщерни предприятия, към които има най-големи експозиции;
- г) ограничава съответните ликвидни рискове посредством съответстващи на изискванията ликвидни ресурси във всяка валута, например под формата на парични средства при емитиращата централна банка и други кредитоспособни финансови институции, предварително договорени кредитни линии или сходни договорености и високоликвидни обезпечения или инвестиции, които са леснодостъпни и обратими в парични средства при предварително определени и високо надеждни договорености за финансиране, включително при извънредни, но възможни пазарни обстоятелства, и установява, измерва и наблюдава ликвидните си рискове, произтичащи от различните финансови институции, използвани при управлението на тези ликвидни рискове;
- д) когато използва предварително определени договорености за финансиране, определя единствено кредитоспособни финансови институции като източници на ликвидност; определя и прилага подходящи граници на концентрацията за всеки един от съответните източници на ликвидност, включително за предприятието майка и дъщерните предприятия;
- е) определя и проверява дали съответните ресурси са достатъчни чрез редовни и стриктни стрес тестове;
- ж) анализира и планира начините за преодоляване на непредвидени и потенциално необезпечени случаи на недостиг на ликвидни средства и приема правила и процедури за изпълнението на тези планове;
- з) когато е целесъобразно и възможно, без да се засягат правилата за допустимост на централната банка, има достъп до сметки в централната банка и други услуги на централната банка, за да подобри управлението на ликвидните си рискове; кредитните институции от Съюза депозират съответните парични салда по специални сметки при емитиращите централни банки от Съюза;
- и) встъпва в предварително определени и високо надеждни договорености, за да гарантира, че обезпечението, предоставено от неизпълнил задълженията си клиент, може да бъде своевременно реализирано;
- й) докладва редовно на органите по член 60, параграф 1 и оповестява публично начина, по който измерва, наблюдава и управлява ликвидните си рискове, включително ликвидните рискове в рамките на деня.

5. ЕБО, като работи в тясно сътрудничество с ЕОЦКП и с членовете на ЕСЦБ, разработва проекти на регулаторни технически стандарти за допълнително конкретизиране на рамките и инструментите за наблюдението, измерването, управлението, отчитането и публичното оповестяване на кредитните и ликвидните рискове, включително рисковете в рамките на деня, посочени в параграфи 3 и 4. Тези проекти на регулаторни технически стандарти се привеждат в съответствие, когато е целесъобразно, с регулаторните технически стандарти, приети в съответствие с член 46, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 648/2012.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 18 юни 2015 г.

На Комисията се делегира правомощието да приеме посочените в първа алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

Член 60

Надзор над определените кредитни институции и ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип

1. Без да се засягат членове 17 и 22 от настоящия регламент, посочените в член 4, параграф 1, точка 40 от Регламент (ЕС) № 575/2013 компетентни органи отговарят за лицензирането като кредитни институции и надзора като кредитни институции съгласно условията, предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013 и Директива 2013/36/ЕС, на определените кредитни институции и ЦДЦК, лицензирани съгласно настоящия регламент да предоставят спомагателни услуги от банков тип.

Посочените в първа алинея компетентни органи отговарят и за надзора над определените кредитни институции и ЦДЦК, посочени в същата алинея, във връзка със спазването от тяхна страна на пруденциалните изисквания по член 59 от настоящия регламент.

Посочените в първа алинея компетентни органи преценяват редовно и най-малко веднъж годишно доколко определената кредитна институция или ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип, спазват член 59 и уведомява компетентния орган на този ЦДЦК, който от своя страна уведомява органите по член 55, параграф 4 за резултатите от надзора по настоящия параграф, включително за коригиращите мерки или наложените санкции.

2. След консултация с компетентните органи по параграф 1, компетентният орган на ЦДЦК прави най-малко веднъж годишно преглед и оценка на следното:

- а) в случая, посочен в член 54, параграф 2, буква б), дали всички необходими договорености между определените кредитни институции и ЦДЦК им позволяват да изпълняват задълженията си, предвидени в настоящия регламент;
- б) в случаите, посочени в член 54, параграф 2, буква а), дали условията, свързани с лицензирането за предоставяне на спомагателни услуги от банков тип, позволяват на ЦДЦК да изпълнява задълженията си, предвидени в настоящия регламент.

Компетентният за ЦДЦК орган редовно и най-малко веднъж годишно уведомява органите по член 55, параграф 4 за резултатите от прегледа и оценката по настоящия параграф, включително за коригиращите мерки или наложените санкции.

Когато ЦДЦК определя лицензирана кредитна институция в съответствие с член 54, с оглед на защитата на участниците в управляваните от него системи за сetylмент на ценни книжа ЦДЦК гарантира, че определената от него кредитна институция му осигурява достъп до цялата необходима информация за целите на настоящия регламент, и докладва за всяко нарушение на неговите разпоредби пред компетентния орган на ЦДЦК и пред компетентните органи, посочени в параграф 1.

3. За да се осигури последователен, ефикасен и ефективен надзор в рамките на Съюза върху кредитните институции и ЦДЦК, лицензирани да предоставят спомагателни услуги от банков тип, ЕБО, като работи в тясно сътрудничество с ЕОЦКП и с членовете на ЕСЦБ, може да издава насоки за компетентните органи в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

ДЯЛ V

САНКЦИИ

Член 61

Административни санкции и други мерки

1. Без да се засяга правото на държавите членки да предвиждат и налагат наказателноправни санкции, държавите членки определят правила и гарантират, че техните компетентни органи могат да налагат административни санкции и други мерки, приложими при посочените в член 63 обстоятелства, по отношение на лица, отговорни за нарушения на разпоредбите на настоящия регламент, и предприемат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане. Тези санкции и други мерки трябва да са ефективни, пропорционални и възпиращи.

До 18 септември 2016 г. държавите членки могат да вземат решение да не определят правила за административни санкции съгласно първа алинея, когато нарушенията, посочени в същата алинея, вече подлежат на наказателноправни санкции съгласно националното им право. Когато вземат такова решение държавите членки изчерпателно уведомяват Комисията и ЕОЦКП за съответните части на своето наказателно право.

До 18 септември 2016 г. държавите членки уведомяват Комисията и ЕОЦКП за правилата, посочени в първа алинея. Държавите членки уведомяват без неоправдано забавяне Комисията и ЕОЦКП за всякакви последващи изменения в тях.

2. Компетентните органи могат да прилагат административни санкции и други мерки спрямо ЦДЦК, определени кредитни институции и, при спазване на определените в националното право условия в областите, които не са хармонизирани с настоящия регламент, спрямо членовете на техните ръководни органи и всички други лица, които реално контролират дейността им, както и спрямо всяко друго юридическо или физическо лице, което съгласно националното право носи отговорност за нарушението.

3. При упражняване на правомощията си за налагане на санкции при обстоятелствата, посочени в член 63, компетентните органи си сътрудничат тясно, за да се гарантира, че административните санкции и други мерки постигат целените с настоящия регламент резултати, като в съответствие с член 14 координират действията си с цел да се избегне дублиране или припокриване при прилагането на административни санкции и други мерки в трансгранични случаи.

4. Когато държавите членки са решили в съответствие с параграф 1 да предвидят наказателноправни санкции за нарушения на разпоредбите, посочени в член 63, те осигуряват въвеждането на подходящи мерки, така че компетентните органи да разполагат с всички необходими правомощия за установяване на връзка със съдебните органи в рамките на съответната им юрисдикция с цел да получат конкретна информация за наказателните разследвания или производства, започнати във връзка с евентуални нарушения на настоящия регламент, както и да предоставят тази информация на други компетентни органи и ЕОЦКП в изпълнение на задължението за сътрудничество помежду си и с ЕОЦКП за целите на настоящия регламент.

5. Компетентните органи могат също така да сътрудничат с компетентните органи на други държави членки по отношение на улесняването на събирането на имуществени санкции.

6. Държавите членки предоставят ежегодно на ЕОЦКП обобщена информация за всички санкции и други мерки, наложени в съответствие с параграф 1. ЕОЦКП публикува тази информация в годишен доклад.

Когато държавите членки са решили в съответствие с параграф 1 да определят наказателноправни санкции за нарушения на разпоредбите, посочени в член 63, техните компетентни органи предоставят ежегодно на ЕОЦКП обобщени данни на анонимна основа за всички започнати наказателни разследвания и наложени наказателноправни санкции. ЕОЦКП публикува данните за наложените наказателноправни санкции в годишен доклад.

7. Когато компетентният орган е оповестил публично административна санкция или административна мярка, или наказателноправна санкция, той едновременно с това докладва това обстоятелство на ЕОЦКП.

8. Компетентните органи изпълняват своите функции и упражняват своите правомощия в съответствие с националните си уредби:

- а) пряко;
- б) в сътрудничество с други органи;
- в) под тяхно ръководство, но чрез делегиране на други субекти, на които са били делегирани задачи съгласно настоящия регламент; или
- г) чрез сезиране на компетентните съдебни органи.

Член 62

Публикуване на решенията

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи публикуват своевременно на своята официална интернет страница всяко решение за налагане на административна санкция или друга мярка във връзка с нарушение на настоящия регламент, след като санкционираното лице е било уведомено за това решение. Публикуваните данни включват най-малко информация за вида и характера на нарушението и идентификационни данни на физическото или юридическото лице, на което е наложена санкцията.

Когато решението за налагане на санкция или друга мярка подлежи на обжалване пред съответните съдебни или други съответни органи, компетентните органи публикуват на своята официална интернет страница и информация относно хода на обжалването и резултата от него. Освен това се публикува всяко решение, с което се отменя предишно решение за налагане на санкция или мярка.

Когато публикуването на идентификационните данни на юридическите лица или на личните данни на физическите лица бъде счетено от компетентния орган за непропорционално въз основа на преценка във всеки конкретен случай на пропорционалността на такова публикуване или когато публикуването застрашава стабилността на финансовите пазари или текущо разследване, държавите членки гарантират, че компетентните органи предприемат едно от следните действия:

- а) отлагат публикуването на решението за налагане на санкция или друга мярка до момента, в който отпаднат основанията то да не бъде публикувано;
- б) публикуват решението за налагане на санкция или друга мярка на анонимна основа по начин, който съответства на националното право, ако подобно публикуване гарантира ефективна защита на личните данни;
- в) изобщо не публикуват решението за налагане на санкция или друга мярка, в случай че възможностите, посочени в букви а) и б), се считат за недостатъчни, за да се гарантира:
 - i) че стабилността на финансовите пазари няма да бъде изложена на риск;
 - ii) пропорционалността на публикуването на такива решения по отношение на мерките, за които се счита, че са маловажни.

В случай че бъде взето решение за публикуване на дадена санкция или друга мярка на анонимна основа, публикуването на съответните данни може да бъде отложено за разумен срок, ако се очаква, че в рамките на този срок ще отпаднат основанията за публикуването на анонимна основа.

Компетентните органи информират ЕОЦКП относно всички административни санкции, които са наложени, но не са публикувани в съответствие с трета алинея, буква в), включително относно всяко обжалване във връзка с тях и резултата от него. Държавите членки гарантират, че компетентните органи получават информация и окончателното съдебно решение във връзка с всяка наложена наказателноправна санкция и го представят на ЕОЦКП. ЕОЦКП поддържа централизирана база данни за санкции, които са му били съобщени, единствено за целите на обмена на информация между компетентните органи. Тази база данни е достъпна само за компетентните органи и се актуализира въз основа на предоставената от тях информация.

2. Компетентните органи гарантират, че всяка информация, публикувана в съответствие с настоящия член, е достъпна на официалната им интернет страница за срок от най-малко пет години от датата на публикуването. Личните данни, съдържащи се в публикуваната информация, са достъпни на официалната интернет страница на компетентния орган само в рамките на срока, необходим съгласно приложимите правила за защита на данните.

Член 63

Санкции във връзка с нарушения

1. Настоящият член се прилага за следните разпоредби от настоящия регламент:

- а) предоставяне на услуги, посочени в раздели А, Б и В от приложението, в нарушение на членове 16, 25 и 54;
- б) получаване на лицензите, изисквани по членове 16 и 54, посредством неверни твърдения или по друг неправомерен начин, както е посочено в член 20, параграф 1, буква б) и в член 57, параграф 1, буква б);
- в) неспазване от страна на ЦДЦК на изискването за капитал в нарушение на член 47, параграф 1;
- г) неспазване от страна на ЦДЦК на организационните изисквания в нарушение на членове 26—30;
- д) неспазване от страна на ЦДЦК на правилата за извършване на стопанска дейност в нарушение на членове 32—35;
- е) неспазване от страна на ЦДЦК на изискванията по отношение на предоставяните от ЦДЦК услуги в нарушение на членове 37—41;
- ж) неспазване от страна на ЦДЦК на пруденциалните изисквания в нарушение на членове 43—47;
- з) неспазване от страна на ЦДЦК на изискванията по отношение на връзките между ЦДЦК в нарушение на член 48;
- и) неправомерен отказ на ЦДЦК да предостави различни видове достъп в нарушение на членове 49—53;
- й) неспазване от страна на определените кредитни институции на специалните пруденциални изисквания, свързани с кредитните рискове, в нарушение на член 59, параграф 3;
- к) неспазване от страна на определените кредитни институции на специалните пруденциални изисквания, свързани с ликвидните рискове, в нарушение на член 59, параграф 4.

2. Без да се засягат надзорните правомощия на компетентните органи, най-малко в случай на нарушение, посочено в настоящия член, компетентните органи трябва да имат в съответствие с националното право правомощието да налагат най-малко следните административни санкции и други мерки:

- а) публично изявление, в което се посочва лицето, отговорно за нарушението, и характера на нарушението в съответствие с член 62;
- б) разпореждане, с което се изисква лицето, отговорно за нарушението, да преустанови поведението, водещо до нарушението, и да се въздържа от повтаряне на това поведение;
- в) отнемане на лицензите, предоставени по член 16 или 54, в съответствие с член 20 или 57;
- г) временна забрана или — в случай на системни груби нарушения — постоянна забрана на член на ръководния орган на институцията или на всяко друго физическо лице, което носи отговорност, да изпълнява ръководни функции в институцията;
- д) максимални административни имуществени санкции в размер най-малко на удвоената сума на реализираната в резултат на нарушението печалба, когато размерът ѝ може да бъде определен;

- е) за физически лица, максимални административни глоби в размер най-малко на 5 милиона евро или — за държавите членки, чиято парична единица е различна от еврото — равностойността в националната парична единица към датата на приемане на настоящия регламент;
- ж) за юридически лица, максимални административни имуществени санкции в размер на най-малко 20 милиона евро или до 10 % от общия годишен оборот на юридическото лице съгласно последните съществуващи отчети, одобрени от ръководния орган; когато юридическото лице е предприятие майка или дъщерно предприятие на предприятието майка, което трябва да съставя консолидирани финансови отчети съгласно Директива 2013/34/ЕС, за съответен общ годишен оборот се приема общият годишен оборот или съответстващият вид доходи според действащите директиви за счетоводството, съгласно последните съществуващи консолидирани отчети, одобрени от ръководния орган на предприятието майка на най-високо ниво.

3. Компетентните органи могат да имат други правомощия за налагане на санкции в допълнение към посочените в параграф 2 и могат да предвиждат административни имуществени санкции или глоби с по-високи размери от установените в посочения параграф.

Член 64

Ефективно налагане на санкции

Държавите членки гарантират, че при определяне на вида и тежестта на административните санкции или други мерки компетентните органи вземат предвид всички относими обстоятелства, включително и, в зависимост от случая:

- а) тежестта и продължителността на нарушението;
- б) степента на отговорност на лицето, отговорно за нарушението;
- в) финансовото състояние на лицето, отговорно за нарушението, например в зависимост от общия оборот на отговорното юридическо лице или годишния доход на отговорното физическо лице;
- г) размера на реализираната печалба, съответно избегнатата загуба за лицето, отговорно за нарушението, или причинените вследствие на нарушението загуби за трети лица, доколкото размерът им може да бъде определен;
- д) степента на съдействие на лицето, отговорно за нарушението, на компетентния орган, без да се засяга необходимостта от осигуряване на принудително възстановяване на реализираната печалба или избегнатата загуба от това лице;
- е) предходни нарушения от страна на лицето, отговорно за нарушението.

Член 65

Подаване на сигнали за нарушения

1. Държавите членки гарантират, че компетентните органи установяват ефективни механизми за насърчване на подаването на сигнали до компетентните органи за потенциални или действителни нарушения на настоящия регламент.
2. Механизмите по параграф 1 включват най-малко:
 - а) специални процедури за приемането и разследването на сигнали за потенциални или действителни нарушения и последващите действия във връзка с тях, включително установяване на сигурни пътища за подаване за тези сигнали;
 - б) осигуряване най-малко на необходимата защита на служители на институции, които подават сигнали за потенциални или действителни нарушения в рамките на институциите, от репресивни мерки, дискриминация или други форми на несправедливо отношение;
 - в) защита на личните данни както на лицето, което подава сигнал за потенциални или действителни нарушения, така и на физическото лице, за което се предполага, че носи отговорност за нарушението, в съответствие с принципите, установени в Директива 95/46/ЕО;

г) защита на идентификационните данни на лицето, което подава сигнал за нарушението, и на физическото лице, за което се предполага, че носи отговорност за нарушението, по време на всички етапи от процедурата, освен когато разкриването на тези данни се изисква от националното право във връзка с допълнително разследване или последващо административно или съдебно производство.

3. Държавите членки изискват от институциите да въведат подходящи процедури, чрез които техните служители да подават сигнали за потенциални или действителни нарушения в рамките на институцията по специален, независим и автономен ред.

Този ред може да бъде определен и чрез договорености със социалните партньори. В тези случаи се прилага същата защита като посочената в параграф 2, букви б), в) и г).

Член 66

Право на обжалване

Държавите членки гарантират, че решенията и мерките, взети съгласно настоящия регламент, са надлежно мотивирани и подлежат на съдебно обжалване. Правото на съдебно обжалване е приложимо случаите, при които в срок от шест месеца от подаването на заявление за лиценз, съдържащо цялата информация, изисквана съгласно действащите разпоредби, по него не е било взето решение.

ДЯЛ VI

ДЕЛЕГИРАНЕ НА ПРАВОМОЩИЯ, ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ПРАВОМОЩИЯ, ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ, РАЗПОРЕДБИ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 67

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 2, параграф 2, член 7, параграф 14 и член 24, параграф 7, се предоставя на Комисията за неопределен срок от време, считано от 17 септември 2014 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 2, параграф 2, член 7, параграф 14 и член 24, параграф 7, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 2, параграф 2, член 7, параграф 14 и член 24, параграф 7, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 68

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Европейския комитет по ценни книжа, създаден с Решение 2001/528/ЕО на Комисията⁽¹⁾. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

⁽¹⁾ Решение 2001/528/ЕО на Комисията от 6 юни 2001 г. за създаване на Европейския комитет по ценни книжа (ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 45).

Член 69

Преходни разпоредби

1. До 16 декември 2014 г. компетентните органи уведомяват ЕОЦКП за институции, които действат като ЦДЦК.
2. ЦДЦК подават заявления за всички лицензи, необходими за целите на настоящия регламент, и уведомяват за съответните връзки между ЦДЦК в срок от шест месеца от датата на влизане в сила на всички регулаторни технически стандарти, приети съгласно членове 17, 26, 45, 47 и 48, както и съгласно членове 55 и 59, когато е приложимо.
3. Когато възнамерява да предоставя услугите си въз основа на член 25, ЦДЦК от трета държава подава заявление за признаване от ЕОЦКП в срок от шест месеца от по-късната от следните две дати: датата на влизане в сила на регулаторните технически стандарти, приети съгласно членове 12, 17, 25, 26, 45, 47, 48 и, когато е приложимо, съгласно членове 55 и 59, или на решението за изпълнение по член 25, параграф 9.
4. До вземането на решение съгласно настоящия регламент за лицензирането или признаването на ЦДЦК и на техните дейности, включително на връзките между ЦДЦК, продължават да се прилагат съответните национални правила за лицензиране и признаване на ЦДЦК.
5. ЦДЦК, управлявани от субектите, посочени в член 1, параграф 4, започват да спазват изискванията на настоящия регламент най-късно в срок от една година от датата на влизане в сила на регулаторните технически стандарти по параграф 2.

Член 70

Изменения на Директива 98/26/ЕО

Директива 98/26/ЕО се изменя, както следва:

- 1) В член 2, буква а), първа алинея третото тире се заменя със следното:

„— определено, без да се засягат други по-строги условия от общо приложение, уредени в националното право, като система и съобщено на Европейския орган за ценни книжа и пазари от държавата членка, чието право ще се прилага, след като тази държава членка се е уверила, че правилата на системата са подходящи“.

- 2) В член 11 се добавя следният параграф:

„3. До 18 март 2015 г. държавите членки приемат, публикуват и съобщават на Комисията мерките, необходими, за да се съобразят с член 2, буква а), първа алинея, трето тире.“

Член 71

Изменения на Директива 2014/65/ЕС

Директива 2014/65/ЕС се изменя, както следва:

- 1) В член 2, параграф 1 буква о) се заменя със следното

„о) ЦДЦК, освен в случаите, предвидени в член 73 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета (*);

(*) Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1).“

2) В член 4, параграф 1 се добавя следната точка:

„64) „централен депозитар на ценни книжа“ или „ЦДЦК“ означава централен депозитар на ценни книжа по смисъла на определението в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014.“

3) В приложение I, раздел Б точка 1 се заменя със следното:

„1) Съхранение и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителство и свързаните с това услуги, като управление на парични средства/обезпечения, с изключение на предоставяне и поддържане на сметките за ценни книжа на най-високо ниво (т.нар. „услуги по централно поддържане“), посочени в раздел А, точка 2 от приложението към Регламент (ЕС) № 909/2014.“

Член 72

Изменение на Регламент (ЕС) № 236/2012

Член 15 от Регламент (ЕС) № 236/2012 се заличава.

Член 73

Прилагане на Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014

ЦДЦК, лицензирани в съответствие с член 16 от настоящия регламент, не се нуждаят от лицензиране съгласно Директива 2014/65/ЕС, за да предоставят услугите, посочени изрично в раздели А и Б от приложението към настоящия регламент.

Когато ЦДЦК, лицензиран в съответствие с член 16 от настоящия регламент, предоставя или извършва една или повече инвестиционни услуги или инвестиционни дейности в допълнение към предоставянето от негова страна на услуги, посочени изрично в раздели А и Б от приложението към настоящия регламент, се прилагат Директива 2014/65/ЕС, с изключение на членове 5—8, член 9, параграфи 1, 2 и 4—6 и членове 10—13, и Регламент (ЕС) № 600/2014.

Член 74

Доклади

1. ЕОЦКП, като работи в сътрудничество с ЕБО и с компетентните органи и съответните органи, представя на Комисията годишни доклади, в които се оценяват тенденциите, потенциалните рискове и уязвимите места и, когато е целесъобразно, се дават препоръки за превантивни или коригиращи действия на пазарите за услуги, попадащи в обхвата на настоящия регламент. Тези доклади включват най-малко оценка на следното:

- а) ефикасността на сетълмента при вътрешните и трансграничните операции за всяка държава членка въз основа на броя и обема на случаите на неуспешен сетълмент, сумата на глобите, посочени в член 7, параграф 2, броя и обема на сделките по изкупуване, посочени в член 7, параграфи 3 и 4, и други приложими критерии;
- б) доколко са подходящи санкциите при неуспешен сетълмент, по-специално необходимостта от допълнителна гъвкавост във връзка със санкциите в случай на неуспешен сетълмент на неликвидни финансови инструменти по член 7, параграф 4;
- в) определяне на обема на сетълмента, който не се извършва в управляваните от ЦДЦК системи за сетълмент на ценни книжа, въз основа на броя и обема на сделките въз основа на получената по член 9 информация и на други приложими критерии;
- г) трансграничното предоставяне на услуги, попадащи в обхвата на настоящия регламент, въз основа на броя и вида на връзките между ЦДЦК, броя на чуждестранните участници в системите за сетълмент на ценни книжа, управлявани от ЦДЦК, броя и обема на сделките, в които участват чуждестранни участници, и броя на чуждестранните емитенти, регистрирали своите ценни книжа в ЦДЦК в съответствие с член 49, и други приложими критерии;

- д) обработването на исканията за достъп по членове 49, 52 и 53 с цел да се установят причините за отхвърляне на такива искания от ЦДЦК, ЦК и места за търговия, тенденциите при тези случаи на отхвърляне и начините, по които установените рискове могат да бъдат ограничени в бъдеще, така че исканията да получат положителен отговор, както и всички други съществени пречки пред конкуренцията при предоставяните след сключване на сделките финансови услуги;
- е) обработването на заявленията, подадени в съответствие с процедурите по член 23, параграфи 3—7 и член 25, параграфи 4—10;
- ж) когато е приложимо, констатациите от процеса на партньорска проверка при трансграничен надзор по член 24, параграф 6 и дали честотата на посочените проверки може да бъде намалена в бъдеще, включително указание дали тези констатации свидетелстват за необходимостта от повече официални колегии от надзорници;
- з) прилагането на правилата на държавите членки относно гражданската отговорност във връзка със загуби, които се дължат на ЦДЦК;
- и) процедурите и условията, при които ЦДЦК са лицензирани да определят кредитни институции или да предоставят самостоятелно спомагателни услуги от банков тип в съответствие с членове 54 и 55, включително оценка на последиците, което предоставянето на такива услуги може да има за финансовата стабилност и за конкуренцията при сепълмента и спомагателните услуги от банков тип в Съюза;
- й) прилагането на посочените в член 38 правила относно защитата на ценните книжа на участниците и ценните книжа на техните клиенти, по-специално правилата по член 38, параграф 5;
- к) прилагането на санкциите и по-специално необходимостта от допълнително хармонизиране на административните санкции за нарушение на изискванията, предвидени в настоящия регламент.

2. Посоченият в параграф 1 доклад, обхващащ една календарна година, се представя на Комисията до 30 април на следващата календарна година.

Член 75

Преглед

До 18 септември 2019 г. Комисията прави преглед на настоящия регламент и изготвя общ доклад във връзка с него. По-специално, в този доклад се оценяват елементите, посочени в член 74, параграф 1, букви а) — к), въпросът дали съществуват други съществени пречки пред конкуренцията във връзка с обхванатите от настоящия регламент услуги, които не са уредени в достатъчна степен, както и евентуалната необходимост от допълнителни мерки за ограничаване на последиците за данъкоплатците от неизпълнението на задълженията на ЦДЦК. Комисията представя доклада на Европейския парламент и на Съвета, заедно с подходящи предложения.

Член 76

Влизане в сила и прилагане

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Член 3, параграф 1 се прилага от 1 януари 2023 г. — по отношение на прехвърлимите ценни книжа, емитирани след тази дата, и от 1 януари 2025 г. — по отношение на всички прехвърлими ценни книжа.
3. Член 5, параграф 2 се прилага от 1 януари 2015 г.

Чрез дерогация от първа алинея от настоящия параграф за места за търговия, които имат достъп до посочения в член 30, параграф 5 ЦДЦК, член 5, параграф 2 започва да се прилага най-малко шест месеца преди този ЦДЦК да възложи изпълнението на своите дейности на съответния публичен орган, и при всички случаи — най-късно от 1 януари 2016 г.

4. Мерките за дисциплина при сетълмента, посочени в член 6, параграфи 1 — 4, се прилагат от датата на влизане в сила на делегирания акт, приет от Комисията, съгласно член 6, параграф 5.

5. Мерките за дисциплина при сетълмента, посочени в член 7, параграфи 1 — 13, и изменението, предвидено в член 72, се прилагат от датата на влизане в сила на делегирания акт, приет от Комисията, съгласно член 7, параграф 15.

Към МСТ, която изпълнява критериите, предвидени в член 33, параграф 3 от Директива 2014/65/ЕС, член 7, параграф 3, втора алинея от настоящия регламент се прилага:

а) до окончателното решение по заявлението за регистрация по член 33 от Директива 2014/65/ЕС; или

б) когато МСТ не е подала заявление за регистрация по член 33 от Директива 2014/65/ЕС — до 13 юни 2017 г.

6. Отчетните мерки, посочени в член 9, параграф 1, се прилагат от датата на влизане в сила на акта за изпълнение, приет от Комисията съгласно член 9, параграф 3.

7. Преди 3 януари 2017 г. позоваванията в настоящия регламент на Директива 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 600/2014 се тълкуват като позовавания на Директива 2004/39/ЕО съобразно таблицата на съответствието, поместена в приложение IV към Директива 2014/65/ЕС, доколкото таблицата на съответствието съдържа разпоредби, отнасящи се до Директива 2004/39/ЕО.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

За Съвета

Председател

S. GOZI

ПРИЛОЖЕНИЕ

СПИСЪК НА УСЛУГИТЕ

РАЗДЕЛ А

Основни услуги, предоставяни от централните депозитари на ценни книжа

1. Първоначална регистрация в системата за безналични ценни книжа (наричани по-долу „регистрационни услуги“);
2. Предоставяне и поддържане на сметките за ценни книжа на най-високо ниво (наричани по-долу „услуги по централно поддържане“);
3. Управляване на система за сетълмент на ценни книжа (наричани по-долу „услуги по сетълмент“).

РАЗДЕЛ Б

Спомагателни услуги от небанков тип, предоставяни от ЦДЦК, които не пораждат кредитен или ликвиден риск

Предоставяни от ЦДЦК услуги, допринасящи за повишаване на сигурността, ефикасността и прозрачността на пазарите на ценни книжа, които могат да включват, но не се ограничават до:

1. Услуги, свързани с услуги по сетълмент, като например:
 - а) организиране на механизъм за предоставяне в заем на ценни книжа като агент между участниците в системата за сетълмент на ценни книжа;
 - б) предоставяне на услуги по управление на обезпечения като агент на участниците в системата за сетълмент на ценни книжа;
 - в) съгласуване на инструкции за сетълмент, предаване на инструкции, потвърждаване на сделки, проверка на сделки.
2. Услуги, свързани с регистрационните услуги и услугите по централно поддържане, като например:
 - а) услуги, свързани с регистри на акционерите;
 - б) подпомагане на провеждането на корпоративни действия, включително данъчни и информационни услуги и услуги, свързани с провеждането на общи събрания;
 - в) услуги, свързани с нови емисии на ценни книжа, включително присвояване и управление на ISIN кодове и други подобни кодове;
 - г) предаване и обработка на инструкции, събиране и обработка на такси, както и свързаното с това отчитане.
3. Установяване на връзки между ЦДЦК, предоставяне, поддържане или управление на сметки за ценни книжа във връзка с услуги по сетълмент, управление на обезпечения и други спомагателни услуги.
4. Всякакви други услуги, като например:
 - а) предоставяне на общи услуги по управление на обезпечения като агент;
 - б) отчитане във връзка с регулаторните изисквания;
 - в) предоставяне на информация, данни и статистика на служби, занимаващи се със статистика и проучвания на пазара, или на други правителствени или междуправителствени структури;
 - г) предоставяне на услуги, свързани с информационни технологии.

РАЗДЕЛ В

Спомагателни услуги от банков тип

Услуги от банков тип, пряко свързани с изброените в раздели А и Б основни или спомагателни услуги, като например:

- а) предоставяне на сметки за парични средства и приемане на депозити на участници в система за сетълмент на ценни книжа и титуляри на сметки за ценни книжа по смисъла на точка 1 от приложение I към Директива 2013/36/ЕС;

- б) предоставяне на парични кредити, които подлежат на връщане най-късно на следващия работен ден, парични заеми за предварително финансиране на корпоративни действия и заемане на ценни книжа на титулярите на сметки за ценни книжа по смисъла на точка 2 от приложение I към Директива 2013/36/ЕС;
 - в) платежни услуги, включващи обработване на сделки с парични средства и валути по смисъла на точка 4 от приложение I към Директива 2013/36/ЕС;
 - г) гаранции и ангажименти, свързани с вземане и предоставяне в заем на ценни книжа по смисъла на точка 6 от приложение I към Директива 2013/36/ЕС;
 - д) касови дейности, включващи обмен на валута и прехвърлими ценни книжа във връзка с управлението на салдата по дългите позиции на участниците по смисъла на точка 7, букви б) и д) от приложение I към Директива 2013/36/ЕС.
-

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 910/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година****относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Изграждането на доверие в онлайн средата е ключов фактор за икономическото и социалното развитие. Липсата на доверие, по-конкретно поради впечатлението за липса на правна сигурност, кара потребителите, предприятията и публичните органи да се колебаят при извършването на електронни трансакции и при въвеждането на нови услуги.
- (2) Целта на настоящия регламент е да се повиши доверието в електронните трансакции на вътрешния пазар, като се предостави обща основа за надеждно взаимодействие по електронен път между гражданите, предприятията и публичните органи, чрез което ще се увеличи ефективността на обществените и частните онлайн услуги, електронния бизнес и електронната търговия в Съюза.
- (3) Директива 1999/93/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ обхваща електронните подписи, но не предоставя цялостна трансгранична и междусекторна рамка за сигурни, надеждни и лесни за използване електронни трансакции. С настоящия регламент се разширяват и задълбочават постиженията на посочената директива.
- (4) В съобщението на Комисията от 26 август 2010 г., озаглавено „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“, беше констатирано, че разпокъсаността на цифровия пазар, липсата на оперативна съвместимост и растящата киберпрестъпност са основните пречки пред навлизането на цифровата икономика в един благоприятен цикъл на развитие. В Доклада за гражданството на ЕС за 2010 г., озаглавен „Премахване на пречките за упражняване на правата на гражданите на ЕС“, Комисията подчерта също необходимостта да се разрешат основните проблеми, които възпрепятстват гражданите на Съюза да се възползват от предимствата на цифровия единен пазар и трансграничните цифрови услуги.
- (5) В заключенията си от 4 февруари 2011 г. и от 23 октомври 2011 г. Европейският съвет прикани Комисията да съдейства за изграждането на цифров единен пазар до 2015 г., да ускори напредъка в ключови области на цифровата икономика и да насърчи цялостната интеграция на цифровия единен пазар чрез улесняване на трансграничното използване на онлайн услуги, и по-специално — чрез улесняване на сигурни електронна идентификация и електронно удостоверяване на автентичност.

⁽¹⁾ ОВ С 351, 15.11.2012 г., стр. 73.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 3 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽³⁾ Директива 1999/93/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 1999 г. относно правната рамка на Общността за електронните подписи (ОВ L 13, 19.1.2000 г., стр. 12).

- (6) В заключенията си от 27 май 2011 г. Съветът прикани Комисията да допринесе към цифровия единен пазар чрез създаването на подходящи условия за взаимно трансгранично признаване на ключовите фактори, като електронна идентификация, електронни документи, електронни подписи и услуги по електронно доставяне, и за оперативно съвместими услуги на електронното управление в целия Европейски съюз
- (7) Европейският парламент в резолюцията си от 21 септември 2010 г. относно доизграждането на вътрешния пазар по отношение на електронната търговия⁽¹⁾ подчерта значението на сигурността на електронните услуги, и по-конкретно на електронните подписи, както и на необходимостта от създаване на публична ключова инфраструктура на общоевропейско равнище, и призова Комисията да създаде Портал на европейските заверяващи органи, за да се гарантира трансгранична оперативна съвместимост на електронните подписи и да се повиши сигурността на трансакциите, извършвани по интернет.
- (8) С Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾ от държавите членки се изисква да установят „звена за единичен контакт“ (ЗЕК), чрез които да се гарантира, че всички процедури и формалности, свързани с достъпа до и упражняването на дейност по предоставяне на услуги, могат да бъдат лесно изпълнени от разстояние и по електронен път чрез съответното ЗЕК и със съответните компетентни органи. При редица онлайн услуги, достъпът до които се осъществява чрез ЗЕК, се изискват електронна идентификация, електронно удостоверяване на автентичност и електронен подпис.
- (9) В повечето случаи гражданите не могат да използват своята електронна идентификация за удостоверяване на идентичността си в друга държава членка, тъй като националните схеми за електронна идентификация в тяхната държава не се признават в други държави членки. Тази електронна бариера не позволява на доставчиците на услуги да се възползват в пълна степен от преимуществата на вътрешния пазар. Взаимното признаване на средствата за електронна идентификация ще улесни трансграничното предоставяне на редица услуги на вътрешния пазар и ще спомогне предприятията да извършват трансгранична дейност, без да се сблъскват с множество пречки при взаимодействието си с публичните органи.
- (10) С Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ се установява мрежа от национални органи, отговорни за електронното здравеопазване. С цел повишаване на безопасността и непрекъсваемостта на трансграничното здравно обслужване от мрежата се изисква да разработва насоки за трансграничен достъп до електронни здравни данни и услуги, включително чрез подкрепа за „общи мерки за идентифициране и удостоверяване на автентичност с цел да се улесни възможността за предаване на данни при трансгранично здравно обслужване“. Взаимното признаване на електронната идентификация и електронното удостоверяване на автентичност е ключов фактор за превръщането на трансграничното здравно обслужване на европейските граждани в реалност. Когато хората пътуват с цел лечение, достъпът до тяхната здравна документация трябва да е възможен в държавата, където се извършва лечението. Това изисква солидна, сигурна и надеждна правна рамка по отношение на електронната идентификация.
- (11) Настоящият регламент следва да се прилага в пълно съответствие с принципите, свързани със защитата на личните данни, съгласно Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾. В това отношение, предвид принципа на взаимно признаване, установен с настоящия регламент, удостоверяването на автентичност за онлайн услуга следва да засяга обработването само на тези данни за идентификация, които са подходящи, от значение и не надхвърлят необходимостта за получаването на достъп до тази онлайн услуга. Освен това доставчиците на удостоверителни услуги и надзорните органи следва да съблюдават изискванията по Директива 95/46/ЕО във връзка с поверителността и сигурността на обработването.
- (12) Една от целите на настоящия регламент е да се премахнат съществуващите бариери пред трансграничната употреба на използваните в отделните държави членки средства за електронна идентификация, за да се удостовери автентичност поне за обществените услуги. С него не се цели намеса по отношение на системите за управление на електронната самоличност и свързаните с тях инфраструктури, установени в държавите членки. Целта на настоящия регламент е да се гарантира, че при достъпа до трансгранични онлайн услуги, предлагани от държавите членки, е възможно да се осъществят сигурна електронна идентификация и сигурно електронно удостоверяване на автентичност.

⁽¹⁾ ОВ С 50 Е, 21.2.2012 г., стр. 1.

⁽²⁾ Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. за услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

⁽³⁾ Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).

⁽⁴⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

- (13) Държавите членки следва да запазят правото си да използват или да въвеждат, за целите на електронната идентификация, средства за достъп до онлайн услуги. Те следва също да могат да решават дали да привлекат частния сектор в предоставянето на такива средства. Държавите членки следва да не бъдат задължени да уведомяват Комисията за своите схеми за електронна идентификация. Изборът дали да уведомят Комисията за всички или за някои от използваните на национално равнище схеми за електронна идентификация при достъп най-малкото до обществени онлайн услуги или специфични услуги, или да не уведомяват за някои от тях, зависи изцяло от държавите членки.
- (14) В настоящият регламент трябва да се определят някои условия във връзка с това, кои средства за електронна идентификация трябва да се признават, както и по какъв начин следва да става уведомяването за схемите за електронна идентификация. Тези условия следва да спомогнат за изграждането на необходимото доверие между държавите членки по отношение на използваните от тях схеми за електронна идентификация, както и за взаимното признаване на средствата за електронна идентификация, попадащи в обхвата на схемите, за които е извършено уведомяване. Принципът на взаимно признаване следва да се прилага, ако схемата за електронна идентификация на уведомяващата държава членка отговаря на условията за уведомяване и уведомлението е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз*. Принципът на взаимно признаване обаче следва да се отнася единствено за удостоверяването на автентичност за онлайн услуга. Достъпът до тези онлайн услуги и окончателното им доставяне на заявителя следва да бъдат тясно обвързани с правото на получаване на такива услуги според условията, определени в националното законодателство.
- (15) Задължението за признаване на средства за електронна идентификация следва да се отнася само до тези средства, чието ниво на осигуреност на самоличността съответства или надвишава нивото, необходимо за въпросната онлайн услуга. Освен това посоченото задължение следва да се отнася само за случаите, когато въпросният орган от публичния сектор прилага ниво на осигуреност „значително“ или „високо“ по отношение на достъпа до тази онлайн услуга. Държавите членки следва да могат и напред, в съответствие с правото на Съюза, да признават средства за електронна идентификация с по-ниски нива на осигуреност на самоличността.
- (16) Нивата на осигуреност следва да характеризират степента на надеждност на средството за електронна идентификация при установяване на самоличността на дадено лице, като по този начин се гарантира, че лицето, претендиращо, че има определена самоличност, действително е лицето, на което е приписана тази самоличност. Нивото на осигуреност зависи от степента на надеждност, което средството за електронна идентификация предоставя по отношение на претендираната или заявена самоличност на дадено лице, като се вземат под внимание процесите (например доказване на самоличността и проверка, и удостоверяване на автентичността), управленските дейности (например издаването на средства за електронна идентификация от страна на даден субект и процедурата за издаване на такива средства) и извършваните технически проверки. Съществуват различни технически определения и описания за нива на осигуреност в резултат от финансирани от Съюза широкомащабни пилотни проекти, стандартизационни и международни дейности. По-конкретно широкомащабните пилотни проекти STORK и ISO 29115 се отнасят, наред с другото, за нива 2, 3 и 4, които следва да бъдат отчетени в максимална степен при установяване на минимални технически изисквания, стандарти и процедури за нива на осигуреност „ниско“, „значително“ и „високо“ по смисъла на настоящия регламент, като същевременно се осигури последователно прилагане на настоящия регламент, по-специално по отношение на нивото на осигуреност „високо“ във връзка с доказването на самоличността при издаване на квалифицирани удостоверения. Установените изисквания следва да бъдат неутрални по отношение на технологиите. Постигането на необходимите изисквания за сигурност следва да бъде възможно посредством различни технологии.
- (17) Държавите членки следва да насърчават частния сектор да ползва на доброволна основа средства за електронна идентификация в рамките на схема за идентификация, за която е извършено уведомяване, когато възникне такава нужда за онлайн услуги или електронни трансакции. Възможността да се използват такива средства за електронна идентификация би позволила на частния сектор да разчита на електронна идентификация и електронно удостоверяване на автентичност, които вече се използват широко в редица държави членки най-малко при обществените услуги, и би облекчила трансграничния достъп на предприятията и гражданите до онлайн услуги. За улеснение на трансграничното използване от частния сектор на такива средства за електронна идентификация предоставяната от всяка държава членка възможност за удостоверяване на автентичност следва да бъде на разположение на доверяващите се страни от частния сектор, установени извън територията на тази държава членка, при същите условия, които се прилагат спрямо доверяващите се страни от частния сектор, установени в тази държава членка. Следователно, по отношение на доверяващите се страни от частния сектор, уведомяващата държава членка може да определи условия за достъп до средството за удостоверяване на автентичност. Тези условия за достъп може да дават информация дали средството за удостоверяване на автентичност, отнасящо се до схемата, за която има уведомление, понастоящем е предоставено на разположение на доверяващи се страни от частния сектор.
- (18) В настоящия регламент следва да се предвиди, че уведомяващата държава членка, страната, издаваща средството за електронна идентификация, и страната, ръководеща процедурата по удостоверяване на автентичност, носят отговорност при неизпълнение на съответните си задължения по настоящия регламент. Независимо от това настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с националните правила относно отговорността. Поради това той не засяга тези национални правила, например по отношение на определянето на щетите или приложимите процедурни правила, включително тежестта на доказване.

- (19) Сигурността на схемите за електронна идентификация е основен фактор за надеждно трансгранично взаимно признаване на средствата за електронна идентификация. В този контекст държавите членки следва да си сътрудничат по отношение на сигурността и оперативната съвместимост на схемите за електронна идентификация на равнището на Съюза. В случай че схемите за електронна идентификация правят необходимо използването от доверяващите се страни на национално равнище на специален хардуер или софтуер, трансграничната оперативна съвместимост изисква тези държави членки да не налагат на доверяващите се страни, установени извън тяхната територия, такива изисквания и свързани с тях разходи. В този случай следва да се обсъдят и разработят подходящи решения в границите на обхвата на рамката за оперативна съвместимост. Въпреки това техническите изисквания, които произтичат от свойствени за националните средства за електронна идентификация характеристики и които е вероятно да засегнат притежателите на такива електронни средства (например смарткарти), са неизбежни.
- (20) Сътрудничеството между държавите членки следва да спомага за техническата оперативна съвместимост на схемите за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване, за да се осигури високо равнище на доверие и сигурност, отговарящо на степента на риск. Обменът на информация и споделянето на добри практики между държавите членки с оглед на взаимното признаване между тях следва да спомагат за това сътрудничество.
- (21) С настоящия регламент следва да се установи и обща правна рамка за използването на удостоверителни услуги. Той обаче не следва да създава общо задължение за използването им или да създава точка за достъп за всички съществуващи удостоверителни услуги. По-специално той не следва да обхваща предоставянето на услуги, използвани изключително в рамките на затворени системи между определен набор от участници, които не оказват въздействие върху трети страни. Например системи, установени във фирмени или публични администрации за управлението на вътрешни процедури, които използват удостоверителни услуги, не следва да подлежат на изискванията по настоящия регламент. Единствено предоставяни на обществеността удостоверителни услуги, които оказват въздействие върху трети страни, следва да отговарят на изискванията, предвидени в настоящия регламент. Настоящият регламент не следва да обхваща и аспектите, свързани със сключването и действителността на договори или други правни задължения, когато в националното право или в правото на Съюза са предвидени изисквания по отношение на формата. Освен това той следва да не засяга националните изисквания за формата, които се отнасят до публичните регистри, и по-конкретно търговските и поземлените регистри.
- (22) С цел да се допринесе за общото им трансгранично използване, удостоверителните услуги следва да се допускат като доказателство при съдебни производства във всички държави членки. Правната сила на удостоверителните услуги се определя от националното право, освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго.
- (23) Доколкото настоящият регламент създава задължение за признаване на удостоверителна услуга, тази удостоверителна услуга може да бъде отхвърлена само ако носителят на задължението не може да я прочете или провери поради технически причини извън неговия пряк контрол. Това задължение само по себе си обаче не следва да налага на публичен орган да се слобива с хардуера и софтуера, необходими за техническото разчитане на всички съществуващи удостоверителни услуги.
- (24) В съответствие с правото на Съюза държавите членки могат да запазят националните си разпоредби или да въведат такива по отношение на удостоверителните услуги, доколкото тези услуги не са напълно хармонизирани с настоящия регламент. Удостоверителните услуги, които обаче отговарят на изискванията на настоящия регламент, следва да могат да се движат свободно на вътрешния пазар.
- (25) Държавите членки следва да запазят правото си да определят други видове удостоверителни услуги в допълнение към съдържащите се в изчерпателния списък на удостоверителни услуги, предвиден в настоящия регламент, за целите на признаването им на национално равнище като квалифицирани удостоверителни услуги.
- (26) С оглед на темповете на развитие на технологиите настоящият регламент следва да възприеме подход, който е открит към иновациите.
- (27) Настоящият регламент следва да бъде неутрален по отношение на технологиите. Произтичащите от него правни последици следва да могат да се постигнат с всякакви технически средства, при условие че са спазени изискванията на настоящия регламент.

- (28) С цел да се повиши доверието особено на малките и средните предприятия (МСП) и на потребителите във вътрешния пазар и да се насърчи използването на удостоверителни услуги и продукти, следва да се въведат понятията „квалифицирани удостоверителни услуги“ и „доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги“, за да се определят изисквания и задължения, които гарантират висока степен на сигурност на всички използвани или предоставяни квалифицирани удостоверителни услуги и продукти.
- (29) В съответствие със задълженията по Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания, одобрена с Решение 2010/48/ЕО на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 9 от Конвенцията, хората с увреждания следва да могат да използват удостоверителни услуги и продукти за крайния потребител, използвани при предоставянето на тези услуги, на равни начала с останалите потребители. Следователно когато това е практически осъществимо, предоставяните удостоверителни услуги и използваните при предоставянето на тези услуги продукти за крайния потребител следва да бъдат достъпни за хората с увреждания. Оценката за практическата осъществимост следва да включва, наред с другото, съображения от техническо и икономическо естество.
- (30) Държавите членки следва да определят надзорен орган или надзорни органи, които да извършват надзорните дейности по настоящия регламент. Освен това държавите членки следва да могат да вземат решение, при взаимно споразумение с друга държава членка, за определянето на надзорен орган на територията на тази друга държава членка.
- (31) Надзорните органи следва да си сътрудничат с органите по защита на данните, например като ги уведомяват за резултатите от одитите на доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, при които има основания да се смята, че са нарушени правилата за защита на личните данни. Предоставянето на информация следва по-конкретно да обхваща инциденти, свързани със сигурността, и пробиви в защитата на личните данни.
- (32) Всички доставчици на удостоверителни услуги следва да бъдат задължени да използват добри практики по отношение на сигурността съобразно рисковете, свързани с тяхната дейност, така че да се стимулира доверието на потребителите в единния пазар.
- (33) Разпоредбите относно използването на псевдоними в удостоверенията следва да не възпрепятстват държавите членки да изискват идентификация на лицата в съответствие с правото на Съюза или националното право.
- (34) Всички държави членки следва да спазват общи основни изисквания по отношение на надзора, за да се гарантира съпоставимо ниво на сигурност на квалифицираните удостоверителни услуги. С цел да се улесни последователното прилагане на тези изисквания в целия Съюз, държавите членки следва да приемат съпоставими процедури и да обменят информация за своите надзорни дейности и най-добри практики в областта.
- (35) Спрямо всички доставчици на удостоверителни услуги следва да се прилагат изискванията на настоящия регламент, и по-специално изискванията по отношение на сигурността и отговорността за осигуряването на дължимата грижа, прозрачност и отчетност по отношение на техните операции и услуги. Същевременно обаче, като се взема предвид видът на услугите, предоставяни от доставчиците на удостоверителни услуги, е целесъобразно да се прави разграничение по отношение на тези изисквания между доставчиците на квалифицирани и неквалифицирани услуги.
- (36) Установяването на режим на надзор за всички доставчици на удостоверителни услуги следва да гарантира равни условия за сигурността и отчетността на извършваните от тях операции и услуги и така да допринесе за защитата на потребителите и функционирането на вътрешния пазар. Доставчиците на неквалифицирани удостоверителни услуги следва да подлежат на облекчена и ответна последваща надзорна дейност, обоснована от естеството на извършваните от тях услуги и операции. Поради това надзорният орган следва да няма общо задължение да извършва надзор на доставчиците на неквалифицирани услуги. Надзорният орган следва да предприема действия само когато е получил информация (например от самия доставчик на неквалифицирани удостоверителни услуги, от друг надзорен орган, чрез уведомяване от потребител или делови партньор или въз основа на собствено разследване), че доставчик на неквалифицирани удостоверителни услуги не спазва изискванията на настоящия регламент.

⁽¹⁾ Решение 2010/48/ЕО на Съвета от 26 ноември 2009 г. относно сключването от Европейската общност на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания (ОВ L 23, 27.1.2010 г., стр. 35).

- (37) С настоящия регламент следва да се предвиди отговорност за всички доставчици на удостоверителни услуги. По-конкретно с регламента се установява режимът на отговорност, съгласно който всички доставчици на удостоверителни услуги следва да носят отговорност за щети, причинени на физическо или юридическо лице поради неспазване на задълженията по настоящия регламент. С цел да се улесни извършването на оценката на финансовия риск, който доставчиците на удостоверителни услуги може да се наложи да поемат или за който следва да осигурят покритие чрез застрахователни полици, с настоящия регламент се дава възможност на доставчиците на удостоверителни услуги да поставят, при определени условия, ограничения върху използването на предоставяните от тях услуги и да не носят отговорност за щети, произтичащи от използването на услуги, надхвърлящи тези ограничения. Клиентите следва да бъдат предварително и надлежно информирани за тези ограничения. Тези ограничения следва да са разпознаваеми от трета страна, например чрез включване на информация относно ограниченията в условията, при които се предоставя услугата, или по друг разпознаваем начин. С цел тези принципи да получат реално изражение, настоящият регламент следва да се прилага в съответствие с националните разпоредби относно отговорността. Поради това настоящият регламент не засяга тези национални разпоредби, например относно определението за щети, намерение, небрежност или съответните приложими процесуални разпоредби.
- (38) Уведомяването за пробиви в системите за сигурност и оценките на риска за сигурността са от съществено значение за предоставянето на адекватна информация на засегнатите страни в случай на пробив на сигурността или нарушаване на целостта на системите.
- (39) За да се даде възможност на Комисията и на държавите членки да направят оценка на ефективността на въведения с настоящия регламент механизъм за уведомяване в случай на пробиви, надзорните органи следва да предоставят обобщена информация на Комисията и на Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA).
- (40) За да се даде възможност на Комисията и на държавите членки да направят оценка на ефективността на въведения с настоящия регламент механизъм за засилен надзор, от надзорните органи следва да се изисква да докладват за своите дейности. Това би спомогнало за улесняване на обмена на добри практики между надзорните органи и би гарантирало проверката по отношение на последователното и ефикасно прилагане на основните изисквания за надзор във всички държави членки.
- (41) За осигуряване на устойчивост и трайност на квалифицираните удостоверителни услуги и за стимулиране на доверието на потребителите в тяхната непрекъснатост надзорните органи следва да проверяват наличието и правилното прилагане на разпоредбите относно плана за осигуряване на непрекъснатост на обслужването в случаите, когато доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги прекъснат дейността си.
- (42) За улесняване на надзора върху доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, например когато даден доставчик предлага услугите си на територията на друга държава членка, където не подлежи на надзор, или когато компютрите на даден доставчик се намират на територията на държава членка, различна от неговата държава по установяване, следва да се създаде система за взаимопомощ между надзорните органи на държавите членки.
- (43) С цел да се гарантира съответствието на доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги и предоставяните от тях услуги с установените в настоящия регламент изисквания, орган за оценяване на съответствието следва да извършва оценяване на съответствието, а изготвените доклади за оценяване на съответствието следва да се изпращат от доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги до надзорния орган. В случаите, когато надзорният орган изисква от доставчик на квалифицирана удостоверителна услуга да изпрати доклад за оценяване на съответствието *ad hoc*, надзорният орган следва да спазва в частност принципите на доброто управление, включително задължението да посочи мотиви за решенията си, както и принципа на пропорционалност. Поради това надзорният орган следва да мотивира надлежно решението си, изискващо оценяване на съответствието *ad hoc*.
- (44) Целта на настоящия регламент е да се осигури съгласувана рамка, така че да се предложи високо ниво на защита и правна сигурност на удостоверителните услуги. В това отношение, когато разглежда оценяването на съответствието на продукти и услуги, Комисията следва по целесъобразност да се стреми към единодействие със съществуващите европейски и международни схеми в областта, като например Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, с който се определят изискванията за акредитация на органите за оценяване на съответствието и надзор на пазара на продуктите.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30).

- (45) За да се позволи ефикасен процес на започване, който следва да доведе до включването на доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги и предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги в доверителни списъци, следва да се насърчават предварителните контакти между евентуалните доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги и компетентния надзорен орган с оглед улесняването на надлежни проверки, водещи до обезпечаването на квалифицирани удостоверителни услуги.
- (46) Доверителните списъци са съществени елементи за доверието между стопанските субекти, тъй като отразяват квалифицирания статут на даден доставчик на услуги, който подлежи на надзор.
- (47) Доверието в онлайн услугите и удобството при ползването им са изключително важни, за да могат потребителите напълно да се възползват от електронните услуги и съзнателно да разчитат на тях. За тази цел следва да се създаде марка за доверие на ЕС, за да се обозначават квалифицираните удостоверителни услуги, предоставяни от доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги. Такава марка за доверие на ЕС за квалифицирани удостоверителни услуги ще доведе до ясно разграничение на квалифицираните удостоверителни услуги от другите удостоверителни услуги, като по този начин се способства за прозрачността на пазара. Използването на марка за доверие на ЕС от доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги следва да бъде на доброволна основа и не следва да поражда други изисквания освен предвидените в настоящия регламент.
- (48) Наред с високата степен на сигурност, необходима за гарантиране на взаимното признаване на електронни подписи, в някои конкретни случаи, например в контекста на Решение № 2009/767/ЕО на Комисията ⁽¹⁾, следва да се приемат и електронни подписи с по-ниска степен на сигурност.
- (49) С настоящия регламент следва да се установи принципът, че правната сила на електронен подпис не може да бъде оспорена на основание, че той е в електронна форма или че не отговаря на изискванията за квалифицирания електронен подпис. Правната сила на електронните подписи обаче се определя от националното право, с изключение на включените в настоящия регламент изисквания квалифицирания електронен подпис да има същата правна сила като саморъчния подпис.
- (50) Тъй като компетентните органи в държавите членки понастоящем използват различни формати на усъвършенствани електронни подписи, за да подпишат своите документи по електронен път, необходимо е в държавите членки да се осигури възможност за техническа обработка на определен брой формати на усъвършенствани електронни подписи при получаването на документи, подписани електронно. По подобен начин когато компетентните органи в държавите членки използват усъвършенствани електронни печати, ще бъде необходимо да се осигури възможност за техническа обработка на определен брой формати на усъвършенствани електронни печати.
- (51) Следва да се предостави възможност титулярят на електронния подпис да възлага обслужването на устройства за създаване на квалифицирани електронни подписи на трета страна, при условие че са въведени подходящи механизми и процедури, гарантиращи, че титулярят разполага с едноличен контрол върху използването на данните, свързани със създаването на електронния му подпис, и че при използването на устройството са изпълнени изискванията по отношение на квалифицирания електронен подпис.
- (52) Създаването на електронни подписи от разстояние, при което средата на създаване на електронен подпис се управлява от доставчик на удостоверителни услуги от името на титуляря на електронния подпис, се очаква да се развие поради многобройните икономически предимства, които предоставя. При все това, с цел да се гарантира, че тези електронни подписи получават същото правно признаване като електронните подписи, създавани в среда, изцяло управлявана от потребителя, доставчиците, които предлагат услуги на електронен подпис от разстояние, следва да прилагат специфични процедури за сигурността на управление и административната сигурност и да използват надеждни системи и продукти, включително сигурни електронни канали на комуникация, с цел да се гарантира надеждността на средата на създаване на електронния подпис и да се гарантира, че тази среда е използвана единствено под контрола на титуляря на електронния подпис. В случай на квалифициран електронен подпис, създаден чрез устройство за създаване на електронен подпис от разстояние, следва да се прилагат изискванията, приложими за доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, които са изброени в настоящия регламент.

⁽¹⁾ Решение 2009/767/ЕО на Комисията от 16 октомври 2009 г. за определяне на мерки, улесняващи прилагането на процедури с помощта на електронни средства чрез единични звена за контакт в съответствие с Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 274, 20.10.2009 г., стр. 36).

- (53) Спирането на валидността на квалифицираните удостоверения е установена оперативна практика на доставчиците на удостоверителни услуги в редица държави членки и се различава от отмяната по това, че води до временна загуба на валидност на дадено удостоверение. От съображения за правна сигурност е необходимо статутът на спиране на валидността на удостоверение винаги да е ясно отбелязан. За тази цел доставчиците на удостоверителни услуги следва да поемат отговорност ясно да отбелязват статута на удостоверението и, в случай че валидността му е спряна — точния срок на спиране. Настоящият регламент не следва да налага на доставчиците на удостоверителни услуги или на държавите членки да използват спирането, а по-скоро в регламента следва да се предвидят правила за прозрачност по отношение на условията, при които е възможно да се прибегва до него.
- (54) Трансграничната оперативна съвместимост и признаването на квалифицираните удостоверения е предварително условие за трансграничното признаване на квалифицираните електронни подписи. Във връзка с това квалифицираните удостоверения не следва да подлежат на каквито и да било задължителни изисквания, надхвърлящи изискванията, предвидени в настоящия регламент. На национално равнище обаче включването в квалифицирани удостоверения на специфични данни, като например уникални идентификатори, следва да бъде позволено, при условие че тези специфични данни не възпрепятстват трансграничната оперативна съвместимост и признаването на квалифицираните удостоверения и електронните подписи.
- (55) Сертифицирането на сигурността на информационните технологии на базата на международни стандарти като ISO 15408 и други подобни методи за оценка и механизми за взаимно признаване е важен инструмент за проверка на сигурността на устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис и следва да се насърчава. Иновативните решения и услуги, като подписването чрез мобилни устройства и подписването в облак, обаче са основани на такива технически и организационни решения за устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис, за които все още може да не са налице стандарти за сигурност или за които първото сертифициране на сигурността на информационните технологии е в процес на извършване. Равнището на сигурност на такива устройства за създаване на квалифициран електронен подпис може да бъде оценено чрез използване на алтернативни процеси само когато не са налице такива стандарти за сигурност или когато първото сертифициране на сигурността на информационните технологии е в процес на извършване. Тези процеси следва да са съпоставими със стандартите за сертифициране на сигурността на информационните технологии, доколкото техните равнища на сигурност са равностойни. Тези процеси могат да бъдат улеснени чрез партньорски проверки.
- (56) В настоящия регламент са определени изискванията за устройствата за създаване на квалифицирани електронни подписи с оглед да се осигури функционалността на усъвършенстваните електронни подписи. Настоящият регламент не следва да обхваща цялата системна среда, в която действат тези устройства. Поради това обхватът на сертифицирането на устройствата за създаване на квалифицирани електронни подписи следва да бъде ограничен до хардуера и системния софтуер, използвани за управлението и защитата на данните за създаване на електронен подпис, които са създадени, съхранявани или обработвани в устройството за създаване на електронен подпис. Както е описано подробно в съответните стандарти, обхватът на задължението за сертифициране не следва да включва приложения за създаване на електронен подпис.
- (57) С цел да се осигури правна сигурност относно валидността на подписа от съществено значение е да се уточнят подробно компонентите на квалифицирания електронен подпис, които следва да се подложат на оценяване от доверяващата се страна, извършваща валидирането. Освен това, чрез уточняването на изискванията към доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, които могат да предоставят квалифицирана услуга по валидиране на доверяващи се страни, които не желаят или не са в състояние да извършват сами валидиране на квалифицирани електронни подписи, следва да се стимулират инвестициите в подобни услуги от страна на частния и публичния сектор. Двата елемента следва да направят валидирането на електронни подписи лесно и удобно за всички страни на равнището на Съюза.
- (58) Когато за дадена трансакция се изисква квалифициран електронен печат от юридическо лице, квалифицираният електронен подпис на упълномощения представител на юридическото лице следва да се приема равностойно.
- (59) Електронните печати следва да служат като доказателство, че даден електронен документ е издаден от юридическо лице, като гарантят надеждния произход и целостта на документа.
- (60) Доставчиците на удостоверителни услуги, които издават квалифицирани удостоверения за електронен печат, следва да изпълняват необходимите мерки, за да могат да установят самоличността на физическото лице, представляващо юридическото лице, на което е предоставено квалифицирано удостоверение за електронен печат, когато установяването на самоличността е необходимо на национално равнище в контекста на съдебно или административно производство.

- (61) Настоящият регламент следва да осигури дългосрочното съхраняване на информация, за да се осигури правната валидност на електронните подписи и електронните печати за продължителен период от време и да се гарантира, че те могат да бъдат валидирани независимо от бъдещи промени в технологиите.
- (62) С цел да се гарантира сигурността на квалифицираните електронни времеви печати, настоящият регламент следва да изисква използването на усъвършенстван електронен печат или усъвършенстван електронен подпис, или на други равностойни методи. Може да се предвиди, че е възможно иновациите да доведат до нови технологии, които могат да осигурят равностойно ниво на сигурност за времевите печати. Винаги когато се използва метод, различен от усъвършенстван електронен печат или усъвършенстван електронен подпис, доставчикът на квалифицирани удостоверителни услуги следва да докаже в доклада за оценяване на съответствието, че този метод осигурява равностойно ниво на сигурност и е съобразен със задълженията, определени в настоящия регламент.
- (63) Електронните документи са важни за по-нататъшното развитие на трансграничните електронни трансакции на вътрешния пазар. С настоящия регламент следва да се установи принципът, че правната сила на електронен документ не може да бъде оспорена на основание, че той е в електронна форма, с цел да се гарантира, че електронна трансакция няма да бъде отхвърлена единствено на основание, че даден документ е в електронна форма.
- (64) При разглеждането на формати на усъвършенствани електронни подписи и печати Комисията следва да се основава на съществуващите практики, стандарти и законодателство, и по-специално на Решение 2011/130/ЕС на Комисията ⁽¹⁾.
- (65) Освен при удостоверяването на автентичността на документ, издаден от юридическо лице, електронните печати могат да се използват за удостоверяване на автентичността на цифровите активи на юридическо лице, като софтуерен код или сървъри.
- (66) Особено важно е да се предвиди правна рамка, която да улеснява трансграничното признаване на съществуващите национални правни системи, свързани с услугите за електронна препоръчана поща. Тази рамка би могла да открие и нови пазарни възможности за доставчиците на удостоверителни услуги от Съюза за предлагане на нови паневропейски услуги за електронна препоръчана поща.
- (67) Услугите по удостоверяване на автентичността на уебсайт осигуряват средство, с което посетител на уебсайт може да бъде уверен, че зад уебсайта стои реален и легитимен субект. Тези услуги допринасят за изграждането на доверието в осъществяването на стопанска дейност онлайн, тъй като потребителите ще имат доверие в уебсайт, чиято автентичност е била удостоверена. Предоставянето и използването на услугите по удостоверяване на автентичността на уебсайт са изцяло на доброволна основа. Въпреки това, с цел удостоверяването на автентичността на уебсайт да се превърне в средство за повишаване на доверието, за подобряване на работата на потребителя с уебсайта, както и за увеличаване на растежа в рамките на вътрешния пазар, настоящият регламент следва да установи минимални задължения за сигурност и отговорност за доставчиците и техните услуги. За тази цел бяха взети предвид резултатите от съществуващите инициативи на сектора, като например форума на сертифициращите органи/браузъри — CA/B Forum. В допълнение настоящият регламент не следва да възпрепятства използването на други средства или методи за удостоверяване на автентичността на уебсайт, които не попадат в обхвата на настоящия регламент, нито следва да попречи на доставчиците от трета държава на услуги по удостоверяване на автентичността на уебсайт да предоставят своите услуги на потребители в Съюза. При все това услугите по удостоверяване на автентичността на уебсайт, извършвани от доставчика от трета държава, следва да бъдат признати за квалифицирани в съответствие с настоящия регламент само ако има сключено международно споразумение между Съюза и държавата на установяване на доставчика.
- (68) Съгласно разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно установяването на понятието „юридически лица“ оставя на субектите свободата да избират правно организационната форма, която смятат за подходяща за осъществяването на своята дейност. Следователно „юридически лица“ по смисъла на ДФЕС означава всички образувания, учредени или регламентирани съгласно правото на държава членка, независимо от тяхната правна форма.
- (69) Институциите, органите, службите и агенциите на Съюза се насърчават да признават електронната идентификация и удостоверителните услуги, обхванати от настоящия регламент, за целта на административното сътрудничество, като се възползват по-специално от съществуващите добри практики и резултатите от текущите проекти в областите от обхвата на настоящия регламент.

⁽¹⁾ Решение 2011/130/ЕС на Комисията от 25 февруари 2011 г. за установяване на минимални изисквания за трансграничната обработка на документи, подписани електронно от компетентните органи съгласно Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 53, 26.2.2011 г., стр. 66).

- (70) С цел допълване на някои подробни технически аспекти на настоящия регламент по гъвкав и бърз начин, в съответствие с член 290 ДФЕС на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове във връзка с критериите, които трябва да бъдат спазвани от органите, отговарящи за сертифицирането на устройства за създаване на квалифициран електронен подпис. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременно и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (71) С цел да се осигурят еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, по-конкретно за определяне на референтните номера на стандартите, чието използване ще създаде презумпция за съответствие с някои изисквания, предвидени в настоящия регламент. Тези правомощия следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
- (72) При приемането на делегирани актове или актове за изпълнение Комисията следва да взема надлежно предвид стандартите и техническите спецификации, разработвани в рамките на европейските и международните организации и органи по стандартизация, по-специално Европейския комитет по стандартизация (CEN), Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI), Международната организация по стандартизация (ISO) и Международния съюз по далекосъобщения (ITU), с оглед на това да се гарантират високо ниво на сигурност и оперативна съвместимост на електронната идентификация и удостоверителните услуги.
- (73) С оглед на правната сигурност и яснота Директива 1999/93/ЕО следва да бъде отменена.
- (74) За да се гарантира правна сигурност за стопанските субекти, които вече използват квалифицирани удостоверения, издадени на физически лица в съответствие с Директива 1999/93/ЕО, е нужно да се предвиди достатъчно дълъг преходен период. По подобен начин следва да се установят преходни мерки за устройства за създаване на надежден подпис, чието съответствие е било определено в съответствие с Директива 1999/93/ЕО, както и за доставчиците на удостоверителни услуги, издаващи квалифицирани удостоверения преди 1 юли 2016 г. На последно място, необходимо е също на Комисията да се предоставят средства да приема актове за изпълнение и делегирани актове преди тази дата.
- (75) Датите на прилагане, определени в настоящия регламент, не засягат съществуващите задължения, които държавите членки вече имат по силата на правото на Съюза, и по-специално по Директива 2006/123/ЕО.
- (76) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а следователно, с оглед обхвата на действието, могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (77) Проведена беше консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾ и той даде становище на 27 септември 2012 г. ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001, стр. 1).

⁽³⁾ ОВ С 28, 30.1.2013 г., стр. 6.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С оглед да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар, като същевременно се цели постигане на подходящо равнище на сигурност на средствата за електронна идентификация и удостоверителни услуги, с настоящия регламент:

- а) се определят условията, при които държавите членки признават средствата за електронна идентификация на физически и юридически лица, които средства попадат в обхвата на дадена схема за електронна идентификация на друга държава членка, за която е извършено уведомяване;
- б) се определят правилата за удостоверителните услуги, по-специално за електронни трансакции; и
- в) се установява правна рамка за електронните подписи, електронните печати, електронните времеви печати, електронните документи, услугите за електронна препоръчана поща и услугите по удостоверяване автентичността на уебсайтове.

Член 2

Обхват

1. Настоящият регламент се прилага за схеми за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване от държава членка, както и за установени в Съюза доставчици на удостоверителни услуги.
2. Настоящият регламент не се прилага за предоставянето на удостоверителни услуги, използвани единствено в рамките на затворени системи, произтичащи от националното право или от споразумения между определен кръг от участници.
3. Настоящият регламент не засяга националното право или правото на Съюза, свързано със сключването и действителността на договори или други правни или процедурни задължения по отношение на формата.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „електронна идентификация“ означава процес на използване на данни в електронна форма за идентификация на лица, които данни представляват по уникален начин дадено физическо или юридическо лице, или физическо лице, представляващо юридическо лице;
- 2) „средство за електронна идентификация“ означава материална и/или нематериална единица, която съдържа данни за идентификация на лица, която се използва за удостоверяване на автентичност за онлайн услуга;
- 3) „данни за идентификация на лица“ означава набор от данни, които позволяват да се установи самоличността на физическо или юридическо лице, или на физическо лице, представляващо юридическо лице;
- 4) „схема за електронна идентификация“ означава система за електронна идентификация, при която средства за електронна идентификация се издават на физически или юридически лица, или физически лица, представляващи юридически лица;

- 5) „удостоверяване на автентичност“ означава електронен процес, който позволява електронната идентификация на физическо или юридическо лице или потвърждаването на произхода и целостта на данни в електронна форма;
- 6) „доверяваща се страна“ означава физическо или юридическо лице, което разчита на електронна идентификация или удостоверителна услуга;
- 7) „орган от публичния сектор“ означава държавен, регионален или местен орган, публичноправна организация или сдружение, съставено от един или повече такива органи или от една или повече такива публичноправни организации, или частен субект, на който поне един от тези органи, организации или асоциации са възложили да предоставя обществени услуги, когато действа при условията на това възлагане;
- 8) „публичноправна организация означава организация, както е определено в член 2, параграф 1, точка 4 от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 9) „титуляр на електронен подпис“ означава физическо лице, което създава електронен подпис;
- 10) „електронен подпис“ означава данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярят на електронния подпис използва, за да се подписва;
- 11) „усъвършенстван електронен подпис“ означава електронен подпис, който отговаря на изискванията, посочени в член 26;
- 12) „квалифициран електронен подпис“ означава усъвършенстван електронен подпис, който е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис и се основава на квалифицирано удостоверение за електронни подписи;
- 13) „данни за създаване на електронен подпис“ означава уникални данни, които се използват от титуляря на електронния подпис за създаването на електронен подпис;
- 14) „удостоверение за електронен подпис“ означава електронен атестат, който свързва данните за валидиране на електронен подпис с физическо лице и потвърждава най-малко името или псевдонима на това лице;
- 15) „квалифицирано удостоверение за електронен подпис“ означава удостоверение за електронни подписи, което се издава от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и отговаря на изискванията, предвидени в приложение I;
- 16) „удостоверителна услуга“ означава електронна услуга, обикновено предоставяна срещу възнаграждение, която се състои във:
 - а) създаването, проверката и валидирането на електронни подписи, електронни печати или електронни времеви печати, услуги за електронна препоръчана поща, както и удостоверения, свързани с тези услуги; или
 - б) създаването, проверката и валидирането на удостоверения за автентичност на уебсайт; или
 - в) съхраняването на електронни подписи, печати или удостоверения, свързани с тези услуги;
- 17) „квалифицирана удостоверителна услуга“ означава удостоверителна услуга, която отговаря на приложимите изисквания, определени в настоящия регламент;

⁽¹⁾ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на обществени поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

- 18) „орган за оценяване на съответствието“ означава орган съгласно определението в член 2, точка 13 от Регламент (ЕО) № 765/2008, който е акредитиран в съответствие със същия регламент като компетентен да извършва оценяване на съответствието на доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и на предоставяните от този доставчик квалифицирани удостоверителни услуги;
- 19) „доставчик на удостоверителни услуги“ означава физическо или юридическо лице, което предоставя една или повече удостоверителни услуги като доставчик на квалифицирани или на неквалифицирани удостоверителни услуги;
- 20) „доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги“ означава доставчик на удостоверителни услуги, който предоставя една или повече квалифицирани удостоверителни услуги и е получил квалифицирания си статут от надзорен орган;
- 21) „продукт“ означава хардуер, софтуер или съответните компоненти на хардуер или софтуер, предвидени да се използват при предоставянето на удостоверителни услуги;
- 22) „устройство за създаване на електронен подпис“ означава конфигуриран софтуер или хардуер, който се използва за създаването на електронен подпис;
- 23) „устройство за създаване на квалифициран електронен подпис“ означава устройство за създаване на електронен подпис, което отговаря на изискванията, предвидени в приложение II;
- 24) „създател на печат“ означава юридическо лице, което създава електронен печат;
- 25) „електронен печат“ означава данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, за да се гарантират произходът и целостта на последните;
- 26) „усъвършенстван електронен печат“ означава електронен печат, който отговаря на изискванията, посочени в член 36;
- 27) „квалифициран електронен печат“ означава усъвършенстван електронен печат, който е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен печат и се основава на квалифицирано удостоверение за електронен печат;
- 28) „данни за създаване на електронен печат“ означава уникални данни, които се използват от създателя на електронния печат за създаването на електронен печат;
- 29) „удостоверение за електронен печат“ означава електронен атестат, който свързва данните за валидиране на електронен печат с юридическо лице и потвърждава името на това лице;
- 30) „квалифицирано удостоверение за електронен печат“ означава удостоверение за електронен печат, което се издава от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и отговаря на изискванията, предвидени в приложение III;
- 31) „устройство за създаване на електронен печат“ означава конфигуриран софтуер или хардуер, който се използва за създаването на електронен печат;
- 32) „устройство за създаване на квалифициран електронен печат“ означава устройство за създаване на електронен печат, което отговаря *mutatis mutandis* на изискванията, предвидени в приложение II;
- 33) „електронен времеви печат“ означава данни в електронна форма, които свързват други данни в електронна форма с конкретен момент във времето и представляват доказателство, че последните данни са съществували в съответния момент;
- 34) „квалифициран електронен времеви печат“ означава електронен времеви печат, който отговаря на изискванията, предвидени в член 42;

- 35) „електронен документ“ означава всяко съдържание, съхранявано в електронна форма, по-специално текстови или звуков, визуален или аудио-визуален запис;
- 36) „услуга за електронна препоръчана поща“ означава услуга, която позволява предаването на данни между трети страни по електронен път, предоставя доказателство във връзка с обработката на предаваните данни, включително доказателство за изпращането и получаването на данните, и защитава предаваните данни срещу риск от загуба, кражба, повреда или непозволені изменения;
- 37) „квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща“ означава услуга за електронна препоръчана поща, която отговаря на изискванията, предвидени в член 44;
- 38) „удостоверение за автентичност на уебсайт“ означава удостоверение, което позволява да се удостовери автентичността на уебсайт, като го свързва с физическото или юридическото лице, на което е издадено удостоверението;
- 39) „квалифицирано удостоверение за автентичност на уебсайт“ означава удостоверение за автентичност на уебсайт, което се издава от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и отговаря на изискванията, предвидени в приложение IV;
- 40) „данни за валидиране“ означава данни, които се използват за валидиране на електронен подпис или електронен печат;
- 41) „валидиране“ означава процеса на проверка и потвърждаване на валидността на електронен подпис или печат.

Член 4

Принцип на вътрешния пазар

1. Предоставянето на удостоверителни услуги на територията на държава членка от доставчик на удостоверителни услуги, установен в друга държава членка, не подлежи на ограничения на основания, които попадат в обхвата на настоящия регламент.
2. Продуктите и удостоверителните услуги, които отговарят на изискванията на настоящия регламент, са разрешени за свободно движение в рамките на вътрешния пазар.

Член 5

Обработка и защита на данни

1. Обработката на лични данни се извършва в съответствие с Директива 95/46/ЕО.
2. Без да се засяга правната сила, дадена на псевдонимите съгласно националното право, няма забрана за използване на псевдоними при електронни трансакции.

ГЛАВА II

ЕЛЕКТРОННА ИДЕНТИФИКАЦИЯ

Член 6

Взаимно признаване

1. Когато националното право или административната практика изискват електронна идентификация чрез средства за електронна идентификация и удостоверяване на автентичност за достъпа до дадена услуга, предоставяна онлайн от орган от публичния сектор в една държава членка, средствата за електронна идентификация, издадени в друга държава членка, се признават в първата държава членка за целите на трансграничното удостоверяване на автентичност за тази онлайн услуга, при условие че са изпълнени следните условия:
 - а) средствата за електронна идентификация се издават в рамките на схема за електронна идентификация, включена в списъка, публикуван от Комисията съгласно член 9;

- б) нивото на осигуреност на средствата за електронна идентификация съответства на ниво на осигуреност, равно или по-високо от нивото на осигуреност, изисквано от съответния орган от публичния сектор, за онлайн достъпа до тази услуга в първата държава членка, при условие че нивото на осигуреност на тези средства за електронна идентификация съответства на ниво на осигуреност „значително“ или „високо“;
- в) съответният орган от публичния сектор използва ниво на осигуреност „значително“ или „високо“ по отношение на онлайн достъпа до тази услуга.

Това признаване се извършва не по-късно от 12 месеца след като Комисията публикува списъка, посочен в първа алинея, буква а).

2. Средствата за електронна идентификация, издадени в рамките на схема за електронна идентификация, включена в списъка, публикуван от Комисията съгласно член 9, които съответстват на ниво на осигуреност „ниско“, могат да бъдат признати от органи от публичния сектор за целите на трансгранично удостоверяване на автентичност за услугите, предоставяни онлайн от тези органи.

Член 7

Допускане за уведомяване относно схеми за електронна идентификация

Дадена схема за електронна идентификация се допуска за уведомяване съгласно член 9, параграф 1, ако всяко едно от следните условия е изпълнено:

- а) средствата за електронна идентификация в рамките на схемата за електронна идентификация са издадени:
 - i) от уведомяващата държава членка;
 - ii) по поръчение на уведомяващата държава членка; или
 - iii) независимо от уведомяващата държава членка и са признати от тази държава членка;
- б) средствата за електронна идентификация в рамките на схемата за електронна идентификация могат да бъдат използвани за достъп до най-малко една услуга, която е предоставяна от орган от публичния сектор и която изисква електронна идентификация в уведомяващата държава членка;
- в) схемата за електронна идентификация и издаваните по нея средства за електронна идентификация отговарят на изискванията на поне едно от нивата на осигуреност, предвидени в акта за изпълнение, установени в член 8, параграф 3;
- г) уведомяващата държава членка гарантира, че данните за идентификация на лицето, представляващи по уникален начин въпросното лице, се приписват на физическото или юридическото лице, посочено в член 3, точка 1, в момента на издаване на средството за електронна идентификация в рамките на тази схема в съответствие с техническите спецификации, стандарти и процедури за съответното ниво на осигуреност, установени в акта за изпълнение, посочен в член 8, параграф 3;
- д) страната, издаваща електронното средство за идентификация в рамките на тази схема, гарантира, че средството за електронна идентификация се приписва на лицето, посочено в буква г) от настоящия член, в съответствие с техническите спецификации, стандарти и процедури за съответното ниво на осигуреност, установени в акта за изпълнение, посочен в член 8, параграф 3;
- е) уведомяващата държава членка осигурява възможност за удостоверяване на автентичност онлайн, така че всяка доверяваща се страна, установена на територията на друга държава членка, да може да потвърди данните за идентификация на лицето, получени в електронна форма.

За доверяващи се страни, различни от органи от публичния сектор, уведомяващата държава членка може да определи условия за достъп до това удостоверяване на автентичност. Трансграничното удостоверяване на автентичност се предоставя безплатно, когато се извършва във връзка с онлайн услуга, предоставяна от орган от публичния сектор.

Държавите членки не налагат никакви специфични несъразмерни технически изисквания за доверяващи се страни, които възнамеряват да извършват такова удостоверяване на автентичност, когато тези изисквания пречат на оперативната съвместимост на схемите за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване, или сериозно я възпрепятстват;

- ж) най-малко шест месеца преди уведомяването по член 9, параграф 1 уведомяващата държава членка предоставя на останалите държави членки за целите на задължението по член 12, параграф 5 описание на въпросната схема в съответствие с процедурните условия, установени в посочените в член 12, параграф 7 актове за изпълнение;
- з) схемата за електронна идентификация отговаря на изискванията, установени в акта за изпълнение, посочен в член 12, параграф 8.

Член 8

Нива на осигуреност на схеми за електронна идентификация

1. Схемата за електронна идентификация, за която е извършено уведомяване съгласно член 9, параграф 1, включва определяне на нива на осигуреност „ниско“, „значително“ и/или „високо“, приписвани на средства за електронна идентификация, издавани в рамките на тази схема.
2. Нивата на осигуреност „ниско“, „значително“ и „високо“ отговарят съответно на следните критерии:
 - а) ниво на осигуреност „ниско“ се отнася за средство за електронна идентификация в контекста на схема за електронна идентификация, което предоставя ограничена степен на надеждност на претендираната или заявената самоличност на дадено лице, и се характеризира с препратка към съответни технически спецификации, стандарти и процедури, включително технически проверки, чиято цел е да се понижи значително рискът от злоупотреба или промяна на самоличността;
 - б) ниво на осигуреност „значително“ се отнася за средство за електронна идентификация в контекста на схема за електронна идентификация, което предоставя значителна степен на надеждност на претендираната или заявената самоличност на дадено лице и се характеризира с препратка към съответни технически спецификации, стандарти и процедури, включително технически проверки, чиято цел е да се понижи значително рискът от злоупотреба или промяна на самоличността;
 - в) ниво на осигуреност „високо“ се отнася за средство за електронна идентификация в контекста на схема за електронна идентификация, което предоставя по-висока степен на надеждност на претендираната или заявената самоличност на дадено лице, отколкото средствата за електронна идентификация с ниво на осигуреност „значително“, и се характеризира с препратка към съответни технически спецификации, стандарти и процедури, включително технически проверки, чиято цел е да се предотврати злоупотреба или промяна на самоличността.
3. До 18 септември 2015 г., като отчита съответните международни стандарти и при спазване на параграф 2, Комисията установява посредством актове за изпълнение минимални технически спецификации, стандарти и процедури, по отношение на които за целите на параграф 1 се определят нива на осигуреност „ниско“, „значително“ и „високо“ за средства за електронна идентификация.

Тези минимални технически спецификации, стандарти и процедури се установяват въз основа на надеждността и качеството на следните елементи:

- а) процедурата за доказване и проверка на самоличността на физически или юридически лица, подаващи искане за издаване на средство за електронна идентификация;

- б) процедурата по издаване на поисканото средство за електронна идентификация;
- в) механизма за удостоверяване на автентичност, чрез който физическото или юридическото лице използва средството за електронна идентификация, за да потвърди своята самоличност на доверяваща се страна;
- г) субекта, издаващ средството за електронна идентификация;
- д) всеки друг орган, имащ отношение към заявлението за издаване на средството за електронна идентификация; и
- е) техническите спецификации и спецификациите за сигурността на издаваните средства за електронна идентификация.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 9

Уведомяване

1. Уведомяващата държава членка уведомява Комисията за следната информация и без излишно забавяне съобщава за всички последващи изменения в нея:

- а) описание на схемата за електронна идентификация, включително нивата на осигуреност и издателя или издателите на средството за електронна идентификация в рамките на схемата;
- б) приложимия режим на надзор и информация за режима на отговорност по отношение на следното:
 - i) страната, която издава средството за електронна идентификация; и
 - ii) страната, която извършва процедурата по удостоверяване на автентичността;
- в) органа или органите, отговарящи за схемата за електронна идентификация;
- г) информация за субекта или субектите, които управляват регистрацията на уникалните идентификационни данни на лицата;
- д) описание как са спазени изискванията, установени в актовете за изпълнение, посочени в член 12, параграф 8;
- е) описание на удостоверяването на автентичността, посочено в член 7, буква е);
- ж) условията за спиране или отмяна на схемата за електронна идентификация, за която е извършено уведомяване, или на удостоверяването на автентичност, или на съответните застрашени части.

2. Една година след датата на прилагане на актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 3 и член 12, параграф 8, Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* списък на схемите за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване съгласно параграф 1 от настоящия член, и свързаната с тях основна информация.

3. Ако Комисията получи уведомление след изтичане на срока, посочен в параграф 2, тя публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* измененията на списъка, посочен в параграф 2, в рамките на два месеца от датата на получаване на уведомлението.

4. Държава членка може да подаде в Комисията искане схема за електронна идентификация, за която същата държава членка е извършила уведомяване, да бъде заличена от списъка по параграф 2. Комисията публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* съответните изменения на списъка в рамките на един месец от датата на получаване на искането на държавата членка.

5. Комисията може посредством актове за изпълнение да определи обстоятелствата, форматите и процедурите по отношение на уведомленията по параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 10

Пробив в сигурността

1. Ако схемата за електронна идентификация, за която е извършено уведомяване съгласно член 9, параграф 1, или удостоверяването на автентичност, посочено в член 7, буква е), са нарушени или частично застрашени по начин, който засяга надеждността на трансграничното удостоверяване на автентичност на тази схема, уведомяващата държава членка незабавно спира или отменя това трансгранично удостоверяване на автентичност или съответните застрашени части и информира другите държави членки и Комисията.

2. Когато пробивът или застрашаването на сигурността, посочени в параграф 1, бъдат отстранени, уведомяващата държава членка възобновява трансграничното удостоверяване на автентичност и без неоснователно забавяне информира другите държави членки и Комисията.

3. Ако пробивът или нарушаването на сигурността, посочени в параграф 1, не бъдат отстранени в рамките на три месеца от спирането или отмяната, уведомяващата държава членка информира другите държави членки и Комисията за прекратяването на схемата за електронна идентификация.

Комисията публикува без неоснователно забавяне съответните изменения на списъка по член 9, параграф 2 в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 11

Отговорност

1. За неспазване на задълженията си по член 7, букви г) и е) при трансгранична трансакция уведомяващата държава членка носи отговорност за щети, нанесени умишлено или поради небрежност на физическо или юридическо лице.

2. Страната, издаваща средството за електронна идентификация, носи отговорност за щети, нанесени умишлено или поради небрежност на физическо или юридическо лице поради неизпълнение на задължението по член 7, буква д) при трансгранична трансакция.

3. Страната, извършващ процедурата по удостоверяване на автентичност, носи отговорност за щети, нанесени умишлено или поради небрежност на физическо или юридическо лице поради неспособност да гарантира правилното функциониране на удостоверяването на автентичност по член 7, буква е) при трансгранична трансакция.

4. Параграфи 1, 2 и 3 се прилагат в съответствие с националните правила относно отговорността.

5. Параграфи 1, 2 и 3 не засягат отговорността — съгласно националното право — на страните по трансакция, при която се използват средства за електронна идентификация, попадащи в обхвата на схемата за електронна идентификация, за която е извършено уведомяване съгласно член 9, параграф 1.

Член 12

Сътрудничество и оперативна съвместимост

1. Националните схеми за електронна идентификация, за които се извършва уведомяване съгласно член 9, параграф 1, са оперативно съвместими.

2. За целите на параграф 1 се установява рамка за оперативна съвместимост.

3. Рамката за оперативна съвместимост отговаря на следните критерии:

- а) има за цел да е технологично неутрална и не допуска дискриминация между специфичните национални технически решения за електронна идентификация в рамките на дадена държава членка;
- б) спазва европейските и международните стандарти, когато това е възможно;
- в) улеснява спазването на принципа за защита на личния живот още при разработването; и
- г) гарантира, че личните данни се обработват в съответствие с Директива 95/46/ЕО.

4. Рамката за оперативна съвместимост се състои от:

- а) задаване на минимални технически изисквания във връзка с нивата на осигуреност съгласно член 8;
- б) категоризиране на националните нива на осигуреност на схемите на електронна идентификация, за които е извършено уведомяване, по нива на осигуреност съгласно член 8;
- в) задаване на минимални технически изисквания за оперативна съвместимост;
- г) задаване на минимален набор от данни за идентификация на лицето, представляващи по уникален начин физическо или юридическо лице, които са достъпни посредством схеми за електронна идентификация;
- д) процедурни правила;
- е) механизми за уреждане на спорове; и
- ж) общи оперативни стандарти за сигурност.

5. Държавите членки си сътрудничат по следните въпроси:

- а) оперативна съвместимост на схеми за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване съгласно член 9, параграф 1, и на схеми за електронна идентификация, за които държавите членки имат намерение да направят уведомяване; и
- б) сигурност на схемите за електронна идентификация.

6. Сътрудничеството между държавите членки се състои от:

- а) обмена на информация, опит и добри практики във връзка със схемите за електронна идентификация, и по-специално във връзка с техническите изисквания, свързани с оперативната съвместимост и нивата на осигуреност;
- б) обмена на информация, опит и добри практики във връзка с използването на нивата на осигуреност на схемите за електронна идентификация съгласно член 8;
- в) партньорска проверка на схемите за електронна идентификация, попадащи в обхвата на настоящия регламент; и
- г) анализ на значимите новости в сектора на електронната идентификация.

7. С оглед постигането на висока степен на доверие и сигурност, отговарящи на степента на риск, до 18 март 2015 г. Комисията установява посредством актове за изпълнение процедурните условия, необходими за улесняване на сътрудничеството между държавите членки, посочено в параграфи 5 и 6.

8. С цел да се установят еднакви условия за изпълнение на изискването по параграф 1, до 18 септември 2015 г. Комисията, като спазва критериите по параграф 3 и като отчита резултатите от сътрудничеството между държавите членки, приема актове за изпълнение относно рамка за оперативна съвместимост съгласно установеното в параграф 4.

9. Актовете за изпълнение, посочени в параграфи 7 и 8 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

ГЛАВА III

УДОСТОВЕРИТЕЛНИ УСЛУГИ

РАЗДЕЛ 1

Общи разпоредби

Член 13

Отговорност и тежест на доказване

1. Без да се засяга параграф 2, доставчиците на удостоверителни услуги носят отговорност за щети, нанесени умишлено или поради небрежност на физическо или юридическо лице поради неизпълнение на задълженията по настоящия регламент.

Тежестта на доказване, че щетите са били нанесени умишлено или поради небрежност от страна на доставчик на неквалифицирани удостоверителни услуги, пада върху физическото или юридическото лице, подало иск във връзка с щетите, посочени в първа алинея.

Наличието на умишъл или небрежност от страна на доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги се презюмира, освен ако този доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги докаже, че посочените в първа алинея щети са настъпили без умишъл или небрежност от страна на същия доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги.

2. Когато доставчици на удостоверителни услуги информират надлежно и предварително своите клиенти относно ограниченията върху използването на предоставяните от тях услуги и когато тези ограничения са разпознаваеми за трети страни, доставчиците на удостоверителни услуги не носят отговорност за щети, произтичащи от използване на услугите по начин, превишаващ посочените ограничения.

3. Параграфи 1 и 2 се прилагат в съответствие с националните правила относно отговорността.

Член 14

Международни аспекти

1. Удостоверителните услуги, предоставяни от доставчици на удостоверителни услуги, установени в трета държава, се признават за равностойни от правна гледна точка на квалифицираните удостоверителни услуги, предоставяни от доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, установени в Съюза, ако удостоверителните услуги с произход от трета държава са признати съгласно споразумение, сключено между Съюза и въпросната трета държава или международна организация в съответствие с член 218 от ДФЕС.

2. Споразуменията, посочени в параграф 1, гарантират по-специално, че:
- а) изискванията, приложими спрямо доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, установени в Съюза, и предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги, са спазени от доставчиците на удостоверителни услуги в третата държава или международните организации, с които е сключено споразумението, и от предоставяните от тях удостоверителни услуги;
 - б) квалифицираните удостоверителни услуги, предоставяни от доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, установени в Съюза, са признати за равностойни от правна гледна точка на удостоверителни услуги, предоставяни от доставчици на удостоверителни услуги в третата държава или международна организация, с която е сключено споразумението.

Член 15

Достъпност за хора с увреждания

Когато това е практически осъществимо, предоставяните удостоверителни услуги и използваните при предоставянето на тези услуги продукти за крайния потребител следва да бъдат достъпни за хора с увреждания.

Член 16

Санкции

Държавите членки определят правилата относно санкциите, приложими при нарушаване на настоящия регламент. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи.

РАЗДЕЛ 2

Надзор

Член 17

Надзорен орган

1. Държавите членки определят надзорен орган, установен на тяхна територия, или, при наличие на взаимно споразумение с друга държава членка, надзорен орган, установен във въпросната друга държава членка. Този орган е отговорен за изпълнението на задачите по надзора в определящата държава членка.

На надзорните органи се предоставят необходимите правомощия и достатъчни ресурси за изпълнението на техните задачи.

2. Държавите членки съобщават на Комисията наименованията и адресите на определените от тях надзорни органи.
3. Функцията на надзорния орган е следната:
- а) да осъществява надзор върху доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, установени на територията на определящата държава членка, за да се гарантира, посредством предварителни и последващи действия по надзора, че тези доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги и предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги отговарят на изискванията, предвидени в настоящия регламент;
 - б) при необходимост да предприема действия по отношение на доставчици на неквалифицирани удостоверителни услуги, установени на територията на определящата държава членка, посредством последващи действия по надзора, когато получи информация, съгласно която се твърди, че тези доставчици на неквалифицирани удостоверителни услуги или предоставяните от тях удостоверителни услуги не отговарят на изискванията, предвидени в настоящия регламент.

4. За целите на параграф 3 и при спазване на предвидените в него ограничения задачите на надзорния орган включват по-конкретно:

- а) да си сътрудничи с други надзорни органи и да им оказва съдействие в съответствие с член 18;
- б) да анализира докладите за оценяване на съответствието, посочени в член 20, параграф 1 и член 21, параграф 1;
- в) да информира други надзорни органи и обществеността за пробиви в сигурността или нарушаване на целостта в съответствие с член 19, параграф 2;
- г) да докладва на Комисията за своите основни дейности в съответствие с параграф 6 от настоящия член;
- д) да извършва одити или да изисква от орган за оценяване на съответствието да проведе оценяване на съответствието на доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги в съответствие с член 20, параграф 2;
- е) да си сътрудничи с органите по защита на данните, по-специално като без неоснователно забавяне ги информира за резултатите от одитите на доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, при които има предполагаеми нарушения на правилата за защита на личните данни;
- ж) да предоставя квалифициран статут на доставчици на удостоверителни услуги и на предоставяните от тях услуги и да отнема този статут в съответствие с членове 20 и 21;
- з) да информира органа, отговорен за националния доверителен списък, посочен в член 22, параграф 3, за своите решения за представяне или отнемане на квалифициран статут, освен в случаите, когато въпросният орган е и надзорен орган;
- и) да проверява наличието и правилното прилагане на разпоредбите относно плана за осигуряване на непрекъснатост на обслужването в случаите, когато доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги прекъснат дейността си, включително относно начините за запазване на достъпа до информацията в съответствие с член 24, параграф 2, буква з);
- й) да изисква от доставчиците на удостоверителни услуги да отстранят всяко неизпълнение на изискванията, посочени в настоящия регламент.

5. Държавите членки могат да изискват от надзорния орган да изгражда, поддържа и актуализира инфраструктура за удостоверяване в съответствие с условията по националното право.

6. Всяка година до 31 март всеки надзорен орган изпраща на Комисията доклад относно основните си дейности през предходната календарна година, наред с обобщена информация относно уведомленията за нарушения, получени от доставчици на удостоверителни услуги, в съответствие с член 19, параграф 2.

7. Комисията предоставя на държавите членки годишния доклад, посочен в параграф 6.

8. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение форматите и процедурите по отношение на доклада, посочен в параграф 6. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 18**Взаимопомощ**

1. Надзорните органи си сътрудничат с оглед обмен на добри практики.

Всеки надзорен орган, при получаване на обосновано искане от друг надзорен орган, му осигурява помощта, необходима за последователното осъществяване на дейностите на надзорните органи. Взаимопомощта може да обхваща по-специално искания за информация, както и надзорни мерки, като искания за извършване на проверки, свързани с докладите за оценяване на съответствието, както е посочено в членове 20 и 21.

2. Надзорен орган, до който е изпратено искане за помощ, може да откаже да го изпълни на някое от следните основания:

- a) надзорният орган не е компетентен да предостави исканата помощ;
- b) исканата помощ не е пропорционална на надзорните функции, изпълнявани от надзорния орган в съответствие с член 17;
- в) при условие че исканата помощ би била несъвместима с настоящия регламент.

3. При необходимост държавите членки могат да разрешат на съответните си надзорни органи да провеждат съвместни разследвания, в които участват служители на надзорни органи от други държави членки. Механизмите и процедурите за осъществяването на тези съвместни действия се договарят и установяват от съответните държави членки съгласно националното им право.

Член 19**Изисквания за сигурност, които се прилагат към доставчиците на удостоверителни услуги**

1. Доставчиците на квалифицирани и неквалифицирани удостоверителни услуги предприемат подходящи технически и организационни мерки за управление на рисковете за сигурността на предоставяните от тях удостоверителни услуги. При тези мерки се вземат предвид най-новите технически достижения, за да се гарантира, че равнището на сигурност е пропорционално на степента на риска. В частност се предприемат мерки за предотвратяване и свеждане до минимум на въздействието на инциденти, свързани със сигурността, и за информиране на заинтересованите страни относно нежеланите последици от такива инциденти.

2. В случай на пробив в сигурността или нарушаване на целостта, които имат съществено въздействие върху предоставяната удостоверителна услуга или върху съхраняваните лични данни, доставчиците на квалифицирани и неквалифицирани удостоверителни услуги уведомяват за това без излишно забавяне, но при всички случаи в срок от 24 часа от момента, в който са узнали за настъпилото събитие, надзорния орган и, когато е приложимо, други компетентни органи, например компетентния национален орган в областта на информационната сигурност или органа по защита на данните.

Когато има вероятност пробивът в сигурността или нарушаването на целостта да оказват негативно въздействие върху физическо или юридическо лице, на което е предоставена удостоверителната услуга, доставчикът на удостоверителни услуги уведомява без излишно забавяне за пробива в сигурността или нарушаването на целостта и въпросното физическо или юридическо лице.

При необходимост, и особено ако пробивът в сигурността или нарушаването на целостта засягат две или повече държави членки, уведомият надзорен орган информира надзорните органи в останалите засегнати държави членки и ENISA.

Ако прецени, че разгласяването на пробива в сигурността или нарушаването на целостта е в обществен интерес, уведомият надзорен орган информира обществеността или изисква от доставчика на удостоверителни услуги да направи това.

3. Веднъж годишно надзорният орган представя на ENISA обобщение на уведомленията за пробиви в сигурността и нарушения на целостта, получени от доставчиците на удостоверителни услуги.

4. Комисията може посредством актове за изпълнение:

- а) да уточни допълнително мерките, посочени в параграф 1; и
- б) да определи форматите и процедурите, включително сроковете, приложими за целите на параграф 2.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

РАЗДЕЛ 3

Квалифицирани удостоверителни услуги

Член 20

Надзор над доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги

1. Доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги са обект на одит най-малко веднъж на 24 месеца за тяхна собствена сметка от орган за оценяване на съответствието. Целта на одита е да се потвърди, че доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги и предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги отговарят на изискванията, посочени в настоящия регламент. Доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги представят на надзорния орган съответния доклад за оценяване на съответствието в срок от три работни дни след като го получат.

2. Без да се засяга параграф 1, надзорният орган може по всяко време да извърши одит или да поиска от орган за оценяване на съответствието да направи оценяване на съответствието на доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги за тяхна собствена сметка, за да потвърди, че те и предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги отговарят на изискванията, посочени в настоящия регламент. Ако има съмнение, че са нарушени правилата за защита на личните данни, надзорният орган уведомява за резултатите от своите одити органите по защита на данните.

3. Ако надзорният орган поиска от доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги да вземе мерки, за да изпълни неизпълнените от него изисквания по настоящия регламент, и ако този доставчик не предприеме необходимите действия, ако е приложимо, в определения от надзорния орган срок, надзорният орган, като вземе под внимание по-специално степента, продължителността и последиците от това неизпълнение, може да отнеме квалифицирания статут на този доставчик или на съответната предоставяна от него услуга и да информира посочения в член 22, параграф 3 орган, за да може той да актуализира доверителните списъци по член 22, параграф 1. Надзорният орган уведомява доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги за отнемането на неговия квалифициран статут или на квалифицирания статут на съответната услуга.

4. Посредством актове за изпълнение Комисията може да определи референтните номера на следните стандарти:

- а) за акредитацията на органите за оценяване на съответствието и за доклада за оценяване на съответствието, посочени в параграф 1;
- б) за правилата за извършване на одит, според които органите за оценяване на съответствието ще извършват своето оценяване на съответствието на доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, както е посочено в параграф 1.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 21**Начало на предоставянето на квалифицирана удостоверителна услуга**

1. Когато доставчици на удостоверителни услуги без квалифициран статут възнамеряват да започнат да предоставят квалифицирани удостоверителни услуги, те изпращат на надзорния орган уведомление за намерението си заедно с доклад за оценяване на съответствието, съставен от органа за оценяване на съответствието.

2. Надзорният орган проверява дали доставчикът на удостоверителни услуги и предоставяните от него удостоверителни услуги отговарят на изискванията, посочени в настоящия регламент, и по-специално на изискванията за доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги и за предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги.

Ако надзорният орган прецени, че доставчикът на удостоверителни услуги и предоставяните от него удостоверителни услуги отговарят на изискванията, посочени в първа алинея, надзорният орган предоставя квалифициран статут на доставчика на удостоверителни услуги и на предоставяните от него удостоверителни услуги и информира посочения в член 22, параграф 3 орган, за да може той да актуализира доверителните списъци по член 22, параграф 1 в срок от три месеца след уведомяването съгласно параграф 1 от настоящия член.

Ако проверката не приключи в тримесечен срок от уведомяването, надзорният орган информира доставчика на удостоверителни услуги, като посочва причините за забавянето и срока, в който трябва да приключи проверката.

3. Доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги могат да започнат да предоставят квалифицирани удостоверителни услуги, след като квалифицираният статут бъде отбелязан в доверителните списъци, посочени в член 22, параграф 1.

4. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение форматите и процедурите за целите на параграфи 1 и 2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 22**Доверителни списъци**

1. Всяка държава членка създава, поддържа и публикува доверителни списъци, които съдържат информация за доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, за които носи отговорност, както и за предоставяните от тези доставчици квалифицирани удостоверителни услуги.

2. Държавите членки създават, поддържат и публикуват по сигурен начин предвидените в параграф 1 доверителни списъци, които са подписани и подпечатани по електронен път във форма, подходяща за автоматизирана обработка.

3. Държавите членки уведомяват без излишно забавяне Комисията за органа, натоварен със създаването, поддържането и публикуването на националните доверителни списъци, за мястото, където се публикуват тези списъци, за удостоверенията, които се използват за подписване или подпечатване на доверителни списъци, както и за всички последващи промени в тях.

4. Комисията предоставя на обществеността чрез сигурен канал информацията, посочена в параграф 3, подписана и подпечатана по електронен път и във форма, подходяща за автоматизирана обработка.

5. До 18 септември 2015 г. Комисията посредством актове за изпълнение уточнява информацията, посочена в параграф 1, и определя техническите спецификации и форматите на доверителните списъци за целите на параграфи 1—4. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 23

Марка за доверие на ЕС за квалифицирани удостоверителни услуги

1. След като посоченият в член 21, параграф 2, втора алинея квалифициран статут бъде отбелязан в доверителния списък по член 22, параграф 1, доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги могат да използват марката за доверие на ЕС, за да обозначат по прост, разпознаваем и ясен начин предоставяните от тях квалифицирани удостоверителни услуги.
2. Когато използват марката за доверие на ЕС за квалифицираните удостоверителни услуги, посочени в параграф 1, доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги правят необходимото на уебсайта им да присъства линк към съответния доверителен списък.
3. До 1 юли 2015 г. Комисията определя посредством актове за изпълнение спецификациите относно формата, и по-конкретно представянето, състава, размера и оформлението на марката на доверие на ЕС за обозначаване на квалифицирани удостоверителни услуги. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 24

Изисквания към доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги

1. При издаването на квалифицирано удостоверение за удостоверителна услуга доставчикът на квалифицирани удостоверителни услуги проверява чрез подходящи средства и в съответствие с националното право самоличността и, ако е приложимо, всички специфични данни за физическото или юридическото лице, на което се издава квалифицираното удостоверение.

Информацията, посочена в първа алинея, се проверява от доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги пряко или чрез трета страна в съответствие с националното право:

- а) чрез личното присъствие на физическото лице или на упълномощен представител на юридическото лице; или
- б) дистанционно, чрез средство за електронна идентификация, като за целта преди издаването на квалифицираното удостоверение е било осигурено физическото присъствие на физическото лице или на упълномощен представител на юридическото лице и въпросното средство отговаря на изискванията на член 8 по отношение на нивата на осигуреност „значително“ или „високо“; или
- в) чрез удостоверение за квалифициран електронен подпис или за квалифициран електронен печат, издадено в съответствие с буква а) или б); или
- г) чрез използване на други признати на национално равнище методи за идентификация, които дават ниво на осигуреност, равностойно на физическото присъствие по отношение на надеждността. Равностойното ниво на осигуреност се потвърждава от орган за оценяване на съответствието.

2. Доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги:

- а) информира надзорния орган относно всяка промяна в предоставянето от него на квалифицирани удостоверителни услуги, включително за намерението да преустанови тези дейности;
- б) наема персонал и, ако е приложимо, подизпълнители, които притежават необходимите експертни знания, надеждност, опит и квалификация и са преминали подходящо обучение относно правилата за сигурност и защита на личните данни, и прилага съответстващи на европейските или международните стандарти административни и управленски процедури;
- в) във връзка с риска от отговорност за нанесени щети в съответствие с член 13 поддържа достатъчни финансови ресурси и/или сключва подходяща застраховка за отговорност в съответствие с националното право;

- г) преди встъпването в договорни отношения информира по ясен и разбираем начин всяко лице, което иска да използва квалифицирана удостоверителна услуга, за точните условия и ред за използване на тази услуга, включително за всякакви ограничения, свързани с използването ѝ;
- д) използва надеждни системи и продукти, които са защитени срещу промяна, и гарантира техническата сигурност и надеждност на поддържаните от тях процеси;
- е) използва надеждни системи за съхранение на предоставените му данни във вид, позволяващ проверка, така че:
 - i) те да са публично достъпни за извличане само в случаите, когато е получено съгласието на лицето, за което се отнасят данните;
 - ii) само упълномощени лица да могат да въвеждат информация и да внасят промени в съхраняваните данни;
 - iii) да може да бъде проверена автентичността на данните;
- ж) взема подходящи мерки срещу подправяне и кражба на данни;
- з) записва и съхранява на разположение за подходящ срок, включително след като доставчикът на квалифицирани удостоверителни услуги е преустановил дейността си, цялата имаща отношение информация във връзка с данните, издадени и получени от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, и по-специално с оглед предоставяне на доказателство при съдебни производства и осигуряване на приемственост при предоставянето на услугата. Тези записи могат да бъдат направени по електронен път;
- и) в съответствие с разпоредбите, подложени на проверка от надзорния орган съгласно член 17, параграф 4, буква и), разполага с актуализиран план за осигуряване на непрекъснатост на обслужването в случай на прекратяване на дейността;
- й) осигурява законосъобразна обработка на лични данни в съответствие с Директива 95/46/ЕО;
- к) в случай на доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, които издават квалифицирани удостоверения — създава база данни с удостоверения и редовно я актуализира.

3. Ако доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, който издава квалифицирани удостоверения, реши да отмени удостоверение, той регистрира тази отмяна в неговата база данни с удостоверения и публикува отменения статут на удостоверението своевременно, но във всички случаи в срок до 24 часа след като бъде получено искането. Отмяната става валидна веднага след като бъде публикувана.

4. Във връзка с параграф 3 доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, които издават квалифицирани удостоверения, предоставят на всяка доверяваща се страна информация относно валидността или отмяната на издадените от тях квалифицирани удостоверения. Тази информация се предоставя на разположение по всяко време и дори след срока на валидност на удостоверението най-малко въз основа на удостоверение по автоматизиран начин, който е надежден, безплатен и ефикасен.

5. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за надеждни системи и продукти, които отговарят на изискванията по параграф 2, букви д) и е) от настоящия член. Съответствието с изискванията по настоящия член се презюмира, когато надеждните системи и продукти отговарят на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

РАЗДЕЛ 4

Електронни подписи

Член 25

Правна сила на електронните подписи

1. Правната сила и допустимостта на електронния подпис като доказателство при съдебни производства не могат да бъдат оспорени единствено на основание, че той е в електронна форма или че не отговаря на изискванията за квалифицирани електронни подписи.
2. Правната сила на квалифицирания електронен подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис.
3. Квалифицираният електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение, издадено в една държава членка, се признава за квалифициран електронен подпис във всички други държави членки.

Член 26

Изисквания към усъвършенстваните електронни подписи

Усъвършенстваният електронен подпис отговаря на следните изисквания:

- а) свързан е по уникален начин с титуляря на подписа;
- б) може да идентифицира титуляря на подписа;
- в) създаден е чрез данни за създаване на електронен подпис, които титулярят на електронния подпис може да използва с висока степен на доверие и единствено под свой контрол; и
- г) свързан е с данните, които са подписани с него, по начин, позволяващ да бъде открита всяка последваща промяна в тях.

Член 27

Електронни подписи в публичните услуги

1. Ако за използване на онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор или от негово име, дадена държава членка изисква усъвършенстван електронен подпис, същата държава членка признава усъвършенствани електронни подписи, усъвършенствани електронни подписи, основани на квалифицирано удостоверение за електронни подписи, и квалифицирани електронни подписи поне във форматите или с използване на методите, определени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 5.
2. Ако за използване на онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор или от негово име, дадена държава членка изисква усъвършенстван електронен подпис, основан на квалифицирано удостоверение, същата държава членка признава усъвършенствани електронни подписи, основани на квалифицирано удостоверение, и квалифицирани електронни подписи поне във форматите или с използване на методите, определени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 5.
3. За трансгранично използване при онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор, държавите членки не изискват електронен подпис с равнище на сигурност, по-високо от това на квалифицирания електронен подпис.
4. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за усъвършенствани електронни подписи. Съответствието с изискванията относно усъвършенстваните електронни подписи, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член и в член 26, се презюмира, когато усъвършенстваният електронен подпис отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

5. До 18 септември 2015 г. и като отчита съществуващите практики, стандарти и правни актове на Съюза, Комисията, посредством актове за изпълнение, определя референтните формати на усъвършенстваните електронни подписи или референтните методи, когато се използват алтернативни формати. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 28

Квалифицирани удостоверения за електронни подписи

1. Квалифицираните удостоверения за електронни подписи отговарят на изискванията, предвидени в приложение I.
2. Квалифицираните удостоверения за електронни подписи не подлежат на каквото и да било задължително изискване, което надхвърля изискванията, предвидени в приложение I.
3. Квалифицираните удостоверения за електронни подписи могат да включват допълнителни незадължителни специфични данни. Тези данни не засягат оперативната съвместимост и признаването на квалифицираните електронни подписи.
4. Ако квалифицирано удостоверение за електронни подписи бъде отменено след първоначалното активиране, то губи валидността си от момента на отмяната и неговият статут не може да бъде възстановен при никакви обстоятелства.
5. Държавите членки могат да определят национални правила относно временното спиране на валидността на квалифицирано удостоверение за електронен подпис при спазване на следните условия:
 - а) ако квалифицирано удостоверение за електронен подпис бъде временно спряно, то губи валидността си за срока на спирането;
 - б) срокът на спирането се отбелязва ясно в базата данни за удостоверенията, а статутът на спряното удостоверение е видим за срока на спирането в рамките на услугата, предоставяща информация за статута на удостоверението.
6. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за квалифицирани удостоверения за електронен подпис. Съответствието с изискванията, предвидени в приложение I, се презюмира, когато квалифицираните удостоверения за електронен подпис отговарят на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 29

Изисквания към устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис

1. Устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис отговарят на изискванията, предвидени в приложение II.
2. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за устройства за създаване на квалифициран електронен подпис. Съответствието с изискванията, предвидени в приложение II, се презюмира, когато устройството за създаване на квалифициран електронен подпис отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 30

Сертифициране на устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис

1. Съответствието на устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис с изискванията, предвидени в приложение II, се сертифицира от съответните публичноправни или частни организации, определени от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията наименованията и адресите на публичноправната или частната организация, посочена в параграф 1. Комисията предоставя тази информация на разположение на държавите членки.

3. Посоченото в параграф 1 сертифициране се основава на едно от следните условия:

- а) процес на оценка на сигурността, осъществен в съответствие с един от стандартите за оценка на сигурността на продукти на информационните технологии, включени в списъка, изготвен в съответствие с втората алинея; или
- б) процес, различен от посочения в буква а), при условие че при него са използвани съпоставими равнища на сигурност и че посочената в параграф 1 публичноправна или частна организация е уведомила Комисията за въпросния процес. Този процес може да се използва само при липса на стандартите, посочени в буква а), или когато посоченият в буква а) процес на оценка на сигурността се извършва в момента.

Комисията изготвя посредством актове за изпълнение списък на стандартите за оценка на сигурността на продукти на информационните технологии, посочени в буква а). Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 47 за установяване на конкретните критерии, на които трябва да отговарят определените органи, посочени в параграф 1 от настоящия член.

Член 31

Публикуване на списък на сертифицираните устройства за създаване на квалифициран електронен подпис

1. Държавите членки уведомяват Комисията без излишно забавяне и не по-късно от един месец след приключване на сертифицирането за устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис, които са сертифицирани от посочените в член 30, параграф 1 организации. Те също така уведомяват Комисията без излишно забавяне и не по-късно от един месец след отмяна на сертифицирането за устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис, които вече не отговарят на условията за сертифициране.

2. Въз основа на получената информация Комисията изготвя, публикува и поддържа списък на сертифицираните устройства за създаване на квалифициран електронен подпис.

3. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение форматите и процедурите за целите на параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 32

Изисквания към валидирането на квалифицирани електронни подписи

1. В процеса на валидиране на квалифициран електронен подпис се потвърждава валидността на квалифицирания електронен подпис, при условие че:

- а) удостоверението в подкрепа на подписа към момента на подписването е било квалифицирано удостоверение за електронен подпис, отговарящо на приложение I;
- б) квалифицираното удостоверение е издадено от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и е било валидно към момента на подписването;
- в) данните за валидиране на подписа съответстват на данните, предоставени от доверяващата се страна;

- г) уникалният набор от данни, представляващи титуляря на електронния подпис в удостоверението, е надлежно предаден на доверяващата се страна;
- д) ако към момента на подписването е бил използван псевдоним, то това е ясно указано на доверяващата се страна;
- е) електронният подпис е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис;
- ж) целостта на подписаните данни не е застрашена;
- з) изискванията по член 26 са били изпълнени към момента на подписването.

2. Използваната за валидиране на квалифицирания електронен подпис система предоставя на доверяващата се страна правилния резултат от процеса на валидиране и ѝ позволява да открие евентуални проблеми, свързани със сигурността.

3. Комисията може да определи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за валидиране на квалифицирани електронни подписи. Съответствието с изискванията, предвидени в параграф 1, се презюмира, когато валидирането на квалифицирани електронни подписи отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 33

Услуга по квалифицирано валидиране на квалифицирани електронни подписи

1. Услугата по квалифицирано валидиране на квалифицирани електронни подписи може да се предоставя единствено от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, който:

- а) извършва валидиране в съответствие с член 32, параграф 1; и
- б) дава възможност на доверяващите се страни да получат резултата от процеса на валидиране по автоматизиран начин, който е надежден и ефикасен и носи усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на доставчика на услугата по квалифицирано валидиране.

2. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за услугата по квалифицирано валидиране, посочена в параграф 1. Съответствието с изискванията, определени в параграф 1, се презюмира, когато услугата по валидирането на квалифицирани електронни подписи отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 34

Услуга по квалифицирано съхраняване на квалифицирани електронни подписи

1. Услугата по квалифицирано съхраняване на квалифицирани електронни подписи може да се предоставя единствено от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, който използва процедури и технологии, позволяващи надеждността на квалифицирания електронен подпис да се разшири извън срока на технологична валидност.

2. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за услугата по квалифицирано съхраняване на квалифицирани електронни подписи. Съответствието с изискванията, определени в параграф 1, се презюмира, когато услугата по квалифицирано съхраняване на квалифицирани електронни подписи отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

РАЗДЕЛ 5

Електронни печати

Член 35

Правна сила на електронните печати

1. Правната сила и допустимостта на електронния печат като доказателство в съдебни производства не могат да бъдат оспорени единствено на основание, че той е в електронна форма или че не отговаря на изискванията за квалифицирани електронни печати.
2. Квалифицираният електронен печат се ползва от презумпция за цялост на данните и точност на произхода на тези данни, за които се отнася квалифицираният електронен печат.
3. Квалифицираният електронен печат, основан на квалифицирано удостоверение, издадено в една държава членка, се признава за квалифициран електронен печат във всички други държави членки.

Член 36

Изисквания към квалифицираните електронни печати

Квалифицираният електронен печат отговаря на следните изисквания:

- а) свързан е по уникален начин със създателя на печата;
- б) може да идентифицира създателя на печата;
- в) създаден е чрез данни за създаване на електронен печат, които създателят на електронния печат може да използва с висока степен на доверие и единствено под свой контрол; и
- г) свързан е с данните, за които се отнася, по начин, позволяващ да бъде открита всяка последваща промяна в тях.

Член 37

Електронни печати в публичните услуги

1. Ако за използване на онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор или от негово име, дадена държава членка изисква усъвършенстван електронен печат, същата държава членка признава усъвършенствани електронни печати, усъвършенствани електронни печати, основани на квалифицирано удостоверение за електронни печати, и квалифицирани електронни печати поне във форматите или с използване на методите, определени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 5.
2. Ако за използване на онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор или от негово име, дадена държава членка изисква усъвършенстван електронен печат, основан на квалифицирано удостоверение, същата държава членка признава усъвършенствани електронни печати, основани на квалифицирано удостоверение, и квалифицирани електронни печати поне във форматите или с използване на методите, определени в актовете за изпълнение, посочени в параграф 5.
3. За трансгранично използване при онлайн услуга, предлагана от орган от публичния сектор, държавите членки не изискват електронен печат с ниво на сигурност, по-високо от това на квалифицирания електронен печат.
4. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за усъвършенстваните електронни печати. Съответствието с изискванията относно усъвършенстваните електронни печати, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член и в член 36, се презюмира, когато усъвършенстваният електронен печат отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

5. До 18 септември 2015 г. и като отчита съществуващите практики, стандарти и правни актове на Съюза, Комисията посредством актове за изпълнение определя референтните формати на усъвършенстваните електронни печати или референтните методи, когато се използват алтернативни формати. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 38

Квалифицирани удостоверения за електронни печати

1. Квалифицираните удостоверения за електронни печати отговарят на изискванията, предвидени в приложение III.
2. Квалифицираните удостоверения за електронни печати не подлежат на каквито и да било задължителни изисквания, които надхвърлят изискванията, предвидени в приложение III.
3. Квалифицираните удостоверения за електронни печати могат да включват допълнителни незадължителни специфични данни. Тези данни не засягат оперативната съвместимост и признаването на квалифицираните електронни печати.
4. Ако квалифицирано удостоверение за електронен печат бъде отменено след първоначалното активиране, то губи валидността си от момента на отмяната и неговият статут не може да бъде възстановен при никакви обстоятелства.
5. Държавите членки могат да определят национални правила относно временното спиране на валидността на квалифицирани удостоверения за електронни печати при спазване на следните условия:
 - а) ако квалифицирано удостоверение за електронен печат бъде временно спряно, то губи валидността си за срока на спирането;
 - б) срокът на спирането се отбелязва ясно в базата данни за удостоверенията, а статутът на спиране е видим за срока на това спиране в рамките на услугата, предоставяща информация за статута на удостоверението.
6. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за квалифицирани удостоверения за електронни печати. Съответствието с изискванията, предвидени в приложение III, се презюмира, когато квалифицираното удостоверение за електронен печат отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 39

Устройства за създаване на квалифицирани електронни печати

1. Член 29 се прилага *mutatis mutandis* към изискванията за устройства за създаване на квалифицирани електронни печати.
2. Член 30 се прилага *mutatis mutandis* към сертифицирането на устройства за създаване на квалифицирани електронни печати.
3. Член 31 се прилага *mutatis mutandis* към публикуването на списък на сертифицираните устройства за създаване на квалифицирани електронни печати.

Член 40

Валидиране и съхраняване на квалифицирани електронни печати

Членове 32, 33 и 34 се прилагат *mutatis mutandis* към валидирането и съхраняването на квалифицирани електронни печати.

РАЗДЕЛ 6

Електронни времеви печати

Член 41

Правна сила на електронните времеви печати

1. Правната сила и допустимостта на електронния времеви печат като доказателство в съдебни производства не могат да бъдат оспорени единствено на основание, че той е в електронна форма или че не отговаря на изискванията за квалифициран електронен времеви печат.
2. Квалифицираният електронен времеви печат се ползва от презумпцията за точност на указаните от него дата и час и за цялост на данните, с които са обвързани датата и часът.
3. Квалифицираният електронен времеви печат, издаден в една държава членка, се признава за квалифициран електронен времеви печат във всички държави членки.

Член 42

Изисквания към квалифицираните електронни времеви печати

1. Квалифицираният електронен времеви печат отговаря на следните изисквания:
 - а) обвързва датата и часа с данните по начин, който до голяма степен изключва възможността за незабелязана промяна на данните;
 - б) основава се на източник на точно време, свързан с координираното универсално време; и
 - в) подписан е с усъвършенстван електронен подпис или е подпечатан с усъвършенстван електронен печат на доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги или с друг равностоен метод.
2. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за обвързване на датата и часа с данните и за източниците на точно време. Съответствието с изискванията, посочени в параграф 1, се презюмира, когато обвързването на датата и часа с данните и източника на точно време отговарят на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

РАЗДЕЛ 7

Услуги за електронна препоръчана поща

Член 43

Правна сила на услугите за електронна препоръчана поща

1. Правната сила и допустимостта на данните, изпращани и получавани чрез използване на услуги за електронна препоръчана поща, не могат да бъдат оспорени като доказателство в съдебни производства единствено на основание, че са в електронна форма или че не отговарят на изискванията за квалифицирана услуга за електронна препоръчана поща.
2. Данните, изпращани и получавани чрез използване на услуги за електронна препоръчана поща, се ползват от презумпцията за цялост на данните, за изпращане на тези данни от идентифицирания изпращач, тяхното получаване от идентифицирания получател и за точност на указаните чрез квалифицираната услуга за електронна препоръчана поща дата и час на изпращане и получаване на данните.

Член 44

Изисквания към квалифицираните услуги за електронна препоръчана поща

1. Квалифицираните услуги за електронна препоръчана поща отговарят на следните изисквания:

- а) предоставят се от един или повече доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги;
- б) гарантират с високо ниво на доверие идентификацията на изпращача;
- в) гарантират идентификацията на получателя преди доставянето на данните;
- г) изпращането и получаването на данни е обезпечено чрез усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги по начин, който изключва всякаква възможност за незабелязана промяна на данните;
- д) всяка промяна на данните, необходима за целите на изпращането или получаването на данните, се обозначава ясно за подателя и за получателя на данните;
- е) датата и часът на изпращане и получаване, както и всяка промяна на данните се указват чрез квалифициран електронен времеви печат.

Ако данните се предават между двама или повече доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги, изискванията по букви а) — е) се прилагат към всички доставчици на квалифицирани удостоверителни услуги.

2. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за процесите на изпращане и получаване на данни. Съответствието с изискванията, посочени в параграф 1, се презюмира, когато процесите на изпращане и получаване на данни съответстват на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

РАЗДЕЛ 8

Удостоверяване автентичността на уебсайтове

Член 45

Изисквания към квалифицираните удостоверения за автентичност на уебсайтове

1. Квалифицираните удостоверения за автентичност на уебсайтове отговарят на изискванията, предвидени в приложение IV.

2. Комисията може да установи посредством актове за изпълнение референтните номера на стандартите за квалифицираните удостоверения за автентичност на уебсайтове. Съответствието с изискванията, предвидени в приложение IV, се презюмира, когато дадено квалифицирано удостоверение за автентичност на уебсайт отговаря на тези стандарти. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

ГЛАВА IV

ЕЛЕКТРОННИ ДОКУМЕНТИ

Член 46

Правна сила на електронните документи

Правната сила и допустимостта на електронен документ като доказателство в съдебни производства не могат да бъдат оспорени единствено на основание, че той е в електронна форма.

ГЛАВА V

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ДЕЛЕГИРАНЕ НА ПРАВОМОЩИЯ И АКТОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 47

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на определените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 30, параграф 4, се предоставя на Комисията за неограничен срок, считано от 17 септември 2014 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 30, параграф 4, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Веднага след като приеме делегиран акт Комисията го нотифицира едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 30, параграф 4, влиза в сила само ако Европейският парламент или Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 48

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 49

Преглед

Комисията прави преглед на прилагането на настоящия регламент и докладва на Европейския парламент и на Съвета не по-късно от 1 юли 2020 г. Комисията преценява по-специално дали обхватът на настоящия регламент или конкретни негови разпоредби, включително член 6, член 7, буква е), членове 34, 43, 44 и 45, е подходящо да се изменят, като се отчитат придобитият по време на прилагането на настоящия регламент опит и развитието на технологиите, пазара и правната уредба.

Посоченият в първа алинея доклад се придружава, ако е необходимо, от законодателни предложения.

Освен това след доклада по първа алинея Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета на всеки четири години доклад относно напредъка в постигането на набелязаните в настоящия регламент цели.

Член 50**Отмяна**

1. Директива 1999/93/ЕО се отменя, считано от 1 юли 2016 г.
2. Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 51**Преходни мерки**

1. Устройствата за създаване на защитени подписи, чието съответствие е било определено съгласно член 3, параграф 4 от Директива 1999/93/ЕО, се считат за устройства за създаване на квалифицирани подписи съгласно настоящия регламент.
2. Квалифицираните удостоверения, издадени на физически лица в съответствие с Директива 1999/93/ЕО, се считат за квалифицирани удостоверения за електронни подписи съгласно настоящия регламент до изтичане на срока им.
3. Доставчик на услуги по сертифициране, който издава квалифицирани удостоверения съгласно Директива 1999/93/ЕО, представя на надзорния орган доклад за оценяване на съответствието в най-кратък срок, но не по-късно от 1 юли 2017 г. До представянето на такъв доклад за оценяване на съответствието и до приключването на оценяването му от надзорния орган този доставчик на услуги по сертифициране се счита за квалифициран доставчик на удостоверителни услуги съгласно настоящия регламент.
4. Ако доставчик на услуги по сертифициране, който издава квалифицирани удостоверения съгласно Директива 1999/93/ЕО, не представи на надзорния орган доклад за оценяване на съответствието в посочения в параграф 3 срок, този доставчик на услуги по сертифициране не се счита за доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги съгласно настоящия регламент, считано от 2 юли 2017 г.

Член 52**Влизане в сила**

1. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.
2. Настоящият регламент се прилага от 1 юли 2016 г. с изключение на следното:
 - а) член 8, параграф 3, член 9, параграф 5, член 12, параграфи 2 — 9, член 17, параграф 8, член 19, параграф 4, член 20, параграф 4, член 21, параграф 4, член 22, параграф 5, член 23, параграф 3, член 24, параграф 5, член 27, параграфи 4 и 5, член 28, параграф 6, член 29, параграф 2, член 30, параграфи 3 и 4, член 31, параграф 3, член 32, параграф 3, член 33, параграф 2, член 34, параграф 2, член 37, параграфи 4 и 5, член 38, параграф 6, член 42, параграф 2, член 44, параграф 2, член 45, параграф 2 и членове 47 и 48 се прилагат, считано от 17 септември 2014 г.;
 - б) член 7, член 8, параграфи 1 и 2, членове 9 — 11 и член 12, параграф 1 се прилагат от датата на прилагане на актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 3 и член 12, параграф 8;
 - в) член 6 се прилага, считано от три години от датата на прилагане на актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 3 и член 12, параграф 8.
3. Когато схемата за електронна идентификация, за която се извършва уведомяване, е включена в списъка, публикуван от Комисията по силата на член 9, преди датата, посочена в параграф 2, буква в) от настоящия член, признаването на средствата за електронна идентификация в рамките на въпросната схема по силата на член 6 се извършва не по-късно от 12 месеца след публикуването на схемата, но не преди датата, посочена в параграф 2, буква в) от настоящия член.

4. Независимо от параграф 2, буква в) от настоящия член дадена държава членка може да реши, че средствата за електронна идентификация в рамките на схемата за електронна идентификация, за която се извършва уведомяване по силата на член 9, параграф 1 от страна на друга държава членка, се признават в първата държава членка, считано от датата на прилагане на актовете за изпълнение, посочени в член 8, параграф 3 и член 12, параграф 8. Съответните държави членки информират Комисията. Комисията оповестява публично тази информация.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

За Съвета

Председател

S. GOZI

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КВАЛИФИЦИРАНИТЕ УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ПОДПИСИ

Квалифицираните удостоверения за електронни подписи съдържат:

- а) указание най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка, че удостоверението е издадено като квалифицирано удостоверение за електронен подпис;
 - б) набор от данни, които еднозначно представляват издалия квалифицираното удостоверение доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, който набор включва най-малко държавата членка по установяване на доставчика и:
 - за юридическо лице: наименованието и, където е приложимо, регистрационния номер според официалните регистри,
 - за физическо лице: името на лицето;
 - в) най-малко името на титуляря или псевдоним; ако се използва псевдоним, той се посочва ясно;
 - г) данни за валидиране на електронния подпис, които съответстват на данните за създаване на електронния подпис;
 - д) информация за началото и края на срока на валидност на удостоверението;
 - е) идентификационен код на удостоверението, който е уникален за доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги;
 - ж) усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на издаващия доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги;
 - з) място, където удостоверението, което поддържа усъвършенствания електронен подпис или усъвършенствания електронен печат, посочени в буква ж), е на разположение безплатно;
 - и) място на услугите, до което се отправят искания за проверка на валидността на квалифицираното удостоверение;
 - й) когато данните за създаване на електронен подпис, свързани с данните за валидиране на електронен подпис, се намират в устройство за създаване на квалифициран електронен подпис, това съответно се указва най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ УСТРОЙСТВАТА ЗА СЪЗДАВАНЕ НА КВАЛИФИЦИРАН ЕЛЕКТРОНЕН ПОДПИС

1. Устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис гарантират чрез подходящи технически и процедурни средства най-малко, че:
 - а) поверителността на данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, е разумно гарантирана;
 - б) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, на практика се срещат само веднъж;
 - в) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, са обезпечени в достатъчна степен и не могат да бъдат извлечени, а електронният подпис е надеждно защитен срещу подправяне чрез използване на наличната към момента технология;
 - г) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, могат да бъдат надеждно защитени от законния титуляр на електронния подпис срещу използване от други лица.
 2. Устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис не изменят данните, които ще бъдат подписвани, и не пречат за представянето им на титуляря на електронния подпис преди подписване.
 3. Генерирането или управлението на данни за създаване на електронен подпис от името на титуляря на електронния подпис може да се извърши единствено от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги.
 4. Без да се засяга точка 1, буква г), доставчиците на квалифицирани удостоверителни услуги, които управляват данни за създаване на електронен подпис от името на титуляря на електронния подпис, могат да дублират данните за създаване на електронен подпис единствено с цел съхраняване на резервно копие, ако са спазени следните изисквания:
 - а) сигурността на дублираните набори от данни е на равнището на сигурността на оригиналните набори от данни;
 - б) броят на дублираните набори от данни не превишава минимума, необходим за осигуряване на непрекъснатост на обслужването.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КВАЛИФИЦИРАНИТЕ УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННИ ПЕЧАТИ

Квалифицираните удостоверения за електронни печати съдържат:

- а) указание най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка, че удостоверението е издадено като квалифицирано удостоверение за електронен печат;
- б) набор от данни, които еднозначно представляват издалия квалифицираното удостоверение доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, който набор включва най-малко държавата членка по установяване на доставчика, и:
 - за юридическо лице: наименованието и ако е приложимо, регистрационния номер според официалните регистри;
 - за физическо лице: името на лицето;
- в) най-малко името на създателя на печата и ако е приложимо, регистрационния номер според официалните регистри;
- г) данни за валидиране на електронния печат, които съответстват на данните за създаване на електронния печат;
- д) информация за началото и края на срока на валидност на удостоверението;
- е) идентификационен код на удостоверението, който е уникален за доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги;
- ж) усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на издаващия доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги;
- з) място, където удостоверението, което поддържа усъвършенствания електронен подпис или усъвършенствания електронен печат, посочени в буква ж), е на разположение безплатно;
- и) място на услугите, до което се отправят искания за проверка на валидността на квалифицираното удостоверение;
- й) когато данните за създаване на електронен печат, свързани с данните за валидиране на електронен печат, се намират в устройство за създаване на квалифициран електронен печат, това съответно се указва най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КВАЛИФИЦИРАНИТЕ УДОСТОВЕРЕНИЯ ЗА АВТЕНТИЧНОСТ НА УЕБСАЙТОВЕ

Квалифицираните удостоверения за автентичност на уебсайтове съдържат:

- а) указание най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка, че удостоверението е издадено като квалифицирано удостоверение за автентичност на уебсайтове;
- б) набор от данни, които еднозначно представляват издалия квалифицираното удостоверение доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги, като наборът включва най-малко държавата членка по установяване на доставчика, и:
 - за юридическо лице: наименованието и ако е приложимо — регистрационния номер според официалните регистри,
 - за физическо лице: името на лицето;
- в) за физически лица: най-малко името на лицето, но което е издадено удостоверението, или псевдоним. Ако се използва псевдоним, той се посочва ясно;
 - за юридически лица: най-малко наименованието на юридическото лице, на което е издадено удостоверението, и ако е приложимо — регистрационния номер според официалните регистри;
- г) елементи на адреса, включително най-малко град и държава, на физическото или юридическото лице, на което е издадено удостоверението, и ако е приложимо — регистрационния номер според официалните регистри;
- д) наименованието на домейна или наименованията на домейните, поддържани от физическото или юридическото лице, на което е издадено удостоверението;
- е) информация за началото и края на срока на валидност на удостоверението;
- ж) идентификационен код на удостоверението, който е уникален за доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги;
- з) усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на издаващия доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги;
- и) място, където удостоверението, което поддържа усъвършенствания електронен подпис или усъвършенствания електронен печат, посочени в буква з), е на разположение безплатно;
- й) място на услугите по проверка на валидността на удостоверенията, до което се отправят искания за проверка на валидността на квалифицираното удостоверение.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 911/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година****относно многогодишното финансиране на дейността на Европейската агенция за морска безопасност в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 100, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ създаде Европейската агенция за морска безопасност („Агенцията“) с цел осигуряването на високо, еднакво и ефективно равнище на морска безопасност и предотвратяване на замърсяването от кораби.
- (2) Регламент (ЕО) № 724/2004 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, който измени Регламент (ЕО) № 1406/2002, възложи на Агенцията задачи в областта на предотвратяването и реагирането на замърсяване, причинено от кораби, вследствие на инциденти във води на Съюза, по-специално тези с нефтените танкери „Erika“ и „Prestige“.
- (3) Регламент (ЕС) № 100/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, който изменя Регламент (ЕО) № 1406/2002, възложи на Агенцията задачи по отношение на реагирането на замърсяване на морето, причинено от нефтени и газови инсталации, и разшири услугите на Агенцията до държавите, които кандидатстват за присъединяване към Съюза и до партньорските държави от Европейската политика за съседство.
- (4) Регламент (ЕО) № 2038/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾, който установи многогодишното финансиране на дейността на Агенцията в областта на реагирането на замърсяване, причинено от кораби, изтече на 31 декември 2013 г.

⁽¹⁾ ОВ С 327, 12.11.2013 г., стр. 108.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2002 г. за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 208, 5.8.2002 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 724/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно изменение на Регламент (ЕО) № 1406/2002 за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 129, 29.4.2004 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 100/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1406/2002 за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 39, 9.2.2013 г., стр. 30).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 2038/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно многогодишното финансиране на дейността на Европейската агенция по морска безопасност в областта на реагиране на замърсяването, причинено от кораби (ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 1).

- (5) Като се има предвид потенциално опустошителното въздействие върху околната среда и изключително високите икономически разходи, произтичащи от инциденти, свързани със замърсяване, както и евентуалното социално-икономическо въздействие на подобни инциденти върху други сектори, като например туризма и рибарството, Агенцията следва да разполага с достатъчно средства, за да е в състояние да изпълнява възложените ѝ задачи по отношение по реагирането на замърсяване на морето от кораби и от нефтени и газови инсталации. Тези задачи са важни за предотвратяване на по-нататъшни вреди както от паричен, така и от непаричен характер.
- (6) За целите на изпълнението на задачите за предотвратяване и реагиране на замърсяването от кораби, Административният съвет на Агенцията прие на 22 октомври 2004 г. План за действие за подготовка и реагиране на замърсяване с нефт, който определя дейностите на Агенцията при реагиране на замърсяване с нефт и който цели оптималното използване на финансовите ресурси на разположение на Агенцията. На 12 юни 2007 г. Административният съвет прие План за действие за подготовка и реагиране на замърсяване с опасни и вредни вещества. В съответствие с член 15 от Регламент (ЕО) № 1406/2002 двата плана за действие се актуализират ежегодно посредством годишната работна програма на Агенцията.
- (7) Необходимо е да се отчитат действащите спогодби за случайно замърсяване, които улесняват взаимопомощта и сътрудничеството между държавите членки в тази област, както и на съответните международни конвенции и споразумения за опазването на европейските морски зони от инциденти, свързани със замърсяване, които изискват от страните да вземат всички подходящи мерки за подготовка и реагиране на инциденти, свързани със замърсяване с нефт.
- (8) Действието на Агенцията за реагиране на замърсяване, както е определено в нейния план за действие, е свързано с дейности в областите на информацията, сътрудничеството и координирането, включително по отношение на замърсяване на морето, причинено от опасни и вредни вещества. Преди всичко, това действие за реагиране е свързано с предоставянето на оперативна помощ на засегнатите държави членки или трети държави, които споделят регионално море със Съюза („засегнатите държави“), чрез осигуряването при поискване на допълнителни плавателни съдове за борба със замърсяването с нефт, причинено от кораби, както и замърсяването на морето, причинено от нефтени и газови инсталации. Агенцията следва да обръща особено внимание на районите, които са идентифицирани като най-уязвими, без да се пренебрегва никой друг район в нужда.
- (9) Дейностите на Агенцията в областта на реагирането на замърсяване следва да съответстват на съществуващите споразумения за сътрудничество, които предвиждат взаимна помощ в случай на инцидент, свързан със замърсяване на морето. Съюзът се е присъединил към различни регионални организации и подготвя присъединяването си и към други регионални организации.
- (10) Действието на Агенцията следва да бъде координирано с дейностите, обхванати от двустранните и регионални споразумения, по които Съюзът е страна. В случай на инцидент, свързан със замърсяване на морето, Агенцията следва да окаже помощ на засегнатите държави, под чието разпореждане се провеждат операциите за почистване.
- (11) Агенцията следва да играе активна роля в поддържането и по-нататъшното развитие на европейската сателитна система за наблюдение на нефтени разливи (CleanSeaNet) с цел наблюдение, ранно откриване на замърсяване и идентифицирането на кораби или нефтени и газови инсталации, отговорни например в случай на изхвърляния на нефт от кораби и изхвърляния, свързани с експлоатацията, и инцидентни разливи от морски платформи. Тази услуга следва да подобри наличието на данни и ефективността и навременността на реагирането на замърсяване.
- (12) Допълнителните средства, които трябва да бъдат предоставени от Агенцията на засегнатите държави, следва да бъдат осигурени чрез Механизма за гражданска защита на Съюза, създаден с Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Механизъм за гражданска защита на Съюза (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 924).

- (13) Информацията, свързана с публичните и частните механизми за реагиране на замърсяване и свързаните с тях възможности за реагиране в различните региони на Съюза, следва да се предоставя от държавите членки посредством Общата система за спешна комуникация и информация (CECIS), създадена с Решение 2007/779/ЕО, Евратом на Съвета ⁽¹⁾, когато е налична за тази цел.
- (14) С цел подобряване на ефективността на оперативната помощ на Агенцията с оглед на разширяването на мандата на Агенцията за реагиране на замърсяване към трети държави, които споделят регионално море със Съюза, Агенцията следва да полага всички усилия за насърчаване на тези трети държави да събират информация и да сътрудничат при поддържането от Агенцията на списъка с механизми за реагиране и свързаните с тях възможности за реагиране.
- (15) С цел подобряване на ефективността на дейностите на Агенцията за реагиране на замърсяване, държавите членки следва да споделят с Агенцията научните изследвания, които може да са извършили относно въздействието на химикалите, използвани като дисперсанти, които може да са от значение за тези дейности.
- (16) С цел да се осигури пълно изпълнение на плановите за действие на Агенцията, на Агенцията следва да бъде предоставена надеждна и ефективна по отношение на разходите система за финансиране, по-специално на предоставянето на оперативна помощ за засегнатите държави.
- (17) Поради това, следва задачите, поверени на Агенцията в областта на реагирането на замърсяване и свързаните с тях дейности, да бъдат обезпечени финансово на базата на многогодишен ангажимент. Размерът на този многогодишен ангажимент следва да отразява разширяването на компетентността на Агенцията по отношение на реагирането на замърсяване, както и необходимостта Агенцията да подобри ефективността при използването на отпускните за нея средства в условията на бюджетни ограничения. Годишните суми на приноса от Съюза следва да се определят от Европейския парламент и от Съвета в съответствие с годишната бюджетна процедура. От особено значение е Комисията да извършва междинна оценка на способността на Агенцията да изпълнява своите задължения в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации, по ефективен и икономически изгоден начин.
- (18) Сумите, които трябва да се заделят за финансирането на реагирането на замърсяване, следва да покриват периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г., в съответствие с многогодишна финансова рамка, предвидена в Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета ⁽²⁾ („многогодишната финансова рамка“). Поради това, следва да се предостави финансов пакет, който покрива същия период.
- (19) Помощта на Агенцията за държавите, които кандидатстват за присъединяване към Съюза и за партньорските държави от Европейската политика за съседство следва да се финансира посредством съществуващите програми на Съюза за тези държави и поради това да не бъде част от многогодишното финансиране на Агенцията.
- (20) С цел да се оптимизира разпределението на ангажиментите и да се вземат предвид всички промени по отношение на дейностите за реагиране на замърсяване, причинено от кораби, е необходимо да се осигури непрекъснат мониторинг на специфичните нужди от действие, така че да се позволи адаптиране на годишните финансови ангажименти.
- (21) В съответствие с Регламент (ЕО) № 1406/2002, в своя годишен доклад Агенцията следва да докладва за финансовото изпълнение на многогодишното финансиране на Агенцията.
- (22) Целесъобразно е да се осигури непрекъснатост на финансовата подкрепа, предоставяна по силата на дейността на Агенцията в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации, както и да се съобрази срокът на прилагане на настоящия регламент с този на Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013. Поради това настоящият регламент следва да се прилага от 1 януари 2014 г.,

⁽¹⁾ Решение 2007/779/ЕО, Евратом на Съвета от 8 ноември 2007 г. за създаване на общностен механизъм за гражданска защита (ОВ L 314, 1.12.2007 г., стр. 9).

⁽²⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета от 2 декември 2013 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 884).

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет

1. Настоящият регламент определя подробните условия за финансовия принос от Съюза в бюджета на Европейската агенция за морска безопасност („Агенцията“) за изпълнението на задачите, които са ѝ възложени в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации, съгласно член 1 и член 2 от Регламент (ЕО) № 1406/2002.

2. Дейностите на Агенцията в областта на реагирането на замърсяване не освобождават крайбрежните държави от задължението им да разполагат с необходимите механизми за реагиране на замърсяване.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „нефт“ означава петрол в какъвто и да е вид, включително суров нефт, мазут, твърди нефтени утайки, нефтени отпадъци и рафинирани продукти, както е определено с Международната конвенция за подготовка, противодействие и сътрудничество при замърсяване с нефт от 1990 г. на Международната морска организация (ММО);
- б) „опасни и вредни вещества“ означава вещество, различно от нефт, което, ако се въведе в морската среда, е вероятно да създаде риск за човешкото здраве, да увреди живите ресурси и живота в морето, да увреди придобивки или да попречи на други законосъобразни начини на използване на морето, както е определено с Протокола за подготовка, реагиране и сътрудничество при замърсяване с опасни и вредни вещества от 2000 г. на ММО;
- в) „нефтена и газова инсталация“ означава стационарно фиксирано или мобилно съоръжение или комбинация от съоръжения, постоянно свързани помежду си посредством мостове или други конструкции, използвани за свързани с нефт или газ дейности в крайбрежни води или във връзка с тези дейности; „нефтената и газова инсталация“ включва подвижни крайбрежни сондажни съоръжения, единствено ако те са разположени в крайбрежни води за целите на дейностите по сондаж, добив или други свързани с нефт или газ дейности в крайбрежни води, както и инфраструктура и съоръжения, използвани за транспортирането на нефт и газ на сушата и в разположените там терминали.

Член 3

Обхват

Финансовата вноска от Съюза, посочена в член 1, се разпределя на Агенцията с цел финансиране на действия в сферата на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации, като тези, посочени в подробния план, установен в съответствие с член 10, параграф 2, буква к) от Регламент (ЕО) № 1406/2002, и по специално свързаните със:

- а) оперативна помощ и подкрепа с допълнителни средства, като дежурни кораби за борба със замърсяване, спътникови изображения и оборудване, на действия за реагиране на замърсяване при поискване от засегнатите държави в съответствие с член 2, параграф 3, буква г) и член 2, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1406/2002 в случай на инцидентно или умишлено замърсяване на морето, причинено от кораби или от нефтени и газови инсталации;
- б) сътрудничество и координация и предоставяне на държавите членки и на Комисията на техническа и научна помощ в рамките на съответните дейности на Механизма за гражданска защита на Съюза, на ММОи на съответните регионални организации;

- в) информация, по-специално събирането, анализа и разпространението на най-добри практики, експертни познания, техники и иновации в областта на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации.

Член 4

Финансиране от Съюза

1. В границите на многогодишната финансова рамка на Агенцията се предоставят бюджетните кредити, необходими за изпълнението по ефективен и икономически изгоден начин на нейните задължения в сферата на реагирането на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации.
2. Финансовият пакет за изпълнението на задачите, посочени в член 3, за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. е в размер на 160 500 000 EUR по текущи цени.
3. Годишните бюджетни кредити се определят от Европейския парламент и от Съвета в границите на многогодишната финансовата рамка. Във връзка с това необходимото финансиране на оперативната помощ за държавите членки съгласно член 3, буква а) е гарантирано.

Член 5

Мониторинг на съществуващите възможности

1. С цел да се определят изискванията и да се подобри ефикасността на предоставянето на оперативна помощ от Агенцията, например под формата на съдове за борба със замърсяване в допълнение към капацитетите на държавите членки, Агенцията поддържа списък на публичните и, когато има такива, на частните механизми за реагиране на замърсяване и свързаните с тях възможности за реагиране в различните региони на Съюза.
2. Агенцията поддържа списъка въз основа на информацията, която предоставят държавите членки. При поддържането на посочения списък Агенцията се стреми да получи информация относно механизмите за реагиране на замърсяване и свързаните с тях възможности за реагиране от трети държави, които споделят регионално море със Съюза.
3. Преди да вземе решение за дейностите на Агенцията в рамките на годишните работни програми на Агенцията, Административният съвет на Агенцията взема под внимание посочения списък и друга целесъобразна информация, която има отношение към целите за реагиране на замърсяване, изложени в член 1 от Регламент (ЕО) № 1406/2002, като съдържащата се в оценки на риска и научни изследвания на химикалите, използвани като дисперсанти. В този контекст Агенцията обръща особено внимание на онези области, които са идентифицирани като най-уязвими, без да се пренебрегват другите нуждаещи се области.

Член 6

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. При извършването на дейности, финансирани по настоящия регламент, Комисията и Агенцията осигуряват защита на финансовите интереси на Съюза чрез прилагането на превантивни мерки срещу измами, корупция и всякакви други незаконни действия, чрез извършването на ефективни проверки и инспекции, а когато се констатира нередности възстановяването на неправомерно платени суми и чрез налагането на санкции, които са ефективни, пропорционални и възпиращи, съгласно регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ⁽¹⁾ и (Евратом, ЕО) № 2185/96 ⁽²⁾ на Съвета и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽³⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

2. За действията на Съюза, финансирани съгласно настоящия регламент, понятието за нередност, посочено в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95, означава всяко нарушение на разпоредба на правото на Съюза и всяко неизпълнение на договорно задължение в резултат на действие или бездействие на икономически оператор, което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Съюза или на бюджети, управлявани от него, посредством извършването на неоправдан разход.

3. Комисията и Агенцията, всяка в рамките на своите правомощия, осигуряват постигането на оптимално изразходване на финансирането на действията на Съюза по настоящия регламент.

Член 7

Междинна оценка

1. Не по-късно от 31 декември 2017 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за изпълнението на настоящия регламент въз основа на информацията, предоставена от Агенцията. Посоченият доклад се изготвя, без да се засяга ролята на Административния съвет на Агенцията, установява резултатите от използването на финансирането от Съюза, посочено в член 4, по отношение на ангажиментите и разходите, които обхващат периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2016 г.

2. В посочения доклад Комисията представя оценка на способността на Агенцията да изпълнява своите задължения по ефективен и икономически изгоден начин. Въз основа на оценката и като отчита необходимостта Агенцията да изпълнява задачите, които са ѝ възложени, Комисията предлага за периода 2018—2020 г., ако е необходимо, подходяща корекция в размер на максимум 8 % на многогодишните финансови средства, разпределени на Агенцията за изпълнението на задачите, посочени в член 3. Евентуалната корекция остава в границите на многогодишната финансова рамка и не засяга годишните бюджетни процедури или предстоящото преразглеждане на многогодишната финансова рамка.

3. В посочения доклад се съдържа информация, ако е налице такава, относно социално-икономическите, екологичните и финансовите последици от готовността на Агенцията за реагиране на замърсяване на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации.

4. В допълнение, въз основа на посочения доклад Европейската комисия може, ако е целесъобразно, да предложи изменения на настоящия регламент, по-специално за да се вземе предвид научният прогрес в областта на борбата срещу замърсяването на морето, причинено от кораби и от нефтени и газови инсталации, включително по отношение на замърсяване, причинено от опасни и вредни вещества, както и съответните промени в инструментите, установяващи регионални организации, чиито дейности са покрити от дейностите на Агенцията по отношение на реагирането на замърсяване, и към които се е присъединил Съюзът.

Член 8

Влизане в сила и дата на прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 912/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година**

за създаване на рамка за уредбата на финансовата отговорност, свързана с арбитражните съдилища за уреждане на спорове между инвеститор и държава, учредени по силата на международни споразумения, по които Европейският съюз е страна

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽¹⁾,

като имат предвид, че:

- (1) С влизането в сила на Договора от Лисабон преките чуждестранни инвестиции попадат в списъка с тематични области в обхвата на общата търговска политика. В съответствие с член 3, параграф 1, буква д) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Съюзът разполага с изключителна компетентност в областта на общата търговска политика и може да бъде страна по международни споразумения, включващи разпоредби относно преки чуждестранни инвестиции.
- (2) В споразуменията, в които се предвижда защита на инвестициите, може да бъде включен механизъм за уреждане на споровете между инвеститор и държава, който позволява на инвеститорите от трети държави да предявяват искове срещу държавата, в която са направили инвестиции. При производствата за уреждане на спорове между инвеститор и държава може да се стигне до постановяване на арбитражно решение за плащане на парично обезщетение. Освен това при всеки такъв случай неизбежно ще възникнат значителни разходи за провеждането на арбитража, както и разходи за защита.
- (3) Международната отговорност за третиране, което е предмет на производство за уреждане на спорове, следва разпределението на областите на компетентност между Съюза и държавите членки. Като следствие от това Съюзът по принцип е отговорен за защитата на всички искове, предявени за нарушаване на правилата, предвидени в споразумение, което попада в обхвата на изключителната компетентност на Съюза, независимо от това дали съответното третиране е от страна на Съюза или от страна на държава членка.
- (4) Споразуменията на Съюза следва да предоставят на чуждестранните инвеститори същото високо ниво на защита, каквото правото на Съюза и основните принципи, общи за правото на държавите членки, предоставят на инвеститорите от Съюза, но не и по-високо ниво на защита от това. Споразуменията на Съюза следва да гарантират, че законодателните правомощия на Съюза и правото му да регулира се зачитат и са осигурени.
- (5) Когато Съюзът, в качеството си на образуване, което има правосубектност, носи международна отговорност за третиране, в рамките на международното право от него се очаква да плати всички суми, които е осъден да плати по силата на арбитражно решение и да поеме разноските по спора. Сумите, които е осъден да плати по силата на арбитражно решение обаче могат потенциално да произтичат както от третиране от страна на Съюза, така и от третиране от страна на държава членка. Поради това не би било справедливо присъдените с арбитражно решение суми и разноските за арбитража да се поемат от бюджета на Съюза, когато третирането е от страна на държава членка, освен ако въпросното третиране не се изисква от правото на Съюза. Следователно е необходимо въз основа на критерии, определени в настоящия регламент, финансовата отговорност да бъде разпределена между самия Съюз и държавата членка, отговорна за третирането, като това бъде уредено в рамките на правото на Съюза.

⁽¹⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

- (6) В резолюцията си от 6 април 2011 г. относно бъдещата европейска политика в областта на международните инвестиции Европейският парламент изрично призова за създаването на механизма, предвиден в настоящия регламент. Освен това в заключенията си относно цялостната европейска политика в областта на международните инвестиции от 25 октомври 2010 г. Съветът поиска от Комисията да проучи този въпрос.
- (7) Финансовата отговорност следва да се поеме от образуването, отговорно за третирането, за което е установено несъответствие с приложимите разпоредби на споразумението. Поради това самият Съюз следва да поема финансовата отговорност, когато съответното третиране е от страна на институция, орган, служба или агенция на Съюза. Съответната държава членка следва да поема финансовата отговорност, когато съответното третиране е от страна на тази държава членка. Когато обаче държавата членка действа така, както се изисква от правото на Съюза, например като транспонира приета от Съюза директива, финансовата отговорност следва да се поеме от самия Съюз, доколкото съответното третиране се изисква от правото на Съюза. В регламента следва също да се предвиди възможността даден случай да се отнася едновременно до третиране от страна на държава членка и до третиране, което се изисква от правото на Съюза и следва да обхваща всички действия, предприети от държавите членки и от Съюза. В този случай държавата членка и Съюзът следва да поемат финансовата отговорност за специфичното третиране от тяхна страна.
- (8) Когато даден спор се отнася изключително до третиране от страна на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, винаги като ответник следва да се явява Съюзът, така че в съответствие с посочените по-горе критерии той да поема потенциалната финансова отговорност, произтичаща от спора.
- (9) Когато дадена държава членка поема потенциалната финансова отговорност, произтичаща от спор, е справедливо и уместно, същата тази държава членка да се яви като ответник, за да може да защити начина, по който е третирали инвеститора. Разпоредбите, предвидени в настоящия регламент, имат за цел да гарантират, че бюджетът на Съюза и нефинансовите ресурси на Съюза няма да бъдат обременявани, дори и временно, с разноски по спора или със суми, които съответната държава членка е осъдена да плати по силата на арбитражно решение.
- (10) Независимо от това държавите членки могат да предпочетат при този вид спорове Съюзът да се яви като ответник например по съображения за техническа компетентност. Поради това държавите членки следва да имат възможност да откажат да се явят като ответник, без това да засяга тяхната финансова отговорност.
- (11) С цел да се гарантира подобаваща защита на интересите на Съюза от съществено значение е, при извънредни обстоятелства, ответник да бъде Съюзът при спорове относно третиране от страна на държава членка. Тези обстоятелства се ограничават до случаи, в които спорът касае и третиране от страна на Съюза, в които е ясно, че третирането от страна на дадена държава членка се изисква от правото на Съюза и случаи в които подобно третиране се оспорва в свързан иск срещу Съюза пред Световната търговска организация (СТО), когато е била създадена експертна група и искът засяга същия конкретен правен въпрос и е необходимо да се гарантира последователност на аргументацията по делото, висящо пред СТО.
- (12) Когато Съюзът се явява като ответник по дела, свързани с мерки на държава членка, Комисията следва да провежда неговата защита по начин, който защитава финансовите интереси на съответната държава членка.
- (13) Решенията дали ответник ще бъде Съюзът или държава членка следва да се вземат въз основа на уредбата, предвидена в настоящия регламент. Целесъобразно е Комисията да информира незабавно Европейския парламент и Съвета за начина, по който се прилага уредбата.

- (14) В настоящия регламент следва да се предвидят някои практически разпоредби във връзка с воденето на арбитражни производства при спорове относно третиране от страна на държава членка. Тези разпоредби следва да целят възможно най-доброто администриране на производството по спора, като същевременно осигуряват спазване на задължението за лоялно сътрудничество, посочено в член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), и защита и гаранции за интересите на съответната държава членка.
- (15) Когато Съюзът се явява като ответник, тези разпоредби следва да предвиждат много тясно сътрудничество, включително бързото уведомяване за всички съществени процесуални стъпки, предоставянето на документи от значение, чести консултации и участие в състава на делегацията за производството.
- (16) Когато държава членка се явява като ответник, е целесъобразно, в съответствие със задължението за лоялно сътрудничество, посочено в член 4, параграф 3 от ДЕС, тя да информира Комисията за развитието по делото, и по-конкретно да гарантира своевременно уведомяване за всички съществени процесуални стъпки, предоставянето на документи от значение, чести консултации и участие в състава на делегацията за производството. Целесъобразно е също на Комисията да се осигури адекватна възможност да установи евентуалните правни въпроси или други аспекти от интерес за Съюза, повдигнати в хода на спора.
- (17) Без да се засяга резултатът от арбитражното производство, дадена държава членка следва да може по всяко време да приеме да понесе финансовата отговорност, в случай че трябва да бъде изплатено обезщетение. В такъв случай държавата членка и Комисията следва да могат да се договорят за периодично плащане на разносните и за плащане на евентуалните обезщетения. Приемането на финансовата отговорност не означава, че държавата членка счита предявения в рамките на спора иск за основателен. В такъв случай Комисията следва да може да приеме решение, с което изисква от държавата членка да осигури поемането на такива разноски. В случай че арбитражният съд присъди плащането на разносните на Съюза, Комисията следва да гарантира, че на съответната държава членка незабавно се възстановяват направените авансови плащания за разносните.
- (18) В някои случаи може да бъде уместно да се постигне спогодба с цел избягване на скъпо струващ и ненужен арбитраж. Необходимо е да се установи процедура за постигането на такива спогодби. Тази процедура следва да позволи на Комисията, като действа в съответствие с процедурата по разглеждане, да реши със спогодба спор, свързан с финансовата отговорност на Съюза, когато това е в интерес на Съюза. Когато случаят касае също третиране от страна на държава членка, е целесъобразно Съюзът да може да реши спор със спогодба, единствено ако това няма да има никакви финансови или бюджетни последици за съответната държава членка. В такива случаи е целесъобразно Комисията и съответната държава членка да работят в тясно сътрудничество и да провеждат редовни консултации помежду си. Държавата членка следва да има свободата по всяко време да реши спора със спогодба, при условие че приеме пълната финансова отговорност и при условие че спогодбата е в съответствие с правото на Съюза.
- (19) Когато с арбитражно решение Съюзът е осъден да плати суми, те следва незабавно да бъдат изплатени. Действията за плащането на присъдените с арбитражно решение суми следва да се предприемат от Комисията, освен в случаите, когато дадена държава членка вече е приела финансовата отговорност.
- (20) Комисията следва да провежда интензивни консултации със съответната държава членка с цел постигане на договореност относно разпределянето на финансовата отговорност. Когато Комисията определи, че отговорността е на дадена държава членка, но държавата членка не приема определеното от Комисията, последната следва да плати присъдените с арбитражно решение суми, като тя следва също да приеме решение с адресат държавата членка, в което да изиска от нея да плати съответните суми в полза на бюджета на Съюза, ведно с приложимите лихви. Дължимата лихва е лихвата, определена съгласно член 78, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. В случаите, в които дадена държава членка счита, че решението не отговаря на критериите, определени в настоящия регламент, тя може да се позове на член 263 от ДФЕС.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1).

- (21) Бюджетът на Съюза следва да покрива разходите, произтичащи от споразумения, включващи разпоредби относно преки чуждестранни инвестиции, по които Съюзът е страна и които предвиждат производства за уреждане на спорове между инвеститор и държава. Когато съгласно настоящия регламент държави членки носят финансова отговорност, Съюзът следва да може да събере вноските на съответната държава членка преди да направи съответния разход или да направи съответния разход и съответната държава членка да му възстанови сумата след това. Използването и на двата механизма за бюджетно третиране следва да бъде възможно, в зависимост от това какво е практически осъществимо, по-специално с оглед на времето. И при двата механизма вноските на съответната държава членка или възстановените от нея суми следва да се третират като вътрешни целеви приходи на бюджета на Съюза. Бюджетните кредити, които възникват от тези вътрешни целеви приходи, следва не само да покриват съответните разходи, но и с тях да могат да се възстановяват други пера от бюджета на Съюза, от които са били осигурени първоначалните бюджетни кредити за извършване на съответното плащане съгласно втория механизъм.
- (22) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия.
- (23) Изпълнителните правомощия, свързани с член 9, параграфи 2 и 3, член 13, параграф 1, член 14, параграф 8, член 15, параграф 3 и член 16, параграф 3, следва да се упражняват в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
- (24) За приемането на решения относно явяването на Съюза като ответник съгласно член 9, параграф 2 следва да се прилага процедурата по консултиране, при положение че в тези случаи е необходимо Съюзът да поеме защитата, но че това все пак подлежи на контрол от страна на държавите членки. За приемането на решения относно решаването на спорове със спогодба в съответствие с член 15, параграф 3 следва да се прилага процедурата по консултиране, при положение че тези решения ще окажат в най-лошия случай само временно въздействие върху бюджета на Съюза, тъй като от съответната държава членка ще се изисква да поеме всякаква произтичаща от спора финансова отговорност, а също и поради наличието на подробните критерии, предвидени в настоящия регламент, относно приемливостта на такива спогодби,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Обхват

1. Без да засяга разделението на областите на компетентност, установено с ДФЕС, настоящият регламент се прилага при производства за уреждане на спорове между инвеститор и държава, водени по силата на споразумение, по което Съюзът е страна, или Съюзът и неговите държави членки са страни, и които са образувани по инициатива на ишец от трета държава. По-конкретно, приемането и прилагането на настоящия регламент не засяга разграничаването на областите на компетентност, установено в Договорите, включително по отношение на третирането от страна на държавите членки или на Съюза и оспорено от ишец в производство за уреждане на спор между инвеститор и държава, водено по силата на споразумение.
2. Комисията публикува с информационна цел в *Официален вестник на Европейския съюз* списък на споразуменията, попадащи в обхвата на настоящия регламент, и го поддържа актуален.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „споразумение“ означава международно споразумение, включващо разпоредби относно преки чуждестранни инвестиции, по което Съюзът е страна, или Съюзът и неговите държави членки са страни, и което предвижда производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- б) „разноски за арбитража“ означава таксите и разходите на арбитражния съд и арбитражната институция, разходите за представителство и разноските, присъдени на ищеца от арбитражния съд, например разходи за превод, разходи за правен и икономически анализ и други разходи, свързани с арбитражното производство;
- в) „спор“ означава иск, който е предявен срещу Съюза или държава членка от ищец съгласно споразумение и който ще бъде решен от арбитражен съд;
- г) „производство за уреждане на спорове между инвеститор и държава“ означава предвиден в споразумение механизъм, чрез който ищецът може да предяви иск срещу Съюза или държава членка;
- д) „държава членка“ означава една или няколко държави членки на Европейския съюз;
- е) „съответната държава членка“ означава държавата членка, от страна на която е третирането, за което се твърди, че е в нарушение на споразумението;
- ж) „финансова отговорност“ означава задължение да се заплати определена парична сума, присъдена с арбитражно решение или договорена в рамките на спогодба, която включва и разноските за арбитража;
- з) „спогодба“ означава всяко споразумение между Съюза или държава членка — или и Съюза, и държава членка — от една страна, и ищеца, от друга, при което ищецът приема да не предявява исковете си в замяна на плащането на парична сума или действие, различно от плащането на пари, включително когато спогодбата е възпроизведена в решение на арбитражен съд;
- и) „арбитражен съд“ означава всяко лице или орган, определен по силата на споразумение да решава спорове между инвеститор и държава;
- й) „ищец“ означава всяко физическо или юридическо лице, което съгласно споразумение може да предяви иск за уреждане на спор между инвеститор и държава, или всяко физическо или юридическо лице, на което законно е преотстъпено правото на иск на ищеца във връзка със споразумението;
- к) „правото на Съюза“ означава ДФЕС и ДЕС, както и всички правни актове на Съюза, посочени в член 288, втори, трети и четвърти параграфи от ДФЕС, и всички международни споразумения, по които Съюзът е страна или по които Съюзът и неговите държави членки са страни; единствено за целите на настоящия регламент „правото на Съюза“ не означава разпоредбите относно защитата на инвестициите в споразумението;
- л) „изисквано от правото на Съюза“ се отнася до третиране, при което съответната държава членка е могла да избегне предполагаемото нарушение на споразумението, единствено ако не изпълни задължение съгласно правото на Съюза, например в случаите, когато няма право на собствена преценка или свобода на преценка по отношение на резултата, който трябва да се постигне.

ГЛАВА II

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВАТА ОТГОВОРНОСТ

Член 3

Критерии за разпределяне

1. Финансовата отговорност, произтичаща от спор в рамките на дадено споразумение, се разпределя в съответствие със следните критерии:
 - а) Съюзът поема финансовата отговорност, произтичаща от третиране от страна на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза;

- б) съответната държава членка поема финансовата отговорност, произтичаща от третиране от страна на тази държава членка;
- в) като изключение от буква б) Съюзът поема финансовата отговорност, произтичаща от третиране от страна на дадена държава членка, когато правото на Съюза е изисквало такова третиране.

Независимо от първа алинея, буква в), когато съответната държава членка е длъжна да действа съгласно правото на Съюза, за да отстрани несъответствие с правото на Съюза на предходен акт, същата държава членка поема финансовата отговорност, освен в случаите, когато предходният акт е бил задължителен съгласно правото на Съюза.

2. Когато това е предвидено в настоящия регламент, Комисията приема решение, с което определя финансовата отговорност на съответната държава членка в съответствие с критериите, предвидени в параграф 1. За това решение се уведомяват Европейския парламент и Съвета.

3. Независимо от параграф 1 от настоящия член съответната държава членка поема финансовата отговорност, когато:

а) е приела потенциалната финансова отговорност в съответствие с член 12, или

б) сключва спогодба съгласно член 15.

4. Без да се засяга параграф 1 от настоящия член, Съюзът поема финансовата отговорност, когато се явява ответник съгласно член 4.

ГЛАВА III

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СПОРОВЕ

РАЗДЕЛ 1

Разглеждане на спорове относно третиране от страна на Съюза

Член 4

Третиране от страна на Съюза

1. Съюзът се явява ответник в случаите, в които спорът се отнася до третиране от страна на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.
2. Когато Комисията получи от ищеца искане за консултации или уведомление, с което ищецът заявява намерението си да започне арбитражно производство в съответствие с дадено споразумение, тя незабавно уведомява Европейския парламент и Съвета.

РАЗДЕЛ 2

Разглеждане на спорове при третиране от страна на държава членка

Член 5

Третиране от страна на държава членка

Настоящият раздел се прилага по отношение на спорове, които изцяло или отчасти се отнасят до третиране от страна на държава членка.

Член 6

Сътрудничество и консултации между Комисията и съответната държава членка

1. Комисията и съответната държава членка предприемат всички необходими мерки за защита и опазване на интересите на Съюза и на съответната държава членка в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, посочен в член 4, параграф 3 от ДЕС.
2. Комисията и съответната държава членка започват консултации относно уреждането на спорове съгласно настоящия регламент, като вземат предвид всички срокове, предвидени в настоящия регламент и в съответното споразумение, и обменят помежду си друга информация, когато е целесъобразно за разглеждането на спорове.

Член 7

Искане за консултации

1. Когато Комисията получи от ищеца искане за консултации в съответствие с дадено споразумение, тя незабавно уведомява съответната държава членка. Когато държава членка е узнала за съществуването на искане за консултации или е получила такова искане, тя незабавно информира Комисията за това.
2. В състава на делегацията на Съюза за консултациите влизат представители на съответната държава членка и на Комисията.
3. Съответната държава членка и Комисията незабавно си предоставят цялата информация, която може да има отношение към случая.
4. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за всяко такова искане за консултации.

Член 8

Уведомление за намерение за започване на арбитражно производство

1. Когато Комисията получи уведомление от ищеца, с което той заявява намерението си да започне арбитражно производство, в съответствие с дадено споразумение, тя незабавно уведомява съответната държава членка. Когато ищец заяви намерението си да започне арбитражно производство срещу Съюза или държава членка, Комисията в рамките на 15 работни дни от получаването на уведомлението съобщава на Европейския парламент и Съвета името на ищеца, разпоредбите от споразумението, за които се твърди, че са нарушени, засегнатия икономически сектор, третирането, за което се твърди, че е в нарушение на споразумението, и размера на исканото обезщетение за вреди.
2. Когато държава членка получи уведомление, с което ищецът заявява намерението си да започне арбитражно производство, тя незабавно уведомява Комисията за това.
3. Комисията съобщава на Европейския парламент и на Съвета за всяко такова уведомление за намерение за започване на арбитражно производство.

Член 9

Статут на ответник

1. Съответната държава членка се явява ответник, с изключение на случаите, когато възникне която и да е от следните ситуации:
 - а) Комисията, след като проведе консултации по член 6, е взела решение съгласно параграфи 2 или 3 от настоящия член в срок от 45 дни от получаването на уведомлението, посочено в член 8; или
 - б) държавата членка, след като проведе консултации по член 6, е потвърдила писмено пред Комисията намерението си да не се яви като ответник в срок от 45 дни от получаването на уведомлението, посочено в член 8.

Ако възникне някоя от посочените в букви а) или б) ситуации, като ответник се явява Съюзът.

2. Комисията посредством актове за изпълнение може да реши, въз основа на изчерпателен и балансиран основан на факти анализ и правна обосновка, предоставени на държавите членки в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 22, параграф 2, Съюзът да се яви като ответник, когато са налице едно или няколко от следните обстоятелства:

а) Съюзът поема цялата или поне част от потенциалната финансова отговорност, произтичаща от спора, в съответствие с критериите, предвидени в член 3, или

б) спорът се отнася също и до третиране от страна на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.

3. Комисията посредством актове за изпълнение може да реши, въз основа на изчерпателен и балансиран основан на факти анализ и правна обосновка, предоставени на държавите членки в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 3, Съюзът да се яви като ответник, когато подобно третиране се оспорва в свързан иск срещу Съюза пред СТО, когато вече е създадена експертна група и искът се отнася до същия правен въпрос, и когато е необходимо да се гарантира последователност на аргументацията по делото пред СТО.

4. Като действа съгласно настоящия член, Комисията гарантира, че посредством защитата на Съюза опазва финансовите интереси на съответната държава членка.

5. Веднага след получаване на уведомлението, посочено в член 8, Комисията и съответната държава членка започват консултации съгласно член 6 относно воденето на случая в съответствие с настоящия член. Комисията и съответната държава членка гарантират спазването на всички срокове, определени в споразумението.

6. Когато Съюзът се явява ответник в съответствие с параграфи 2 и 5, Комисията се консултира със съответната държава членка относно евентуално писмено становище или бележки преди завършването и предаването им. Представители на съответната държава членка, по искане на държавата членка и на нейни разноси, участват в състава на делегацията на Съюза във всяко заседание за разглеждане на спора и Комисията взема надлежно предвид интереса на държавата членка.

7. Комисията незабавно информира Европейския парламент и Съвета за всеки спор, по отношение на който е приложен настоящият член, и за начина на прилагането му.

Член 10

Водене на арбитражно производство от държава членка

1. Когато дадена държава членка се явява ответник, на всички етапи на спора, включително евентуална отмяна, обжалване или преразглеждане, държавата членка съгласно член 6:

а) предоставя своевременно на Комисията необходимите документи, свързани с производството;

б) информира своевременно Комисията за всички значими процесуални стъпки, и при отправено искане започва консултации с Комисията с оглед да вземе надлежно предвид всеки правен въпрос или всеки друг аспект на интереса на Съюза, засегнат в спора и отбелязан от Комисията в необвързващ писмен анализ, предоставен на съответната държава членка; и,

в) разрешава на представители на Комисията, по нейно искане и на нейни разноси, да участват в състава на делегацията, представляваща държавата членка.

2. Комисията предоставя на държавата членка необходимите документи, отнасящи се до производството, с цел да осигури колкото е възможно по-ефективна защита.

3. След като бъде прието арбитражно решение, държавата членка информира Комисията. Комисията информира Европейския парламент и Съвета.

Член 11

Водене на арбитражно производство от Съюза

1. Съгласно член 6, следните разпоредби се прилагат в хода на цялото арбитражно производство, когато Съюзът се явява ответник се прилагат във всеки спор, по който държава членка би била задължена да поеме цялата или част от потенциалната финансова отговорност:

- а) Комисията предприема всички необходими мерки за защита и опазване на интересите на съответната държава членка;
- б) съответната държава членка оказва на Комисията необходимото съдействие във всеки един аспект;
- в) Комисията предоставя на съответната държава членка необходимите документи, отнасящи се до производството, информира държавата членка редовно за всички значими процесуални стъпки и започва консултации с държавата членка във всеки случай, когато съответната държава членка отправи такова искане, с цел да осигури колкото е възможно по-ефективна защита;
- г) Комисията и съответната държава членка подготвят защитата, като активно си сътрудничат помежду си; и
- д) в делегацията на Съюза за производството участват Комисията и представители на съответната държава членка, освен ако съответната държава членка не информира Комисията, че възнамерява да не участва в състава на делегацията на Съюза за производството.

2. Комисията информира редовно Европейския парламент и Съвета за хода на арбитражното производство, посочено в параграф 1.

Член 12

Приемане на потенциалната финансова отговорност от съответната държава членка, когато ответник е Съюзът

Когато Съюзът се явява ответник по спорове, по които дадена държава членка би била задължена да поеме цялата или част от потенциалната финансова отговорност, съответната държава членка може по всяко време да приеме потенциалната финансова отговорност, произтичаща от арбитража. За тази цел съответната държава членка и Комисията могат да постигнат договорености, касаещи, *inter alia*, следните въпроси:

- а) механизми за периодично плащане на разноските за арбитража;
- б) механизми за плащане на парични суми, които Съюзът е осъден да заплати.

ГЛАВА IV

РЕШАВАНЕ СЪС СПОГОДБА НА СПОРОВЕ, ПО КОИТО СЪЮЗЪТ Е ОТВЕТНИК

Член 13

Решаване със спогодба на спорове относно третиране от страна на Съюза

1. Ако Комисията счита, че спогодбата по спор относно третиране изключително от страна на Съюза би била в интерес на Съюза, тя може да приеме акт за изпълнение, с който да одобри спогодбата. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 3.

2. Ако спогодбата потенциално включва действия, различни от плащането на парична сума, се прилагат съответните процедури за такива действия.

Член 14

Решаване със спогодба на спорове относно третиране изцяло или отчасти, от страна на държава членка, при които спогодбата е по искане на Съюза

1. Когато Съюзът е ответник по спор относно третиране, независимо дали е изцяло или отчасти, от страна на държава членка, и Комисията счита, че решаването на спора със спогодба би било във финансов интерес на Съюза, Комисията най-напред се консултира със съответната държава членка съгласно член 6. Провеждането на такива консултации с Комисията може да стане и по инициатива на държавата членка.

2. Ако Комисията и съответната държава членка постигнат съгласие спорът да бъде решен със спогодба, съответната държава членка се стреми да постигне договореност с Комисията, в която да определи необходимите за договарянето и изпълнението на спогодбата елементи.

3. Когато Съюзът е ответник по спор, при който държава членка би понесла финансова отговорност, но който не е свързан с финансова отговорност на Съюза, единствено съответната държава членка може да поиска решаване на спора със спогодба съгласно член 15.

4. Когато Съюзът е ответник съгласно член 9, параграф 1, буква б), Комисията може, след като проведе консултации по член 6, параграф 1, да вземе решение за решаване на спора със спогодба, когато спогодбата е във финансов интерес на Съюза. При вземане на това решение Комисията представя изчерпателен и балансиран, основан на факти анализ и правна обосновка, които доказват финансовите интереси на Съюза.

5. Когато Съюзът е ответник по спор съгласно член 9, параграф 2, който е свързан с финансова отговорност единствено за Съюза, но не и за държава членка, Комисията може да вземе решение за решаване на спора със спогодба.

6. Когато Съюзът е ответник по спор съгласно член 9, параграф 2, който е свързан с финансова отговорност както за Съюза, така и за държава членка, Комисията не може да реши спора със спогодба без съгласието на съответната държава членка. Съответната държава членка може да представи изчерпателен анализ на въздействието от предлаганата спогодба върху финансовите ѝ интереси. Ако държавата членка не се съгласи спорът да бъде решен чрез спогодба, Комисията все пак може да реши да сключи спогодба, при условие че спогодбата не поражда финансови или бюджетни последици за съответната държава членка въз основа на изчерпателен и балансиран, основан на факти анализ и правна обосновка, отчитайки анализа на държавата членка и доказвайки финансовите интереси на Съюза и на съответната държава членка. В този случай член 19 не се прилага.

7. Условията на спогодбата съгласно параграфи 4, 5 и 6 не включват действия от страна на съответната държава членка, различни от плащането на парична сума.

8. Всяка спогодба по настоящия член подлежи на одобряване посредством актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 3.

Член 15

Решаване със спогодба на спорове относно третиране, единствено от страна на държава членка, при които спогодбата е по искане на държавата членка

1. Когато Съюзът е ответник по спор, който се отнася изключително до третиране от страна на държава членка, съответната държава членка може да предложи спорът да бъде решен със спогодба, когато:

а) съответната държава членка приеме всякаква потенциална финансова отговорност, произтичаща от решаването на спора със спогодба;

б) спогодбата, с която се решава спорът, подлежи на принудително изпълнение единствено по отношение на съответната държава членка; както и

в) условията на спогодбата са съвместими с правото на Съюза.

2. Комисията и съответната държава членка провеждат консултации, за да оценят намерението на държавата членка да реши спора със спогодба.

3. Съответната държава членка уведомява Комисията за проекта на условията на спогодбата. Проектът на условията на спогодбата се счита за приет от Комисията, освен ако в срок от 90 дни след датата, на която е била уведомена за проекта на условията на спогодбата от държавата членка, Комисията не реши друго посредством акт за изпълнение, приет в съответствие с посочената в член 22, параграф 2 процедура по консултиране, на основание, че проектът за спогодба не отговаря на всички условия, посочени в параграф 1 от настоящия член. Ако проектът за спогодба бъде приет, Комисията предприема всички необходими стъпки, за да приведе в действие условията на спогодбата.

Член 16

Решаване на спорове със спогодба относно третиране отчасти от страна на държава членка, при които спогодбата е по искане на същата държава членка

1. Когато Съюзът е ответник по спор относно третиране, което е отчасти от страна на държава членка, и държавата членка счита, че решаването на спора със спогодба би било в неин финансов интерес, тя най-напред се консултира с Комисията съгласно член 6.

2. Ако Комисията и съответната държава членка постигнат съгласие спорът да бъде решен със спогодба, съответната държава членка се стреми да постигне договореност с Комисията, в която да определи необходимите за договарянето и изпълнението на спогодбата елементи.

3. Ако Комисията не е съгласна спорът да се разреши със спогодба, тя може да реши, въз основа на изчерпателен и балансиран, основан на факти анализ и правна обосновка, предоставени на държавите членки, посредством акт за изпълнение да се откаже от спогодба. Този акт за изпълнение се приема в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 3.

ГЛАВА V

ПЛАЩАНЕ НА СУМИ, ПРИСЪДЕН И С ВЛЕЗЛИ В СИЛА АРБИТРАЖНИ РЕШЕНИЯ ИЛИ СПОГОДБИ

Член 17

Обхват

Настоящата глава се прилага, когато ответник по спора е Съюзът.

Член 18

Процедура за плащане на суми, присъдени с арбитражно решение или спогодба

1. Ищец, на когото в съответствие с дадено споразумение е била присъдена сума, с влязло в сила арбитражно решение, може да поиска от Комисията да плати сумата. Комисията изплаща присъдената с арбитражното решение сума, освен в случаите, когато съответната държава членка е приела финансовата отговорност съгласно член 12, като в този случай държавата членка плаща присъдената с арбитражното решение сума.

2. В случаите когато спогодба по член 13 или член 14 не е възпроизведена в арбитражно решение, ищецът може да представи на Комисията искане за плащане на сумата, за която е постигната спогодба. Комисията плаща сумата, за която е постигната спогодба, в рамките на съответните срокове, определени в споразумението.

Член 19

Процедура, приложима в случаите, когато не е постигнато съгласие по отношение на финансовата отговорност

1. Когато в съответствие с член 9 Съюзът се явява ответник и Комисията счита, че сумата, присъдена с арбитражно решение или за която е постигната спогодба, или разноските за арбитража следва да бъдат платени, отчасти или изцяло, от съответната държава членка въз основа на критериите, посочени в член 3, параграф 1, се прилага процедурата, определена в параграфи 2—5 от настоящия член.
2. Комисията и съответната държава членка започват незабавно консултации, за да постигнат съгласие относно финансовата отговорност на съответната държава членка и тази на Съюза, в зависимост от случая.
3. В срок от три месеца от получаване от Комисията на искането за плащане на сумата, присъдена с арбитражно решение или за която е постигната спогодба, или разноските за арбитража, Комисията приема решение, чийто адресат е съответната държава членка, в което определя сумата, която трябва да бъде платена от тази държава членка. Комисията уведомява Европейския парламент и Съвета за това решение и за финансовата му обосновка.
4. Освен в случаите, когато в срок от два месеца от влизането в сила на решението, посочено в параграф 3, съответната държава членка възрази срещу решението на Комисията, съответната държава членка, в рамките на шест месеца след решението на Комисията, възстановява в бюджета на Съюза изплатената сума, присъдена с арбитражно решение или за която е постигната спогодба или разноските за арбитража. Съответната държава членка дължи всички изискуеми лихви, като за тях се прилага ставката, приложима за другите дължими на бюджета на Съюза суми.
5. Ако съответната държава членка възрази и Комисията не е съгласна с възражението на държавата членка, Комисията в срок от шест месеца от получаване на възражението на държавата членка приема решение, с което изисква от съответната държава членка да възстанови платената от Комисията сума, ведно с лихвите по ставката, приложима за другите дължими по отношение на бюджета на Съюза суми..
6. Решенията на Комисията съгласно параграфи 3 и 5 се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 20

Авансово плащане на разноските за арбитража

1. Комисията може да приеме решение, с което изисква от съответната държава членка да направи авансови финансови вноски в бюджета на Съюза по отношение на предвиждани или вече направени разноски за арбитража. Такова решение относно финансовите вноски е пропорционално предвид критериите по член 3.
2. Доколкото арбитражният съд е отсъдил разноските за арбитража да бъдат изплатени на Съюза, а съответната държава членка е правила периодични плащания на разноски за арбитража, Комисията гарантира, че равностойността на сумите по тези плащания ще бъде преведена на държавата членка, направила авансовите плащания, ведно с лихвите по ставката, приложима за другите дължими на бюджета на Съюза суми.

Член 21

Плащане от страна на държава членка

Сумите, които се възстановяват на държава членка, или сумите, които тя изплаща към бюджета на Съюза във връзка с плащането на сума, присъдена с арбитражно решение или за която е постигната спогодба, или за покриване на разноски за арбитража, включително посочените в член 20, параграф 1 от настоящия регламент, се считат за вътрешни целеви приходи по смисъла на член 21, параграф 4 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012. Те могат да бъдат използвани за покриване на разходи, произтичащи от споразумения, сключени по силата на член 218 от ДФЕС и предвиждащи производства за уреждане на спорове между инвеститор и държава, или за възстановяване на бюджетни кредити, предоставени първоначално за покриване плащането на суми, присъдени с арбитражно решение, или за които е постигната спогодба, или на разноски за арбитража.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по инвестиционните споразумения, създаден с Регламент (ЕС) № 1219/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 23

Доклад и преглед

1. Комисията редовно представя на Европейския парламент и на Съвета подробен доклад относно прилагането на настоящия регламент. Този доклад съдържа всякаква информация от значение, включително списък на исковете срещу Съюза или държавите членки, свързаните производства и решения и финансовите последици за бюджета на Съюза. Първият доклад се представя до 18 септември 2019 г. Следващите доклади се представят на всеки три години след това.
2. Всяка година Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета списък на исканията за консултации, отправени от ишци, исковете и арбитражните решения.
3. Комисията може също така заедно с доклада, посочен в параграф 1, да представи предложение до Европейския парламент и до Съвета за изменение на настоящия регламент въз основа на своите констатации.

Член 24

Спорове по споразумения, сключени преди влизането в сила на настоящия регламент

По отношение на спорове по споразумения, обхванати от член 1 и сключени преди 17 септември 2014 г., настоящият регламент се прилага единствено спрямо спорове, при които искът за арбитраж е внесен след 17 септември 2014 г. и които касаят третиране, получено след 17 септември 2014 г.

Член 25

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1219/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. за установяване на преходни разпоредби за двустранните инвестиционни споразумения между държавите членки и трети държави (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 40).

Съвместно изявление на Европейския парламент, Съвета и Комисията

Приемането и прилагането на този регламент не засяга разпределението на областите на компетентност, установено в Договорите, и не се тълкува като упражняване на споделена компетентност от Съюза в области, в които компетентността на Съюза не е упражнявана.

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2014/89/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 23 юли 2014 година

за установяване на рамка за морско пространствено планиране

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2, член 100, параграф 2, член 192, параграф 1 и член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателен акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Голямото и бързо нарастващо търсене на морско пространство за различни цели, като например инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници, проучване и добив на нефт и газ, дейности за морско корабоплаване и риболов, опазване на екосистемите и биологичното разнообразие, добив на суровини, туризъм, съоръжения за аквакултури и подводно културно наследство, както и многобройните видове натиск върху крайбрежните ресурси, изисква интегриран подход на планиране и управление.
- (2) Такъв подход към управлението на океаните и моретата беше разработен в Интегрираната морска политика за Европейския съюз (ИМП), чийто екологичен стълб е Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾. Целта на ИМП е да подкрепи устойчивото развитие на моретата и океаните, както и да разработи координиран, съгласуван и прозрачен процес на вземане на решения по отношение на секторните политики на ЕС, засягащи океаните, моретата, островите, крайбрежните и най-отдалечените региони и морските сектори, включително чрез стратегиите за морските басейни или макрорегионалните стратегии, като същевременно се постигне добро екологично състояние, така както се посочва в Директива 2008/56/ЕО.
- (3) ИМП определя морското пространствено планиране като трансверсален политически инструмент, позволяващ на публичните органи и заинтересованите страни да прилагат координиран, интегриран и трансграничен подход. Прилагането на екосистемен подход ще допринесе за насърчаване на устойчивото развитие и растеж на морските и крайбрежните икономики и за устойчивото използване на морските и крайбрежните ресурси.

⁽¹⁾ ОВ С 341, 21.11.2013 г., стр. 67.

⁽²⁾ ОВ С 356, 5.12.2013 г., стр. 124.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽⁴⁾ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19.)

- (4) Морското пространствено планиране подкрепя и улеснява изпълнението на стратегията „Европа 2020, стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ (стратегията „Европа 2020“), приета от Европейския съвет в заключенията му от 17 юни 2010 г., която цели постигането на високи нива на заетост, производителност и социално сближаване, включително насърчаване на по-конкурентоспособна, ефективна в използването на ресурсите и екологосъобразна икономика. Крайбрежните и морските сектори имат значителен потенциал за устойчив растеж и са от ключово значение за изпълнението на стратегията „Европа 2020“.
- (5) В своето съобщение, озаглавено „Син растеж: възможности за устойчив растеж в морските дейности и корабоплаването“, Комисията откри няколко текущи инициативи на Съюза, които са насочени към изпълнение на стратегията „Европа 2020“, както и редица дейности, върху които в бъдеще биха могли да се съсредоточат инициативите за син растеж и които биха могли да бъдат подкрепени по подходящ начин при едно по-голямо доверие и сигурност за инвеститорите, обезпечени чрез морското пространствено планиране.
- (6) Регламент (ЕС) № 1255/2011 г. на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ подпомогна и улесни прилагането на морското пространствено планиране и интегрираното крайбрежно управление. Европейските структурни и инвестиционни фондове, включително Европейският фонд за морско дело и рибарство⁽²⁾, ще предоставят възможност за подкрепа на прилагането на настоящата директива за периода 2014 – 2020 г.
- (7) В преамбюла на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право от 1982 г. (КООНМП) се посочва, че въпросите, свързани с използването на морското пространство, са тясно свързани помежду си и трябва да се разглеждат като едно цяло. Планирането на морското пространство е логичното развитие и структуриране на задълженията и използването на правата, предоставени съгласно КООНМП, както и практически инструмент за подпомагане на държавите членки да изпълнят своите задължения.
- (8) С цел да се насърчи устойчивото успоредно съществуване на начини на използване и, когато е приложимо – подходящо разпределение на съответните начини на използване на морското пространство, следва да бъде въведена рамка, която да се състои най-малкото от установяването и изпълнението от държавите членки на морското пространствено планиране и да води до създаване на планове.
- (9) Морското пространствено планиране ще спомогне за по-ефективно управление на морските дейности и за устойчивото използване на морските и крайбрежните ресурси, като създаде рамка за съгласувано, прозрачно и устойчиво вземане на решения въз основа на обективни данни. За да се постигнат целите на настоящата директива, в нея следва да се определят задължения за създаване на процедура за морско планиране, която да води до морски пространствен план или планове; тази процедура за планиране следва да взема предвид взаимодействията суша – море и да насърчава сътрудничеството между държавите членки. Без да се засягат съществуващите постижения на правото на Съюза в областта на енергетиката, транспорта, рибарството и околната среда, настоящата директива не следва да налага никакви други нови задължения, по-специално по отношение на конкретния избор на държавите членки относно това как да реализират секторните политики в тези области, а следва по-скоро да цели да допринесе за тези политики посредством процеса на планиране.
- (10) За да се осигурят последователност и правна яснота, географският обхват на морското пространствено планиране следва да бъде определен в съответствие със съществуващите законодателни инструменти на Съюза и международното морско право, и по-конкретно КООНМП. С настоящата директива не се изменят компетенциите на държавите членки във връзка с морските граници и юрисдикция.
- (11) Въпреки че е целесъобразно Съюзът да осигури рамка за морско пространствено планиране, държавите членки остават отговорни и компетентни за разработването и определянето, в границите на техните морски води, на формата и съдържанието на тези планове, включително на институционалните споразумения и, когато е приложимо – за разпределянето на морското пространство за съответните различни дейности и начини на използване.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2011 г. за установяване на програма за подпомагане на по-нататъшното развитие на интегрираната морска политика (ОВ L 321, 5.12.2011 г., стр. 1).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 508/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2328/2003, (ЕО) № 861/2006, (ЕО) № 1198/2006 и (ЕО) № 791/2007 на Съвета и Регламент (ЕС) № 1255/2011 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 149, 20.5.2014 г., стр. 1).

- (12) За да се спазят принципите на пропорционалност и субсидиарност, както и за да се сведе до минимум допълнителната административна тежест, транспонирането и изпълнението на настоящата директива следва във възможно най-голяма степен да се гради върху съществуващи национални, регионални и местни правила и механизми, включително тези, които са определени в Препоръка 2002/413/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ или в Решение 2010/631/ЕС на Съвета ⁽²⁾.
- (13) В морските води екосистемите и морските ресурси са подложени на значителен натиск. Човешките дейности, но също така и въздействията от изменението на климата, природните бедствия и динамиката на бреговата линия, като ерозия и нанаси, могат да имат много сериозно въздействие върху крайбрежното икономическо развитие и растеж, както и върху морските екосистеми, водейки до влошаване на състоянието на околната среда, до загуба на биологично разнообразие и до влошаване на екосистемните услуги. При изготвянето на морски пространствени планове следва да се обърне съответното внимание на тези различни видове натиск. Освен това, ако бъдат интегрирани в решенията по планирането, здравите морски екосистеми и техните многобройни услуги могат да осигурят значителни ползи по отношение на производството на храни, отдиха и туризма, смекчаването и адаптирането към изменението на климата, контрола на динамиката на бреговата линия и предотвратяването на бедствия.
- (14) За да се насърчат устойчивият растеж на морските икономики, устойчивото развитие на морските райони и устойчивото използване на морските ресурси, морското пространствено планиране следва да прилага екосистемен подход, както е посочено в член 1, параграф 3 от Директива 2008/56/ЕО, с цел да се гарантира, че комбинираният натиск от всички дейности се запазва на нива, съвместими с постигането на добро екологично състояние, и капацитетът на морските екосистеми за отговор на предизвикани от човека промени да не бъде нарушен, като същевременно се спомага за устойчивото използване на морски стоки и услуги от днешните и бъдещите поколения. В допълнение, екосистемният подход следва също така да се прилага по начин, пригоден спрямо конкретните екосистеми и други характеристики на различните морски региони, и като се отчита текущата работа на регионалните морски конвенции въз основа на съществуващите знания и опит. Този подход ще даде възможност и за гъвкаво управление, което да гарантира адаптиране и допълнително развитие в зависимост от подобрения опит и познания, като се взема предвид наличността на данните и информацията за морските басейни за прилагане на този подход. Държавите членки следва да вземат предвид принципите на предпазните мерки и превантивните действия, както се посочва в член 191, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
- (15) Морското пространствено планиране ще допринесе, *inter alia*, за постигане на целите на Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, Регламент (ЕО) № 2371/2002 на Съвета ⁽⁴⁾, Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, Директива 92/43/ЕО на Съвета ⁽⁶⁾, Решение 884/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, Директива 2008/56/ЕО, припомняйки съобщението на Комисията от 3 май 2011 г., озаглавено „Нашата застраховка живот, нашият природен капитал: стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.“, съобщението на Комисията от 20 септември 2011 г., озаглавено „Пътна карта за ефективно използване на ресурсите в Европа“, съобщението на Комисията от 16 април 2013 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за адаптирането към изменението на климата“ и съобщението на Комисията от 21 януари 2009 г., озаглавено „Стратегически цели и препоръки за морската транспортна политика на ЕС до 2018 г.“, както и, когато е целесъобразно, на целите на регионалната политика на Съюза, включително стратегиите за морските басейни и макрорегионите.

⁽¹⁾ Препоръка 2002/413/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2002 г. относно прилагането на интегрираното управление на крайбрежните зони в Европа (ОВ L 148, 6.6.2002 г., стр. 24).

⁽²⁾ Решение 2010/631/ЕС на Съвета от 13 септември 2010 г. за сключването от името на Европейския съюз на Протокола за комплексно управление на крайбрежните зони в Средиземноморието към Конвенцията за защита на морската среда и на крайбрежните райони в Средиземноморието (ОВ L 279, 23.10.2010 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 2371/2002 на Съвета от 20 декември 2002 г. относно опазването и устойчивата експлоатация на рибните ресурси в рамките на общата политика в областта на рибарството (ОВ L 358, 31.12.2002 г., стр. 59).

⁽⁵⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

⁽⁶⁾ Директива 92/43/ЕО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽⁷⁾ Решение № 884/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за изменение на Решение № 1692/96/ЕО относно насоките на Общността за развитието на Трансевропейската транспортна мрежа (ОВ L 167, 30.4.2004 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

- (16) Морските и крайбрежните дейности често са тясно свързани. С цел насърчаване на устойчивото използване на морското пространство, морското пространствено планиране следва да взема под внимание взаимодействията суша – море. Поради тази причина морското пространствено планиране може да играе много полезна роля за определяне на насоки във връзка с устойчивото и интегрираното управление на човешките дейности в морето, опазването на живата околна среда, уязвимостта на крайбрежните екосистеми, ерозията и социалните и икономическите фактори. Морското пространствено планиране следва да цели включването на морското измерение на някои крайбрежни начини на използване или дейности и тяхното въздействие и в крайна сметка да дава възможност за интегрирана и стратегическа перспектива.
- (17) Настоящата рамкова директива не се намесва в компетенциите на държавите членки за териториално и селищно планиране, нито в някоя система за териториално или поземлено планиране, която се използва за планиране на начина на използване на сухоземната и крайбрежната зона. Ако държавите членки прилагат териториално планиране спрямо крайбрежните води или участъци от тях, настоящата директива следва да не се прилага спрямо тези води.
- (18) Морското пространствено планиране следва да обхваща пълния цикъл на откриване на проблемите и възможностите, събиране на информация, планиране, вземане на решения, изпълнение, преразглеждане или актуализиране и мониторинга на изпълнението, и следва да отчита подобаващо взаимодействията суша – море и най-добрите налични знания. Следва да се използват по най-добрия начин механизмите, създадени със съществуващо или бъдещо законодателство, включително Решение 2010/477/ЕС на Комисията ⁽¹⁾ и инициативата на Комисията „Познания за морската среда 2020“.
- (19) Главната цел на морското пространствено планиране е да се насърчава устойчивото развитие и да се идентифицира използването на морското пространство по различни начини на използване на морето, както и да се управляват начините на използване на пространство и конфликтите в морските райони. Морското пространствено планиране цели също така определяне и насърчаване на многостранни начини на използване в съответствие с националните политики и законодателство. За постигането на тази цел е необходимо държавите членки най-малкото да осигурят, че процесът или процесите на планиране водят до изчерпателно планиране, в което са посочени различните начини на използване на морското пространство, и като вземат предвид дългосрочните промени, дължащи се на изменението на климата.
- (20) Държавите членки следва да се консултират и да координират своите планове със съответните органи на държавата членка и следва да си сътрудничат с трети държави в съответния морски регион в съответствие с правата и задълженията на тези държави членки и на съответните трети държави съгласно правото на Съюза и международното право. Ефективното трансгранично сътрудничество между държавите членки и със съседни трети държави изисква да бъдат посочени компетентните органи във всяка държава членка. Държавите членки определят компетентния орган или органи, отговорни за прилагането на настоящата директива. Предвид разликите между различните морски региони или подрегиони и крайбрежни зони, не е целесъобразно в настоящата директива да се определя подробно каква форма трябва да имат тези механизми за сътрудничество.
- (21) Управлението на морските райони е сложно и включва органи, икономически оператори и други заинтересовани страни на различни нива. С цел да се насърчи устойчиво развитие по ефективен начин, от основно значение е да бъдат проведени консултации със заинтересованите страни, органите и обществеността на подходящ етап от изготвянето на морските пространствени планове съгласно настоящата директива, в съответствие със съответното законодателство на Съюза. Добър пример за разпоредби за обществени консултации може да бъде открит в член 2, параграф 2 от Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Решение 2010/477/ЕС на Комисията от 1 септември 2010 г. относно критериите и методологичните стандарти за добро екологично състояние на морските води (ОВ L 232, 2.9.2010 г., стр. 14).

⁽²⁾ Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на директиви 85/337/ЕО и 96/61/ЕО (ОВ L 156, 25.6.2003 г., стр. 17).

- (22) Посредством морските пространствени планове държавите членки могат да намалят административната тежест и разходите в подкрепа на своите действия за изпълнение на друго свързано законодателство на Съюза. Поради това сроковете за морските пространствени планове следва, когато е възможно, да бъдат съгласувани с графика, определени в друго свързано законодателство, особено във: Директива 2009/28/ЕО, която изисква делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2020 г. да е най-малко 20 % и която определя координирането на процедурите по разрешаване, сертифициране и планиране, включително по пространствено планиране, като важен принос за постигането на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници; Директива 2008/56/ЕО и част А, точка 6 от приложението към Решение 2010/477/ЕС, които изискват от държавите членки да предприемат необходимите мерки за постигане или запазване на добро екологично състояние на морската среда до 2020 г. и които посочват морското пространствено планиране като инструмент за подпомагане на екосистемния подход към управлението на човешките дейности с цел постигане на добро екологично състояние; Решение 884/2004/ЕО, което изисква Трансевропейската транспортна мрежа да бъде създадена до 2020 г. чрез интегриране на европейските сухоземни, морски и въздушни транспортни инфраструктурни мрежи.
- (23) Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ установява екологичната оценка като важен инструмент за включване на въпросите на околната среда в подготовката и приемането на планове и програми. В случаите, когато има вероятност морските пространствени планове да имат значителни последици върху околната среда, те са предмет на Директива 2001/42/ЕО. Когато морските пространствени планове включват обекти от Натура 2000, екологичната оценка може да се комбинира с изискванията на член 6 от Директива 92/43/ЕО с цел избягване на дублирането.
- (24) С цел да се гарантира, че морските пространствени планове се основават на надеждни данни и за да се избегне допълнителната административна тежест, е важно държавите членки да използват най-добрите налични данни и информация, като насърчават съответните заинтересовани страни да споделят информация и като използват съществуващите инструменти и средства за събиране на данни, като тези, разработени в контекста на инициативата „Познания за морската среда 2020“ и Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾.
- (25) Държавите членки следва да изпращат копия от техните морски пространствени планове и евентуални актуализации на Комисията, за да позволят на последната да извършва мониторинга на изпълнението на настоящата директива. Комисията ще използва информацията, предоставена от държавите членки, и съществуващата информация, налична по силата на законодателство на Съюза, за да поддържа информираността на Европейския парламент и Съвета за напредъка, постигнат в изпълнението на настоящата директива.
- (26) Навременното транспониране на настоящата директива е от съществено значение, тъй като Съюзът е приел редица инициативи по политиката, които трябва да бъдат изпълнени до 2020 г. и които настоящата директива има за цел да подкрепи и допълни.
- (27) За държавите членки без излаз на море транспонирането и прилагането на настоящата директива би било непропорционално и ненужно задължение. Следователно тези държави членки следва да бъдат освободени от задължението да транспонират и прилагат настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива установява рамка за морско пространствено планиране, целяща насърчаване на устойчивия растеж на морските икономики, устойчивото развитие на морските райони и устойчивото използване на морските ресурси.

⁽¹⁾ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

⁽²⁾ Директива 2007/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2007 г. за създаване на инфраструктура за пространствена информация в Европейската общност (INSPIRE) (ОВ L 108, 25.4.2007 г., стр. 1).

2. В границите на интегрираната морска политика на Съюза настоящата рамка предвижда рамка за установяването и изпълнението от страна на държавите членки на морско пространствено планиране с цел допринасяне за целите, определени в член 5, като се отчитат взаимодействията суша – море и засиленото трансгранично сътрудничество, съгласно съответните разпоредби на КООНМП.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага към морските води на държавите членки, без да се засягат разпоредбите на друго законодателство на Съюза. Тя не се прилага към крайбрежните води или части от тях, които попадат в териториалното и селищното планиране на държава членка, при условие че това е посочено в нейните морски пространствени планове.
2. Настоящата директива не се прилага към дейности, чиято единствена цел е отбрана или национална сигурност.
3. Настоящата директива не засяга компетентността на държавите членки да разработват и определят, в границите на морските си води, обхвата и съдържанието на своите морски пространствени планове. Настоящата директива не се прилага към териториалното и селищното планиране.
4. Настоящата директива не засяга суверенните права и юрисдикцията на държавите членки по отношение на морските води, произтичащи от приложимото международно право, и по-конкретно КООНМП. В частност прилагането на настоящата директива не влияе върху определянето и делимитацията на морските граници от държавите членки в съответствие с приложимите разпоредби на КООНМП.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „интегрирана морска политика“ (ИМП) означава политика на Съюза, която цели да насърчава координирано и съгласувано вземане на решения за постигане на максимални резултати по отношение на устойчивото развитие, икономическия растеж и социалното сближаване на държавите членки, по-специално по отношение на крайбрежните, островните и най-отдалечените региони в Съюза, както и на свързаните с морето сектори, посредством съгласувани, свързани с морето политики и съответното международно сътрудничество;
- 2) „морско пространствено планиране“ означава процес, чрез който съответните органи на държавите членки анализират и организират човешките дейности в морските райони за постигане на екологичните, икономическите и социалните цели;
- 3) „морски регион“ означава морски регион, както е определен в член 4 от Директива 2008/56/ЕО;
- 4) „морски води“ означава водите, морското дъно и геоложката основа според определението в член 3, точка 1, буква а) от Директива 2008/56/ЕО и крайбрежните води според определението в член 2, точка 7 от Директива 2000/60/ЕО, както и тяхното морско дъно и геоложка основа.

ГЛАВА II

МОРСКО ПРОСТРАНСТВЕНО ПЛАНИРАНЕ

Член 4

Установяване и изпълнение на морско пространствено планиране

1. Всяка държава членка организира и прилага морско пространствено планиране.
2. По този начин държавите членки вземат предвид взаимодействията суша – море.

3. Произтичащият от това план или планове се разработват и представят в съответствие с институционалните и управленските равнища, определени от държавите членки. Настоящата директива не засяга компетентността на държавите членки във връзка с разработването и определянето на обхвата и съдържанието на този план или тези планове.

4. Морското пространствено планиране цели да допринесе за постигането на целите, изброени в член 5, и да изпълни изискванията, предвидени в членове 6 и 8.

5. При установяването на морското пространствено планиране държавите членки отделят нужното внимание на особеностите на морските региони, съответните съществуващи и бъдещи дейности и начини на използване и техните въздействия върху околната среда, както и на природните ресурси, като също така вземат предвид взаимодействията суша – море.

6. Държавите членки могат да включват или да надграждат върху съществуващи национални политики, правила или механизми, които са били установени или са в процес на установяване преди влизането в сила на настоящата директива, при условие че те са в съответствие с изискванията на настоящата директива.

Член 5

Цели на морското пространствено планиране

1. При разработването и прилагането на морското пространствено планиране държавите членки вземат предвид икономическите, социалните и екологичните аспекти с цел подкрепа на устойчивото развитие и растеж в морския сектор чрез прилагане на екосистемен подход и насърчаване на съвместното съществуване на съответните дейности и начини на използване.

2. Чрез своите морски териториални планове държавите членки целят да допринесат за устойчивото развитие на морския енергиен сектор, морския транспорт и на секторите на рибарството и аквакултурите, както и за опазването, защитата и подобряването на околната среда, включително устойчивостта към последиците от изменението на климата. Освен това държавите членки могат да преследват и други цели, като например насърчаването на устойчив туризъм и устойчивия добив на суровини.

3. Настоящата директива не засяга правомощията на държавите членки за определяне на въздействието и значението на различните цели в рамките на техния морски пространствен план или планове.

Член 6

Минимални изисквания за морското пространствено планиране

1. Държавите членки установяват процедурни стъпки за допринасяне за постигането на целите, изложени в член 5, като вземат предвид съответните дейности и начини на използване на морските води.

2. За тази цел държавите членки:

а) вземат предвид взаимодействията суша – море;

б) вземат предвид екологичните, икономическите и социалните аспекти, както и аспектите, свързани с безопасността;

в) целят да насърчат съгласуваност между морското пространствено планиране и изготвения във връзка с това план или планове, както и други процеси, като например интегрираното крайбрежно управление или еквивалентните формални или неформални практики;

г) осигуряват участието на заинтересованите страни в съответствие с член 9;

д) организират използването на най-добрите налични данни в съответствие с член 10;

е) осигуряват трансгранично сътрудничество между държавите членки в съответствие с член 11;

ж) насърчават сътрудничеството с трети държави в съответствие с член 12.

3. Морските пространствени планове се преразглеждат от държавите членки по тяхно решение, но най-малко веднъж на всеки 10 години.

Член 7

Взаимодействия суша – море

1. С цел отчитане на взаимодействията суша – море съгласно член 4, параграф 2, ако те не са част от самия процес на морско пространствено планиране, държавите членки могат да използват други формални или неформални процеси, като например интегрирано крайбрежно управление. Резултатите се отразяват от държавите членки в техните морски пространствени планове.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 2, параграф 3, държавите членки целят да насърчават чрез морското пространствено планиране съгласуваност между изготвения морски пространствен план или планове и други съответни процеси.

Член 8

Разработване на морските пространствени планове

1. При разработването и прилагането на морското пространствено планиране държавите членки изготвят морски пространствени планове, в които се определя пространственото и времевото разпределение на съответните съществуващи и бъдещи дейности, както и начините на използване на морските им води, с цел допринасяне за постигането на целите по член 5.

2. По този начин, съгласно член 2, параграф 3, държавите членки вземат предвид съответните взаимодействия между дейностите и начините на използване. Без да се засягат правомощията на държавите членки, възможните дейности, начини на използване и интереси могат да включват:

- райони с аквакултури,
- риболовни зони,
- инсталации и инфраструктура за проучване, експлоатация и добив на нефт, на газ и други енергийни ресурси, на полезни изкопаеми и инертни материали и за производството на енергия от възобновяеми източници,
- морски транспортни маршрути и трафик потоци,
- зони за военни учения,
- защитени природни обекти, обекти за опазване на видовете и защитени територии,
- зони за добив на суровини,
- научноизследователска дейност,
- трасета на подводни кабели и тръбопроводи,
- туризъм,
- подводно културно наследство.

Член 9

Участие на обществеността

1. Държавите членки установяват начините за участие на обществеността посредством информиране на всички потенциално заинтересовани страни и консултации със съответните заинтересовани страни и органи и със заинтересованата общественост на ранен етап от разработването на морските пространствени планове съгласно съответните разпоредби на законодателството на Съюза.

2. Държавите членки също така гарантират, че съответните заинтересовани страни и органи и заинтересованата общественост имат достъп до плановете след завършването им.

Член 10

Използване и обмен на данни

1. Държавите членки организират използването на най-добрите налични данни и решават как да организират обмена на информация, необходима за морските пространствени планове.

2. Данните по параграф 1 могат да включват, *inter alia*:

а) екологични, социални и икономически данни, събрани в съответствие със законодателството на Съюза, което се отнася до дейностите, посочени в член 8;

б) морски физични данни относно морските води.

3. При прилагането на параграф 1 държавите членки използват съответните инструменти и средства, включително и вече съществуващите такива по линия на ИМП, както и други съответни политики на Съюза, като тези, посочени в Директива 2007/2/ЕО.

Член 11

Сътрудничество между държавите членки

1. Като част от процеса на планиране и управление държавите членки, граничещи с морски води, си сътрудничат с цел да се гарантира, че морските пространствени планове са съгласувани и координирани в засегнатия морски регион. При това сътрудничество се вземат предвид по-специално въпросите от транснационален характер.

2. Сътрудничеството, посочено в параграф 1, се осъществява посредством:

а) съществуващи регионални институционални структури за сътрудничество, като например регионални морски конвенции; и/или

б) мрежите или структурите на компетентните органи на държавите членки; и/или

в) всеки друг метод, който отговаря на изискванията на параграф 1, например във връзка със стратегиите за морските басейни.

Член 12

Сътрудничество с трети държави

Държавите членки се стремят при възможност да си сътрудничат с трети държави при реализацията на техните действия за морско пространствено планиране в съответните морски региони съгласно международното право и конвенции, като например чрез използване на съществуващите международни форуми или регионалното институционално сътрудничество.

ГЛАВА III

ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 13

Компетентни органи

1. Всяка държава членка определя органа или органите, които са компетентни за изпълнението на настоящата директива.

2. Всяка държава членка предоставя на Комисията списък на компетентните органи заедно с елементите информация, изброени в приложението към настоящата директива.

3. Всяка държава членка информира Комисията за всяка промяна в информацията, предоставена съгласно параграф 1, в срок от шест месеца след влизане в сила на съответната промяна.

Член 14

Мониторинг и докладване

1. Държавите членки изпращат копия от морските пространствени планове, включително съответни съществуващи обяснителни материали за прилагането на настоящата директива, както и съответните им актуализации на Комисията и всяка друга заинтересована държава членка в тримесечен срок от публикуването им.

2. Комисията представя пред Европейския парламент и пред Съвета най-късно една година след крайния срок за изготвяне на морските пространствени планове и веднъж на всеки четири години след това доклад, в който очертава напредъка, постигнат в изпълнението на настоящата директива.

ГЛАВА IV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 15

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 18 септември 2016 г. Те незабавно информират Комисията за тях.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Органът или органите, посочени в член 13, параграф 1, се определят до 18 септември 2016 г.

3. Морските пространствени планове, посочени в член 4, се изготвят възможно най-бързо и най-късно до 31 март 2021 г.

4. Задължението за транспониране и прилагане на настоящата директива не важи за държавите членки без излаз на море.

Член 16

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 17

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

ПРИЛОЖЕНИЕ

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

- 1) Наименование и адрес на компетентния орган или органи — официалното наименование и адрес на идентифицирания компетентен орган или органи.
 - 2) Правен статут на компетентния орган или органи — кратко описание на правния статут на компетентния орган или органи.
 - 3) Отговорности — кратко описание на правните и административните отговорности на компетентния орган или органи и на неговата/тяхната роля по отношение на засегнатите морски води.
 - 4) Членство — когато компетентният орган или органи действат като координиращи органи за други компетентни органи, списък на тези други органи заедно с кратко описание на институционалните връзки, установени с цел осигуряване на координация.
 - 5) Регионална координация — необходимо е кратко описание на механизмите, създадени с цел да се осигури координацията между държавите членки, когато техни води са обхванати от настоящата директива и попадат в един и същ морски регион или подрегион.
-

ДИРЕКТИВА 2014/90/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
от 23 юли 2014 година
относно морското оборудване и за отмяна на Директива 96/98/ЕО на Съвета
(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 100, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Глобалното измерение на корабните превози е предпоставка Съюзът да прилага и подкрепя международната регулаторна рамка за морска безопасност. Международните конвенции по морска безопасност изискват държавата на знамето да гарантира, че оборудването, намиращо се на борда на корабите, отговаря на определени изисквания за безопасност по отношение на проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, както и да издаде съответните сертификати. За тази цел Международната морска организация (ММО) и международните и европейските органи за стандартизация са разработили подробни стандарти за експлоатационните показатели и за изпитването за определени видове морско оборудване.
- (2) Международните инструменти оставят значителна свобода на преценка на администрациите на знамето. При отсъствие на хармонизация това води до различни нива на безопасност на продуктите, които компетентните национални органи са сертифицирали като отговарящи на упоменатите конвенции и стандарти; в резултат на това е засегнато гладкото функциониране на вътрешния пазар, тъй като става трудно за държавите-членки да приемат оборудване, сертифицирано в друга държава-членка, да бъде монтирано на борда на кораби, плаващи под тяхното знаме, без да извършат допълнителна проверка.
- (3) Хармонизирането от страна на Съюза решава тези проблеми. Следователно в Директива 96/98/ЕО на Съвета ⁽³⁾ бяха определени общи правила, за да се премахнат различията при прилагането на международните стандарти посредством ясно определен набор от изисквания и еднакви процедури за сертифициране.
- (4) Съществуват редица други инструменти на правото на Съюза, които определят изисквания и условия, *inter alia* с цел да се гарантира свободното движение на стоки на вътрешния пазар или за екологични цели, за някои продукти, които са подобни по характер на оборудването, използвано на борда на кораби, но които не отговарят на

⁽¹⁾ ОВ С 161, 6.6.2013 г., стр. 93.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽³⁾ Директива 96/98/ЕО на Съвета от 20 декември 1996 г. относно морското оборудване (ОВ L 46, 17.2.1997 г., стр. 25).

международните стандарти, които могат значително да се различават от вътрешното законодателство на Съюза и постоянно се развиват. Поради това тези продукти не могат да бъдат сертифицирани от държавите-членки в съответствие със съответните международни конвенции за морска безопасност. Ето защо оборудването, което трябва да се монтира на борда на кораби на ЕС в съответствие с международните стандарти за безопасност, следва да се регламентира изключително с настоящата директива, която във всички случаи следва да се счита за *lex specialis*; освен това следва да бъде въведена специална маркировка, за да се посочи, че оборудването с тази маркировка е в съответствие с изискванията, определени в съответните международни конвенции и инструменти, които са влезли в сила.

- (5) Освен че в международните инструменти се определят подробни стандарти за експлоатация и изпитване за морското оборудване, понякога в тях се предвиждат мерки, които се отклоняват от нормативните изисквания, но при определени условия изпълняват успешно тези изисквания по същество. Международната конвенция от 1974 г. за безопасността на човешкия живот на море (SOLAS) дава възможност за алтернативно проектиране и механизми, които отделните държави-членки могат да прилагат на своя собствена отговорност.
- (6) Опитът от изпълнението на Директива 96/98/ЕО показва, че е необходимо да се предприемат допълнителни мерки с цел да се засилят механизмите за изпълнение и прилагане на тази директива и да се опрости регулаторната среда, като в същото време се гарантира, че изискванията на ММО се прилагат и изпълняват по хармонизиран начин в целия Съюз.
- (7) Поради това следва да бъдат определени изисквания за морското оборудване, така че то да отговаря на стандартите за безопасност, определени в приложимите международни инструменти, включително съответните стандарти за изпитване, за да се гарантира, че оборудването, което е в съответствие с тези изисквания, може да се движи безпрепятствено на вътрешния пазар и да се монтира на борда на кораби, плаващи под знамето на която и да е държава-членка.
- (8) За да се даде възможност за лоялна конкуренция при разработването на морско оборудване, следва да бъдат положени всички възможни усилия за насърчаване на използването на отворени стандарти, които да могат да бъдат предоставяни безплатно или срещу символична такса и които всички да могат да възпроизвеждат, разпространяват и използват без такса или срещу символична такса.
- (9) Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾ определя общи принципи и референтни разпоредби, предназначени да се прилагат в секторното законодателство, с цел да се създаде съгласувана основа за преразглеждане или преработване на това законодателство. Това решение представлява обща рамка с хоризонтален характер за бъдещото законодателство, хармонизиращо условията за предлагането на пазара на продукти, както и референтен текст за действащото законодателство. Тази обща рамка предоставя подходящи решения на проблемите, установени при изпълнението на Директива 96/98/ЕО. Поради това е необходимо в настоящата директива да се включат определенията и референтните разпоредби от Решение № 768/2008/ЕО, като се направят адаптациите, които се налагат поради специфичните характеристики на сектора на морското оборудване.
- (10) За да се дадат на органите за надзор на пазара допълнителни конкретни средства за улесняване на тяхната задача, поставянето на електронен етикет може да допълни или замени маркировката „шурвал“ в подходящия момент.
- (11) Отговорностите на икономическите оператори следва да бъдат определени по начин, който е пропорционален и недискриминиращ за икономическите оператори, които са се установили в Съюза, като се вземе предвид фактът, че значителна част от морското оборудване, което попада в обхвата на настоящата директива, може никога да не бъде внесено и разпространявано на територията на държавите-членки.

⁽¹⁾ Решение № 768/2008/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно обща рамка за предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Решение 93/465/ЕИО на Съвета (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 82).

- (12) Като се има предвид, че морското оборудване се монтира на борда на корабите по време на тяхното строителство или ремонт някъде по света, надзорът на пазара става особено труден и не може да бъде подпомаган ефективно от граничния контрол. Ето защо задълженията съответно на държавите-членки и на икономическите оператори в рамките на Съюза следва да бъдат ясно определени. Държавите-членки следва да направят необходимото на борда на корабите, които плават под тяхно знаме, да се инсталира единствено оборудване, което отговаря на изискванията, и това задължение да се изпълнява посредством издаването, потвърждаването или подновяването от администрацията на държавата на знамето на сертификатите на тези кораби съгласно международните конвенции, както и посредством националните механизми за надзор на пазара, действащи в съответствие с рамката на Съюза за надзор на пазара, установена в глава III от Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. При изпълнението на тези задължения държавите-членки следва да бъдат подпомагани от предоставените от Комисията информационни системи за оценяването, нотифицирането и мониторинга на органите, оправомощени да изпълняват задачи по оценяване на съответствието, обмяна на информация във връзка с одобреното морско оборудване, оттеглени или отхвърлените заявления и неотговарящото на изискванията оборудване.
- (13) На първо място, поставянето на маркировката „шурвал“ върху морско оборудване от страна на производителя или, където е приложимо, от вносителя, следва да бъде гаранция в съответствие със задълженията им съгласно настоящата директива, че оборудването отговаря на изискванията и може да бъде пуснато на пазара с оглед да бъде монтирано на борда на кораб на ЕС. След това са необходими някои разпоредби, с които да се гарантира, че стандартите за безопасност продължават да са приложими след поставянето на маркировката „шурвал“, както и ефективното изпълнение на задачата на националните органи за надзор на пазара. Производителят или където е приложимо — вносителят или разпространителят, следва да предостави на компетентните органи пълна и достоверна информация във връзка с оборудването, на което е поставил маркировка „шурвал“, за да гарантира, че оборудването продължава да е безопасно. Производителят следва да съдейства на органите за надзор на пазара, включително по отношение на стандартите, в съответствие с които е произвел и сертифицирал оборудване, и също да извършва надлежна проверка на морското оборудване, което пуска на пазара. Във връзка с това всеки производител, който се намира извън Съюза, следва да определи упълномощен представител, който да осигурява съдействие на компетентните национални органи.
- (14) Спазването на международните стандарти за изпитване би могло най-добре да се доказва посредством процедури за оценяване на съответствието, като тези, определени в Решение № 768/2008/ЕО. Същевременно само онези процедури за оценяване на съответствието, които отговарят на изискванията на международните инструменти, следва да са на разположение на производителите.
- (15) С цел да се гарантира справедлива и ефикасна процедура при разглеждането на предполагаемо несъответствие, държавите-членки следва да бъдат насърчавани да вземат всички мерки, които водят до изчерпателна и обективна оценка на рисковете; ако Комисията се увери, че това условие е спазено, тя следва да не бъде задължена да повтори тази оценка при преразглеждането на ограничителните мерки, приети от държавите-членки по отношение на оборудването, което не е в съответствие.
- (16) При изпълнението на задълженията си за проучване по отношение на нотифицираните органи Комисията следва да информира държавите-членки и следва да си сътрудничи с тях доколкото е възможно, като се отчита независимата ѝ роля.
- (17) Когато органите за надзор на дадена държава-членка сметат, че дадено морско оборудване, попадащо в обхвата на настоящата директива, може да представлява риск за морската безопасност, здравето или околната среда, те следва да извършат оценки или тестове във връзка с въпросното оборудване. Ако рискът бъде потвърден, държавата-членка следва да изиска от съответния икономически оператор да предприеме подходящи коригиращи действия или дори да изтегли или да изведе въпросното оборудване.
- (18) Използването на морско оборудване, което няма маркировката „шурвал“, следва да бъде позволено при изключителни обстоятелства, особено когато не е възможно за кораб да бъде снабден с оборудване, което носи маркировката „шурвал“, в пристанище или съоръжение извън Съюза, или когато оборудване, което носи маркировката „шурвал“, не се предлага на пазара.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30).

- (19) Необходимо е да се гарантира, че постигането на целите на настоящата директива не се възпрепятства от отсъствието на международни стандарти или от сериозни пропуски или аномалии в съществуващите стандарти, включително стандартите за изпитване, за конкретни елементи морско оборудване от обхвата на настоящата директива. Необходимо е също така да се определят конкретните елементи морско оборудване, за които може да се използва електронното етикетироване. Освен това е необходимо да се актуализира несъществен елемент от настоящата директива, по-конкретно позоваванията на стандартите, посочени в приложение III, когато се появят нови стандарти. Поради това на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с приемането, при определени условия и като временна мярка, на хармонизирани технически спецификации и стандарти за изпитване, и с цел изменение на посочените позовавания. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и на Съвета.
- (20) За да се постигнат целите на настоящата директива, международните инструменти следва да се прилагат по един и същ начин на вътрешния пазар. Поради това е необходимо за всеки елемент морско оборудване, за който по международните конвенции се изисква одобрението на държавата на знамето, ясно и навреме да се идентифицират изискванията към проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, както и свързаните с тях стандарти за изпитване, определени в международните инструменти за това оборудване, и да се приемат общи критерии и процедури, включително срокове, за изпълнението на тези изисквания и стандарти от нотифицираните органи, органите на държавата-членка и икономическите оператори, в т.ч. всички оператори, отговорни за монтирането на оборудване на борда на кораб на ЕС. Необходимо е също да се гарантира, че постигането на целите на настоящата директива не се възпрепятства от пропуски в приложимите технически спецификации и стандарти за изпитване или в случаите, когато ММО не е успяла да осигури подходящи стандарти за морското оборудване, което попада в обхвата на настоящата директива.
- (21) Международните инструменти, с изключение на стандартите за изпитване, следва да се прилагат автоматично в последната им версия. За да се намали опасността въвеждането на нови стандарти за изпитване в законодателството на Съюза да доведе до несъразмерни трудности за флота на Съюза и за икономическите оператори, от гледна точка на яснотата и правната сигурност следва влизането в сила на такива нови стандарти за изпитване да не бъде автоматично, а да бъде изрично посочено от Комисията.
- (22) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾.
- (23) За да се създадат условия за хармонизираното, своевременно и опростено прилагане на настоящата директива, актовете за изпълнение, приети в съответствие с настоящата директива, следва да възприемат формата на регламенти на Комисията.
- (24) В съответствие с установената практика комитетът, посочен в настоящата директива, може да играе полезна роля при разглеждането на въпросите относно прилагането на настоящата директива, поставени или от неговия председател, или от представител на държава-членка в съответствие с неговия процедурен правилник.
- (25) Когато се разглеждат въпроси във връзка с настоящата директива, които не са свързани с нейното прилагане или нарушаване, например в експертна група на Комисията, в съответствие със съществуващата практика Европейският парламент следва да получава пълна информация и документация и когато това е уместно — покана да присъства на заседанията.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (26) Комисията се подпомага от Европейската агенция за морска безопасност в съответствие с Регламент (ЕО) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ при ефективното изпълнение на съответните обвързващи правни актове на Съюза и при изпълнението на посочените в тях задачи, поверени на Комисията.
- (27) Компетентните органи и всички икономически оператори следва да положат всички възможни усилия за улесняване на писмената комуникация в съответствие с международната практика с оглед намирането на общи средства за комуникация.
- (28) Тъй като целите на настоящата директива, а именно да се повиши безопасността по море и да се предотврати замърсяването на морето посредством еднаквото прилагане на съответните международни инструменти, свързани с оборудването, което трябва да бъде монтирано на борда на кораби, както и да се гарантира свободното движение на такова оборудване в Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, а поради обхвата на действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не навървя необходимото за постигането на тези цели.
- (29) Мерките, които трябва да бъдат приети, представляват съществена промяна на разпоредбите на Директива 96/98/ЕО и поради това, с оглед на яснотата, тази директива следва да бъде отменена и заменена от настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да повиши безопасността по море и да предотврати замърсяването на морето посредством еднаквото прилагане на съответните международни инструменти, свързани с морското оборудване, което трябва да бъде монтирано на борда на кораби на ЕС, както и да осигури свободното движение на такова оборудване в Съюза.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „морско оборудване“ означава оборудване, което попада в обхвата на настоящата директива в съответствие с член 3;
- 2) „кораб на ЕС“ означава кораб, който плава под знамето на държава-членка и попада в обхвата на международните конвенции;
- 3) „международни конвенции“ означава следните конвенции, заедно с техните протоколи и кодекси със задължително прилагане, приети под егидата на Международната морска организация (ММО), които са влезли в сила и определят специфични изисквания за одобрението от страна на държавата на знамето на оборудване, което трябва да бъде монтирано на борда на кораби:

— Конвенцията от 1972 г. за международните правила за предпазване от сблъскване на море (COLREG),

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1406/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2002 г. за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ L 208, 5.8.2002 г., стр. 1).

- Международната конвенция от 1973 г. за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL),
 - Международната конвенция от 1974 г. за безопасността на човешкия живот на море (SOLAS);
- 4) „стандартите за изпитване“ означава стандартите за изпитване за морско оборудване, определени от:
- Международната морска организация (ММО),
 - Международната организация по стандартизация (ISO),
 - Международната електротехническа комисия (IEC),
 - Европейския комитет по стандартизация (CEN),
 - Европейския комитет за електротехническа стандартизация (CENELEC),
 - Международния съюз по далекосъобщенията (ITU),
 - Европейския институт за стандарти в далекосъобщенията (ETSI),
 - Комисията, в съответствие с член 8 и член 27, параграф 6 от настоящата директива,
 - регулаторните органи, признати в споразуменията за взаимно признаване, по които Съюзът е страна;
- 5) „международни инструменти“ означава международните конвенции, заедно с резолюциите и циркулярните писма на ММО, въвеждащи в действие въпросните конвенции в тяхната последна версия, и стандартите за изпитване;
- 6) „маркировка шурвал“ означава символът, посочен в член 9 и определен в приложение I или, според случая, електронният етикет, посочен в член 11;
- 7) „нотифициран орган“ означава организация, определена от компетентната национална администрация на дадена държава-членка в съответствие с член 17;
- 8) „предлагане на пазара“ означава всяка доставка на корабно оборудване на пазара на Съюза в хода на търговска дейност, независимо дали срещу заплащане или безплатно;
- 9) „пускане на пазара“ означава първото предлагане на морско оборудване на пазара на Съюза;
- 10) „производител“ означава всяко физическо или юридическо лице, което произвежда морско оборудване или което възлага проектирането или производството на морско оборудване и го предлага на пазара със своето име или търговска марка;
- 11) „упълномощен представител“ означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което е получило писмено пълномощно от производител да действа от негово име във връзка с определени задачи;

- 12) „вносител“ означава всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което пуска на пазара на Съюза морско оборудване от трета държава;
- 13) „разпространител“ означава всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставка, различно от производителя или вносителя, което предлага морско оборудване на пазара;
- 14) „икономически оператори“ означава производителят, упълномощеният представител, вносителят и разпространителят;
- 15) „акредитация“ означава акредитация, както е дефинирана в член 2, точка 10 от Регламент (ЕО) № 765/2008;
- 16) „национален орган по акредитация“ означава националният орган по акредитация, както е дефиниран в член 2, точка 11 от Регламент (ЕО) № 765/2008;
- 17) „оценяване на съответствието“ означава процесът, провеждан от нотифицираните органи в съответствие с член 15, за доказване на това дали морското оборудване отговаря на изискванията, определени в настоящата директива;
- 18) „орган за оценяване на съответствието“ означава орган, който извършва дейности по оценяване на съответствието, включително калибриране, изпитване, сертифициране и инспектиране;
- 19) „изземване“ означава всяка мярка, целяща да постигне връщането на морското оборудване, което вече е монтирано на борда на кораби на ЕС или е закупено с намерение да бъде монтирано на борда на кораби на ЕС;
- 20) „изтегляне“ означава всяка мярка, целяща да се предотврати морско оборудване, което е във веригата на доставка, да бъде предложено на пазара;
- 21) „декларация на ЕС за съответствие“ означава декларация, издадена от производителя в съответствие с член 16;
- 22) „продукт“ означава елемент от морско оборудване.

Член 3

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за оборудването, което е монтирано или трябва да бъде монтирано на борда на кораб на ЕС и за което по силата на международните инструменти се изисква одобрението на администрацията на държавата на знамето, независимо от това дали корабът се намира в Съюза към момента на монтиране на оборудването.
2. Независимо от факта, че оборудването, посочено в параграф 1, може също така да попада в обхвата на инструменти на правото на Съюза, различни от настоящата директива, за целите, определени в член 1, това оборудване се подчинява само на настоящата директива.

Член 4

Изисквания към морското оборудване

1. Морско оборудване, което е монтирано на борда на кораб на ЕС на или след датата, посочена в член 39, параграф 1, втора алинея, трябва да отговаря на изискванията по отношение на проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, посочени в международните инструменти, приложими към момента на монтирането на борда на това оборудване.

2. Съответствието на морското оборудване с изискванията, посочени в параграф 1, се доказва единствено в съответствие със стандартите за изпитване и посредством процедурите за оценяване на съответствието, посочени в член 15.

3. Международните инструменти се прилагат, без да се засяга процедурата за проверка на съответствието, предвидена в член 5 от Регламент (ЕО) № 2099/2002 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

4. Изискванията и стандартите, посочени в параграфи 1 и 2, се изпълняват по еднакъв начин в съответствие с член 35, параграф 2.

Член 5

Прилагане

1. Когато държавите-членки издават, одобряват или подновяват сертификатите на корабите, плаващи под тяхното знаме, съгласно изискванията на международните конвенции, те гарантират, че морското оборудване на борда на тези кораби е в съответствие с изискванията на настоящата директива.

2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че морското оборудване на борда на кораби, плаващи под тяхното знаме, е в съответствие с изискванията на международните инструменти, които се прилагат към оборудването, което вече е монтирано на борда. На Комисията се предоставят изпълнителни правомощия за осигуряване на уеднаквеното прилагане на тези мерки в съответствие с член 35, параграф 3.

Член 6

Функциониране на вътрешния пазар

Държавите-членки не забраняват пускането на пазара и монтирането на борда на кораби на ЕС на морско оборудване, нито отказват да издадат сертификатите, свързани с него, на корабите, плаващи под тяхното знаме, или подновяването на тези сертификати, ако това оборудване е в съответствие с настоящата директива.

Член 7

Прехвърляне на кораб да плава под знамето на държава-членка

1. В случай на кораб на държава извън ЕС, който трябва да бъде прехвърлен да плава под знамето на държава-членка, по време на прехвърлянето този кораб се подлага на проверка от приемащата държава-членка, за да се провери дали действителното състояние на неговото морско оборудване отговаря на издадените му сертификати за безопасност и дали отговаря на разпоредбите на настоящата директива и носи маркировката „шурвал“, или е еквивалентно в степен, която удовлетворява администрацията на тази държава-членка, на морско оборудване, сертифицирано в съответствие с настоящата директива, считано от 18 септември 2016 г.

2. Когато датата на инсталиране на борда на морско оборудване не може да бъде установена, държавите-членки могат да определят задоволителни изисквания за еквивалентност, като вземат предвид съответните международни инструменти.

3. В случай че оборудването не носи маркировката „шурвал“ или администрацията не го счита за еквивалентно, то се подменя.

4. За морското оборудване, което се счита за еквивалентно по силата на настоящия член, държавата-членка издава сертификат, който винаги се носи с оборудването. Този сертификат дава на държавата-членка на знамето разрешение оборудването да остане на борда на кораба и определя евентуалните ограничения или разпоредби, свързани с използването на оборудването.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 2099/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. за създаване на Комитет по морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби (КМБПЗК) (ОВ L 324, 29.11.2002 г., стр. 1).

Член 8

Стандарти за морското оборудване

1. Без да се нарушават разпоредбите на Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, изменена с Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, Съюзът цели разработването от страна на ММО и органите по стандартизация на подходящи международни стандарти, включително подробни технически спецификации и стандарти за изпитване, за морското оборудване, чиято употреба или монтиране на борда на корабите се считат за необходими за повишаването на морската безопасност и за предотвратяването на замърсяване на морето. Комисията извършва редовен мониторинг на това развитие.

2. При липса на международен стандарт за конкретен елемент морско оборудване, при изключителни обстоятелства, при надлежна обосновка чрез подходящ анализ и с цел да се избегне сериозна и неприемлива заплаха за морската безопасност, здравето или околната среда, и като се взема предвид текущата работа на равнище ММО, на Комисията се предоставя правомощието да приема, посредством делегирани актове в съответствие с член 37, хармонизирани технически спецификации и стандарти за изпитване за този конкретен елемент морско оборудване.

От особена важност е Комисията да провежда консултации с експерти, включително експерти на държавите-членки, в хода на подготовката на такива делегирани актове.

Тези технически спецификации и стандарти за изпитване се прилагат временно, докато ММО приеме стандарт за конкретния елемент морско оборудване.

3. При изключителни обстоятелства, при надлежна обосновка чрез подходящ анализ и ако това е необходимо, за да се избегне установена неприемлива заплаха за морската безопасност, здравето или околната среда поради сериозен пропуск или аномалия в съществуващ стандарт за конкретен елемент морско оборудване, посочен от Комисията в съответствие с член 35, параграф 2 или параграф 3, и като се отчита текущата работа на равнище ММО, на Комисията се предоставя правомощието да приема, чрез делегирани актове в съответствие с член 37, хармонизирани технически спецификации и стандарти за изпитване за този конкретен елемент морско оборудване само до степента, необходима за преодоляване на сериозния пропуск или аномалия.

От особена важност е Комисията да провежда консултации с експерти, включително експерти на държавите-членки, в хода на подготовката на такива делегирани актове.

Тези технически спецификации и стандарти за изпитване се прилагат временно, докато ММО преразгледа стандарта, приложим за конкретния елемент морско оборудване.

4. Комисията предоставя безплатен достъп до техническите спецификации и стандартите, приети в съответствие с параграфи 2 и 3.

ГЛАВА 2

МАРКИРОВКА „ЩУРВАЛ“

Член 9

Маркировка „щурвал“

1. Върху морското оборудване, чието съответствие с изискванията, установени в настоящата директива, е доказано съгласно приложимите процедури за оценяване на съответствието, се полага маркировката „щурвал“.

⁽¹⁾ Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

2. Маркировката „шурвал“ не се полага върху никакъв друг продукт.
3. Формата на маркировката „шурвал“, която трябва да бъде използвана, е определена в приложение I.
4. Използването на маркировката „шурвал“ се подчинява на общите принципи, определени в член 30, параграфи 1 и 3—6 от Регламент (ЕО) № 765/2008, в които всяко позоваване на маркировката „СЕ“ трябва да се разбира като позоваване на маркировката „шурвал“.

Член 10

Правила и условия за полагането на маркировката „шурвал“

1. Маркировката „шурвал“ се полага върху продукта или върху табелката му с данни, така че да е видима, четлива и незаличима, и се включва в софтуера на продукта, ако има такъв. Когато това не е възможно или не може да бъде гарантирано поради естеството на продукта, тя се полага върху опаковката и в придружаващите документи.
2. Маркировката „шурвал“ се полага в края на производствения етап.
3. След маркировката „шурвал“ следват идентификационният номер на нотифицирания орган, когато този орган участва в етапа на контрол на продукцията, и годината, през която е положена маркировката.
4. Идентификационният номер на нотифицирания орган се полага от самия орган или, по негови указания, от производителя или от упълномощен представител на производителя.

Член 11

Електронен етикет

1. За да се улесни надзорът на пазара и да се предотврати фалшифицирането на конкретни елементи морско оборудване, посочени в параграф 3, производителите могат да използват подходяща и надеждна форма на електронно етикетирание вместо или в допълнение към маркировката „шурвал“. В такъв случай членове 9 и 10 се прилагат, по целесъобразност, *mutatis mutandis*.
2. Комисията прави анализ на разходите и ползите относно използването на електронен етикет като допълнение или на мястото на маркировката „шурвал“.
3. Комисията може да приема делегирани актове в съответствие с член 37, за да идентифицира конкретни елементи морско оборудване, за които може да се използва електронното етикетирание. От особена важност е Комисията да провежда консултации с експерти, включително експерти на държавите-членки, в хода на подготовката на такива делегирани актове.
4. На Комисията се предоставят изпълнителни правомощия за установяване под формата на регламенти на Комисията и в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2 на подходящи технически критерии относно проектирането, експлоатационните показатели, поставянето и използването на електронни етикети.
5. За оборудването, идентифицирано в съответствие с параграф 3, маркировката „шурвал“ може, в срок от три години от датата на приемане на подходящите технически критерии, посочени в параграф 4, да бъде допълнена с подходяща и надеждна форма на електронен етикет.
6. За оборудването, идентифицирано в съответствие с параграф 3, маркировката „шурвал“ може, в срок от пет години от датата на приемане на подходящите технически критерии, посочени в параграф 4, да бъде заменена с подходяща и надеждна форма на електронен етикет.

ГЛАВА 3

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ОПЕРАТОРИ

Член 12

Задължения на производителите

1. С полагането на маркировката „шурвал“ производителите поемат отговорността да гарантират, че морското оборудване, на което е положена маркировката, е проектирано и произведено в съответствие с техническите спецификации и стандартите, прилагани в съответствие с член 35, параграф 2, и поемат задълженията, определени в параграфи 2—9 от настоящия член.
2. Производителите изготвят необходимата техническа документация и осигуряват извършването на приложимите процедури за оценяване на съответствието.
3. Когато съответствието на морското оборудване с приложимите изисквания е доказано с процедурата за оценяване на съответствието, производителите изготвят декларация на ЕС за съответствие съгласно член 16 и полагат маркировката „шурвал“ в съответствие с членове 9 и 10.
4. Производителите съхраняват техническата документация и декларацията на ЕС за съответствие, посочена в член 16, най-малко 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ и в никакъв случай не за срок по-кратък от очаквания жизнен цикъл на въпросното морско оборудване.
5. Производителите гарантират, че са налице процедури, чрез които се осигурява съответствие на серийното производство. Промените в проектирането или в характеристиките на морското оборудване и промените в изискванията на международните инструменти, посочени в член 4, въз основа на които е декларирано съответствието на морско оборудване, се вземат предвид. Когато е необходимо, в съответствие с изискванията на приложение II, производителите извършват ново оценяване на съответствието.
6. Производителите гарантират, че върху техните продукти има нанесен тип, партиден или сериен номер или друг елемент, който позволява тяхното идентифициране, или когато размерът или естеството на продукта не го позволява, че необходимата информация е представена върху опаковката или в документ, който придружава продукта, или и двете, по целесъобразност.
7. Производителите посочват своето име, регистрираното търговско име или регистрираната търговска марка и адреса, на който с тях може да се осъществи връзка, върху продукта или, когато това не е възможно, върху опаковката му или в документ, придружаващ продукта, или и двете, по целесъобразност. Адресът трябва да посочва една точка за контакт с производителя.
8. Производителите гарантират, че продуктът се придружава от инструкции и цялата необходима информация за безопасното монтиране на борда и безопасното използване на продукта, включително ограниченията при използване, ако има такива, които могат лесно да бъдат разбрани от потребителите, заедно с всякаква друга документация, изисквана от международните инструменти или стандартите за изпитване.
9. Производители, които считат или имат основание да вярват, че даден продукт, върху който са положили маркировка „шурвал“, не е в съответствие с приложимите изисквания по отношение на проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели и стандартите за изпитване, прилагани в съответствие с член 35, параграфи 2 и 3, незабавно предприемат необходимите коригиращи мерки, за да приведат този продукт в съответствие, да го изтеглят или да го изземат, ако това е целесъобразно. В допълнение, когато продуктът представлява риск, производителите незабавно информират компетентните национални органи на държавите-членки, като представят подробности, по-специално за несъответствието и за всякакви предприети коригиращи мерки.

10. Производителите, при обосновано искане от страна на компетентен орган, своевременно му предоставят цялата информация и документация, необходими за доказване на съответствието на продукта, на език, който може лесно да бъде разбран от този орган или е приемлив за него, предоставят на този орган достъп до своите помещения с цел надзор на пазара в съответствие с член 19 от Регламент (ЕО) № 765/2008, и осигуряват проби или достъп до проби в съответствие с член 25, параграф 4 от настоящата директива. По искане на органа те му сътрудничат при всяко действие, предприето за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, които са пуснали на пазара.

Член 13

Упълномощен представител

1. Производител, който не е разположен на територията на поне една държава-членка, определя чрез писмено пълномощно свой упълномощен представител за Съюза, като посочва в пълномощното името на упълномощения представител и адреса за връзка с него.

2. Изпълнението на задълженията, предвидени в член 12, параграф 1, и изготвянето на техническа документация не са част от пълномощното на упълномощения представител.

3. Упълномощеният представител изпълнява задачите, определени в пълномощното, получено от производителя. Пълномощното позволява на упълномощения представител да извършва най-малко следното:

- а) да съхранява декларацията на ЕС за съответствие и техническата документация на разположение на националните надзорни органи най-малко 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ и в никакъв случай не за срок по-кратък от очаквания жизнен цикъл на въпросното морско оборудване;
- б) при обосновано искане от страна на компетентен орган да предоставя на този орган цялата информация и документация, необходими за доказване на съответствието на даден продукт;
- в) да сътрудничи на компетентните органи, по тяхно искане, при всяко действие, предприето за отстраняване на рисковете, създадени от продукти, обхванати от неговото пълномощно.

Член 14

Други икономически оператори

1. Вносителите посочват своето име, регистрираното търговско име или регистрираната търговска марка и адреса, на който с тях може да се осъществи връзка, върху продукта или, когато това не е възможно, върху опаковката му или в документ, придружаващ продукта, или и двете, по целесъобразност.

2. Вносителите и разпространителите, при обосновано искане от страна на компетентен орган, му предоставят цялата информация и документация, необходими за доказване на съответствието на даден продукт, на език, който може лесно да бъде разбран от този орган или е приемлив за него. По искане на органа те му сътрудничат при всяко действие, предприето за отстраняване на рисковете, свързани с продуктите, които са пуснали на пазара.

3. За целите на настоящата директива всеки вносител или разпространител се счита за производител и изпълнява задълженията на производителя по член 12, когато пуска морско оборудване на пазара или го монтира на борда на кораб на ЕС под свое име или своя търговска марка или когато модифицира вече пуснато на пазара морско оборудване по начин, който може да засегне съответствието с приложимите изисквания.

4. За срок от най-малко 10 години от полагането на маркировката „шурвал“ и в никакъв случай за срок по-кратък от очаквания жизнен цикъл на въпросното морско оборудване икономическите оператори при поискване посочват на органите за надзор на пазара:

- а) всеки икономически оператор, който им е доставил някакъв продукт;
- б) всеки икономически оператор, на когото те са доставили някакъв продукт.

ГЛАВА 4

ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО И НОТИФИЦИРАНЕ НА ОРГАНИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Член 15

Процедури за оценяване на съответствието

1. Процедурите за оценяване на съответствието са определените в приложение II.
2. Държавите-членки гарантират, че производителят или упълномощния представител на производителя е възложил оценяването на съответствието на конкретен елемент морско оборудване на нотифициран орган, като се използва една от възможностите, предвидени с актове за изпълнение, приети от Комисията в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2, по една от следните процедури:
 - а) когато трябва да бъде използвано изследването на ЕО на типа (модул Б), преди да бъде пуснато на пазара, всяко морско оборудване се подлага на:
 - осигуряване на качеството на производството (модул Г); или
 - осигуряване на качеството на продукта (модул Д); или
 - проверка на продукта (модул Е);
 - б) когато комплекти морско оборудване се произвеждат индивидуално или в малки количества, а не серийно или масово, процедурата по оценяване на съответствието може да се заключава в проверката на ЕО на изделие (модул Ж).
3. Комисията поддържа чрез информационната система, предоставена за тази цел, актуален списък на одобреното морско оборудване и оттеглените или отхвърлените заявления и го предоставя на заинтересованите страни.

Член 16

Декларация на ЕС за съответствие

1. Декларацията на ЕС за съответствие обявява, че изпълнението на изискванията, определени в съответствие с член 4, е доказано.
2. Декларацията на ЕС за съответствие следва структурата на образеца, определен в приложение III към Решение № 768/2008/ЕО. Тя съдържа елементите, посочени в съответните модули, определени в приложение II към настоящата директива, и се актуализира.
3. Като изготвя декларацията на ЕС за съответствие, производителят поема отговорността и задълженията, посочени в член 12, параграф 1.

4. Когато морското оборудване е монтирано на борда на кораб на ЕС, на кораба се осигурява копие от декларацията на ЕС за съответствие, обхващаща засегнатото оборудване, и се съхранява на борда, докато това оборудване бъде отстранено от кораба. Производителят осигурява превода ѝ на езика или езиците, изисквани от държавата-членка на знамето, включително поне на език, който обикновено се използва в сектора на морския транспорт.

5. Копие от декларацията на ЕС за съответствие се предоставя на нотифицирания орган или органи, който е провел съответните процедури за оценяване на съответствието.

Член 17

Нотифициране на органите за оценяване на съответствието

1. Държавите-членки нотифицират Комисията и другите държави-членки, чрез предоставената от Комисията за тази цел информационна система, за органите, оправомощени да изпълняват задачи по оценяване на съответствието като трета страна съгласно настоящата директива.

2. Нотифицираните органи отговарят на изискванията, предвидени в приложение III.

Член 18

Нотифициращи органи

1. Държавите-членки определят нотифициращ орган, отговорен за установяването и провеждането на необходимите процедури за оценка и нотифициране на органите за оценяване на съответствието, както и за мониторинга на нотифицираните органи, включително съответствието с член 20.

2. Мониторинг на нотифицираните органи се извършва най-малко веднъж на всеки две години. Комисията може да реши да участва като наблюдател в мониторинга.

3. Държавите-членки могат да решат, че оценката и мониторингът, посочени в параграф 1, трябва да се извършват от национален акредитиращ орган.

4. Когато нотифициращият орган делегира или по друг начин възлага извършването на оценката, нотифицирането или мониторинга, посочени в параграф 1, на орган, който не е правителствена структура, този орган трябва да бъде правен субект и да отговаря *mutatis mutandis* на изискванията, установени в приложение V. В допълнение този орган трябва да разполага с механизми за покриване на отговорност, произтичаща от неговата дейност.

5. Нотифициращият орган поема пълната отговорност за задачите, изпълнявани от органа, посочен в параграф 4.

6. Нотифициращият орган отговаря на изискванията, посочени в приложение V.

Член 19

Задължение за предоставяне на информация относно нотифициращите органи

1. Държавите-членки информират Комисията за своите процедури за оценка и нотифициране на органите за оценяване на съответствието и за мониторинга на такива органи, както и за всякакви промени във връзка с това.

2. Комисията осигурява чрез предоставената за тази цел информационна система достъп на обществеността до тази информация.

Член 20

Поделения и подизпълнители на нотифицираните органи

1. В случаите, в които нотифициран орган възлага на подизпълнител конкретни задачи, свързани с оценяване на съответствието, или използва поделение, той гарантира, че подизпълнителят или поделението отговарят на изискванията, посочени в приложение III, и надлежно информира нотифициращия орган.
2. Нотифицираните органи поемат пълната отговорност за задачите, изпълнявани от подизпълнители или поделения, без значение къде са установени те.
3. Дейностите могат да бъдат възлагани на подизпълнители или изпълнявани от поделения само със съгласието на клиента.
4. Нотифицираните органи съхраняват на разположение на нотифициращия орган съответните документи, свързани с оценката на квалификацията на подизпълнителя или на поделението и работата, извършена от подизпълнителя или на поделението съгласно настоящата директива.

Член 21

Промени в нотификациите

1. Когато нотифициращият орган е констатирал или е бил информиран, че даден нотифициран орган вече не отговаря на изискванията, установени в приложение III, или че не изпълнява задълженията си по настоящата директива, нотифициращият орган ограничава, прекратява временно или оттегля нотификацията, според случая, в зависимост от сериозността на неспазването на изискванията или на неизпълнението на задълженията. Той незабавно информира надлежно Комисията и другите държави-членки чрез информационната система, предоставена от Комисията за тази цел.
2. В случай на ограничаване, временно прекратяване или оттегляне на нотификацията, или в случай че нотифицираният орган преустанови дейността си, нотифициращата държава-членка предприема подходящите стъпки, за да гарантира, че досиетата на този орган се обработват от друг нотифициран орган или се съхраняват на разположение на отговорните нотифициращи органи и на органите за надзор на пазара, при поискване от тяхна страна.

Член 22

Оспорване на компетентността на нотифицирани органи

1. Комисията проучва всички случаи, в които въз основа на информацията, с която разполага или която ѝ е предоставена, се съмнява в компетентността на нотифицирания орган или в продължаващото изпълнение от нотифицирания орган на изискванията и отговорностите, които са му възложени.
2. Нотифициращата държава-членка предоставя на Комисията при поискване цялата информация, свързана с основанията за нотификацията или за запазването на компетентността на съответния орган.
3. Комисията гарантира, че цялата чувствителна информация, получена по време на проучванията ѝ, се третира като поверителна.
4. Когато Комисията констатира, че нотифицираният орган не отговаря или е престанал да отговаря на изискванията за нотифицирането му, тя незабавно информира нотифициращата държава-членка за това и отправя искане до държавата-членка незабавно да предприеме необходимите коригиращи мерки, включително ако е необходимо, отмяна на нотификацията.

Член 23

Оперативни задължения на нотифицираните органи

1. Нотифицираните органи извършват или възлагат извършването на оценяване на съответствието съгласно процедурите, предвидени в член 15.

2. Когато нотифициран орган установи, че задълженията, установени в член 12, не са изпълнени от производителя, той изисква от този производител незабавно да предприеме подходящите коригиращи мерки и не издава сертификат за съответствие.

3. Когато в процеса на наблюдение за съответствие след издаването на сертификата за съответствие нотифицираният орган установи, че даден продукт е престанал да отговаря на изискванията, той изисква от производителя да предприеме незабавно подходящи коригиращи мерки и прекратява временно или отнема сертификата, ако това се налага. Когато не са предприети коригиращи мерки или те не дават необходимия резултат, нотифицираният орган ограничава, прекратява временно или отнема сертификата, в зависимост от случая.

Член 24

Задължения на нотифицираните органи за предоставяне на информация

1. Нотифицираните органи информират нотифициращия орган за следното:

- а) всеки отказ, ограничаване, временно прекратяване или отнемане на сертификат за съответствие;
- б) всякакви обстоятелства, които влияят върху обхвата и условията за нотифициране;
- в) всякакви искания за информация, които са получили от органите за надзор на пазара във връзка с дейности за оценяване на съответствието;
- г) при поискване — за дейностите по оценяване на съответствието, извършени в обхвата на тяхната нотификация, и всякакви други извършени дейности, включително трансгранични, и дейности по възлагане на подизпълнители.

2. Нотифицираните органи предоставят на Комисията и на държавите-членки, при поискване, съответната информация относно въпроси, свързани с отрицателни и положителни резултати от оценяване на съответствието. Нотифицираните органи предоставят на другите нотифицирани органи, които извършват дейности за оценяване на съответствието, обхващащи същите продукти, информация относно отрицателни и, при поискване, относно положителни резултати от оценяване на съответствието.

ГЛАВА 5

НАДЗОР НА ПАЗАРА НА СЪЮЗА, КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИТЕ, ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ

Член 25

Рамка на ЕС за надзор на пазара

1. По отношение на морското оборудване държавите-членки извършват надзор на пазара в съответствие с рамката на ЕС за надзор на пазара, определена в глава III от Регламент (ЕО) № 765/2008, при спазване на параграфи 2 и 3 от настоящия член.

2. Националните инфраструктури и програми за надзор на пазара вземат предвид специфичните особености на сектора на морското оборудване, включително различните процедури, изпълнявани в рамките на оценяването на съответствието, и по-специално отговорностите на администрацията на държавата на знамето, възложени ѝ с международните конвенции.

3. Надзорът на пазара може да включва документни проверки, както и проверки на морското оборудване, което носи маркировката „щурвал“, независимо дали е монтирано или не е монтирано на борда на корабите. Проверката на морско оборудване, което вече е монтирано на борда, се ограничава до такава проверка, каквато може да се извърши, докато съответното оборудване остава на борда напълно функционално.

4. Когато органите за надзор на пазара на дадена държава-членка, определени в Регламент (ЕО) № 765/2008, възнамеряват да извършат проверка на проба, те могат, когато това е разумно и осъществимо, да поискат от производителя да предостави необходимите проби или достъп на място до пробите за своя сметка.

Член 26

Процедура при морско оборудване, представляващо риск на национално равнище

1. Когато органите за надзор на пазара на дадена държава-членка имат достатъчно причини да вярват, че дадено морско оборудване, попадащо в обхвата на настоящата директива, представлява риск за морската безопасност, здравето или околната среда, те извършват оценка по отношение на засегнатото оборудване, която обхваща всички изисквания, определени в настоящата директива. Съответните икономически оператори оказват необходимото сътрудничество на органите за надзор на пазара.

Когато в хода на тази оценка органите за надзор на пазара открият, че морското оборудване не отговаря на изискванията, определени в настоящата директива, те без забавяне изискват от съответния икономически оператор да предприеме всички необходими коригиращи действия, за да приведе морското оборудване в съответствие с тези изисквания, да изтегли морското оборудване от пазара, или да го изведе в разумен, съобразен с характера на риска срок, който могат да определят.

Органите за надзор на пазара надлежно информират съответния нотифициран орган.

Спрямо мерки, посочени във втора алинея от настоящия параграф, се прилага член 21 от Регламент (ЕО) № 765/2008.

2. В случаите, в които органите за надзор на пазара считат, че несъответствието не е ограничено до тяхната национална територия или до корабите, плаващи под тяхното знаме, те информират Комисията и другите държави-членки чрез информационната система, предоставена им от Комисията за целите на надзора на пазара, за резултатите от оценката, извършена съгласно параграф 1, и за действията, чието предприемане са изискали от икономическия оператор.

3. Икономическият оператор гарантира, че са предприети всички подходящи коригиращи действия по отношение на всички засегнати продукти, които той предлага на пазара в целия Съюз или, ако е такъв случаят, е монтирал или доставил за монтиране на борда на кораби на ЕС.

4. В случаите, в които съответният икономически оператор не предприеме достатъчни коригиращи действия в срока, определен от органите за надзор на пазара в съответствие с параграф 1, втора алинея, или по друг начин не успее да изпълни задълженията си по настоящата директива, органите за надзор на пазара предприемат всички подходящи временни мерки, за да забранят или ограничат морското оборудване, което се предлага на техния национален пазар или което е монтирано на борда на кораби, плаващи под тяхното знаме, да изтеглят продукта от този пазар или да го изземат.

Органите за надзор на пазара без забавяне информират Комисията и другите държави-членки за тези мерки.

5. Информацията относно предприетите от органите за надзор на пазара мерки, посочени в параграф 4, включва всички налични подробности, по-специално данните, необходими за идентифицирането на несъответстващото морско оборудване, произхода на продукта, характера на твърдяното несъответствие и съществуващия риск, характера и продължителността на предприетите национални мерки, както и аргументите, изтъкнати от съответния икономически оператор. По-специално органите за надзор на пазара посочват дали несъответствието се дължи на:

а) несъответствие на морското оборудване с приложимите изисквания към проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, както са определени в съответствие с член 4;

- б) неспазване на стандартите за изпитване, посочени в член 4, по време на процедурата за оценяване на съответствието;
- в) недостатъци в посочените стандарти за изпитване.

6. Държавите-членки, различни от държавата-членка, започнала процедурата, без забавяне информират Комисията и другите държави-членки за всички приети мерки и за всяка допълнителна информация, с която разполагат за несъответствието на засегнатото морско оборудване, и в случай на несъгласие с нотифицираната национална мярка — за своите възражения.

7. Когато в срок от четири месеца след получаването на информацията относно предприетите от органите за надзор на пазара мерки, посочени в параграф 4, не е повдигнато възражение от държава-членка или от Комисията по отношение на временна мярка, предприета от държава-членка, тази мярка се счита за оправдана.

8. Държавите-членки гарантират, че без забавяне са взети подходящите ограничителни мерки по отношение на засегнатото морско оборудване, такива като изтеглянето на продукта от пазарите им.

Член 27

Предпазна процедура на ЕС

1. Когато при приключването на процедурата, определена в член 26, параграфи 3 и 4, срещу дадена мярка, предприета от държава-членка, са повдигнати възражения, или когато Комисията счита, че дадена национална мярка може да е в противоречие със законодателството на Съюза, Комисията незабавно започва консултации с държавите-членки и със съответния икономически оператор или оператори и оценява съответната национална мярка. Въз основа на резултатите от тази оценка Комисията взема решение дали съответната национална мярка е оправдана или не.

2. За целите на параграф 1, когато Комисията е удовлетворена, че процедурата, следвана при приемането на националната мярка, е подходяща за изчерпателна и обективна оценка на риска и, че съответната национална мярка е в съответствие с член 21 от Регламент (ЕО) № 765/2008, тя може да се ограничи до проучване на целесъобразността и пропорционалността на съответната национална мярка по отношение на посочения риск.

3. Адресати на решението на Комисията са всички държави-членки, като Комисията незабавно го съобщава на тях и на съответния икономически оператор или оператори.

4. Ако се прецени, че съответната национална мярка е оправдана, всички държави-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че несъответстващото корабно оборудване е изтеглено от пазара им, а когато се налага — иззето. Те информират Комисията за това.

5. Ако се прецени, че съответната национална мярка е неоправдана, засегнатата държава-членка я оттегля.

6. Когато несъответствието на морското оборудване е отпадено на недостатъци в стандартите за изпитване, посочени в член 4, Комисията може, за да изпълни целта на настоящата директива, да потвърди, промени или отмени национална предпазна мярка чрез актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

Освен това Комисията се оправомощава да приема, чрез делегирани актове в съответствие с процедурата по член 37, временни хармонизирани изисквания и стандарти за изпитване за този конкретен елемент морско оборудване. Критериите по член 8, параграф 3 се прилагат съответно. Тези изисквания и стандарти за изпитване се предоставят от Комисията безплатно.

7. Когато става въпрос за стандарт за изпитване, който е европейски стандарт, Комисията информира съответния европейски орган или органи по стандартизация и отнася въпроса до комитета, създаден по член 5 от Директива 98/34/ЕО. Комитетът незабавно се консултира със съответния европейски орган или органи по стандартизация и представя становището си.

Член 28

Съответстващи продукти, които представляват риск за морската безопасност, здравето или околната среда

1. Когато държава-членка, след като извърши оценката съгласно член 26, параграф 1 установи, че дадено морско оборудване, което е в съответствие с настоящата директива, въпреки това представлява риск за морската безопасност, за здравето или за околната среда, тя изисква от съответния икономически оператор да предприеме всички подходящи мерки, за да гарантира, че когато въпросното морско оборудване е пуснато на пазара, то вече не представлява този риск, да изтегли морското оборудване от пазара или да го изведе в рамките на разумен, съобразен с характера на риска срок, който може да е определила.
2. Икономическият оператор гарантира, че са предприети коригиращи действия по отношение на всички засегнати продукти, които той предлага на пазара в целия Съюз или е монтирал на борда на кораби на ЕС.
3. Държавата-членка незабавно информира Комисията и другите държави-членки. Предоставената информация включва всички налични подробности, по-специално данните, необходими за идентифицирането на засегнатото морско оборудване, произхода и веригата на доставка на морското оборудване, характера на съществуващия риск, характера и продължителността на предприетите национални мерки.
4. Комисията без забавяне започва консултации с държавите-членки и съответния икономически оператор или оператори и оценява предприетите национални мерки. Въз основа на резултатите от тази оценка Комисията взема решение дали мярката е оправдана или не и когато е необходимо предлага подходящи мерки. За тази цел член 27, параграф 2 се прилага *mutatis mutandis*.
5. Адресати на решението на Комисията са всички държави-членки, като Комисията незабавно го съобщава на тях и на съответния икономически оператор или оператори.

Член 29

Официално несъответствие

1. Без да се нарушават разпоредбите на член 26, когато дадена държава-членка направи някоя от следните констатации, тя изисква от съответния икономически оператор да прекрати въпросното несъответствие:
 - а) маркировката „шурвал“ е положена в нарушение на член 9 или член 10;
 - б) маркировката „шурвал“ не е положена;
 - в) декларацията на ЕС за съответствие не е съставена;
 - г) декларацията на ЕС за съответствие не е съставена правилно;
 - д) техническата документация не е налице или не е пълна;
 - е) декларацията на ЕС за съответствие не е била изпратена на кораба.
2. Когато несъответствието, посочено в параграф 1, продължи, засегнатата държава-членка предприема всички подходящи мерки да ограничи или да забрани предлагането на морското оборудване на пазара, или да гарантира неговото изнемане или изтегляне от пазара.

Член 30

Изключения въз основа на технически иновации

1. При изключителни обстоятелства на технически иновации, администрацията на държавата на знамето може да разреши морско оборудване, което не отговаря на процедурите за оценяване на съответствието, да бъде монтирано на борда на кораб на ЕС, ако е установено чрез изпитания или по друг начин, който удовлетворява администрацията на държавата на знамето, че такова оборудване отговаря на целите на настоящата директива.
2. Процедурите за изпитания не правят никакво разграничение между морското оборудване, произведено в държавата-членка на знамето, и оборудването, произведено в други държави.
3. На морското оборудване, обхванато от настоящия член, държавата-членка на знамето издава сертификат, който трябва винаги да придружава оборудването и който дава разрешението на държавата-членка на знамето за монтиране на оборудването на борда на кораба и налага евентуалните ограничения или разпоредби, свързани с използването на оборудването.
4. В случай че държава-членка разреши монтирането на борда на кораб на ЕС на оборудване, обхванато от настоящия член, тази държава-членка съобщава незабавно на Комисията и на другите държави-членки данните, свързани с него, както и докладите за всички имащи отношение изпитвания, оценки и процедури за оценяване на съответствието.
5. В рамките на 12 месеца след получаването на съобщението, посочено в параграф 4, Комисията, ако счеете, че условията, определени в параграф 1, не са изпълнени, може да поиска от засегнатата държава-членка да оттегли в рамките на определен срок предоставеното разрешение. За тази цел Комисията действа чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.
6. Когато кораб, имащ на борда си морско оборудване, обхванато от параграф 1, е прехвърлен на друга държава-членка, приемащата държава-членка на знамето може да вземе необходимите мерки, които могат да включват изпитвания и практически демонстрации, за да се гарантира, че оборудването е най-малкото толкова ефективно, колкото оборудването, което отговаря на процедурите за оценяване на съответствието.

Член 31

Изключения за изпитване или оценка

Администрацията на държавата на знамето може да разреши морско оборудване, което не отговаря на процедурите за оценяване на съответствието, или не е обхванато от член 30, да се монтира на борда на кораб на ЕС с цел изпитване или оценка, ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:

- а) на морското оборудване се издава сертификат от държавата-членка на знамето, който винаги придружава оборудването, декларира решението на тази държава-членка оборудването да бъде монтирано на борда на кораб на ЕС, налага всички необходими ограничения и определя всякакви други подходящи разпоредби по отношение на използването на засегнатото оборудване;
- б) разрешението е ограничено до срока, който държавата на знамето счита за необходим за приключване на изпитването и който следва да е възможно най-кратък;
- в) морското оборудване не може да бъде използвано вместо оборудване, което отговаря на изискванията на настоящата директива, и не може да заменя такова оборудване, което трябва да остане на борда на кораб на ЕС в годно за работа състояние и готово за незабавно използване.

Член 32

Изключения при изключителни обстоятелства

1. При изключителни обстоятелства, които са обосновани надлежно пред администрацията на държавата на знамето, когато е необходимо морското оборудване да бъде заменено в пристанище извън Съюза, и когато не е възможно в разумен срок и с разумно закъснение и разходи на борда да се монтира оборудване, което носи маркировката „шурвал“, на борда може да се монтира друго морско оборудване, при условията на параграфи 2—4.
2. Морското оборудване, монтирано на борда, се придружава от документация, издадена от държава — членка на ММО, която е страна по съответните конвенции, с която документация се удостоверява съответствието със съответните изисквания на ММО.
3. Администрацията на държавата на знамето бива информирана незабавно за естеството и характеристиките на такова друго морско оборудване.
4. Администрацията на държавата на знамето при първа възможност прави необходимото морското оборудване, посочено в параграф 1, заедно с документацията за изпитването му, да отговаря на съответните изисквания на международните инструменти и на настоящата директива.
5. Когато е доказано, че конкретно морско оборудване, носещо маркировката „шурвал“, не се предлага на пазара, държавата-членка на знамето може да разреши друго морско оборудване да бъде монтирано на борда, при спазването на параграфи 6—8.
6. Морското оборудване, за което е дадено разрешение, трябва да отговаря възможно в най-висока степен на изискванията и стандартите за изпитване, посочени в член 4.
7. Морското оборудване, монтирано на борда, следва да бъде придружено от временен сертификат за одобрение, издаден от държавата-членка на знамето или от друга държава-членка, в който се посочва следното:
 - а) оборудването, носещо маркировката „шурвал“, което сертифицираното оборудване заменя;
 - б) точните обстоятелства, при които е издаден сертификатът за одобрение, и по-специално отсъствието от пазара на оборудване, носещо маркировката „шурвал“;
 - в) точните изисквания към проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, по отношение на които оборудването е одобрено от сертифициращата държава-членка;
 - г) приложените стандарти за изпитване, ако има такива, в съответните процедури за одобрение.
8. Държавата-членка, която издава временен сертификат за одобрение, уведомява за това Комисията. Ако Комисията счеде, че условията на параграфи 6 и 7 не са изпълнени, тя може да изиска от държавата-членка да отмени въпросния сертификат или да предприеме други подходящи мерки чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

ГЛАВА 6

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 33

Обмяна на опит

Комисията създава организация за обмен на опит между националните органи на държавите-членки, отговорни за политиката в областта на нотифицирането, особено по отношение на надзора на пазара.

Член 34

Координация на нотифицираните органи

1. Комисията гарантира създаването и правилното функциониране на подходяща координация и сътрудничество между нотифицираните органи под формата на секторна група от нотифицирани органи.
2. Държавите-членки гарантират, че органите, нотифицирани от тях, участват в работата на секторната група, пряко или чрез определени представители.

Член 35

Изпълнителни мерки

1. Държавите-членки съобщават на Комисията чрез информационната система, предоставена от нея за тази цел, имената и координатите за връзка на органите, отговорни за изпълнението на настоящата директива. Комисията изготвя, актуализира периодично и публикува списък на тези органи.
2. За всеки елемент морско оборудване, за който международните конвенции изискват одобрението на администрацията на държавата на знамето, Комисията посредством актове за изпълнение посочва кои са съответните изисквания към проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, както и стандартите за изпитване, предвидени в международните инструменти. При приемането на тези актове Комисията ясно посочва датите, от които тези изисквания и стандарти за изпитване трябва да се прилагат, включително датите за пускане на пазара и за монтиране на борда, в съответствие с международните инструменти и при отчитане на сроковете за корабостроене. Комисията може да установи и общи критерии и подробни процедури за тяхното прилагане.
3. Посредством актове за изпълнение Комисията посочва кои са съответните нови изисквания към проектирането, конструкцията и експлоатационните показатели, предвидени в международните инструменти и които се прилагат към оборудване, което вече е монтирано на борда, за да се гарантира, че оборудването, монтирано на борда на кораби на ЕС, е в съответствие с международните инструменти.
4. Комисията създава и поддържа база данни, съдържаща най-малко следната информация:
 - а) списъка и основни данни от сертификатите за съответствие, издадени съгласно настоящата директива, които са предоставени от нотифицираните органи;
 - б) списъка и основни данни от декларациите за съответствие, издадени съгласно настоящата директива, които са предоставени от производителите;
 - в) актуален списък на приложимите международни инструменти и на изискванията и стандартите за изпитване, приложими по силата на член 4, параграф 4;
 - г) списъка и пълния текст на критериите и процедурите, посочени в параграф 2;
 - д) изискванията и условията за електронно етикетирание, посочени в член 11, когато е приложимо;
 - е) всякаква друга полезна информация с оглед на това да се улесни правилното изпълнение на настоящата директива от държавите-членки, нотифицираните органи и икономическите оператори.

На държавите-членки се предоставя достъп до тази база данни. Тя се предоставя също така на обществеността, само за информационни цели.

5. Актовете за изпълнение, посочени в настоящия член, се приемат под формата на регламенти на Комисията в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

Член 36

Изменения

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37, с цел да се актуализират позоваванията на стандартите, посочени в приложение III, когато се появят нови стандарти.

Член 37

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в членове 8, 11, 27 и 36, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 17 септември 2014 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се подновява мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно подновяване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в членове 8, 11, 27 и 36, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посочено в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. Решението не засяга валидността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно членове 8, 11, 27 и 36, влиза в сила само ако Европейският парламент или Съветът не са представили възражения в срок от два месеца, след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета, или ако преди изтичането на този срок Европейският парламент и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 38

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби (КМБПЗК), създаден с Регламент (ЕО) № 2099/2002. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 39

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват най-късно до 18 септември 2016 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Те прилагат тези разпоредби от 18 септември 2016 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, обхваната от настоящата директива.

Член 40

Отмяна

1. Директива 96/98/ЕО се отменя, считано от 18 септември 2016 г.
2. Изискванията и стандартите за изпитване за морско оборудване, приложими към 18 септември 2016 г. в изпълнение на разпоредбите на националното право, приети от държавите-членки, за да се съобразят с Директива 96/98/ЕО, продължават да се прилагат до влизането в сила на актовете за изпълнение, посочени в член 35, параграф 2.
3. Позоваванията на отменената директива се приемат за позовавания на настоящата директива.

Член 41

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 42

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

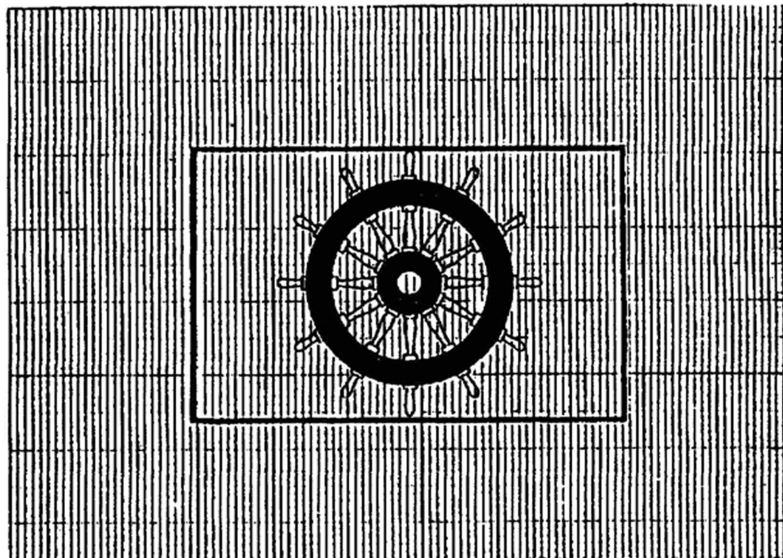
За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

ПРИЛОЖЕНИЕ I

МАРКИРОВКА „ЩУРВАЛ“

Маркировката за съответствие трябва да изглежда по следния начин:

В случай на смаляване или на увеличаване на маркировката „щурвал“, пропорциите, дадени в разграфената схема, трябва да се запазят.

Различните елементи на маркировката „щурвал“ трябва да имат приблизително еднакъв вертикален размер, който не може да бъде по-малък от 5 mm.

Този минимален размер може да не бъде спазван за малки устройства.

—

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

I. МОДУЛ Б: ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕО НА ТИПА

1. Изследването на ЕО на типа е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, при която нотифициран орган изследва техническия проект на морското оборудване и проверява и удостоверява, че техническият проект на морското оборудване отговаря на съответните изисквания.

2. Изследването на ЕО на типа може да бъде извършено по един от следните начини:

- изследване на образец от готовия продукт (производствен тип), представителен за предвиденото производство;
- оценка на пригодността на техническия проект на морското оборудване чрез изследване на техническата документация и подкрепящите доказателства по точка 3, заедно с изследване на образци, които са представителни за предвиденото производство на една или повече критични части на продукта (комбинация от производствен тип и проектен тип);

3. Производителят подава заявление за изследване на ЕО на типа само до един нотифициран орган, по свой избор.

Заявлението включва:

- името и адреса на производителя, а в случаите когато заявлението е подадено от упълномощен представител, също така и неговото име и адрес,
- писмена декларация, че същото заявление не е подадено до някой друг нотифициран орган,
- техническата документация. Техническата документация трябва да позволява да се оцени съответствието на морското оборудване с приложимите изисквания на международните инструменти, посочени в член 4, и да включва достатъчен анализ и оценка на риска(овете). Техническата документация определя приложимите изисквания и обхваща, дотолкова доколкото е необходимо за нуждите на оценяването, проектирането, производството и функционирането на морското оборудване. Техническата документация съдържа, когато е приложимо, най-малкото следните елементи:
 - а) общо описание на морското оборудване,
 - б) идеен проект, технологични чертежи и схеми на компонентите, монтажните възли, системите и т.н.
 - в) описания и обяснения, необходими за разбирането на тези чертежи и схеми, както и на функционирането на морското оборудване,
 - г) списък на изискванията и стандартите за изпитване, които са приложими към засегнатото морско оборудване в съответствие с настоящата директива, заедно с описание на възприетите решения, за да се изпълнят посочените изисквания,
 - д) резултати от направените проектни изчисления, проведените изследвания и др., и
 - е) протоколи от изпитванията,

- образци, които са представителни за предвиденото производство. Нотифицираният орган може да поиска допълнителни образци, ако са необходими за осъществяване на програмата за изпитвания,

— подкрепящите доказателства за пригодност на решението в техническия проект. Тези подкрепящи доказателства посочват всички използвани документи. Когато е необходимо, подкрепящите доказателства включват резултатите от изпитванията, проведени от подходящата лаборатория на производителя или от друга изпитвателна лаборатория от името и на отговорността на производителя.

4. Нотифицираният орган:

за морското оборудване:

4.1. изследва техническата документация и подкрепящите доказателства, за да оцени пригодността на техническия проект на морското оборудване;

по отношение на образеца (образците):

4.2. удостоверява, че образецът(ите) е/са произведен(и) в съответствие с техническата документация и определя елементите, които са проектирани в съответствие с приложимите разпоредби на съответните изисквания и стандарти за изпитване, както и елементите, които са проектирани, без да се приложат съответните разпоредби от тези стандарти;

4.3. провежда или възлага провеждането на подходящите изследвания и изпитвания в съответствие с настоящата директива;

4.4. съгласува с производителя мястото, където ще се проведат изследванията и изпитванията.

5. Нотифицираният орган съставя доклад от оценката, в който описва действията, предприети в съответствие с точка 4, и получените резултати. Без да се нарушават задълженията му по отношение на нотифициращите органи, нотифицираният орган разгласява изцяло или отчасти съдържанието на доклада само със съгласието на производителя.

6. Когато типът отговаря на изискванията на конкретните международни инструменти, приложими към засегнатото морско оборудване, нотифицираният орган издава на производителя сертификат за изследването на ЕО на типа. Сертификатът съдържа името и адреса на производителя, заключенията от изследването, условията (ако има такива) за неговата валидност и необходимите данни за идентифициране на одобрения тип. Сертификатът може да съдържа едно или повече приложения.

Сертификатът и приложенията към него съдържат цялата необходима информация, за да може съответствието на произведените продукти да бъде оценено спрямо изследвания тип и да се позволи контролът по време на експлоатация.

Когато типът не удовлетворява приложимите изисквания на международните инструменти, нотифицираният орган отказва да издаде сертификат за изследването на ЕО на типа и надлежно информира заявителя, като подробно описва причините за отказа си.

7. Ако одобреният тип е престанал да отговаря на приложимите изисквания, нотифицираният орган определя дали е необходимо допълнително изпитване или ново оценяване на съответствието.

Производителят информира нотифицирания орган, у когото се намира техническата документация, отнасяща се до изследването на ЕО на типа, за всички модификации на одобрения тип, които могат да повлияят на съответствието на морското оборудване с изискванията на съответните международни инструменти или с условията за валидност на сертификата. Такива модификации изискват допълнително одобрение под формата на допълнение към оригиналния сертификат за изследването на ЕО на типа.

8. Всеки нотифициран орган информира своите нотифициращи органи за сертификати за изследване на ЕО на типа и/или за допълнения към тях, които е издал или отнел, и периодично или при поискване предоставя на своите нотифициращи органи списък на сертификатите и/или допълненията към тях, които е отказал да издаде, прекратил временно или е ограничил по някакъв друг начин.

Всеки нотифициран орган информира другите нотифицирани органи за сертификатите за изследването на ЕО на типа и/или за допълнения към тях, които е отказал, отнел, прекратил временно или ограничил по някакъв друг начин, а при поискване — и за сертификатите и/или допълненията към тях, които е издал.

Комисията, държавите-членки и другите нотифицирани органи могат при поискване да получат копие от сертификатите за изследване на ЕО на типа и/или от допълненията към тях. При поискване Комисията и държавите-членки могат да получат копие от техническата документация и резултатите от изследванията, проведени от нотифицирания орган. Нотифицираният орган съхранява копие от сертификата за изследването на ЕО на типа, неговите приложения и допълнения, както и техническото досие, включващо документацията, представена от производителя, до изтичането на валидността на сертификата.

9. Производителят съхранява на разположение на националните органи копие от сертификата за изследването на ЕО на типа, неговите приложения и допълнения заедно с техническата документация в продължение на най-малко 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване.
10. Упълномощеният представител на производителя може да подаде заявлението, посочено в точка 3, и да изпълни задълженията, определени в точки 7 и 9, при условие че са посочени в пълномощното.

II. МОДУЛ Г: СЪОТВЕТСТВИЕ С ТИПА ВЪЗ ОСНОВА НА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ ПРОЦЕС

1. Съответствието с типа въз основа на осигуряване качеството на производствения процес е тази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията, определени в точки 2 и 5, и гарантира и декларира единствено на своя отговорност, че морското оборудване е в съответствие с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и удовлетворява изискванията на международните инструменти, приложими към него.

2. Производство

Производителят използва одобрена система за качество за производството, инспекцията и изпитването на крайния продукт, както е определена в точка 3, и подлежи на наблюдение, както е определено в точка 4.

3. Система за качество

- 3.1. Производителят подава заявление за оценяване на системата за качество, която използва за въпросното морско оборудване, до нотифициран орган по свой избор.

Заявлението включва:

- името и адреса на производителя, а в случаите, в които заявлението е подадено от упълномощения представител — и неговото име и адрес,
- писмена декларация, че същото заявление не е подадено до някой друг нотифициран орган;
- цялата съответна информация за предвидената категория морско оборудване,
- документацията относно системата за качество,
- техническата документация на одобрения тип и копие от сертификата за изследването на ЕО на типа.

- 3.2. Системата за качество гарантира съответствие на продуктите с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и с изискванията на международните инструменти, приложими към тях.

Всички елементи, изисквания и разпоредби, приети от производителя, се документират систематично и подредено под формата на писмени политики, процедури и инструкции. Документацията на системата за качество трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, ръководствата и записите по качеството.

Тя включва, по-специално, подходящо описание на:

- целите за качество и организационната структура, отговорностите и правомощията на управата по отношение на качеството на продуктите,
- съответните техники, процеси и систематични действия, които ще бъдат използвани за производството, контрола на качеството и осигуряването на качеството,
- изследванията и изпитванията, които ще се извършват преди, по време и след производството, както и честотата, с която ще бъдат извършвани,
- записите по качеството, като протоколи от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на засегнатия персонал и др., както и
- средствата за мониторинг на постигането на изискваното качество на продукта и ефективното функциониране на системата за качество.

- 3.3. Нотифицираният орган оценява системата за качество, за да определи дали отговаря на изискванията, посочени в точка 3.2.

В допълнение на опита със системи за управление на качеството, екипът одитори трябва да има най-малко един член, който е с опит в оценяването в сферата на съответното морско оборудване и в засегнатата технология за морско оборудване, както и познаване на приложимите изисквания на международните инструменти. Одитът включва посещение на помещенията на производителя за извършването на оценка. Екипът одитори преглежда техническата документация по точка 3.1, пето тире, с цел да установи способността на производителя да определи приложимите изисквания на международните инструменти и да проведе необходимите изследвания с цел да осигури съответствието на продукта с тези изисквания.

Производителят се уведомява за решението. Уведомлението включва заключенията от одита и мотивираното решение от оценката.

- 3.4. Производителят се задължава да изпълни задълженията, произтичащи от системата за качество, както е одобрена, и да я поддържа, така че тя да продължи да е пригодна и ефикасна.
- 3.5. Производителят редовно информира нотифицирания орган, одобрил системата за качество, за всякакви възнамерявани промени в системата за качество.

Нотифицираният орган оценява предложените промени и решава дали променената система за качество ще продължи да удовлетворява изискванията, посочени в точка 3.2, или е необходима повторна оценка.

Той уведомява производителя за своето решение. Уведомлението съдържа заключенията от извършеното изследване и мотивираното решение от оценката.

4. Наблюдение под отговорността на нотифицирания орган

- 4.1. Целта на наблюдението е да се провери дали производителят надлежно изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система за качество.

- 4.2. За целите на оценката производителят предоставя на нотифицирания орган достъп до местата на производство, инспекция, изпитване и съхранение и му предоставя цялата необходима информация, по-специално:

— документацията на системата за качество;

— записите по качеството, като протоколи от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

- 4.3. Нотифицираният орган извършва периодично одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата за качество, и представя на производителя доклад от одита.

- 4.4. В допълнение нотифицираният орган може да прави и внезапни посещения при производителя, освен в случаите, когато според националното право и от съображения, свързани с отбраната или сигурността, към такива посещения се прилагат определени ограничения. По време на такива посещения нотифицираният орган може, ако е необходимо, да извърши или възложи извършването на изпитвания на продуктите с цел да провери дали системата за качество функционира правилно. Нотифицираният орган предоставя на производителя доклад от посещението, а ако са били извършени изпитвания — и протоколи от изпитванията.

5. Маркировка за съответствие и декларация за съответствие

- 5.1. Производителът поставя маркировката „шурвал“, посочена в член 9, и под отговорността на нотифицирания орган, посочен в точка 3.1 — идентификационния номер на нотифицирания орган, върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на международните инструменти.

- 5.2. Производителът изготвя писмена декларация за съответствие за всеки модел на продукта и я съхранява на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за по-кратък срок от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване. В декларацията за съответствие се посочва моделът морско оборудване, за което е изготвена.

Копие от декларацията за съответствие се предоставя на съответните органи при поискване.

6. Производителът съхранява на разположение на компетентните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване:

— документацията, посочена в точка 3.1;

— одобрената промяна по точка 3.5;

— решенията и докладите на нотифицирания орган, посочени в точки 3.5, 4.3 и 4.4.

7. Всеки нотифициран орган информира своите нотифициращи органи за издадените или отнетите одобрения на системи за качество, и периодично или при поискване им предоставя списък с отказаните, прекратените временно или ограничените по някакъв друг начин одобрения на системи за качество.

Всеки нотифициран орган информира другите нотифицирани органи за одобренията на системи за качество, които е отказал, прекратил временно, отнел или ограничил по някакъв друг начин, и при поискване — за издадените одобрения на системи за качество.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя, определени в точки 3.1, 3.5, 5 и 6, могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

III. МОДУЛ Д: СЪОТВЕТСТВИЕ С ТИПА ВЪЗ ОСНОВА НА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ПРОДУКТА

1. Съответствие с типа въз основа на осигуряване на качеството на продукта е онази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията, определени в точки 2 и 5, и гарантира и декларира единствено на своя отговорност, че морското оборудване е в съответствие с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и удовлетворява изискванията на международните инструменти, приложими към него.

2. Производство

Производителят използва одобрена система за качество за крайна инспекция и изпитване на продукта, както е определена в точка 3, и подлежи на наблюдение, както е определено в точка 4.

3. Система за качество

3.1. Производителят подава заявление за оценяване на своята система за качество за засегнатото морско оборудване до нотифициран орган по свой избор.

Заявлението включва:

- името и адреса на производителя, а в случаите, в които заявлението е подадено от упълномощения представител — и неговото име и адрес,
- писмена декларация, че същото заявление не е подадено до някой друг нотифициран орган;
- цялата съответна информация за предвидената категория морско оборудване,
- документацията относно системата за качество, както и
- техническата документация на одобрения тип и копие от сертификата за изследването на ЕО на типа.

3.2. Системата за качество осигурява съответствие на продуктите с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и с изискванията на международните инструменти, приложими към тях.

Всички елементи, изисквания и разпоредби, приети от производителя, се документират систематично и подредено под формата на писмени политики, процедури и инструкции. Документацията на системата за качество трябва да позволява еднозначно тълкуване на програмите, плановете, ръководствата и записите по качеството.

Тя включва, по-специално, подходящо описание на:

- целите за качество и организационната структура, отговорностите и правомощията на управата по отношение на качеството на продуктите;
- изследванията и изпитванията, които ще се извършват след производството;
- записите по качеството, като протоколи от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на засегнатия персонал и др.;
- средствата за мониторинг на ефективното функциониране на системата за качество.

- 3.3. Нотифицираният орган оценява системата за качество, за да определи дали отговаря на изискванията, посочени в точка 3.2.

В допълнение на опита със системи за управление на качеството, екипът одитори трябва да има най-малко един член, който е с опит в оценяването в сферата на съответното морско оборудване и в засегнатата технология за морско оборудване, както и познаване на приложимите изисквания на международните инструменти. Одитът включва посещение на помещенията на производителя за извършването на оценка. Екипът одитори преглежда техническата документация по точка 3.1, пето тире, с цел да установи способността на производителя да определи приложимите изисквания на международните инструменти и да проведе необходимите изследвания с цел да осигури съответствието на продукта с тези изисквания.

Производителят се уведомява за решението. Уведомлението включва заключенията от одита и мотивираното решение от оценката.

- 3.4. Производителят се задължава да изпълни задълженията, произтичащи от системата за качество, както е одобрена, и да я поддържа, така че тя да продължи да е пригодна и ефикасна.
- 3.5. Производителят редовно информира нотифицирания орган, одобрил системата за качество, за всякакви възнамерявани промени в системата за качество.

Нотифицираният орган оценява предложените промени и решава дали променената система за качество ще продължи да удовлетворява изискванията, посочени в точка 3.2, или е необходима повторна оценка.

Той уведомява производителя за своето решение. Уведомлението съдържа заключенията от извършеното изследване и мотивираното решение от оценката.

4. Наблюдение под отговорността на нотифицирания орган

- 4.1. Целта на наблюдението е да се провери дали производителят надлежно изпълнява задълженията, произтичащи от одобрената система за качество.
- 4.2. За целите на оценката производителят предоставя на нотифицирания орган достъп до местата на производство, инспекция, изпитване и съхранение и му предоставя цялата необходима информация, по-специално:

— документацията на системата за качество;

— записите по качеството, като протоколи от проверки, данни от изпитвания, данни от калибриране, доклади за квалификацията на съответния персонал и др.

- 4.3. Нотифицираният орган извършва периодично одити, за да се увери, че производителят поддържа и прилага системата за качество, и представя на производителя доклад от одита.
- 4.4. В допълнение нотифицираният орган може да прави и внезапни посещения при производителя, освен в случаите, когато според националното право и от съображения, свързани с отбраната или сигурността, към такива посещения се прилагат определени ограничения. По време на такива посещения нотифицираният орган може, ако е необходимо, да извърши или възложи извършването на изпитвания на продуктите с цел да провери дали системата за качество функционира правилно. Нотифицираният орган предоставя на производителя доклад от посещението, а ако са били извършени изпитвания — и протоколи от изпитванията.

5. Маркировка за съответствие и декларация за съответствие

- 5.1. Производителят поставя маркировката „шурвал“, посочена в член 9, и под отговорността на нотифицирания орган, посочен в точка 3.1 — идентификационния номер на нотифицирания орган, върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на международните инструменти.

- 5.2. Производителят изготвя писмена декларация за съответствие за всеки модел на продукта и я съхранява на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване. В декларацията за съответствие се посочва моделът морско оборудване, за което е изготвена.

Копие от декларацията за съответствие се предоставя на съответните органи при поискване.

6. Производителят съхранява на разположение на компетентните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване:

— документацията, посочена в точка 3.1;

— одобрената промяна по точка 3.5;

— решенията и докладите на нотифицирания орган, посочени в точки 3.5, 4.3 и 4.4.

7. Всеки нотифициран орган информира своите нотифициращи органи за издадените или отнетите одобрения на системи за качество, и периодически или при поискване им предоставя списък с отказаните, прекратените временно или ограничени по някакъв друг начин одобрения на системи за качество.

Всеки нотифициран орган информира другите нотифицирани органи за одобрения на системи за качество, които е отказал, прекратил временно или отнел и при поискване — за издадените одобрения на системи за качество.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя, определени в точки 3.1, 3.5, 5 и 6, могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

IV. МОДУЛ Е: СЪОТВЕТСТВИЕ С ТИПА ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОВЕРКА НА ПРОДУКТА

1. Съответствие с типа въз основа на проверка на продукта е онази част от процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията, определени в точки 2, 5.1 и 6, и гарантира и декларира, единствено на своя отговорност, че засегнатите продукти, за които се прилагат разпоредбите на точка 3, са в съответствие с типа, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и че удовлетворяват изискванията на международните инструменти, приложими към тях.

2. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговият мониторинг да осигуряват съответствието на произвежданите продукти с одобрения тип, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа, и с изискванията на международните инструменти, приложими към тях.

3. Проверка

Нотифициран орган, избран от производителя, извършва подходящи изследвания и изпитвания, за да провери съответствието на продуктите с одобрения тип, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа, и със съответните изисквания на международните инструменти.

Изследванията и изпитванията за проверка на съответствието на продуктите със съответните изисквания се извършват, по избор на производителя, или чрез изследване и изпитване на всеки продукт, както е посочено в точка 4, или чрез изследване и изпитване на продуктите на статистическа основа, както е посочено в точка 5.

4. Проверка за съответствие чрез изследване и изпитване на всеки продукт
- 4.1. Всички продукти се изследват поотделно и се изпитват в съответствие с настоящата директива, с цел да се провери съответствието с одобрения тип, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа и с изискванията на международните инструменти.
- 4.2. Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания и полага идентификационния си номер върху всеки одобрен продукт или възлага полагането му на своя отговорност.

Производителят съхранява сертификатите за съответствие на разположение за проверка от националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване.

5. Статистическа проверка за съответствие
- 5.1. Производителят предприема всички необходими мерки за това производственият процес и мониторингът му да осигуряват еднородността на всяка произведена партида и представя продуктите си за проверка под формата на еднородни партии.
- 5.2. От всяка партида се изготвя произволна проба. Всички продукти в пробата се изследват и изпитват поотделно в съответствие с настоящата директива, с цел да се осигури тяхното съответствие с приложимите изисквания на международните инструменти и да се определи дали партидата се приема или отхвърля.
- 5.3. В случай че дадена партида е приета, всички продукти в нея се считат за одобрени, с изключение на онези продукти от пробата, които не са преминали удовлетворително изпитванията.

Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания и полага идентификационния си номер върху всеки одобрен продукт или възлага полагането му на своя отговорност.

Производителят съхранява сертификатите за съответствие на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване.

- 5.4. В случай че дадена партида е отхвърлена, нотифицираният орган или компетентният орган предприемат подходящи мерки, за да се предотврати пускането на тази партида на пазара. В случай на често отхвърляне на партии нотифицираният орган може да прекрати временно статистическата проверка и да предприеме подходящи мерки.
6. Маркировка за съответствие и декларация за съответствие
- 6.1. Производителят поставя изискваната маркировка за съответствие, определена в член 9, и на отговорността на нотифицирания орган, посочен в точка 3 — идентификационния номер на нотифицирания орган, върху всеки отделен продукт, който е в съответствие с одобрения тип, описан в сертификата за изследването на ЕО на типа, и който отговаря на приложимите изисквания на международните инструменти.
- 6.2. Производителят изготвя писмена декларация за съответствие за всеки модел на продукта и я съхранява на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване. В декларацията за съответствие се посочва моделът морско оборудване, за което е изготвена.

Копие от декларацията за съответствие се предоставя на съответните органи при поискване.

7. Ако нотифицираният орган даде своето съгласие, и на негова отговорност, производителят може да положи върху продуктите идентификационния номер на нотифицирания орган по време на производствения процес.

8. Упълномощен представител

Задълженията на производителя могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощието. Задълженията на производителя по точки 2 и 5.1 не могат да бъдат изпълнявани от упълномощен представител.

V. МОДУЛ Ж: СЪОТВЕТСТВИЕ ВЪЗ ОСНОВА НА ПРОВЕРКА НА ИЗДЕЛИЕ

1. Съответствие въз основа на проверка на изделие е процедурата за оценяване на съответствието, чрез която производителят изпълнява задълженията, определени в точки 2, 3 и 5, и гарантира и декларира единствено на своя отговорност, че засегнатият продукт, за който се прилагат разпоредбите на точка 4, е в съответствие с изискванията на международните инструменти, приложими към него.

2. Техническа документация

Производителят изготвя техническата документация и я предоставя на нотифицирания орган по точка 4. Документацията позволява да се оцени съответствието на продукта с приложимите изисквания и включва съответния анализ и оценка на риска(овете). Техническата документация определя приложимите изисквания и обхваща дотолкова, доколкото е необходимо за нуждите на оценяването, проекта, производството и функционирането на продукта. Техническата документация съдържа, когато е приложимо, най-малкото следните елементи:

- общо описание на продукта,
- идеен проект, технологични чертежи и схеми на компонентите, монтажните възли, системите и т.н.
- описания и обяснения, необходими за разбирането на тези чертежи и схеми, както и на функционирането на продукта,
- списък на изискванията и стандартите за изпитване, които са приложими към засегнатото морско оборудване в съответствие с настоящата директива, заедно с описание на възприетите решения, за да се изпълнят посочените изисквания,
- резултати от направените проектни изчисления, проведените изследвания; и
- протоколи от изпитванията.

Производителят съхранява техническата документация на разположение на съответните национални органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване.

3. Производство

Производителят взема всички необходими мерки за това производственият процес и неговият мониторинг да осигуряват съответствието на произведения продукт с приложимите изисквания на международните инструменти.

4. Проверка

Нотифициран орган, избран от производителя, извършва подходящи изследвания и изпитвания, в съответствие с настоящата директива, с цел да провери съответствието на продукта с приложимите изисквания на международните инструменти.

Нотифицираният орган издава сертификат за съответствие по отношение на извършените изследвания и изпитвания на продукта и полага идентификационния си номер върху одобрения продукт или възлага полагането му на своя отговорност.

Производителят съхранява сертификатите за съответствие на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за период по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване.

5. Маркировка за съответствие и декларация за съответствие

5.1. Производителят полага маркировката „шурвал“, посочена в член 9, и на отговорността на нотифицирания орган, посочен в точка 4 — идентификационния номер на нотифицирания орган върху всеки продукт, който удовлетворява приложимите изисквания на международните инструменти.

5.2. Производителят изготвя писмена декларация за съответствие и я съхранява на разположение на националните органи в продължение най-малко на 10 години след полагането на маркировката „шурвал“ върху последния произведен продукт и в никакъв случай за срок по-кратък от очакваната продължителност на жизнения цикъл на въпросното морско оборудване. В декларацията за съответствие се посочва продуктът, за който е изготвена.

Копие от декларацията за съответствие се предоставя на съответните органи при поискване.

6. Упълномощен представител

Задълженията на производителя, определени в точки 2 и 5, могат да бъдат изпълнявани от негов упълномощен представител, от негово име и на негова отговорност, при условие че са посочени в пълномощното.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИЗИСКВАНИЯ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ ОРГАНИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО, ЗА ДА СТАНАТ НОТИФИЦИРАНИ ОРГАНИ

1. За целите на нотифицирането, органите за оценяване на съответствието отговарят на изискванията, определени в точки 2—11.
2. Органът за оценяване на съответствието се създава съгласно вътрешното право и е юридическо лице.
3. Органът за оценяване на съответствието е трета страна, независима от организацията или от морското оборудване, което оценява.
4. Орган, който принадлежи към стопанска асоциация или професионална федерация, представляващи предприятия, участващи в проектирането, производството, доставката, сглобяването, използването или поддръжката на морското оборудване, което той оценява, може да се счита за орган за оценяване на съответствието, при условие че са доказани неговата независимост и отсъствието на конфликт на интереси.
5. Органът за оценяване на съответствието, висшият управленски състав и персоналот, отговорен за изпълнение на задачите по оценяване на съответствието, не могат да бъдат проектант, производител, снабдител, монтажник, купувач, собственик, ползвател или да извършват поддръжката на морското оборудване, което е оценявано, нито упълномощени представители на някоя от тези страни. Това не изключва използването на оценявани продукти, които са необходими за дейностите на органа за оценяване на съответствието или използването на такива продукти за лични цели.
6. Органът за оценяване на съответствието, висшият управленски състав и персоналот, отговорен за изпълнение на задачите по оценяване на съответствието, не взимат пряко участие в проектирането, производството или конструирането, предлагането на пазара, монтирането, използването или поддръжката на това морско оборудване, нито представляват страните, ангажирани в тези дейности. Те не се включват в никаква дейност, която може да е в противоречие с тяхната независимост на преценката или интегритета по отношение на дейностите по оценяване на съответствието, за които са нотифицирани. Това важи особено за консултантските услуги.
7. Организацията за оценяване на съответствието гарантират, че дейностите на техните подразделения или подизпълнители не засягат поверителността, обективността или безпристрастността на техните дейности по оценяване на съответствието.
8. Органите за оценяване на съответствието и техният персонал осъществяват дейностите по оценяване на съответствието с най-висока степен на професионален интегритет и необходимата техническа компетентност в определената област, и са свободни от всякакъв натиск и влияние, особено от финансов характер, които могат да повлияят на тяхната преценка или на резултатите от техните дейности по оценяване на съответствието, особено по отношение на лица или групи лица с интереси в резултатите от тези дейности.
9. Органът за оценяване на съответствието трябва да е в състояние да осъществи всички задачи по оценяване на съответствието, възложени му по силата на настоящата директива и във връзка с които е нотифициран, независимо дали тези задачи се изпълняват от самия орган за оценяване на съответствието, или от негово име и на негова отговорност.
10. По всяко време и за всяка процедура за оценяване на съответствието, и за всеки вид, категория или подкатегория морско оборудване, във връзка с които е нотифициран, органът за оценяване на съответствието разполага с необходимите:
 - а) персонал с технически знания и достатъчен и подходящ опит за изпълнение на задачите по оценяване на съответствието;
 - б) описания на процедурите, в съответствие с които се извършва оценяване на съответствието, като се осигурява прозрачността на тези процедури и възможността за възпроизвеждането им. Той въвежда подходящи политика и процедури, които правят разграничение между задачите, които изпълнява като нотифициран орган, и другите дейности;
 - в) процедури за изпълнението на дейности, които надлежно отчитат големината на дадено предприятие, сектора, в който работи, неговата структура, степента на сложност на въпросното морско оборудване и масовия или серийния характер на производството.

11. Органът за оценяване на съответствието разполага със средствата, необходими за изпълнение по подходящ начин на техническите и административните задачи, свързани с дейностите по оценяване на съответствието, и разполага с достъп до цялото необходимо оборудване и съоръжения.
 12. Персоналът, отговорен за провеждането на дейностите по оценяване на съответствието, разполага със следното:
 - а) добро техническо и професионално обучение, обхващащо всички дейности по оценяване на съответствието, във връзка с които органът за оценяване на съответствието е нотифициран;
 - б) удовлетворително познаване на изискванията за оценките, които извършва, и подходящи правомощия за осъществяване на такива оценки;
 - в) подходящи знания и разбиране на приложимите изисквания и стандарти за изпитване и на съответните разпоредби на законодателството на Съюза за хармонизация, както и регламентите за изпълнението на това законодателство;
 - г) способност да изготвя сертификати, записи и доклади, доказващи, че оценките са извършени.
 13. Безпристрастността на органите за оценяване на съответствието, на висшия управленски състав и на персонала по оценяването трябва да бъде гарантирана.
 14. Възнаграждението на висшия управленски състав и на персонала по оценяването на органа за оценяване на съответствието не трябва да зависи от броя на извършените оценки или от резултатите от тези оценки.
 15. Органите за оценяване на съответствието сключват застраховка за покриване на отговорността им, освен ако отговорността се поема от държавата съгласно вътрешното право или държавата-членка е пряко отговорна за оценяването на съответствието.
 16. Персоналът на органа за оценяване на съответствието спазва служебна тайна по отношение на информацията, получена при изпълнение на своите задачи по силата на настоящата директива или на всяка разпоредба от вътрешното право, която я привежда в действие, освен по отношение на компетентните органи на държавите-членки, в които осъществява дейността си. Правата на собственост са защитени.
 17. Органите за оценяване на съответствието участват в съответните дейности по стандартизация и дейностите на координационната група на нотифицирания орган, създадена съгласно настоящата директива, или гарантират, че техните служители по оценяването са информирани за тях, и прилагат като общи насоки административните решения и документи, които са изготвени в резултат от работата на тази група.
 18. Органите за оценяване на съответствието отговарят на изискванията на стандарт EN ISO/IEC 17065:2012.
 19. Органите за оценяване на съответствието гарантират, че изпитвателните лаборатории, използвани за целите на оценяването на съответствието, отговарят на изискванията на стандарт EN ISO/IEC 17025:2005.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПРОЦЕДУРА ПО НОТИФИЦИРАНЕ

1. Заявление за нотифициране
 - 1.1. Органът за оценяване на съответствието подава заявление за нотифициране до нотифициращия орган на държавата-членка, в която е установен.
 - 1.2. Заявлението се придружава от описание на дейностите по оценяване на съответствието, модула или модулите за оценяване на съответствието и морското оборудване, за което този орган твърди, че е компетентен, както и от сертификат за акредитация, когато има такъв, издаден от национален орган по акредитация, който удостоверява, че органът за оценяване на съответствието отговаря на изискванията, определени в приложение III.
 - 1.3. Когато въпросният орган за оценяване на съответствието не може да предостави сертификат за акредитация, той представя на нотифициращия орган всички документални свидетелства, необходими за проверката, признаването и редовния мониторинг на неговото съответствие с изискванията, определени в приложение III.
 2. Процедура по нотифициране
 - 2.1. Нотифициращите органи могат да нотифицират само органи за оценяване на съответствието, които отговарят на изискванията, определени в приложение III.
 - 2.2. Те нотифицират Комисията и другите държави-членки, като използват инструмента за електронно нотифициране, разработен и управляван от Комисията.
 - 2.3. Нотифицирането включва всички подробности за дейностите по оценяване на съответствието, модула или модулите за оценяване на съответствието и засегнатото морско оборудване, както и съответното удостоверение за компетентност.
 - 2.4. Когато нотифицирането не се основава на сертификат за акредитация, както е посочено в раздел 1, нотифициращият орган предоставя на Комисията и на другите държави-членки документалните свидетелства, които удостоверяват компетентността на органа за оценяване на съответствието и съществуващите условия, които гарантират, че органът ще бъде обект на редовен мониторинг и ще продължи да удовлетворява изискванията, определени в приложение III.
 - 2.5. Засегнатият орган може да изпълнява дейностите на нотифициран орган само ако Комисията или другите държави-членки не са повдигнали възражения в срок от две седмици след нотифицирането, в случай че е използван сертификат за акредитация, или в срок от два месеца след нотифицирането — в случай че не е използвана акредитация.
 - 2.6. Само орган, посочен в точка 2.5. се счита за нотифициран орган за целите на настоящата директива.
 - 2.7. Комисията и другите държави-членки се уведомяват за всякакви последващи промени, свързани с нотификацията.
 3. Идентификационни номера и списъци на нотифицираните органи
 - 3.1. Комисията определя идентификационен номер на нотифицирания орган.
 - 3.2. Тя определя само един такъв номер, дори когато нотифицираният орган е признат за нотифициран съгласно няколко законодателни акта на Съюза.
 - 3.3. Комисията публикува списъка на органите, нотифицирани съгласно настоящата директива, включително идентификационните номера, които са им определени, както и дейностите, за които са нотифицирани.
 - 3.4. Комисията прави необходимото за актуализирането на този списък.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ИЗИСКВАНИЯ, НА КОИТО ТРЯБВА ДА ОТГОВАРЯТ НОТИФИЦИРАЩИТЕ ОРГАНИ

1. Нотифициращият орган се създава по такъв начин, че да няма конфликт на интереси с органите за оценяване на съответствието.
 2. Нотифициращият орган се организира и работи по такъв начин, че да бъдат запазени обективността и безпристрастността на неговата дейност.
 3. Нотифициращият орган се организира по такъв начин, че всяко решение, свързано с нотифицирането на органа за оценяване на съответствието, да се взема от компетентни лица, различни от тези, които са извършили оценката.
 4. Нотифициращият орган не предлага и не извършва, с търговска цел или на конкурентна основа, дейности, осъществявани от органите за оценяване на съответствието, или консултантски услуги.
 5. Нотифициращият орган запазва поверителността на получената информация.
 6. Нотифициращият орган разполага с достатъчно компетентни служители за надлежното изпълнение на задачите си.
-

ДИРЕКТИВА 2014/91/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година**

за изменение на Директива 2009/65/ЕО относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) по отношение на депозитарните функции, политиката за възнагражденията и санкциите

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ следва да бъде изменена, за да се отчете развитието на пазара и натрупаният до момента опит на участниците на пазара и надзорните органи, по-специално за отстраняване на несъответствията между националните разпоредби относно задълженията и отговорността на депозитарите, политиката за възнагражденията и санкциите.
- (2) За да се преодолее потенциалното неблагоприятно въздействие на неподходящите схеми за възнагражденията върху разумното управление на риска и върху контрола по отношение на склонността на отделни лица да поемат риск, управляващите дружества на предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) следва да бъдат изрично задължени да създадат и да поддържат за тези категории персонал, чиито професионални дейности имат съществено въздействие върху рисковите профили на управляваните от тях ПКИПЦК, политики и практики за възнагражденията, които са в съответствие с разумното и ефективното управление на риска. Към тези категории персонал следва да се включат всички служители и други членове на персонала на равнището на фонда или под него, които вземат решения, управляват фондове или са лица, които вземат реални инвестиционни решения, лица, които имат правомощието да упражняват влияние над тези служители или членове на персонала, включително инвестиционни консултанти и анализатори, висшето ръководство, както и всеки служител, чието общо възнаграждение го поставя в същата категория възнаграждения като на висшето ръководство и на вземащите решения. Тези правила следва също да се прилагат спрямо инвестиционните дружества, които не са посочили управляващо дружество, лицензирано съгласно Директива 2009/65/ЕО. Тези политики и практики за възнагражденията следва да се прилагат пропорционално за всяко трето лице, което взема инвестиционни решения, засягащи рисковия профил на ПКИПЦК поради функции, които са били делегирани в съответствие с член 13 от Директива 2009/65/ЕО.
- (3) При условие че управляващите дружества на ПКИПЦК и инвестиционните дружества прилагат всички принципи, ръководещи политиките за възнагражденията, те следва да могат да прилагат тези политики по различен начин, в зависимост от своя размер, размера на управляваните от тях ПКИПЦК, вътрешната им организация и естеството и обхвата и сложността на техните дейности.

⁽¹⁾ ОВ С 96, 4.4.2013 г., стр. 18.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽³⁾ Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32).

- (4) Въпреки че някои действия трябва да се предприемат от ръководния орган, следва да се гарантира, че когато съгласно националното право управляващото или инвестиционното дружество имат различни органи, натоварени с изпълнението на специфични функции, изискванията, насочени към „ръководния орган“ или „ръководния орган в изпълнение на неговите надзорни функции“, следва също или вместо това да се отнасят до посочените органи със специфични функции, като общото събрание.
- (5) Когато прилагат установените с настоящата директива принципи за разумни политики и практики за възнагражденията, държавите членки следва да вземат предвид принципите, установени с Препоръка 2009/384/ЕО на Комисията ⁽¹⁾, дейността на Съвета за финансова стабилност и ангажиментите на Г-20 за смекчаване на риска в сектора на финансовите услуги.
- (6) Гарантираното променливо възнаграждение следва да се предоставя по изключение, защото не е съвместимо с разумното управление на риска, нито с принципа за заплащане според резултатите, и следва да бъде ограничено до първата година след назначаването.
- (7) Принципиите за разумни политики за възнагражденията следва да се прилагат и за плащания, направени от ПКИПЦК до управляващите или инвестиционните дружества.
- (8) Комисията се приканва да направи анализ на общите разходи на инвестиционните продукти на дребно в държавите членки и да прецени дали е необходимо допълнително хармонизиране на тези разходи, като представи констатациите си на Европейския парламент и на Съвета.
- (9) С цел да се насърчи уеднаквяването на надзорните практики при оценяване на политиките и практиките за възнагражденията, Европейският надзорен орган (Европейският орган за ценни книжа и пазари, ЕОЦКП), създаден с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, следва да разработи насоки за разумни политики и практики за възнагражденията в сектора на управлението на активи. Европейският надзорен орган (Европейският банков орган, ЕБО), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾, следва да съдейства на ЕОЦКП при разработването на тези насоки. За да се предотврати заобикаляне на разпоредбите за възнагражденията, в тези насоки следва да се включат и допълнителни насоки относно лицата, към които се прилагат политиките и практиките за възнагражденията, както и относно адаптирането на принципите на възнагражденията към размера на управляващите или инвестиционните дружества, размера на управляваните от тях ПКИПЦК, вътрешната им организация и естеството, обхвата и сложността на техните дейности. Насоките на ЕОЦКП за политиките и практиките за възнагражденията следва да бъдат приведени в съответствие, когато е целесъобразно и доколкото е възможно, с насоките за фондовете, регулирани в съответствие с Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾.
- (10) Разпоредбите за възнагражденията не следва да засягат цялостното упражняване на основните права, гарантирани от Договора за Европейския съюз (ДЕС), Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), спрямо общите принципи на националното договорно и трудово право, приложимото законодателство относно правата и участието на акционерите и общите отговорности на административните и контролните органи на съответните дружества, както и по целесъобразност правото на социалните партньори да сключват и да прилагат колективни трудови договори в съответствие с националното право и обичайна практика.
- (11) С цел да се осигури необходимото ниво на хармонизация на съответните регулаторни изисквания в различните държави членки, следва да се приемат допълнителни правила за определяне на задачите и задълженията на депозитарите, за посочване на юридическите лица, които могат да бъдат определени като депозитари, и за изясняване на отговорността на депозитарите в случай на загуба на активи на ПКИПЦК под тяхно попечителство или при неправилно изпълнение на надзорните им задължения. Такова неправилно изпълнение може да доведе не само до загуба, но също и до обезценяване на активите, например когато депозитарят не предприеме действия по отношение на инвестиции, които не съответстват на правилата на фонда.

⁽¹⁾ Препоръка 2009/384/ЕО на Комисията от 30 април 2009 г. относно политиката на възнаграждения в сектора на финансовите услуги (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 22).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

⁽³⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

⁽⁴⁾ Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1).

- (12) Необходимо е да се поясни, че ПКИПЦК следва да определят един депозитар, който да осъществява общ надзор върху активите на ПКИПЦК. С изискването за определяне на един депозитар следва да се гарантира, че депозитарят има поглед върху всички активи на ПКИПЦК и както управителите на фондове, така и инвеститорите могат да потърсят съдействие от едно лице, в случай че възникнат проблеми по отношение на съхранението на активите или изпълнението на надзорните функции. Съхранението на активи включва попечителство върху активи, а когато естеството на активите не позволява това, проверка на собствеността върху тези активи, както и воденето на регистри за тях.
- (13) При изпълнение на своите задачи депозитарят следва да действа честно, коректно, професионално, независимо и в интерес на ПКИПЦК и на инвеститорите в ПКИПЦК.
- (14) С цел да се гарантира хармонизиран подход при осъществяването на депозитарните задължения във всички държави членки, независимо от правно-организационната форма на ПКИПЦК, е необходимо да се въведе единен списък на надзорните задължения, които да се съблюдават от депозитарите както по отношение на ПКИПЦК от корпоративен тип (инвестиционни дружества), така и на ПКИПЦК от договорен тип.
- (15) Депозитарят следва да отговаря за подходящия мониторинг върху паричните потоци на ПКИПЦК, и по-специално за осигуряване на гаранции за това, че средствата на инвеститорите и на ПКИПЦК се осчетоводяват правилно по сметките, открити на името на ПКИПЦК, на името на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, или на името на депозитаря, действащо от името на ПКИПЦК, в субект, посочен в член 18, параграф 1, буква а), б) или в) от Директива 2006/73/ЕО на Комисията⁽¹⁾. Поради това следва да бъдат приети подробни разпоредби относно мониторинга върху паричния поток, за да се осигури ефективно и съгласувано ниво на защита за инвеститорите. Когато следи за осчетоводяването на средствата на инвеститорите по паричните сметки, депозитарят следва да отчита принципите, установени в член 16 от посочената директива.
- (16) За предотвратяване на паричните преводи, извършвани с цел измама, парични сметки, свързани с уреждането на сделки на ПКИПЦК, не следва да бъдат откривани без знанието на депозитаря.
- (17) Всички активи на ПКИПЦК под попечителство следва да могат да бъдат разграничени от собствените активи на депозитаря, а притежаването им от въпросното ПКИПЦК следва по всяко време да може да бъде идентифицирано. С това изискване следва да се осигури допълнително ниво на защита за инвеститорите в случай на неизпълнение от страна на депозитаря.
- (18) В допълнение към съществуващото задължение за съхранение на активите, принадлежащи на ПКИПЦК, следва да се извършва разграничение между активи, които могат или съответно не могат да бъдат под попечителство, като към последните се прилагат изискванията за водене на регистри и проверка на собствеността. Групата от активи, които могат да бъдат под попечителство, следва да бъде ясно разграничена, тъй като задължението за връщане на загубените активи следва да се прилага само към тази конкретна категория активи.
- (19) Активите, върху които депозитарят осъществява попечителска дейност, не следва да бъдат повторно използвани от депозитаря или от трето лице, на което е делегирана попечителската функция, за тяхна сметка. Повторното използване на активите за сметка на ПКИПЦК следва да подлежи на определени условия.
- (20) Необходимо е да се определят приложимите условия за делегиране на задълженията за попечителство на депозитаря на трето лице. Делегирането и пределегирането следва да бъдат обективно оправдани и към тях следва да се прилагат строги изисквания във връзка с пригодността на третото лице, на което е възложена делегираната функция, както и във връзка с необходимите умения, грижа и внимание, които депозитарят следва да прояви при избора, определянето и проверката на дейността на това трето лице. За постигане на еднообразни пазарни условия и еднакво високо ниво на защита на инвеститорите тези условия следва да се съгласуват с приложимите по Директива 2011/61/ЕС. Следва да бъдат приети разпоредби, с които да се гарантира, че третите лица, на които са делегирани функции за попечителство, разполагат с необходимите средства за изпълнение на своите задължения и че отделят активите на ПКИПЦК.

⁽¹⁾ Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ L 241, 2.9.2006 г., стр. 26).

- (21) Когато централен депозитар на ценни книжа (ЦДЦК), както е определен в член 2, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, или ЦДЦК, установен в трета държава, предоставя услуги за управление на система за сetylмент на ценни книжа; както и поне първоначална регистрация в система за безналични ценни книжа посредством първоначално кредитиране; или предоставяне и поддържане на сметки за ценни книжа на най-високо ниво; както се посочва в раздел А от приложението към посочения регламент, предоставянето на тези услуги от съответния ЦДЦК по отношение на ценните книжа на ПКИПЦК, които са регистрирани първоначално в система за безналични ценни книжа посредством първоначално кредитиране от съответния ЦДЦК, не следва да се счита за делегиране на попечителски функции. Въпреки това, ако попечителството върху ценните книжа на ПКИПЦК бъде възложено на ЦДЦК или на ЦДЦК, установен в трета държава, това следва да се счита за делегиране на попечителски функции.
- (22) Третото лице, на което е делегирано съхранението на активи, следва да може да поддържа омнибус сметка, т.е. обща сметка с подразделения за множество ПКИПЦК.
- (23) Когато попечителството е делегирано на трето лице, е необходимо също така да се гарантира, че спрямо въпросното трето лице се прилагат специфични изисквания за ефективно пруденциално регулиране и надзор. В допълнение следва да се извършват редовни външни одити, за да се гарантира, че финансовите инструменти са във владение на третото лице, на което е делегирано попечителството.
- (24) С цел да се осигури постоянно високо ниво на защита за инвеститорите, следва да бъдат приети разпоредби по отношение на поведението и управлението на конфликти на интереси и те следва да се прилагат във всички ситуации, включително и при делегиране на задълженията за съхранение. С тези правила следва по-специално да се осигури ясно разпределение на задачите и функциите между депозитаря, ПКИПЦК и управляващото дружество или инвестиционното дружество.
- (25) С цел да се осигури високо ниво на защита за инвеститорите и да се гарантира подходящо ниво на пруденциално регулиране и текущ контрол, е необходимо да се установи изчерпателен списък на субектите, които отговарят на условията да действат като депозитари. Тези субекти следва да бъдат ограничени до национални централни банки, кредитни институции и други юридически лица, които съгласно правото на държавите членки са оправомощени да извършват депозитарни дейности по настоящата директива, които са предмет на пруденциален надзор и изисквания за капиталова адекватност, не по-малки от изискванията, изчислени в зависимост от избора подход в съответствие с член 315 или член 317 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾, притежават собствен капитал, чиито размер е не по-малък от размера на началния капитал по член 28, параграф 2 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ и имат седалище или клон в държавата членка по произход на ПКИПЦК.
- (26) Необходимо е да се посочи и поясни отговорността на депозитаря на ПКИПЦК в случай на загуба на финансов инструмент под попечителство. При загуба на финансов инструмент под попечителство депозитарят следва да бъде задължен да възстанови на ПКИПЦК финансов инструмент от същия вид или паричната му равностойност. В случай на загуба на активи не се предвижда освобождаване от отговорност освен когато депозитарят може да докаже, че загубата е резултат от „външно събитие, което е извън неговия разумен контрол и чиито последици не биха могли да бъдат предотвратени, дори ако бяха положени всички разумни усилия за предотвратяването им“. Във връзка с това депозитарят следва да не може да се позовава на вътрешни събития, като извършена измама от страна на служител, за да се освободи от отговорност.
- (27) Депозитарят следва да носи отговорност, когато е делегирал попечителски дейности на трето лице и финансовите инструменти, върху които третото лице осъществява попечителство, бъдат загубени. В случай на загуба на инструмент, върху който се осъществява попечителство, депозитарят следва да възстанови финансов инструмент от същия вид или паричната му равностойност, дори и ако загубата е настъпила при трето лице, на което е делегирано попечителство. Депозитарят следва да се освобождава от отговорност единствено когато може да докаже, че загубата е резултат от външно събитие, което е било извън неговия разумен контрол и чиито последици са били неизбежни въпреки всички разумни усилия за предотвратяването им. Във връзка с това депозитарят следва да не може да се позовава на вътрешни събития, като извършена измама от страна на служител, за да се освободи от отговорност. При загуба на активи от депозитар или трето лице, на което е делегирано попечителство, не следва да се допуска освобождаване от отговорност по силата на нормативен акт или договор.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно подобряването на сetylмента на ценни книжа в Европейския съюз, относно централните депозитари на ценни книжа и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник).

⁽²⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽³⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- (28) Всеки инвеститор в ПКИПЦК следва да може да завежда, пряко или непряко чрез управляващото или инвестиционното дружество, жалби по отношение на отговорността на своя депозитар. Правото да бъде получено обезщетение от депозитара не следва да зависи от правно-организационната форма на ПКИПЦК (договорен или корпоративен тип), нито от правния характер на отношенията между депозитара, управляващото дружество и притежателите на дялове. Правото на притежателите на дялове да търсят отговорност от депозитара не следва да води до дублиране на обезщетенията или до неравно третиране на притежателите на дялове.
- (29) Без да се засяга настоящата директива, депозитарите не следва да бъдат възпрепятствани да вземат мерки за покриване на щетите и загубите на ПКИПЦК и на притежателите на дялове в ПКИПЦК. По-конкретно, такива мерки не следва да представляват освобождаване от отговорност на депозитара, да водят до прехвърляне или каквато и да било промяна на отговорността на депозитара, нито следва да нарушават правата на инвеститорите, включително правото на обезщетение.
- (30) На 12 юли 2010 г. Комисията предложи изменения на Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ с оглед да се осигури високо ниво на защита на инвеститорите в ПКИПЦК, когато депозитарят не може да изпълни задълженията си. Това предложение е допълнено чрез поясняване на задълженията и обхвата на отговорността на депозитара и третото лице, на което са делегирани функции по съхранение в настоящата директива.
- (31) Комисията се приканва да анализира при какви ситуации неуспехът на депозитар на ПКИПЦК или на трето лице, на което са делегирани функции по попечителство, би могъл да доведе до загуби за притежателите на дялове в ПКИПЦК, които не подлежат на възстановяване по силата на настоящата директива, да анализира допълнително какви мерки биха били подходящи, за да се гарантира високо ниво на защита на инвеститорите, независимо от веригата на посредничество между инвеститора и прехвърлимите ценни книжа, засегнати от неуспеха, и да представи констатациите си на Европейския парламент и на Съвета.
- (32) Необходимо е да се гарантира, че спрямо депозитарите се прилагат едни и същи изисквания независимо от правно-организационната форма на ПКИПЦК. Чрез съгласуването на изискванията следва да се повиши правната сигурност, да се увеличи защитата на инвеститорите и да се допринесе за създаването на еднообразни пазарни условия. Комисията не е била уведомявана за използването от страна на инвестиционно дружество на дерогацията от общото задължение за поверяване на активите на депозитар. Следователно изискванията, предвидени в Директива 2009/65/ЕО по отношение на депозитара на инвестиционно дружество, следва да се считат за излишни.
- (33) Въпреки че в настоящата директива се определя минимален набор от правомощия, които компетентните органи следва да имат, тези правомощия трябва да се упражняват в рамките на цялостната система на националното право, която да гарантира спазването на основните права, включително правото на неприкосновеност на личния живот. За упражняването на тези правомощия, които могат да доведат до сериозна намеса в правото на зачитане на личния и семейния живот, жилището и тайната на съобщенията, държавите членки следва да разполагат с адекватни и ефективни предпазни мерки срещу злоупотреби, включително при необходимост предварително разрешение от съдебните органи на съответната държава членка. Държавите членки следва да дадат възможност компетентните органи да упражняват такива правомощия за намеса до степента, необходима за правилното разследване на тежки случаи, когато няма еквивалентни средства за ефективното постигане на същия резултат.
- (34) Съществуващите записи на телефонни разговори и записи на трафик на данни от ПКИПЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества, депозитари или други субекти, регулирани от настоящата директива, както и съществуващите телефонни записи и записи на трафик на данни от телекомуникационните оператори представляват решаващо, а понякога и единственото доказателство за установяване и доказване на наличието на нарушения на националното право, с което е транспонирана настоящата директива, както и за проверка на спазването от страна на ПКИПЦК, управляващите дружества, инвестиционните дружества, депозитарите или други субекти, регулирани от настоящата директива, на изискванията за защита на инвеститорите и на другите изисквания, установени в настоящата директива и в мерките за нейното прилагане, приети съгласно нея. Във връзка с това компетентните органи следва да могат да изискват съществуващите записи на телефонни разговори, електронни съобщения и записи на трафик на данни, притежавани от ПКИПЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества, депозитари или други субекти, регулирани от настоящата директива.

⁽¹⁾ Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за обезщетение на инвеститорите (ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22).

Достъпът до телефонни записи и записи на данни е необходим за установяването и санкционирането на нарушенията на изискванията, определени в настоящата директива и мерките за изпълнението ѝ. С цел да се въведе равнопоставеност в рамките на Съюза по отношение на достъпа до съществуващи телефонни записи и записи на трафик на данни, съхранявани от телекомуникационен оператор, или до съществуващи записи на телефонни разговори и записи на трафик на данни, притежавани от ПКИПЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества, депозитари или други субекти, регулирани от настоящата директива, компетентните органи следва в съответствие с националното право да бъдат в състояние да изискват съществуващите телефонни записи и съществуващите записи на трафик на данни, съхранявани от телекомуникационен оператор, доколкото това е разрешено съгласно националното право, както и съществуващите записи на телефонни разговори и съществуващите записи на трафик на данни, притежавани от ПКИПЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества, депозитари или други субекти, регулирани от настоящата директива, в случаите, когато съществува основателно подозрение, че такива записи, които са свързани с предмета на проверката или разследването, могат да бъдат от значение за доказване на нарушения на изискванията, предвидени в настоящата директива и в мерките за нейното прилагане. Достъпът до телефонни записи и записи на трафик на данни, съхранявани от телекомуникационен оператор, не следва да обхваща съдържанието на гласови съобщения по телефона.

- (35) Една стабилна пруденциална и етична рамка за финансовия сектор следва да се основава на стабилни режими за надзор, разследване и санкции. За тази цел компетентните органи следва да разполагат с достатъчни правомощия за действие и да могат да разчитат на равностойни, силни и възпиращи режими за санкции във връзка с нарушенията на настоящата директива. Преглед на съществуващите правомощия за налагане на санкции и на практическото им прилагане с цел да се насърчи сближаването на санкциите в целия диапазон от надзорни дейности се прави в съобщението на Комисията от 8 декември 2010 г., озаглавено „По-строги наказателни разпоредби за сектора на финансовите услуги“. Компетентните органи следва да бъдат оправомощени да налагат имуществени санкции, които са достатъчно високи, за да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, така че да компенсират очакваните ползи вследствие нарушаване на изискванията, предвидени в настоящата директива.
- (36) Макар че нищо не препятства държавите членки да определят правила за административни санкции и наказателни санкции за едно и също нарушение, от държавите членки не следва да се изисква да създават разпоредби за административни санкции за нарушения по настоящата директива, когато те са обект на националното наказателно право. В съответствие с националното право държавите членки не следва да бъдат задължени да налагат и административни, и наказателни санкции за едно и също нарушение, но те могат да налагат такива санкции, ако националното право им позволява това. Независимо от това запазването на наказателните вместо административни санкции за нарушения на разпоредбите на настоящата директива не следва да отслабва или по друг начин да засяга способността на компетентните органи да си сътрудничат с компетентните органи на други държави членки да получават достъп или да обменят своевременно информация с тези компетентни органи за целите на настоящата директива, включително след сезиране на компетентните съдебни органи за съответните нарушения с оглед на наказателно преследване. Държавите членки следва да могат да решат да не определят правила за административни санкции за нарушения, които са обхванати от националното наказателно право. Възможността държавите членки да налагат наказателни санкции вместо или в допълнение на административните санкции не следва да се използва за заобикаляне на режима за санкции по настоящата директива.
- (37) За да се осигури последователно прилагане във всички държави членки, при определянето на вида на административните санкции или мерки и размера на административните имуществени санкции, от държавите членки следва да се изисква да гарантират, че компетентните им органи вземат предвид всички имащи отношение обстоятелства.
- (38) За да се подсили възпиращото им въздействие върху обществото като цяло и с оглед на неговата информираност относно нарушенията на правилата, които могат да попречат на защитата на инвеститорите, санкциите следва да бъдат публикувани, освен при някои точно определени обстоятелства. С цел да се осигури съответствие с принципа на пропорционалност, санкциите следва да бъдат публикувани при запазване на анонимността, когато публикуването би причинило непропорционална вреда на засегнатите страни.
- (39) За да се предостави възможност на ЕОЦКП да засили още повече последователността при резултатите от надзора в съответствие с Регламент (ЕС) № 1095/2010, всички публично оповестени санкции следва едновременно да се докладват на ЕОЦКП, който следва също така да публикува годишен доклад относно всички наложени санкции.
- (40) Компетентните органи следва да получат необходимите разследващи правомощия и следва да създават ефективни механизми, с които да се насърчава подаването на сигнали за възможни или извършени нарушения. Информацията за потенциални или действително извършени нарушения следва да допринася и за ефективното изпълнение на

задачите на ЕОЦКП в съответствие с Регламент (ЕС) № 1095/2010. Във връзка с това комуникационните канали за докладване на тези потенциални или действително извършени нарушения следва също да бъдат създадени от ЕОЦКП. Информацията за потенциални или действително извършени нарушения, съобщена на ЕОЦКП, следва да се използва единствено за целите на изпълнението на задачите на ЕОЦКП в съответствие с Регламент (ЕС) № 1095/2010.

- (41) Настоящата директива защита основните права и съблюдава признатите принципи в Хартата, както са залегнали в ДФЕС.
- (42) За да се гарантира, че целите на настоящата директива са постигнати, на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от ДФЕС. По-специално на Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема делегирани актове за определяне на елементите, които трябва да бъдат включени в стандартното споразумение между депозитар и управляващо дружество или инвестиционно дружество, условията за упражняване на депозитарните функции, включително типа финансови инструменти, които следва да бъдат включени в обхвата на извършваните от депозитаря попечителски услуги, условията, при които депозитарят може да упражнява своите попечителски задължения спрямо финансови инструменти, регистрирани в централен депозитар, и условията, при които депозитарят следва да съхранява финансовите инструменти, издадени поименно и регистрирани при емитент или в друга регистрационна система, задълженията за полагане на дължима грижа на депозитарите, задължението за отделяне, условията и обстоятелствата, при които финансовите инструменти под попечителство се считат за загубени, както и кои събития се считат за външни и извън контрола на депозитаря, чиито последици не биха могли да бъдат предотвратени, дори ако бяха положени всички разумни усилия за предотвратяването им. Нивото на защита на инвеститорите, предвидено в тези делегирани актове, следва да бъде поне толкова високо, колкото предвиденото в делегираните актове, приети по силата на Директива 2011/61/ЕС. От особена важност е по време на подготвителна си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище. При подготовката и изготвянето на делегираните актове Комисията следва да осигури едновременното и своевременно предаване на съответните документи по подходящ начин на Европейския парламент и Съвета.
- (43) Като част от цялостния си преглед на функционирането на Директива 2009/65/ЕО Комисията, като взема предвид Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, преразглежда ограниченията на експозицията към контрагенти, приложими към сделките с деривати, като взема предвид необходимостта да се създадат подходящи категоризации за тези ограничения, така че деривати със сходни рискови характеристики да се третира по един и същ начин.
- (44) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и Комисията относно обяснителните документи⁽²⁾ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (45) Доколкото целите на настоящата директива, а именно повишаване на доверието на инвеститорите в ПКПЦК чрез укрепване на изискванията относно задълженията и отговорността на депозитарите и политиките за възнагражденията на управляващите и инвестиционните дружества и чрез въвеждане на общи стандарти за санкциониране на главните нарушения на настоящата директива, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради нейния обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерките в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (46) В съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните, който представи становище на 23 ноември 2012 г.⁽⁴⁾
- (47) Поради това Директива 2009/65/ЕО следва да бъде съответно изменена,

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ ОВ С 100, 6.4.2013 г., стр. 12.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Директива 2009/65/ЕО се изменя, както следва:

1) В член 2, параграф 1 се добавят следните букви:

„т) „ръководен орган“ е органът, който носи крайната отговорност за вземане на решения в управляващо дружество, инвестиционно дружество или депозитар и изпълнява надзорната и управленската функция или само управленската, в случай че двете функции са отделени. Когато в съответствие с националното право управляващото дружество, инвестиционното дружество или депозитарят има различни органи със специфични функции, изискванията, предвидени в настоящата директива, които се отнасят до „ръководния орган“ или до „ръководния орган в изпълнение на надзорните му функции“ се прилагат също или вместо това за онези членове на другите органи на управляващото дружество, инвестиционното дружество или депозитар, на които по силата на приложимото национално право е възложена съответната отговорност;

у) „финансов инструмент“ означава финансов инструмент, посочен в раздел В от приложение I към Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*)

(*) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).“

2) Вмъкват се следните членове:

„Член 14а

1. Държавите членки изискват от управляващите дружества да установят и прилагат политики и практики за възнагражденията, които отговарят и насърчават разумното и ефективно управление на риска и не поощряват поемането на риск, несъобразено с рисковите профили, правилата или учредителните документи на управляваните от тях ПКИПЦК, и не засягат изпълнението на задължението на управляващото дружество да действа в най-добър интерес на ПКИПЦК.

2. Политиките и практиките за възнагражденията обхващат постоянната и променливата част на заплатите и пенсионните права по преценка на работодателя.

3. Политиките и практиките за възнагражденията се прилагат за категориите персонал — включително висшето ръководство, служителите, поемащи рискове, и служителите с контролни функции, както и всеки служител, чието общо възнаграждение го поставя в същата категория възнаграждения като на висшето ръководство и на служителите, поемащи рискове — чиито професионални дейности имат съществено въздействие върху рисковите профили на управляващите дружества или на управляваните от тях ПКИПЦК.

4. В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 ЕОЦКП издава насоки за компетентните органи или участниците на финансовите пазари относно лицата, посочени в параграф 3 от настоящия член, и прилагането на принципите, посочени в член 14б. Тези насоки отчитат принципите на разумните политики за възнагражденията, посочени в Препоръка 2009/384/ЕО на Комисията (*), размера на управляващото дружество и на управляваните от него ПКИПЦК, вътрешната им организация, както и естеството, обхвата и сложността на техните дейности. В процеса на разработване на насоките ЕОЦКП си сътрудничи тясно с Европейския надзорен орган (Европейски банков орган, ЕБО), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета (**), с цел да се осигури съгласуваност с разработените за други сектори на финансовите услуги изисквания, по-специално по отношение на кредитните институции и инвестиционните посредници.

Член 14б

1. При разработването и прилагането на политиките за възнаграждения, посочени в член 14а, управляващите дружества съблюдават следните принципи по начин и до степен, подходящи за техния размер, вътрешна организация и за характера, обхвата и сложността на тяхната дейност:

- а) политиката за възнаграждения съответства и насърчава разумното и ефективно управление на риска, като не поощрява поемането на рискове, които не са съобразени с рисковите профили, устава или учредителните документи на управляваните от тях ПКИПЦК;
- б) политиката за възнаграждения съответства на бизнес стратегията, целите, ценностите и интересите на управляващото дружество и на управляваните от него ПКИПЦК и на инвеститорите в ПКИПЦК и включва мерки за предотвратяване на конфликтите на интереси;
- в) политиката за възнаграждения се приема от ръководния орган на управляващото дружество в изпълнение на надзорните му функции, като този орган приема и най-малко веднъж годишно подлага на преглед общите принципи на политиката за възнаграждения и отговаря и следи за тяхното прилагане; задачите, посочени в настоящата буква, се осъществяват само от членовете на ръководния орган, които нямат изпълнителни функции в съответното управляващо дружество и които имат експертен опит в управлението на риска и възнагражденията;
- г) изпълнението на политиката за възнаграждения се подлага най-малко веднъж годишно на централен и независим вътрешен преглед на спазването на политиките и процедурите за възнагражденията, приети от ръководния орган в изпълнение на неговите надзорни функции;
- д) служителите, изпълняващи контролни функции, получават възнаграждение, съобразено с постигането на целите, свързани с функциите им, независимо от резултатите на секторите на дейност, които контролират;
- е) възнагражденията на висшите служители, работещи в областта на управлението на риска и съответствието, се контролират пряко от комитета по възнагражденията, в случай че има такъв комитет;
- ж) когато възнаграждението е обвързано с резултатите от дейността, неговият общ размер се основава на комбинация от оценката за резултатите на отделното лице и на съответното стопанско подразделение или съответното ПКИПЦК и на техните рискове, и цялостните резултати на управляващото дружество, като при оценката на индивидуалните резултати се вземат предвид финансови и нефинансови критерии;
- з) оценката на резултатите е част от многогодишна рамка, съобразена с периода на държане, препоръчан на инвеститорите на ПКИПЦК, управлявано от управляващото дружество, за да се гарантира, че процесът на оценка се основава на по-дългосрочните резултати на ПКИПЦК и инвестиционните му рискове и че фактическото изплащане на елементите от възнаграждението, обвързани с резултатите, се разсрочва в рамките на същия период;
- и) гарантираното променливо възнаграждение се предоставя по изключение единствено в контекста на назначаването на нови служители и се ограничава до първата година след назначаването;
- й) постоянни и променливите елементи на общото възнаграждение са подходящо балансирани, като постоянният елемент представлява достатъчно висок дял от общото възнаграждение, така че да позволява прилагането на напълно гъвкава политика за променливите елементи на възнаграждението, включително възможността да не се изплаща променлив елемент на възнаграждението;

- к) плащанията, свързани с предсрочното прекратяване на договор, отразяват постигнатите в течение на времето резултати и са определени по такъв начин, че да не се насярчава неуспехът;
- л) измерването на резултатите от дейността, използвано за изчисляване на променливите елементи на възнаграждението или съвкупностите от променливи елементи, включва цялостен механизъм за корекции с цел отчитане на всички видове настоящи и бъдещи рискове;
- м) в зависимост от правно-организационната структура на ПКИПЦК и неговия устав или учредителни документи значителна част и при всички случаи най-малко 50 % от всеки променлив елемент на възнаграждението се състои от дялове от съответното ПКИПЦК, равностойни права на собственост или инструменти, свързани с акции, или равностойни непарични инструменти със стимули със същата ефективност като на инструментите, посочени в настоящата буква, освен ако управлението на ПКИПЦК представлява по-малко от 50 % от общия портфейл, управляван от управляващото дружество, в който случай минималната стойност от 50 % не се прилага;

По отношение на инструментите, посочени в настоящата буква, се прилага подходяща политика за задържане, целяща постигане на съответствие между стимулите и интересите на управляващото дружество и на управляваните от него ПКИПЦК и на инвеститорите в такива ПКИПЦК. Държавите членки или техните компетентни органи могат да наложат ограничения по отношение на вида и структурата на тези инструменти или да забранят използването на определени инструменти, когато това е целесъобразно. Настоящата буква се прилага както за частта от променливия елемент на възнаграждението, разсрочена в съответствие с буква н), така и за частта от променливия елемент на възнаграждението, която не е разсрочена;

- н) съществена част и при всички случаи най-малко 40 % от променливия елемент на възнаграждението се разсрочва за срок, съобразен с периода на държане, препоръчан на инвеститорите на съответното ПКИПЦК, и съответства точно на естеството на рисковете на това ПКИПЦК;

Срокът, посочен в настоящата буква, е най-малко три години; възнаграждение, дължимо съгласно договорености за разсрочване, се получава изцяло при спазване най-малко на принципа за пропорционално изплащане във времето; при променлив елемент на възнаграждението в особено голям размер изплащането на поне 60 % от сумата се отлага;

- о) променливото възнаграждение, включително разсрочената част от него, се изплаща или е дължимо единствено ако е съобразено с финансовото състояние на управляващото дружество като цяло и е оправдано от гледна точка на резултатите на стопанското подразделение, на ПКИПЦК и на съответния служител.

Общият размер на променливото възнаграждение като правило се намалява значително при посредствени или отрицателни финансови резултати на управляващото дружество или на съответното ПКИПЦК, като се вземат предвид както текущи компенсации, така и намаления в изплащането на суми, начислени за минал период, включително и чрез мерки за „лоши резултати“ или отнемане на вече начислено възнаграждение;

- п) пенсионната политика съответства на бизнес стратегията, целите, ценностите и дългосрочните интереси на управляващото дружество и на управляваните от него ПКИПЦК.

Пенсионните права по преценка на работодателя се задържат от управляващото дружество под формата на посочените в буква м) инструменти за срок от пет години, ако служителят напусне управляващото дружество преди пенсиониране. В случай че служителят достигне пенсионна възраст, дължимото по пенсионните права по преценка на работодателя се изплаща на служителя под формата на определените в буква м) инструменти, за които се прилага петгодишен срок на задържане;

- р) от служителите се изисква да се задължат да не използват лични стратегии за хеджиране или застраховане, свързано с възнагражденията или отговорността, с цел да намалят ефекта на ограничаване на риска, заложен в договореностите относно възнаграждението им;

- с) променливото възнаграждение не се изплаща посредством инструменти или методи, които улесняват заобикалянето на изискванията, предвидени в настоящата директива.

2. В съответствие с член 35 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 ЕОЦКП може да поиска от компетентните органи информация за политиките и практиките за възнагражденията, посочени в член 14а от настоящата директива.

ЕОЦКП, в тясно сътрудничество с ЕБО, включва в насоките си относно политиката за възнагражденията разпоредби за това как да се прилагат различните принципи за възнаграждение по сектори, като например предвидените в Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (***) и в Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (****), когато служителите или други категории персонал извършват услуги, за които важат различни принципи за възнаграждение по сектори.

3. Принципите, предвидени в параграф 1, се прилагат за облаги от всякакъв вид, изплащани от управляващото дружество, за всички суми, изплащани пряко от самите ПКППЦК, включително такси за постигнати резултати, и за всяко прехвърляне на дялове или акции от ПКППЦК в полза на тези категории персонал — включително висшето ръководство, служителите, поемащи рискове, и служителите с контролни функции, както и всеки служител, чието общо възнаграждение го поставя в същата категория възнаграждения като на висшето ръководство и на служителите, поемащи рискове — чиито професионални дейности имат съществено въздействие върху рисковите профили на управляващите дружества или на управляваните от тях ПКППЦК.

4. Управляващите дружества, които са значими от гледна точка на размера си или на размера на управляваните от тях ПКППЦК, на вътрешната си организация и на естеството, обхвата и сложността на дейността си, създават комитет по възнагражденията. Комитетът по възнагражденията се създава по начин, който му позволява да прави компетентна и независима преценка на политиките и практиките за възнагражденията, както и на въведените стимули за управление на риска.

Комитетът по възнагражденията, създаден, където е уместно, в съответствие с насоките на ЕОЦКП, посочени в член 14а, параграф 4, отговаря за подготвянето на решения относно възнагражденията, включително онези от тях, които имат последици за риска и управлението на риска на съответните управляващи дружества или ПКППЦК, и които трябва да бъдат взети от ръководния орган в изпълнение на надзорната му функция. Комитетът по възнагражденията се председателства от член на ръководния орган, който няма изпълнителни функции в съответното управляващо дружество. Членовете на комитета по възнагражденията са членове на ръководния орган, които нямат изпълнителни функции в съответното управляващо дружество.

Ако националното право предвижда в ръководния орган да бъдат представени и служителите, комитетът по възнагражденията включва един или повече представители на служителите. При изготвянето на решенията си комитетът по възнагражденията отчита дългосрочния интерес на инвеститорите и другите заинтересовани страни и обществен интерес.

(*) Препоръка 2009/384/ЕО на Комисията от 30 април 2009 г. относно политиката на възнаграждения в сектора на финансовите услуги (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 22).

(**) Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган) и за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

(***) Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1).

(****) Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).“

3) В член 20, параграф 1 буква а) се заменя със следното:

„а) писмен договор с депозитаря, посочен в член 22, параграф 2;“

- 4) Член 22 се заменя със следното:

„Член 22

1. Инвестиционното дружество и управляващото дружество — за всеки един от управляваните от него взаимни фондове, гарантират, че в съответствие с настоящата глава е бил определен един депозитар.

2. Определянето на депозитаря се удостоверява с писмен договор.

Този договор, *inter alia*, урежда обмена на информация, считан за необходим с цел да се позволи на депозитаря да изпълнява функциите си по отношение на ПКИПЦК, за които е определен за депозитар, както е предвидено в настоящата директива и в други приложими закони, подзакони и административни разпоредби.

3. Депозитарят:

а) гарантира, че продажбата, емитирането, обратното изкупуване, откупуването и обезсилването на дялове на ПКИПЦК се извършват в съответствие с приложимото национално право и с устава или учредителните документи на ПКИПЦК;

б) гарантира, че стойността на дяловете от ПКИПЦК е изчислена в съответствие с приложимото национално право и с устава или учредителните документи;

в) изпълнява указанията на управляващото дружество или на инвестиционното дружество, освен в случаите, когато те противоречат на приложимото национално право или на устава или учредителните документи;

г) гарантира, че при сделки с активи на ПКИПЦК всички плащания се превеждат на ПКИПЦК в обичайните срокове;

д) гарантира, че доходът на ПКИПЦК се разпределя в съответствие с приложимото национално право и с устава или учредителните документи.

4. Депозитарят осигурява извършването на подходящ мониторинг на паричните потоци на ПКИПЦК и в частност, че всички плащания, извършени от инвеститорите или от тяхно име при записването на дялове на ПКИПЦК, са получени и че всички парични средства на ПКИПЦК са осчетоводени по парични сметки, които:

а) са открити на името на ПКИПЦК или на името на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, или на името на депозитаря, действащ от името на ПКИПЦК;

б) са открити при субект, посочен в член 18, параграф 1, букви а), б) и в) от Директива 2006/73/ЕО на Комисията (*);
и

в) се управляват в съответствие с принципите, предвидени в член 16 от Директива 2006/73/ЕО.

Когато паричните сметки са открити на името на депозитар, действащ от името на ПКИПЦК, по тези сметки не се осчетоводяват паричните средства на субекта, посочен в първа алинея, буква б), и собствените парични средства на депозитаря.

5. Активите на ПКИПЦК се поверяват на депозитар за съхранение, като:
- а) по отношение на финансовите инструменти, които могат да бъдат държани под попечителство, депозитарят:
 - i) държи под попечителство всички финансови инструменти, които могат да бъдат вписани по сметка за финансови инструменти, открита в книгите на депозитаря, и всички финансови инструменти, които могат да бъдат физически предадени на депозитаря;
 - ii) гарантира, че всички финансови инструменти, които могат да бъдат вписани по сметка за финансови инструменти, открита в книгите на депозитаря, се вписват в книгите на депозитаря по отделни сметки в съответствие с принципите, посочени в член 16 от Директива 2006/73/ЕО, открити на името на ПКИПЦК или на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, за да може във всеки един момент недвусмислено да бъде определена тяхната принадлежност към съответното ПКИПЦК в съответствие с приложимото право;
 - б) по отношение на другите активи депозитарят:
 - i) проверява собствеността на ПКИПЦК или на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, върху тези активи, като определя дали ПКИПЦК или управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, е собственик въз основа на информацията или документи, предоставени от ПКИПЦК или от управляващото дружество, и на външни доказателства, ако има такива;
 - ii) поддържа и актуализира регистър на тези активи, за които се е уверил, че са притежавани от ПКИПЦК или управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК.
6. Депозитарят предоставя редовно на управителното дружество или инвестиционното дружество пълен опис на всички активи на ПКИПЦК.
7. Активите, върху които депозитарят осъществява попечителска дейност, не се използват повторно от депозитаря или от трето лице, на което е делегирана попечителска функция, за тяхна сметка. Повторното използване включва всякакви трансакции с активи под попечителство, включително, но не само, прехвърляне, залог, продажба и даване на заем.
- Повторното използване на активите, върху които депозитарят осъществява попечителска дейност, е разрешено, при условие че:
- а) повторното използване на активите се извършва за сметка на ПКИПЦК;
 - б) депозитарят действа по нареждане на управляващото дружество от името на ПКИПЦК;
 - в) повторното използване е в полза на ПКИПЦК и в интерес на притежателите на дялове; и
 - г) трансакцията е покрита с висококачествено и ликвидно обезпечение, получено от ПКИПЦК в рамките на договор с прехвърляне на правата.

Пазарната стойност на обезпечението винаги трябва да възлиза най-малко на пазарната стойност на повторно използваните активи плюс премията.

8. Държавите членки гарантират, че в случай на неплатежоспособност на депозитар и/или установено в Съюза трето лице, на което е делегирано попечителство върху активите на ПКИПЦК, активите на ПКИПЦК под попечителство не могат да бъдат разпределени между или реализирани в полза на кредиторите на този депозитар и/или на такова трето лице.

(*) Директива 2006/73/ЕО на Комисията от 10 август 2006 г. за прилагане на Директива 2004/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ L 241, 2.9.2006 г., стр. 26).“

5) Въмъква се следният член:

„Член 22а

1. Депозитарят не делегира на трети лица функциите, посочени в член 22, параграфи 3 и 4.
2. Депозитарят може да делегира на трети лица своите функции, посочени в член 22, параграф 5, само когато:
 - а) задачите не се делегират с намерението да се избегне спазването на изискванията на настоящата директива;
 - б) депозитарят може да докаже, че съществува обективна причина за делегирането;
 - в) депозитарят е проявил необходимите умения, грижа и старание при подбора и определянето на всяко трето лице, на което иска да делегира част от задачите си, и ще проявява необходимите умения, грижа и старание при периодичния преглед и постоянния мониторинг на всяко трето лице, на което е делегирал част от задачите си, и на правилата на третото лице по отношение на делегираните му задачи.
3. Функциите, посочени в член 22, параграф 5, могат да се делегират от депозитаря на трето лице само когато това трето лице, постоянно в хода на изпълнението на делегираните му задачи:
 - а) разполага с правно-организационна структура и експертен опит, които са подходящи и пропорционални предвид естеството и сложността на поверените му активи на ПКИПЦК или на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК;
 - б) по отношение на попечителските дейности, посочени в член 22, параграф 5, буква а), подлежи на:
 - i) ефективно пруденциално регулиране, включително минимални капиталови изисквания и надзор в съответната юрисдикция;
 - ii) периодичен външен одит, чрез който се гарантира, че то действително владее финансовите инструменти;
 - в) отделя активите на клиентите на депозитаря от собствените си активи и от активите на депозитаря, така че във всеки един момент недвусмислено да бъде определена тяхната принадлежност към клиентите на даден депозитар;
 - г) предприема всички необходими действия да гарантира, че в случай на несъстоятелност на третото лице активите на ПКИПЦК под негово попечителство не могат да бъдат разпределени между или реализирани в полза на кредиторите на третото лице; и
 - д) съблюдава общите задължения и забрани, посочени в член 22, параграфи 2, 5 и 7 и в член 25.

Независимо от първа алинея, буква б), подточка i), когато съгласно правото на трета държава се изисква определени финансови инструменти да се държат под попечителство от местен субект и никой от местните субекти не отговаря на изискванията за делегиране, предвидени в посочената буква, депозитарят може да делегира своите функции на такъв местен субект само до степен, до която това се изисква от правото на същата трета държава и само докато няма местни субекти, които отговарят на изискванията за делегиране, и единствено когато:

- а) инвеститорите в съответното ПКИПЦК са били надлежно уведомени, преди да направят инвестицията, че това делегиране се изисква поради законови ограничения в правото на третата държава, за обстоятелствата, обосноваващи делегирането, както и за произтичащите от подобно делегиране рискове;
- б) инвестиционното дружество или управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, е дало указания на депозитаря да делегира попечителството върху такива финансови инструменти на местен субект.

Третото лице може на свой ред да пределегира тези функции при спазване на същите условия. В такъв случай член 24, параграф 2 се прилага *mutatis mutandis* към съответните страни.

4. За целите на настоящия член предоставянето на услуги, посочено в Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*), от системи за сetylмент на ценни книжа, определени за целите на същата директива, или предоставянето на подобни услуги от системи за сetylмент на ценни книжа на трети държави не се счита за делегиране на поверени попечителски функции.

(*) Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сetylмента в платежните системи и в системите за сetylмент на ценни книжа (ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45).“

- 6) Член 23 се изменя, както следва:

- а) параграфи 2 – 4 се заменят със следното:

„2. Депозитарят е:

- а) национална централна банка;

- б) кредитна институция, получила разрешение в съответствие с Директива 2013/36/ЕС; или

- в) друго юридическо лице, което съгласно правото на държавата членка е оправомощено от компетентния орган да извършва депозитарни дейности по настоящата директива, което е предмет на изисквания за капиталова адекватност, не по-малки от изискванията, изчислени в зависимост от избрания подход в съответствие с член 315 или член 317 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета (*), и което притежава собствен капитал, чийто размер е не по-малък от размера на началния капитал по член 28, параграф 2 от Директива 2013/36/ЕС.

Юридическото лице съгласно посоченото в първа алинея, буква в) подлежи на пруденциално регулиране и текущ надзор и отговаря на следните минимални изисквания:

- а) разполага с необходимата инфраструктура да съхранява финансовите инструменти, които могат да бъдат вписани по сметка за финансови инструменти, открита в книгите на депозитаря;
- б) установява адекватни политики и процедури, които са достатъчни да гарантират изпълнението от негова страна, включително от неговите ръководители и служители, на задълженията, предвидени в настоящата директива;

- в) разполага с надеждни административни и счетоводни процедури, механизми за вътрешен контрол, ефективни процедури за оценка на риска и ефективни контролни и защитни мерки за системите за обработка на информацията;
- г) поддържа и прилага ефективни организационни и административни механизми с оглед предприемането на всички разумни стъпки за предотвратяване на конфликти на интереси;
- д) прави необходимото да съхранява информация за всички извършвани от него услуги, дейности и сделки, като тази информация трябва да е достатъчна, за да позволи на компетентния орган да изпълнява надзорните си функции и да извършва действията по правоприлагане, предвидени в настоящата директива;
- е) предприема разумни стъпки, за да се осигури приемственост и регулярност при изпълнението на депозитарните си функции, като използва подходящи и пропорционални системи, ресурси и процедури, включително, за да изпълнява депозитарните си дейности;
- ж) всички членове на неговия ръководен орган и висшето ръководство се ползват по всяко време с достатъчно добра репутация и притежават необходимите знания, умения и опит;
- з) неговият ръководен орган като колективен орган притежава необходимите знания, умения и опит, които му позволяват да разбира дейността на депозитаря, включително основните рискове;
- и) всеки член на неговия ръководен орган и висшето ръководство действа честно и почтено.

3. Държавите членки определят кои от категориите институции, посочени в параграф 2, първа алинея, могат да извършват дейност като депозитари.

4. Инвестиционните дружества или действащите от името на управляваните от тях ПКИПЦК управляващи дружества, които преди 18 март 2016 г. са определили като депозитар институция, която не отговаря на предвидените в параграф 2 изисквания, определят отговарящ на тези изисквания депозитар преди 18 март 2018 г.

(*) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).“;

б) параграфи 5 и 6 се заличават.

7) Член 24 се заменя със следното:

„Член 24

1. Държавите членки гарантират, че депозитарят носи отговорност пред ПКИПЦК и пред притежателите на дялове в ПКИПЦК за загубата, от депозитаря или от трето лице, на което е делегирано попечителството върху държаните финансови инструменти в съответствие с член 22, параграф 5, буква а).

Държавите членки гарантират, че в случай на загуба на финансов инструмент под попечителство депозитарят възстановява без неоправдано забавяне финансов инструмент от същия вид или паричната му равностойност на ПКИПЦК или на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК. Депозитарят не носи отговорност, ако може да докаже, че загубата е вследствие на външно събитие, което е извън неговия контрол, чиито последици биха били неизбежни независимо от всички разумни усилия за предотвратяването им.

Държавите членки гарантират, че депозитарят носи също отговорност пред ПКИПЦК и пред инвеститорите в ПКИПЦК за всяка друга загуба, претърпяна от тях, вследствие на проявена небрежност от страна на депозитаря или умишлено неизпълнение на неговите задължения съгласно настоящата директива.

2. Делегирането по член 22а не засяга посочената в параграф 1 отговорност на депозитаря.
3. Посочената в параграф 1 отговорност на депозитаря не се изключва, нито се ограничава по силата на споразумение.
4. Всяко споразумение, което противоречи на параграф 3, е нищожно.
5. Притежателите на дялове в ПКИПЦК могат да се позовават на отговорността на депозитаря пряко или косвено чрез управляващото дружество или инвестиционното дружество, при условие че това не води до дублиране на обезщетенията или до неравно третиране на притежателите на дялове.“

8) Член 25 се заменя със следното:

„Член 25

1. Едно и също дружество не може да извършва дейност като управляващо дружество и като депозитар. Едно и също дружество не може да извършва дейност като инвестиционно дружество и като депозитар.
2. При изпълнение на съответните си функции управляващото дружество и депозитарят действат честно, коректно, професионално, независимо и единствено в интерес на ПКИПЦК и на инвеститорите в ПКИПЦК. При изпълнение на съответните си функции инвестиционното дружество и депозитарят действат честно, коректно, професионално, независимо и единствено в интерес на инвеститорите в ПКИПЦК.

Депозитарят не извършва дейности по отношение на ПКИПЦК или на управляващото дружество, действащо от името на ПКИПЦК, които могат да породят конфликти на интереси между ПКИПЦК, инвеститорите в ПКИПЦК, управляващото дружество и депозитаря, освен ако депозитарят не е отделил функционално и йерархично изпълнението на функциите си на депозитар от своите други евентуално несъвместими задачи и възможните конфликти на интереси са надлежно установени, управлявани, наблюдавани и разкривани пред инвеститорите в ПКИПЦК.“

9) Член 26 се заменя със следното:

„Член 26

1. Законът или уставът на взаимния фонд посочват условията за смяна на управляващото дружество и на депозитаря, както и правилата за осигуряване на защита на притежателите на дялове в случай на такава смяна.
2. Законът или учредителните актове на инвестиционното дружество посочват условията за смяна на управляващото дружество и на депозитаря, както и правилата за осигуряване на защита на притежателите на дялове в случай на такава смяна.“

10) Вмъкват се следните членове:

„Член 26а

При поискване депозитарят предоставя на своите компетентни органи достъп до всяка информация, която е получил при изпълнение на задълженията си и която може да бъде необходима на неговите компетентни органи или на компетентните органи на ПКИПЦК или на управляващото дружество.

Ако компетентните органи на ПКИПЦК или на управляващото дружество на ПКИПЦК са различни от тези на депозитаря, компетентните органи на депозитаря предоставят незабавно получената информация на компетентните органи на ПКИПЦК и на управляващото дружество.

Член 26б

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 112а за определяне на:

- а) елементите, които трябва да бъдат включени в писмения договор, посочен в член 22, параграф 2;
- б) условията за изпълнение на депозитарните функции по член 22, параграфи 3, 4 и 5, включително:
 - i) видовете финансови инструменти, които следва да се включат в обхвата на попечителските задължения на депозитаря в съответствие с член 22, параграф 5, буква а);
 - ii) условията, при които депозитарят може да упражнява своите попечителски задължения спрямо финансови инструменти, регистрирани в централен депозитар;
 - iii) условията, при които депозитарят съхранява финансовите инструменти, емитирани поименно и регистрирани при емитент или в друга регистрационна система, в съответствие с член 22, параграф 5, буква б);
- в) задълженията за полагане на дължима грижа на депозитарите съгласно член 22а, параграф 2, буква в);
- г) задължението за отделяне в съответствие с член 22а, параграф 3, буква в);
- д) мерките, които да бъдат взети от третото лице в съответствие с член 22а, параграф 3, буква г);
- е) условията и обстоятелствата, при които финансовите инструменти държани под попечителство се считат за загубени за целите на член 24;
- ж) кои събития се считат за външни и извън разумния контрол на депозитаря, чиито последици не биха могли да бъдат предотвратени, дори ако бяха положени всички разумни усилия за предотвратяването им, в съответствие с член 24, параграф 1;
- з) условията за изпълнение на изискването за независимост по член 25, параграф 2.;

11) В член 30 първата алинея се заменя със следното:

„Членове 13 — 14б се прилагат *mutatis mutandis* за инвестиционни дружества, които не са посочили управляващо дружество, получило разрешение в съответствие с настоящата директива.“

12) Раздел 3 от глава V се заличава.

13) Член 69 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 се добавя следната алинея:

„Проспектът включва:

- а) подробности относно актуалната политика за възнагражденията, включително, но не само описание на начините на изчисление на възнагражденията и облагите, самоличността на лицата, отговарящи за отпускането на възнагражденията и облагите, в т.ч. съставът на комитета по възнагражденията, ако има такъв; или
- б) резюме на политиката на възнаграждения и уверение, че подробностите относно актуалната политика за възнагражденията, включително, но не само описанието на начините на изчисление на възнагражденията и облагите, самоличността на лицата, отговарящи за отпускането на възнагражденията и облагите, включително съставът на комитета по възнагражденията, ако има такъв, са на разположение чрез интернет страница (включително препратка към тази интернет страница) и че копие на хартиен носител ще бъде предоставено безплатно при поискване.“;

б) в параграф 3 се добавя следната алинея:

„Годишният отчет включва също:

- а) общия размер на възнагражденията за финансовата година, с разбивка по постоянни и променливи възнаграждения, изплатени от управляващото дружество и от инвестиционното дружество на неговите служители, броя на получателите и когато е приложимо всички суми, изплатени пряко от самите ПКППЦК, включително такса за постигнати резултати;
- б) общата сума на възнагражденията, с разбивка по категориите служители или други членове на персонала, както е посочено в член 14а, параграф 3;
- в) описание на начините на изчисление на възнагражденията и облагите;
- г) резултата от прегледите по член 14б, параграф 1, букви в) и г), включително евентуално констатирани нередности;
- д) съществените промени в приетата политика за възнаграждения.“

14) Член 78 се изменя, както следва:

а) в параграф 3 буква а) се заменя със следното:

„а) данни за ПКППЦК и за компетентния орган на ПКППЦК;“

б) в параграф 4 се добавя следната алинея:

„Ключовата информация за инвеститорите включва и уверение, че подробностите относно актуалната политика за възнаграждения, включително, но не само описанието на начините на изчисление на възнагражденията и облагите, самоличността на лицата, отговарящи за отпускането на възнагражденията и облагите, в т.ч. съставът на комитета по възнагражденията, ако има такъв, са на разположение чрез интернет страница (включително препратка към тази интернет страница) и че копие на хартиен носител ще бъде предоставено безплатно при поискване.“

15) В член 98, параграф 2 буква г) се заменя със следното:

„г) изискване:

- i) доколкото позволява националното право, на съществуващи записи на трафик на данни, съхранявани от телекомуникационен оператор, когато има сериозно подозрение за нарушение и когато тези записи могат да имат значение за разследване на нарушения на настоящата директива;
- ii) на съществуващите записи на телефонни разговори, електронни съобщения или други записи на трафик на данни, притежавани от ПКППЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества, депозитари или други субекти, регулирани от настоящата директива;“

16) Член 99 се заменя със следното:

„Член 99

1. Без да се засягат надзорните правомощия на компетентните органи, посочени в член 98, и правото на държавите членки да предвиждат и налагат наказателни санкции, държавите членки определят правила относно административните санкции и други административни мерки, които да бъдат налагани на дружества и лица във връзка с нарушаване на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането на тези правила.

Когато държавите членки решат да не определят правила за административни санкции за нарушения, които попадат в приложното поле на националното наказателно право, те съобщават на Комисията съответните разпоредби от наказателното право.

Административните санкции и другите административни мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи.

До 18 март 2016 г. държавите членки съобщават на Комисията и ЕОЦКП законовите, подзаконовите и административните разпоредби за транспониране на настоящия член, включително относимите разпоредби от наказателното право. Държавите членки съобщават без неоправдано забавяне на Комисията и ЕОЦКП всички последващи изменения на тези разпоредби.

2. Когато държавите членки са решили, в съответствие с параграф 1, да определят наказателни санкции за нарушения на разпоредбите, посочени в този параграф, те правят необходимото за въвеждане на подходящи мерки, така че компетентните органи да разполагат с всички необходими правомощия за установяване на връзка със съдебните органи в рамките на своята юрисдикция с цел да получат конкретна информация за наказателните разследвания или производства, започнати във връзка с евентуални нарушения на настоящата директива, както и да предоставят тази информация на други компетентни органи и ЕОЦКП в изпълнение на задължението за сътрудничество помежду си и с ЕОЦКП за целите на настоящата директива.

Компетентните органи могат също да си сътрудничат с компетентните органи на други държави членки по отношение на улесняването на събирането на имуществени санкции.

3. Като част от своя цялостен преглед на функционирането на настоящата директива Комисията преразглежда, не по-късно от 18 септември 2017 г., прилагането на административните и наказателните санкции и по-специално необходимостта от по-нататъшно хармонизиране на административните санкции, предвидени за нарушаване на изискванията, предвидени в настоящата директива.

4. Компетентният орган може да откаже да действа при искане за информация или искане да сътрудничи на разследването само в следните изключителни обстоятелства, а именно когато:

- a) съобщаването на съответната информация може да се отрази неблагоприятно на сигурността на държавата членка, към която е отправено искането, по-специално в борбата срещу тероризма и други тежки престъпления;

- б) има вероятност изпълнението на искането да накърни негово собствено разследване, действия по правоприлагане или, когато е приложимо, наказателно разследване;
- в) вече е образувано съдебно производство за същите действия и по отношение на същите лица пред органите на държавата членка, към която е отправено искането; или
- г) по отношение на тези лица, за същите действия, е постановено окончателно решение в държавата членка, към която е отправено искането.

5. Държавите членки гарантират, че когато задълженията се прилагат за ПКИПЦК, управляващи дружества, инвестиционни дружества или депозитари, в случай на нарушение на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, на членовете на ръководния орган и на други физически лица, които носят отговорност по националното право за нарушението, могат да бъдат налагани административни санкции или мерки в съответствие с националното право.

6. В съответствие с националното право държавите членки гарантират, че във всички случаи по параграф 1 административни санкции и другите административни мерки, които може да бъдат наложени, включват най-малко следното:

- а) публично изявление, в което се посочва отговорното лице и естеството на нарушението;
- б) разпореждане, с което се изисква отговорното лице да прекрати това поведение и да не извършва повторно нарушение;
- в) за ПКИПЦК или управляващи дружества, временно прекратяване или отнемане на разрешението на ПКИПЦК или управляващото дружество;
- г) временна забрана или в случай на многократни тежки нарушения — постоянна забрана на член на ръководния орган на управляващото дружество или на инвестиционното дружество, или на всяко друго носещо отговорност физическо лице за изпълнение на управленски функции в тези или други подобни дружества;
- д) за юридически лица — максимални административни имуществени санкции в размер на най-малко 5 000 000 EUR или, в държавите членки, в които еврото не е официална парична единица, равностойността в националната парична единица към 17 септември 2014 г., или до 10 % от общия годишен оборот на юридическото лице съгласно последните съществуващи отчети, одобрени от ръководния орган; когато юридическото лице е предприятие майка или дъщерно предприятие на предприятието майка, което трябва да съставя консолидирани финансови отчети съгласно Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (*), за съответен общ годишен оборот се приема общият годишен оборот или съответстващият вид доходи според действащите директиви за счетоводството, съгласно последните съществуващи консолидирани отчети, одобрени от ръководния орган на първостепенното предприятие майка;
- е) за физически лица — максимални административни имуществени санкции в размер на най-малко 5 000 000 EUR или, в държавите членки, в които еврото не е официална парична единица, равностойността в националната парична единица към 17 септември 2014 г.;
- ж) като алтернатива на букви д) и е) максимални административни имуществени санкции на стойност най-малко двойния размер на ползата, извлечена вследствие на нарушението, когато размерът на тази полза може да бъде определен, дори да се надхвърлят максималните суми по букви д) и е).

7. Държавите членки могат да оправомощават компетентните органи съгласно националното право да налагат други видове санкции в допълнение към тези, посочени в параграф 6, или да налагат имуществени санкции, надвишаващи размерите, посочени в параграф 6, букви д), е) и ж).

(*) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).“

17) Вмъкват се следните членове:

„Член 99а

Държавите членки гарантират, че техните закони, подзаконови или административни разпоредби за транспониране на настоящата директива предвиждат санкции, по-специално ако:

- а) дейността на ПКИПЦК се извършва без получено разрешение в нарушение на член 5;
- б) дейността на управляващото дружество се извършва без получено предварително разрешение в нарушение на член 6;
- в) дейността на инвестиционното дружество се извършва без получено предварително разрешение в нарушение на член 27;
- г) извършено е пряко или непряко придобиване на квалифицирано дялово участие в управляващото дружество или пряко или непряко увеличение на такова квалифицирано дялово участие в управляващото дружество, в резултат на което делът на правата на глас или на притежавания капитал би достигнал или надвишил 20 %, 30 % или 50 % или управляващото дружество би станало дъщерно предприятие на приобретателя („планирано придобиване“), без да са били уведомени писмено компетентните органи на управляващото дружество, в което приобретателят иска да придобие или увеличи квалифицираното си дялово участие, в нарушение на член 11, параграф 1;
- д) извършена е пряка или непряка продажба или намаление на квалифицирано дялово участие, в резултат на което делът на правата на глас или на притежавания капитал би спаднал под 20 %, 30 % или 50 % или управляващото дружество би престанало да бъде дъщерно предприятие, без да са били уведомени писмено компетентните органи в нарушение на член 11, параграф 1;
- е) управляващото дружество е получило разрешение посредством представяне на невярна информация или други неправомерни средства в нарушение на член 7, параграф 5, буква б);
- ж) инвестиционното дружество е получило разрешение посредством представяне на невярна информация или други неправомерни средства в нарушение на член 29, параграф 4, буква б);
- з) управляващото дружество, което е узнало за придобиването или за продажбата на дялови участия в капитала му, в резултат на което съответните дялови участия надхвърлят или спадат под един от праговете по член 11, параграф 1 от Директива 2014/65/ЕС, не е информирало компетентните органи за тези придобивания или продажби в нарушение на член 11, параграф 1 от настоящата директива;
- и) управляващото дружество не информира поне веднъж годишно компетентния орган за имената на акционери и членове с квалифицирани участия, както и за размерите на тези участия в нарушение на член 11, параграф 1;

- й) управляващото дружество не спазва процедурите и условията, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 12, параграф 1, буква а);
- к) управляващото дружество не спазва структурните и организационните изисквания, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 12, параграф 1, буква б);
- л) инвестиционното дружество не спазва процедурите и условията, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 31;
- м) управляващото дружество или инвестиционното дружество не спазва изискванията във връзка с делегирането на своите функции на трети лица, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на членове 13 и 30;
- н) управляващото дружество или инвестиционното дружество не спазва правилата за поведение, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на членове 14 и 30;
- о) депозитарят не изпълнява своите задачи в съответствие с националните разпоредби за транспониране на член 22, параграфи 3—7;
- п) инвестиционното дружество или управляващото дружество — за всеки един от управляваните от него взаимни фондове, системно не спазват задълженията по отношение на инвестиционните политики на ПКИПЦК, предвидени с националните разпоредби за транспониране на глава VII;
- р) управляващото дружество или инвестиционното дружество не използва метод на управление на рисковете или метод за точна и независима оценка на стойността на извънборсовите деривати, предвидени с националните разпоредби за транспониране на член 51, параграф 1;
- с) инвестиционното дружество или управляващото дружество — за всеки един от управляваните от него взаимни фондове, системно не спазват задълженията по отношение на предоставяната на инвеститорите информация, наложени в съответствие с националните разпоредби за транспониране на членове 68—82;
- т) управляващото дружество или инвестиционното дружество, предлагащо дялове на управляваното от него ПКИПЦК в държава членка, различна от държавата членка по произход на ПКИПЦК, не спазва задължението за уведомяване по член 93, параграф 1.

Член 99б

1. Държавите членки осигуряват компетентните органи да публикуват без излишно забавяне всички необжалвани решения за налагане на административна санкция или мярка за нарушения на националните разпоредби, с които е транспонирана настоящата директива, на официалните си интернет страници, след като лицето, на което санкцията или мярката е наложена, бъде информирано за това решение. При публикуването се дава най-малко информация за вида и естеството на нарушението и самоличността на отговорните лица. Това задължение не се отнася до решенията за налагане на мерки, свързани с разследване.

Когато обаче компетентният орган счита, че публикуването на идентификационни данни за юридическите лица или на лични данни за физическите лица е непропорционално спрямо тежестта на нарушението, на база извършена оценка на всеки отделен случай относно пропорционалността на публикуването на такива данни, или когато публикуването застрашава стабилността на финансовите пазари или текущо разследване, държавите членки правят необходимото компетентните органи да постъпят по един от следните начини:

- а) да отложат публикуването на решението за налагане на санкция или мярка до отпадане на основанията то да не бъде публикувано;

- б) да публикуват решението за налагане на санкцията или мярката анонимно, по начин, който да съответства на националното право, ако подобно анонимно публикуване гарантира ефективна защита на въпросните лични данни; или
- в) не публикуват решението за налагане на санкция или мярка, в случай че възможностите, предвидени в букви а) и б), се считат за недостатъчни, за да се гарантира:
 - i) че стабилността на финансовите пазари няма да бъде изложена на риск;
 - ii) пропорционалността на публикуването на такива решения по отношение на мерки, за които се смята, че са незначителни по своя характер.

В случай че бъде взето решение за анонимно публикуване на дадена санкция или мярка, публикуването на съответните данни може да бъде отложено за разумен срок, ако се смята, че в рамките на този срок основанията за анонимното публикуване ще престанат да бъдат валидни.

2. Компетентните органи информират ЕОЦКП относно всички административни санкции, които са наложени, но не са публикувани в съответствие с параграф 1, алинея втора, буква в), включително всяко такова обжалване и резултата от него. Държавите членки правят необходимото компетентните органи да получат информация и окончателното съдебно решение във връзка с всяка наложена наказателна санкция и да го представят на ЕОЦКП. ЕОЦКП поддържа централна база данни на санкциите, които са му съобщени, единствено за целите на обмена на информация между компетентните органи. Тази база данни е достъпна само за компетентните органи и се актуализира въз основа на предоставената от тях информация.

3. Когато решението за налагане на санкция или мярка подлежи на обжалване пред съответните съдебни или други органи, компетентните органи публикуват също така незабавно на официалната си интернет страница тази информация и всяка последваща информация за резултатите от това обжалване. Всяко решение, с което се отменя предишно решение за налагане на санкция или мярка също се публикува.

4. Компетентните органи правят необходимото публикуваната съгласно настоящия член информация да остане на тяхната официална интернет страница за срок от най-малко пет години от публикуването ѝ. Личните данни, съдържащи се в публикуваната информация, са достъпни на официалната интернет страница на компетентния орган единствено в рамките на срока, необходим съгласно приложимите правила за защита на данните.

Член 99в

1. Държавите членки гарантират, че при определянето на вида административни санкции или мерки и размера на административните имуществени санкции компетентните органи гарантират, че те са ефективни, пропорционални и възпиращи и отчитат всички целесъобразни обстоятелства, включително, когато е подходящо:

- а) тежестта и продължителността на нарушението;
- б) степента на отговорност на лицето, отговорно за нарушението;
- в) финансовото състояние на отговорното за нарушението лице, намиращо израз например в общия оборот в случай на юридическо лице или годишния доход в случай на физическо лице;
- г) размера на реализираната печалба или избегнатата загуба от отговорното лице, вредите, нанесени на други лица и, когато е приложимо, вредите, нанесени на функционирането на пазарите или на икономиката в по-широк смисъл, когато техният размер може да бъде определен;

- д) степента на сътрудничество с компетентния орган на отговорното лице;
- е) предишни нарушения от страна на отговорното лице;
- ж) предприетите мерки след нарушението от страна на отговорното лице, за да се предотврати повторно нарушение.

2. При упражняване на правомощията си да налагат санкции по член 99 компетентните органи си сътрудничат тясно, за да се гарантира, че надзорните и разследващите правомощия и административните санкции постигат желаните резултати в съответствие с целите на настоящата директива. Те също така координират действията си с цел да се избегне евентуално дублиране и припокриване на надзорни и разследващи правомощия и на административни санкции и мерки при трансгранични случаи в съответствие с член 101.

Член 99г

1. Държавите членки установяват ефективни и надеждни механизми, с които да се насърчава подаването на сигнали до компетентните органи за потенциални или действително извършени нарушения на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива, включително сигурни канали за комуникация за подаване на сигнали за подобни нарушения.

2. Механизмите по параграф 1 включват най-малко:

- а) специални процедури за приемането на сигнали за нарушения и за предприемане на действия по тях;
- б) необходимата защита за служителите на инвестиционни дружества, управляващи дружества и депозитари, които сигнализират за нарушения, извършени в рамките на тези субекти, най-малкото срещу репресивни мерки, дискриминация или други форми на несправедливо отношение;
- в) защита на личните данни както на лицето, което подава сигнал за нарушение, така и на физическото лице, за което се предполага, че е отговорно за нарушението, в съответствие с Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (*);
- г) ясни правила, които осигуряват гарантирането на поверителност във всички случаи за лицето, което подава сигнал за нарушение, освен когато разкриването му се изисква съгласно националното право в контекста на по-нататъшно разследване или последващо съдебно производство.

3. ЕОЦКП осигурява един или повече сигурни канали за комуникация за подаване на сигнали за нарушения на националните разпоредби за транспониране на настоящата директива. ЕОЦКП гарантира, че тези сигурни канали за комуникация са съобразени с параграф 2, букви а) – г).

4. Държавите членки гарантират, че подаването на сигнали от служители на инвестиционни дружества, управляващи дружества и депозитари, посочени в параграфи 1 и 3, не се счита за нарушение на ограничение за разкриване на информация, наложено по силата на договор или законова, подзаконова или административна разпоредба, и не поражда никаква отговорност във връзка със сигнала за лицето, което го подава.

5. Държавите членки изискват от управляващите дружества, инвестиционните дружества и депозитарите да разполагат с необходимите процедури, за да могат служителите им да сигнализират за нарушения на вътрешно равнище по определен, самостоятелен и независим ред.

Член 99д

1. Компетентните органи ежегодно предоставят на ЕОЦКП обобщена информация относно всички санкции и други мерки, наложени в съответствие с член 99. ЕОЦКП публикува тази информация в годишен доклад.

2. Когато компетентният орган е оповестил публично административни санкции или мерки, той едновременно с това съобщава тези административни санкции или мерки на ЕОЦКП. Когато публикуваната санкция или мярка се отнася до управляващо или инвестиционно дружество, ЕОЦКП добавя препратка към публикуваната санкция или мярка в списъка на управляващите дружества, публикуван съгласно член 6, параграф 1.

3. ЕОЦКП разработва проект на технически стандарти за изпълнение, за да се определят процедурите и формулярите за предоставяне на информацията по настоящия член.

ЕОЦКП представя на Комисията проекти на посочените технически стандарти за изпълнение до 18 септември 2015 г.

На Комисията се предоставят правомощия за приемане на посочените в първа алинея технически стандарти за изпълнение в съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

(*) Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).“

18) Въмъква се следният член:

„Член 104а

1. Държавите членки прилагат Директива 95/46/ЕО по отношение на обработката на лични данни, извършвана в държавите членки в съответствие с настоящата директива.

2. Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета (*) се прилага по отношение на обработката на лични данни, извършвана от ЕОЦКП съгласно настоящата директива.

(*) Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).“

19) В член 12, параграф 3, член 14, параграф 2, член 43, параграф 5, член 51, параграф 4, член 60, параграф 6, член 61, параграф 3, член 62, параграф 4, член 64, параграф 4, член 75, параграф 4, член 78, параграф 7, член 81, параграф 2, член 95, параграф 1 и член 111, думите: „в съответствие с член 112, параграфи 2, 3 и 4 и при спазване на условията по членове 112а и 112б“ се заменят с думите „в съответствие с член 112а“.

20) В член 50а думите „в съответствие с член 112а и при условията на членове 112б и 112в“ се заменят с думите „в съответствие с член 112а“.

21) В член 52, параграф 4, трета алинея позоваването на „член 112, параграф 1“ се заменя с позоваване на „член 112“.

22) Член 112 се заменя със следното:

„Член 112

Комисията се подпомага от Европейския комитет за ценни книжа, създаден с Решение 2001/528/ЕО на Комисията (*).

(*) Решение 2001/528/ЕО на Комисията от 6 юни 2001 г. за създаване на Европейския комитет по ценни книжа (ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 45).“

23) Член 112а се заменя със следното:

„Член 112а

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в членове 12, 14, 43, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 и 111, се предоставят на Комисията за срок от четири години, считано от 4 януари 2011 г.

Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 266, се предоставя на Комисията за срок от четири години, считано от 17 септември 2014 г.

Правомощието да приема делегираните актове, посочено в член 50а, се предоставя на Комисията за срок от четири години, считано от 21 юли 2011 г.

Правомощието да приема делегираните актове, посочено в член 51, се предоставя на Комисията за срок от четири години, считано от 20 юни 2013 г.

Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от шест месеца преди изтичането на четиригодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу такова продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в членове 12, 14, 266, 43, 50а, 51, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 и 111, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно членове 12, 14, 266, 43, 50а, 51, 60, 61, 62, 64, 75, 78, 81, 95 и 111, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от три месеца от нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с три месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

24) Член 112б се заличава.

25) В приложение I, списък А точка 2 се заменя със следното:

„2. Информация относно депозитаря:

2.1. Данни за идентификация на депозитаря на ПКИПЦК и описание на неговите задължения и на конфликтите на интереси, които могат да възникнат.

2.2.Описание на всички функции по съхранение, делегирани от депозитаря, списъкът на лицата, на които са делегирани или пределегираны функции и евентуалните конфликти на интереси, които могат да възникнат от това делегиране.

2.3.Декларация, че при поискване от инвеститорите ще бъде предоставена актуална информация относно точки 2.1 и 2.2.“

Член 2

1. Държавите членки приемат и публикуват до 18 март 2016 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Те прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, посочени в първата алинея, считано от 18 март 2016 г. Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

ДИРЕКТИВА 2014/92/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 юли 2014 година****относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В съответствие с член 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. Фрагментираният вътрешен пазар е в ущърб на конкурентоспособността, растежа и създаването на работни места в Съюза. Премахването както на преките, така и на косвените пречки пред правилното функциониране на вътрешния пазар е от съществено значение за неговото цялостно изграждане. Действията на Съюза по отношение на вътрешния пазар в сектора на финансовите услуги на дребно вече значително допринесоха за подобряване на трансграничната дейност на доставчиците на платежни услуги, разширяване на възможностите за избор за потребителите и повишаване на качеството и прозрачността на офертите.
- (2) Във връзка с това в Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ бяха определени основни изисквания за прозрачност по отношение на таксите, събирани от доставчиците на платежни услуги във връзка с услугите, предлагани по платежните сметки. В резултат на това дейността на доставчиците на платежни услуги бе съществено улеснена посредством създадените единни правила по отношение на предоставянето на платежните услуги и на свързаната с тях информация, намалената административна тежест и икономиите на разходи.
- (3) Безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар и развитието на модерна, социално приобщаваща икономика все повече зависи от универсалното предлагане на платежни услуги. Всяко ново законодателство в това отношение трябва да е част от прецизна икономическа стратегия за Съюза, която ефективно да отчита нуждите на по-уязвимите потребители.

⁽¹⁾ ОВ С 51, 22.2.2014 г., стр. 3.

⁽²⁾ ОВ С 341, 21.11.2013 г., стр. 40.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 април 2014 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 23 юли 2014 г.

⁽⁴⁾ Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1).

- (4) Както обаче се посочва в резолюцията на Европейския парламент от 4 юли 2012 г., съдържаща препоръки към Комисията относно достъпа до основни банкови услуги, необходимо е да се положат повече усилия за подобряването и развитието на вътрешния пазар за банкови услуги на дребно. Понастоящем липсата на прозрачност и съпоставимост на таксите, както и трудностите при прехвърлянето на платежните сметки пропължават да издигат бариери пред разгръщането на един напълно интегриран пазар, като по този начин способстват за слабата конкуренция в сектора на банкирането на дребно. Тези въпроси трябва да се разрешат и да се установят високи стандарти.
- (5) Съществуващите понастоящем условия на вътрешния пазар могат да ограничат доставчиците на платежни услуги при упражняването на свободния им избор на установяване или предоставяне на услуги в рамките на Съюза, тъй като привличането на клиенти е трудно при навлизането на нов пазар. То често е свързано и с големи инвестиции. Тези инвестиции са оправдани само ако доставчикът предвижда достатъчно възможности и съответно търсене от страна на потребителите. Ниската мобилност на потребителите по отношение на финансовите услуги на дребно се дължи до голяма степен на липсата на прозрачност и съпоставимост на таксите и предлаганите услуги, както и на трудностите при прехвърлянето на платежните сметки. Тези фактори обуславят също и свиването на търсенето. Това е особено валидно в трансграничен контекст.
- (6) Освен това съществени пречки пред изграждането на вътрешния пазар в сферата на платежните сметки могат да възникнат при фрагментиране на съществуващите правни уредби в отделните държави членки. Налице са различия в съществуващите на национално равнище разпоредби по отношение на платежните сметки и по-специално по отношение на съпоставимостта на таксите и прехвърлянето на платежните сметки. По отношение на прехвърлянето на платежните сметки липсата на единни задължителни мерки на равнището на Съюза бе причина за несходства в националните практики и мерки. Тези разлики са още по-ясно изразени що се отнася до съпоставимостта на таксите, за която на равнището на Съюза не съществуват никакви мерки, дори въз основа на саморегулиране. Ако предвид факта, че доставчиците на платежни услуги имат склонността да съобразяват практиките си с националните пазари, в бъдеще тези различия се разраснат, това ще доведе до повишаване на разходите за извършване на дейност в друга държава спрямо разходите за местните доставчици и така ще направи осъществяването на стопанска дейност зад граница по-малко привлекателно. Трансграничната дейност в рамките на вътрешния пазар е възпрепятствана от пречките, които стоят пред възможността на потребителите да откриват платежни сметки зад граница. Съществуващите рестриктивни критерии за допустимост могат да попречат на гражданите на Съюза да се придвижват свободно в рамките на Съюза. Предоставянето на достъп до платежна сметка за всички потребители ще им даде възможност за участие на вътрешния пазар и за възползване от предимствата на този пазар.
- (7) Освен това, тъй като част от потенциалните клиенти не откриват платежни сметки, защото им е отказано или защото липсва предлагане на подходящи продукти, потенциалното търсене на свързани с платежните сметки услуги в Съюза понастоящем не е напълно използвано. По-широкото участие на потребителите на вътрешния пазар допълнително ще стимулира доставчиците на платежни услуги да навлязат на нови пазари. Същевременно създаването на условия, които позволяват на всички потребители да получат достъп до платежна сметка, е необходимо за насърчване на тяхното участие на вътрешния пазар и за предоставянето на възможност да се възползват от предимствата, които вътрешният пазар носи.
- (8) Прозрачността и съпоставимостта на таксите бяха разгледани на равнището на Съюза в инициатива за саморегулиране, предприета от страна на банковия сектор. Окончателно споразумение по тази инициатива обаче не бе постигнато. По отношение на прехвърлянето на платежни сметки общите принципи, установени през 2008 г. от Комитета на европейската банкова индустрия, предлагат примерен механизъм за прехвърляне на платежни сметки между банки, намиращи се на територията на една и съща държава членка. Поради необвързващия им характер обаче тези общи принципи се прилагат непоследователно в рамките на Съюза, а резултатите са незадоволителни. Освен това те се отнасят само до прехвърлянето на платежни сметки на национално равнище и не се отнасят до трансграничното прехвърляне на платежни сметки. Накрая, що се отнася до достъпа до основна разплащателна сметка, в Препоръка 2011/442/ЕС на Комисията ⁽¹⁾ държавите членки се приканват да предприемат необходимите мерки, за да гарантират нейното изпълнение най-късно шест месеца след датата на публикуването ѝ. До този момент само няколко държави членки прилагат основните принципи на препоръката.

⁽¹⁾ Препоръка на Комисията 2011/442/ЕС от 18 юли 2011 г. относно достъпа до основна разплащателна сметка (ОВ L 190, 21.7.2011 г., стр. 87).

- (9) За подпомагането на ефективна и безпрепятствена финансова мобилност в дългосрочен план е от решаващо значение да се създаде единен набор от разпоредби за третиране на въпроса за ниската мобилност на потребителите, и по-специално за постигането на по-добра съпоставимост на свързаните с платежните сметки услуги и такси, като и за стимулиране на прехвърлянето на платежните сметки и предотвратяването на дискриминация на основата на местопребиваването на потребители, желаещи да открият и използват платежна сметка зад граница. Също така от съществено значение е да се приемат подходящи мерки за насърчаване на участието на потребителите на пазара на платежни сметки. Тези мерки ще стимулират навлизането на доставчици на платежни услуги на вътрешния пазар и ще осигурят равни условия, като по този начин ще се засили конкуренцията и ще се осигури по-ефективно разпределение на ресурсите в рамките на финансовия пазар на дребно в Съюза в полза както на предприятията, така и на потребителите. В допълнение, прозрачността по отношение на информацията за таксите и възможностите за прехвърляне на платежна сметка, в съчетание с правото на достъп до платежни сметки за основни операции, ще дадат възможност на гражданите на Съюза да се движат свободно и по-лесно да закупуват стоки и услуги в рамките на Съюза, като по този начин се възползват от един напълно функциониращ вътрешен пазар в областта на финансовите услуги на дребно и допринесат за по-нататъшното развитие на вътрешния пазар.
- (10) Също така е от решаващо значение да се гарантира, че настоящата директива не възпрепятства иновациите в областта на финансовите услуги на дребно. Ежегодно се появяват нови технологии, като мобилните банкови услуги и платежните карти тип „електронно портмоне“, които могат да направят текущия модел на платежните сметки неактуален.
- (11) Настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да запазят или приемат по-строги разпоредби за защита на потребителите, при условие че тези разпоредби не противоречат на техните задължения съгласно правото на Съюза и настоящата директива.
- (12) Разпоредбата на настоящата директива относно съпоставимостта на таксите и прехвърлянето на платежни сметки следва да се прилага за всички доставчици на платежни услуги, определени в директива 2007/64/ЕО. Разпоредбите на настоящата директива относно достъпа до платежни сметки за основни операции следва да се прилагат само за кредитните институции. Всички разпоредби на настоящата директива следва да се отнасят до платежни сметки, чрез които потребителите могат да извършват следните операции: депозиране на средства, теглене на пари в брой и извършване и получаване на платежни операции до и от трети страни и получаване на парични средства от трети страни, включително извършване на кредитни преводи. В резултат на това сметките с по-ограничени функции следва да бъдат изключени. Например сметки като спестовни сметки, сметки, свързани единствено с изплащането на задължения по кредитна карта, където обикновено постъпват средства единствено за целите на изплащането на кредит, текущи сметки, използвани единствено за изплащането на ипотечни заеми или сметки за електронни пари следва да бъдат по принцип изключени от обхвата на настоящата директива. Ако обаче тези платежни сметки се използват за ежедневни платежни операции и изпълняват всички изброени по-горе функции, те ще бъдат включени в обхвата на настоящата директива. Сметките на предприятията, включително малките или микропредприятията, следва да бъдат извън приложното поле на настоящата директива, освен ако се касае за сметки, притежавани в лично качество. Държавите членки следва да могат да решат да разширят обхвата на настоящата директива до други доставчици на платежни услуги и до други платежни сметки, например такива, които предлагат по-ограничени платежни функции.
- (13) Тъй като за целите на настоящата директива платежната сметка за основни операции е един от видовете платежни сметки, то разпоредбите относно прозрачността и прехвърлянето на платежни сметки следва да са приложими и за нея.
- (14) Определенията в настоящата директива следва да бъдат съгласувани, доколкото е възможно, с използваните в други законодателни актове на Съюза, и по-специално в Директива 2007/64/ЕО и в Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
- (15) За потребителите е изключително важно да разбират таксите по платежните сметки, за да могат да сравняват офертите на различните доставчици на платежни услуги и да направят информиран избор за това коя платежна сметка отговаря най-добре на техните нужди. Съпоставянето на таксите е невъзможно, ако доставчиците на платежни услуги използват различна терминология за едни и същи услуги и представят информацията в различен формат. Стандартизираната терминология, в съчетание със съобразена за целта и представена в единен формат информация относно най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, може да улесни потребителите както при разбирането, така и при съпоставянето на таксите.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22).

- (16) Потребителите биха имали най-голяма полза от информация, която е кратка и ясна, стандартизирана и лесна за съпоставяне между различните доставчици на платежни услуги. Инструментите, с които потребителите разполагат за съпоставянето на офертите за платежни сметки, не биха били ефективни, ако времето, инвестирано в преглеждане на дълги списъци с такси за различни услуги, е повече, отколкото е ползата от избора на офертата с най-добро съотношение цена—качество. Тези инструменти следва да бъдат разнообразни, като следва да се проведе потребителско проучване. На този етап терминологията за таксите следва да се стандартизира по отношение само на най-представителните термини и определения в рамките на държавите членки, с цел да се избегне рискът от твърде много информация и да се улесни бързото изпълнение.
- (17) Терминологията относно таксите следва да бъде определяна от държавите членки, като се предвиди възможност за отчитане на особеностите на местните пазари. За представителни се считат само услугите, за които се събират такси от страна на поне един доставчик на платежни услуги в държава членка. Освен това, когато услугите се предлагат в повечето държави членки, използваната за дефинирането им терминология следва да бъде стандартизирана на равнище Съюза, като по този начин се осигури възможност за по-добра съпоставимост на офертите за платежни сметки в рамките на Съюза. За да се гарантира, че националните списъци са сходни в достатъчна степен, Европейският надзорен орган (Европейския банков орган — „ЕБО“), създаден с Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ следва да състави насоки, с помощта на които държавите членки да определят най-широко използваните услуги, които водят до най-високи разходи за потребителите на национално равнище. За тази цел до 18 декември 2014 г. държавите членки следва да посочат на Комисията и ЕБО до кои органи е подходящо да бъдат адресирани тези насоки.
- (18) След като държавите членки изготвят предварителни списъци с най-представителните услуги, за които се събират такси на национално равнище, наред със съответните термини и определения, ЕБО следва да ги прегледа, за да определи посредством проекти на регулаторни технически стандарти услугите, които са общи за мнозинството от държавите членки, и да предложи стандартизирани на равнището на Съюза термини и определения за тях на всички официални езици на институциите на Съюза. ЕБО следва да гарантира, че във всяка държава членка на всеки от официалните ѝ езици, които са езици и на институциите на Съюза се използва един-единствен термин за всяка отделна услуга. Това означава, че за да бъдат взети предвид националните особености, в различни държави членки е позволена употребата на различни термини за едни и същи услуги, когато езиците им съвпадат с един от официалните езици на институциите на Съюза. След това държавите членки следва да включат всички приложими на равнището на Съюза термини в предварителни списъци и на основа на това да публикуват окончателни списъци.
- (19) За да улеснят потребителите при съпоставянето на таксите по платежните сметки в рамките на вътрешния пазар, доставчиците на платежни услуги следва да им предоставят документ с информация за таксите, съдържащ таксите за всички услуги от списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка на национално равнище. Когато е приложимо, в документа с информация за таксите следва да се използват стандартизирани термини и определения, установени на равнището на Съюза. Това ще допринесе и за създаването на условия на равнопоставеност между доставчиците на платежни услуги, които се конкурират на пазара на платежни сметки. Документът с информация за таксите не следва да съдържа никакви други такси. Когато доставчик на платежни услуги не предлага услуга от списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, той следва да отбележи това, например като обозначи услугата с „не се предлага“ или „неприложимо“. Държавите членки следва да са в състояние да изискат в документа с информация за таксите да бъдат включени ключови показатели, като индикатор за пълната стойност на разходите, който обобщава цялостните годишни разходи за потребителите по платежната сметка. За да могат потребителите по-добре да разбират таксите, които следва да плащат за своята платежна сметка, трябва да им се предостави речник, съдържащ като минимум ясни и недвусмислени обяснения, без да се използват технически термини, на таксите и услугите, включени в документа с информация за таксите. Речникът следва да бъде полезен инструмент за потребителите, който ги улеснява в разбирането на смисъла на таксите и по този начин им дава възможност да избират в рамките на по-широк набор от оферти за платежни сметки. Също така е необходимо да се въведе задължението доставчиците на платежни услуги да информират потребителите безплатно най-малко веднъж годишно за всички такси, начислявани по техните платежни сметки, включително, ако е приложимо, процента на лихвата по овърдрафта и кредитния лихвен процент.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 1093/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски банков орган), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/78/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12).

Това не засяга разпоредбите относно овърдрафт в Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾. Необходимо е да се предоставя последваща информация в специално изготвен за целта документ, наречен „отчет за таксите“. Той следва да съдържа информация за натрупаните лихви и за всички такси, начислени във връзка с използването на платежната сметка, така че потребителят да разбере за каква такса се отнася всеки от разходите и да прецени дали е необходимо да промени модела си на потребление или да се прехвърли към друг доставчик. Тази полза за потребителите може да бъде подсилена чрез последващата информация за таксите, която да представя най-представителните услуги в поредността, в която са представени и в предварителната информация за таксите.

- (20) За да бъдат удовлетворени нуждите на потребителите, е необходимо да се гарантира, че информацията за таксите е точна, ясна и съпоставима. Ето защо, след като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО следва да разработи проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на представяне за документа с информация за таксите, отчета за таксите и общите символи, за да се гарантира, че информацията е разбираема и съпоставима за потребителите. Във всеки документ с информация за таксите и отчет за таксите всяка държава членка следва да използва един и същи формат и еднаква поредност на елементите и рубриците, давайки възможност на потребителите да сравнят двата документа и да разберат представената в тях информация, като извлекат в максимална степен полза от нея. Документът с информация за таксите и отчетът за таксите следва ясно да се отличават от останалите документи. Освен това, при разработването на техните формати ЕБО следва също да вземе предвид, че държавите членки могат да решат да предоставят документа с информация за таксите и отчета за таксите заедно с информация относно платежните сметки и свързани с тях услуги, която се изисква съгласно друго законодателство на Съюза или друго национално законодателство.
- (21) С цел да се гарантира последователно използване в целия Съюз на приложимата на равнището на Съюза терминология, държавите членки следва да установят задължение за доставчиците на платежни услуги при кореспонденцията с потребителите да използват приложимата на равнището на Съюза терминология, заедно с останалата национална стандартизирана терминология, установена в окончателния списък, включително в документа с информация за таксите и отчета за таксите. Доставчиците на платежни услуги следва да могат да използват търговски марки в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация, при условие че ясно посочат приложимия съответстващ стандартизиран термин. Ако решат да използват търговски марки в документа с информация за таксите или в отчета за таксите, това следва да бъде в допълнение към стандартизираните термини като вторично обозначение — например в скоби или с по-малък шрифт.
- (22) Независимите уебсайтове за съпоставяне на такси са ефективно средство за потребителите при оценката на предимствата на различните оферти за платежни сметки на едно място. Тези уебсайтове могат да осигурят подходящ баланс между необходимостта от кратка и ясна информация и необходимостта от пълна и изчерпателна информация, давайки възможност на ползвателите при наличие на интерес да получат по-подробни данни. Уебсайтовете следва да имат за цел да включват възможно най-широк спектър от оферти, за да осигурят представителен обзор, като същевременно обхващат значителна част от пазара. Чрез тях могат да бъдат снижени и разходите за набиране на информация, тъй като на потребителите няма да се налага да събират информацията поотделно от различните доставчици на платежни услуги. От решаващо значение е предоставяната от такива уебсайтове информация да е надеждна, безпристрастна и прозрачна и потребителите да бъдат информирани за тяхното съществуване. Държавите членки са тези, които следва да информират обществеността за наличието на такива уебсайтове.
- (23) За да бъде получена обективна информация относно таксите и лихвените проценти по платежните сметки, потребителите следва да могат да използват публично достъпни и оперативно независими от доставчиците на платежни услуги уебсайтове за съпоставяне на такси, което означава, че в резултатите от търсенето нито един доставчик на платежни услуги не следва да бъде поставен в по-благоприятна позиция от останалите. Поради това държавите членки следва да гарантират, че потребителите имат свободен достъп до най-малко един такъв уебсайт на съответните им територии. Уебсайтовете за съпоставяне на такси могат да бъдат поддържани от компетентните органи, други публични органи и/или частни оператори, или от тяхно име. Функцията за сравняване на такси, свързани с платежни сметки, може да се изпълнява и от съществуващи уебсайтове за съпоставяне на широк спектър от финансови и нефинансови продукти. Тези уебсайтове следва да функционират в съответствие с установени критерии за качество, сред които изискването за осигуряване на данни за техните собственици, осигуряване на точна и актуална информация, посочване на времето на последната актуализация, определяне на ясни и обективни критерии, на които се основава съпоставянето, и включване на широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара. Държавите членки следва да могат да определят колко често уебсайтовете за

⁽¹⁾ Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66).

съпоставяне на такси трябва да преглеждат и актуализират предоставяната на потребителите информация, като се вземе предвид обичайната честота, с която кредитните институции актуализират информацията си относно таксите. Държавите членки следва също да определят какво представлява широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара, като вземат предвид например броя на съществуващите доставчици на платежни услуги и съответно дали за целта ще е достатъчно обикновено мнозинство или по-малък брой, и/или пазарния дял и/или географското им положение. Уебсайтовете за съпоставяне следва да сравняват таксите за услугите, включени в списъка на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, като използват терминологията на равнището на Съюза.

Целесъобразно е държавите членки да могат да изискват от такива уебсайтове да съпоставят друга информация, например информация за определящите фактори за нивото на услугите, предоставяни от доставчиците на платежни услуги, като броя и местонахождението на клоновете или на терминалните устройства. Когато в дадена държава членка е наличен само един уебсайт и той престане да функционира или да отговаря на критериите за качество, въпросната държава членка следва в разумен срок да направи необходимото потребителите да получат достъп до друг уебсайт за съпоставяне на такси на национално равнище.

- (24) Широко разпространена е практиката доставчиците на платежни услуги да предлагат платежни сметки като част от пакети, в които са включени продукти или услуги, различни от услугите, свързани с платежна сметка, например застрахователни продукти или финансови консултации. Тази практика може да бъде начин доставчиците на платежни услуги да разнообразят предлагането си и да се конкурират помежду си и в крайна сметка може да бъде от полза за потребителите. От проведеното през 2009 г. проучване на Комисията относно обвързаните продажби във финансовия сектор обаче, както и предвид други консултации и подадени потребителски жалби по този въпрос, стана ясно, че доставчиците на платежни услуги може да предлагат платежни сметки в пакет с други продукти, които потребителите не желаят и които не са от съществено значение за платежните сметки, като например услуги за жилищно застраховане. Освен това наблюденията показват, че тези практики могат да ограничат прозрачността и съпоставимостта на цените, както и избора на потребителите и да повлияят отрицателно на тяхната мобилност. Следователно държавите членки следва да гарантират, че когато доставчиците на платежни услуги предлагат платежни сметки като част от пакети, на потребителите се предоставя информация дали е възможно платежната сметка да се закупи отделно и ако да, че получават допълнителна информация за разходите и таксите за всеки/всяка един/една от другите включени в пакета продукти или услуги, които могат да бъдат закупени отделно.
- (25) Процесът на прехвърляне на платежни сметки следва да се хармонизира в рамките на Съюза. Понастоящем действащите на национално равнище мерки са изключително разнородни и не гарантират адекватно равнище на защита на потребителите във всички държави членки. Приемането на законодателни мерки, с които се установяват основните принципи при предоставянето на такава услуга от доставчиците на платежни услуги във всяка държава членка, би подобрило функционирането на вътрешния пазар както от гледна точка на потребителите, така и на доставчиците на платежни услуги. От една страна, приемането на такива мерки ще осигури условия на равнопоставеност за потребителите, които биха били заинтересовани от откриването на платежна сметка в друга държава членка, и ще гарантира еквивалентно ниво на защита. От друга страна, то ще намали разликите между действащите регулаторни мерки на национално равнище и следователно ще смекчи административната тежест за доставчиците на платежни услуги, които възнамеряват да предлагат трансгранични услуги. В резултат на това мерките за прехвърляне на платежни сметки ще улеснят предоставянето на услуги, свързани с платежни сметки, в рамките на вътрешния пазар.
- (26) Прехвърлянето на платежни сметки не следва да води до прехвърляне на договора от прехвърлящия доставчик на платежни услуги към приемащия доставчик на платежни услуги.
- (27) Потребителите са мотивирани да прехвърлят платежната си сметка, само ако тази процедура не е твърде обременяваща от административна или финансова гледна точка. Ето защо, доставчиците на платежни услуги следва да предложат на потребителите ясна, бърза и безопасна процедура на прехвърляне на платежни сметки, включително на платежни сметки за основни операции. Тази процедура следва да се предлага, когато потребителите искат да се прехвърлят от един доставчик на платежни услуги към друг, и също когато искат да се прехвърлят към друг вид платежна сметка в рамките на един и същ доставчик на платежни услуги. Това ще даде на потребителите възможност да се възползват от най-подходящите за тях оферти на пазара и лесно да се прехвърлят от платежната сметка, с която разполагат, към други, евентуално по-подходящи платежни сметки, без значение дали в рамките на един и същ доставчик на платежни услуги или към друг доставчик на платежни услуги. Ако за прехвърлянето на платежна сметка доставчиците на платежни услуги начисляват такси, те следва да са приемливи и да съответстват на разходите, които доставчиците на платежни услуги действително извършват за него.

- (28) По отношение на прехвърлянето на платежни сметки, всяка държава членка следва да има право, когато и двамата доставчици на платежни услуги се намират на нейната територия, да въведе или запази действащи разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива, ако това несъмнено е в интерес на потребителя.
- (29) Процедурата по прехвърляне на платежна сметка следва да бъде възможно най-опростена за потребителя. Съответно държавите членки следва да гарантират, че приемащият доставчик на платежни услуги е този, който започва процедурата по прехвърлянето и я управлява от името на потребителя. Държавите членки следва да могат да използват допълнителни средства, например от техническо естество, при установяване на услугата по прехвърляне. Тези допълнителни средства могат да превишават изискванията на настоящата директива — например услугата по прехвърляне може да се предоставя в по-кратки срокове или от доставчиците на платежни услуги може да се изиска да осигуряват, по искане на потребителя, автоматично или ръчно пренасочване към новата платежна сметка на кредитните преводи, получени по предишната платежна сметка, за определен ограничен период, който започва от момента на получаване на разрешението за прехвърляне. Такива допълнителни средства могат също да се използват от доставчиците на платежни услуги на доброволна основа, дори когато това не се изисква от дадена държава членка.
- (30) Потребителите следва да могат да поискат от приемащия доставчик на платежни услуги да прехвърли всички или част от входящите кредитни преводи, нарежданията за периодични кредитни преводи или директни дебити, като в идеалния случай това следва да стане в рамките на една среща с приемащия доставчик на платежни услуги. За тази цел потребителите следва да могат да подпишат само един документ, с който дават своето съгласие за извършването на всички посочени по-горе задачи. Държавите членки могат да изискат писмено разрешение от потребителя, но в случаите, когато считат това за уместно, могат да решат да приемат и еквивалентни начини на предоставяне на съгласие, например при наличие на автоматична система за прехвърляне. Преди да даде съгласието си, потребителят следва да бъде уведомен за всички стъпки на процедурата, необходими за извършване на прехвърлянето на платежната сметка. Например съгласието може да включва всички задачи, съставляващи част от услугата по прехвърляне, с възможност потребителят да избира само някои тях.
- (31) За успешното изпълнение на процедурата е необходимо съдействие от страна на прехвърлящия доставчик на платежни услуги. Приемащият доставчик на платежни услуги следва да получи от прехвърлящия доставчик на платежни услуги цялата информация, необходима за възобновяване на плащанията по новата платежна сметка. Тази информация обаче не следва да надхвърля необходимото за извършване на прехвърлянето.
- (32) За да се улесни трансграничното откриване на сметки, потребителят следва да има право да поиска от новия доставчик на платежни услуги да въведе по новата платежна сметка всички или някои от нарежданията за периодични кредитни преводи, да приема директни дебити от посочена от потребителя дата и да предостави на потребителя данните на новата платежна сметка, по възможност в рамките на една среща с новия доставчик на платежни услуги.
- (33) Потребителите не следва да понасят финансови загуби, в т.ч. такси и лихви, вследствие на грешки, допуснати от който и да било от доставчиците на платежни услуги, участващи в процеса на прехвърляне. По-конкретно, потребителите не следва да понасят финансови загуби, произтичащи от плащането на допълнителни такси, лихви или други суми, както и на глоби или друг вид финансови санкции поради забавяне при извършването на плащане.
- (34) Държавите членки следва да гарантират, че потребителите, които възнамеряват да открият платежна сметка, не са обект на дискриминация въз основа на своята националност или местопребиваване. От една страна, за кредитните институции е важно да гарантират, че техните клиенти не използват финансовата система за незаконни цели, като измами, изпиране на пари или финансиране на тероризъм, но от друга страна те не следва да създават пречки за потребителите, които желаят да се възползват от предимствата на вътрешния пазар, като откриват и ползват платежни сметки зад граница. Следователно разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ не могат да служат като претекст за отхвърляне на по-малко привлекателни от търговска гледна точка потребители.

⁽¹⁾ Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм (ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15).

- (35) Потребители, които пребивават законно в Съюза, не следва да бъдат обект на дискриминация въз основа на своята националност или местопребиваване, нито на друго основание, посочено в член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), когато подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка на територията на Съюза. Освен това, държавите членки следва да осигуряват достъп до платежни сметки за основни операции, независимо от финансовото състояние на потребителя като заетост, ниво на доходите, кредитна история или неплатежоспособност на физическо лице.
- (36) Потребителите, които пребивават законно в Съюза и които нямат платежна сметка в дадена държава членка, следва да бъдат в състояние да открият и използват платежна сметка за основни операции в тази държава членка. Понятието „пребиваващ законно в Съюза“ следва да обхваща както граждани на Съюза, така и граждани на трети държави, които вече се ползват от правата, предоставени им по силата на актове на Съюза, като Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета ⁽¹⁾, Директива 2003/109/ЕО на Съвета ⁽²⁾, Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета ⁽³⁾ и Регламент (ЕИО) № 574/72 и Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾. То следва да включва и търсещи убежище лица съгласно Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. относно статута на бежанците и Протокола към нея от 31 януари 1967 г. и други приложими международни договори. Наред с това държавите членки следва да могат да разширят понятието „пребиваващ законно в Съюза“, така че да обхване други граждани на трети държави, които се намират на тяхна територия.
- (37) Държавите членки следва да могат, при пълно зачитане на гарантираните от Договорите основни свободи, да изискват от потребителите, които желаят да открият платежна сметка за основни операции на тяхната територия, да докажат, че действително имат интерес да го направят. Без да се засягат изискванията, приети в съответствие с Директива 2005/60/ЕО за предотвратяване на изпирането на пари, физическото присъствие на място в кредитните институции не следва да бъде условие за доказване на действителен интерес.
- (38) Държавите членки следва да гарантират, че броят на кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, е достатъчен, за да се гарантира, че достигат до всички потребители, да се избегне дискриминацията срещу потребителите и да се предотврати нарушаването на конкуренцията. Когато се определя какво означава достатъчен брой кредитни институции, сред факторите, които трябва да бъдат взети предвид, следва да са: обхватът на мрежата на кредитните институции, големината на територията на държавата членка, разпределението на потребителите на територията ѝ, пазарният дял на кредитните институции и дали платежните сметки за основни операции представляват само малка част от предлаганите от кредитната институция платежни сметки. По принцип платежните сметки за основни операции следва да се предлагат от възможно най-много кредитни институции, за да се гарантира, че потребителите могат да си откриват такива сметки на място в кредитна институция, която се намира в близост до мястото им на пребиваване, и че не са обект на никаква дискриминация, когато се опитват да получат достъп до такива сметки и могат да ги използват ефективно. По-специално държавите членки следва да гарантират, че няма видима дискриминация под формата например на различен външен вид на картата, различен номер на смитката или различен номер на картата. При все това следва да е възможно държавите членки да предвиждат платежните сметки за основни операции да се предлагат от по-малък брой кредитни институции, като това обаче следва да бъде обосновано например с довода, че тези кредитни институции имат толкова широко присъствие на територията на въпросната държава членка, че могат да обслужват всички потребители, без да е необходимо да ги принуждават да пътуват твърде далече от домовете си, за да достигнат до тях. Наред с това, потребителите, използващи платежни сметки за основни операции, не следва по никакъв начин да бъдат стигматизирани, което може да се постигне по-успешно, ако са налични повече кредитни институции.
- (39) Държавите членки следва да могат да въведат механизми за подпомагане на потребители без постоянен адрес, търсещи убежище лица и потребители, на които не е предоставено разрешително за пребиваване, но които не е възможно да бъдат експулсирани по правни или фактически причини, да се възползват пълноценно от настоящата директива.

⁽¹⁾ Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, 5.7.1971 г., стр. 2).

⁽²⁾ Директива 2003/109/ЕО на Съвета от 25 ноември 2003 г. относно статута на дългосрочно пребиваващи граждани от трети страни (ОВ L 16, 23.1.2004 г., стр. 44).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 859/2003 на Съвета от 14 май 2003 г. за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 1).

⁽⁴⁾ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77).

- (40) Когато разрешават на кредитните институции да предоставят на потребителите по тяхно искане овърдрафт по платежна сметка за основни операции, държавите членки следва да могат да определят максималният размер и максималният срок на такъв овърдрафт. Държавите членки следва да гарантират също, че информацията относно всички свързани с това такси се съобщава на потребителите по прозрачен начин. На последно място, при предлагането на овърдрафт по платежна сметка за основни операции кредитните институции следва да спазва Директива 2008/48/ЕО.
- (41) За да могат потребителите на платежни сметки за основни операции да бъдат обслужвани по подходящ начин, държавите членки следва да изискат от кредитните институции да гарантират, че разполагат с подходящо обучен персонал и че потенциалните конфликти на интереси не водят до негативни последици за потребителите.
- (42) Държавите членки следва да могат да позволят на кредитните институции да откажат да открият платежна сметка за основни операции на потребители, които вече имат действаща и най-малко еквивалентна платежна сметка в същата държава членка. За да удостоверят дали даден потребител вече притежава платежна сметка, кредитните институции следва да могат да разчитат на клетвена декларация от потребителите.
- (43) Държавите членки следва да гарантират, че кредитните институции обработват заявленията за откриване на платежна сметка за основни операции в рамките на установените в настоящата директива срокове и че в случай на отказ по такова заявление, кредитните институции информират потребителите за конкретните основания за отказа, освен ако подобно разкриване е в разрез с националната сигурност, обществения ред или Директива 2005/60/ЕО.
- (44) На потребителите следва да бъде гарантиран достъп до спектър от основни платежни услуги. Услугите, свързани с платежни сметки за основни операции, следва да включват възможността за внасяне и теглене на пари. Потребителите следва да могат да извършват основни платежни операции, като получаване на доходи или социални плащания, плащане на сметки или данъци и покупка на стоки и услуги, включително чрез директен дебит, кредитен превод или платежна карта. Услугите следва да дават на потребителите възможност за закупуване на стоки и услуги по интернет, както и за даване на платежни нареждания чрез системата за онлайн банкиране на кредитната институция, ако разполага с такава. Платежните сметки за основни операции обаче не следва да бъдат ограничени само до онлайн използване, тъй като това би създавало пречки за потребителите, които нямат достъп до интернет. Държавите членки следва обаче да гарантират, че за услугите, свързани с откриване, управление и закриване на платежна сметка, както и с внасяне и теглене на пари, и за извършването на платежни операции с платежни карти, с изключение на кредитните карти, не следва да има ограничение на броя на операциите, които ще бъдат на разположение на потребителя, при спазване на установените в настоящата директива специфични правила относно ценообразуването. По отношение на извършването на кредитни преводи и директни дебити, както и на операции с кредитна карта, свързана с платежната сметка за основни операции, държавите членки следва да могат да определят минимален брой операции, които да бъдат на разположение на потребителя, при спазване на установените в настоящата директива специфични правила относно ценообразуването, при условие че услугите, за които тези операции се отнасят са за лично ползване на потребителя. При определяне на съдържанието на „лично ползване“ държавите членки следва да вземат предвид поведението на потребителите в дадения момент и общата търговска практика. Таксите за операциите, надвишаващи минималния брой, следва никога да не са по-високи от таксите, събирани при обичайната ценова политика на кредитната институция.
- (45) В процеса на определяне на услугите, които ще се предлагат във връзка с платежна сметка за основни операции, и на минималния брой на операциите по такава сметка следва да се отчитат националните особености. По-конкретно, в някои държави членки може да се счита, че определени услуги са от основно значение за пълноценното използване на платежна сметка поради широко разпространеното им използване на национално равнище. Например в някои държави членки използването на чекове от потребителите все още е широко разпространено, докато в други до този начин на плащане се прибягва много рядко. Поради това настоящата директива следва да даде възможност на държавите членки да набележат допълнителни услуги, които са от основно значение на национално равнище и които следва да се предоставят наред с платежна сметка за основни операции в съответната държава членка. Държавите членки следва също да гарантират, че таксите, налагани от кредитните институции за предлагането на такива допълнителни услуги, свързани с платежна сметка за основни операции, са приемливи.

- (46) За да се гарантира, че възможно най-широк кръг от потребители имат достъп до платежни сметки за основни операции, тези сметки следва да се предоставят безплатно или срещу приемлива такса. За да се насърчат уязвимите потребители, които са извън мрежата на банковите услуги, да участват в пазара на банков услуги на дребно, държавите членки следва да могат да предвидят платежните сметки за основни операции да се предоставят на тези потребители при особено благоприятни условия, например безплатно. Държавите членки следва да имат свободата да определят механизма за подбор на потребителите, които могат да се ползват от платежни сметки за основни операции при по-благоприятни условия, при условие че механизмът гарантира, че уязвимите потребители могат да получат достъп до платежна сметка за основни операции. При всички случаи този подход следва да не нарушава правото на всички потребители, включително тези, които не са уязвими, да получат като минимум достъп до платежни сметки за основни операции при приемливи такси. Освен това начисляването на потребителя допълнителни такси за неспазване на условията по договора също следва да бъдат приемливи. Държавите членки следва да определят какво означава приемлива такса въз основа на обстоятелствата в конкретната държава членка.
- (47) Кредитните институции следва да отказват откриването на платежна сметка за основни операции или да прекратяват договор за такава сметка само при особени обстоятелства, като например неспазване на законодателството относно изпирането на пари и финансирането на тероризма или в областта на предотвратяването и разследването на престъпления. Дори в тези случаи отказът е обоснован само когато потребителят не спазва посоченото законодателство, а не когато процедурата за проверка на спазването на законодателството е твърде сложна или е свързана с разходи. Може обаче да има случаи, в които потребител да злоупотреби с правото си да открива и ползва платежни сметки за основни операции. Държавите членки могат например следва да могат да позволят на кредитните институции да предприемат мерки срещу потребители, извършили престъпление, например сериозна измама срещу кредитната институция, за да се избегне повторното извършване на такова престъпление. Такива мерки може да включват например ограничаването на достъпа на този потребител до платежна сметка за основни операции за определен период от време. Освен това, в някои случаи предходен отказ на заявление за откриване на платежна сметка може да послужи за идентифициране на потребителите, които биха могли да се възползват от по-изгодни условия по отношение на платежната сметка. В такъв случай кредитната институция следва да уведоми потребителя, че може да използва специален механизъм съгласно настоящата директива в случай на отказ на заявление за откриване на платежна сметка, за която се налага такса за да получи достъп до платежна сметка. И двата допълнителни случая обаче следва да са ограничени, като се прилагат в специфични случаи и въз основа на точно определени разпоредби на националното право. При определянето на допълнителни случаи, в които кредитните институции могат да откажат да предложат платежни сметки на потребителите, държавите членки следва да могат да включат, наред с другото, съображения за обществената сигурност или обществения ред.
- (48) Държавите членки и кредитните институции следва да предоставят на потребителите ясна и разбираема информация относно правото да откриват и ползват платежна сметка за основни операции. Държавите членки следва да гарантират, че мерките за комуникация са целенасочени и достигат по-специално до потребителите извън мрежата на банковите услуги, до уязвимите и мобилните потребители. Кредитните институции следва активно да осигуряват на потребителите достъпна информация и адекватна помощ във връзка с конкретните елементи на предлаганите платежни сметки за основни операции, свързаните с тях такси и условията за използването им, както и във връзка със стъпките, които потребителите следва да предприемат, за да упражнят правото си на достъп до платежна сметка за основни операции. По-специално, потребителите следва да бъдат информирани, че за да имат достъп до платежна сметка за основни операции, не са длъжни да закупуват допълнителни услуги.
- (49) Държавите членки следва да насърчават мерки в подкрепа на обучението на най-уязвимите потребители, като им предоставят напътствия и помощ, за да могат да управляват отговорно финансите си. Необходимо е да се представи също информация за напътствията, които потребителските организации и националните органи могат да предоставят на потребителите. Освен това държавите членки следва да насърчават инициативи на кредитните институции, които са насочени към предоставяне на платежни сметки за основни операции в съчетание с отделни мерки за обучение по финансови въпроси.
- (50) С цел доставчиците на платежни услуги да бъдат улеснени да предоставят услугите си в трансграничен план, за целите на сътрудничеството, обмена на информация и разрешаването на спорове между компетентните органи, отговарящите за прилагането на настоящата директива компетентни органи, следва да бъдат тези, които действат под егидата ЕБО, съгласно Регламент (ЕС) № 1093/2010 или други национални органи, при условие че те си сътрудничат с органите, действащи под егидата на ЕБО, с оглед на изпълнението на задълженията си съгласно настоящата директива.

- (51) Държавите членки следва да определят компетентните органи, оправомощени да осигуряват прилагането на настоящата директива, и да гарантират, че са им предоставени правомощия за разследване и прилагане, както и адекватни ресурси, необходими за изпълнението на задълженията им. За някои аспекти от настоящата директива компетентните органи биха могли да действат чрез подаване на заявление до съдилища, които са компетентни да постановят съдебно решение, включително, когато е подходящо, чрез обжалване. Това би могло да даде възможност на държавите членки, по-специално в случаите, когато разпоредбите на настоящата директива са транспонирани в гражданското право, да предоставят прилагането на тези разпоредби на съответните органи и на съдилищата. Държавите членки следва да могат да определят различни компетентни органи за изпълнението на широко-обхватните задължения, установени в настоящата директива. Така например, във връзка с някои разпоредби държавите членки биха могли да определят компетентни органи, отговарящи за прилагането на защитата на потребителите, а във връзка с други биха могли да решат да определят органи за пруденциален надзор. Възможността за определяне на различни компетентни органи не следва да засяга задълженията за постоянен надзор и сътрудничество между компетентните органи съгласно предвиденото в настоящата директива.
- (52) Потребителите следва да имат достъп до ефикасни и ефективни процедури за алтернативно решаване на спорове, възникнали във връзка с права и задължения, установени по силата на настоящата директива. Достъп до този вид процедури вече е осигурен с Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ що се отнася до съответните договорни спорове. Потребителите следва да имат достъп обаче до процедури за алтернативно решаване на спорове също и в случаите на преддоговорни спорове относно права и задължения, възникнали по силата на настоящата директива, например когато на потребителите е отказан достъп до платежна сметка за основни операции. Поради това настоящата директива предвижда, че потребителите следва да имат достъп до процедури за алтернативно решаване на спорове, свързани с установени в настоящата директива права и задължения, без да се прави разлика между договорни и преддоговорни спорове. Процедурите за алтернативно решаване на спорове и структурите, които ги предлагат, следва да спазват изискванията за качество, установени в Директива 2013/11/ЕС. Спазването на настоящата директива налага обработването на лични данни на потребителите. Това обработване е уредено в Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾. Следователно настоящата директива следва спазва правилата, установени в Директива 95/46/ЕО.
- (53) За първи път в срок от четири години след влизането в сила на настоящата директива и на всеки две години след това държавите членки следва да получават на годишна база надеждни статистически данни за функционирането на мерките, които се въвеждат с настоящата директива. Те следва да използват всички подходящи източници на информация и да съобщават тази информация на Комисията. Комисията следва да представи доклад въз основа на информацията, получена от държавите членки за първи път след четири години от влизането в сила на настоящата директива, и на всеки две години след това.
- (54) На настоящата директива следва да бъде извършен преглед пет години след влизането ѝ в сила, за да бъдат взети под внимание промените на пазара, като например появата на нови видове платежни сметки и платежни услуги, както и промените в други области на правото на Съюза и натрупаният от държавите членки опит. Докладът, изготвен въз основа на прегледа следва да съдържа списък на всички образувани от Комисията производства за нарушения, свързани с неправилното или непълното прилагане на настоящата директива. Той следва да включва и оценка на средния размер на таксите в държавите членки за платежни сметки, попадащи в приложното поле на настоящата директива, на това дали в резултат на въведените мерки е постигнато по-добро разбиране от страна на потребителите по отношение на таксите по платежните сметки, по-добрата съпоставимост на платежните сметки и улесненото прехвърляне на платежни сметки, както и на броя на титулярите на сметка, извършили прехвърляне на платежна сметка след транспонирането на настоящата директива.

Прегледът следва да съдържа също анализ на броя на доставчиците, предлагащи платежни сметки за основни операции, и на броя на откритите такива сметки, включително от потребители, които до този момент са били извън мрежата от банкови услуги, примери на добри практики на държавите членки за намаляване на броя на потребителите, които не са получили достъп до платежни услуги, както и средния годишен размер на таксите по платежни сметки за основни операции. Той следва да включва и оценка на разходите и ползите, свързани с осигуряването на преносимост на платежните сметки на територията на целия Съюз, на осъществимостта на рамка за осигуряване на автоматично пренасочване на плащания от една платежна сметка към друга в рамките на една и съща държава членка в съчетание с автоматично уведомяване на получателите на средства или на платците

⁽¹⁾ Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за алтернативно решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (Директива за АРС за потребители) (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 63).

⁽²⁾ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

за пренасочването на техните преводи, и на разширяването на услугите по прехвърляне така, че да обхванат и случаите, когато получаващият и прехвърлящият доставчик на платежни услуги се намират в различни държави членки. Прегледът следва да съдържа също оценка на ефективността на действащите мерки и на необходимостта от допълнителни мерки за по-голямо финансово приобщаване и за подпомагане на уязвимите членове на обществото във връзка със свръхзадлъжнялостта. В прегледа следва да се прави и оценка дали разпоредбите относно информацията, която следва да бъде предоставяна от доставчиците на платежни услуги при предлагането на пакетни продукти, е достатъчна и дали са необходими допълнителни мерки. В прегледа следва да се оцени и необходимостта от допълнителни мерки във връзка с уебсайтовете за съпоставяне на такси и на необходимостта от акредитирането на тези уебсайтове. Комисията следва да представи този доклад на Европейския парламент и на Съвета, придружен, в зависимост от случая, от законодателни предложения.

- (55) Настоящата директива защита основните права и съблюдава принципите, признати от Хартата в съответствие с член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз (ДЕС).
- (56) Доколкото целите на настоящата директива, а именно улесняване на прозрачността и съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и поради необходимостта от преодоляване на пазарната фрагментация и осигуряване на условия на равнопоставеност в Съюза могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (57) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи ⁽¹⁾ държавите членки се задължават в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответните елементи от националните актове за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита представянето на такива документи за обосновано.
- (58) Беше проведена консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и приложно поле

1. В настоящата директива се определят разпоредби за прозрачност и съпоставимост на таксите, начислявани на потребителите по платежните сметки в рамките на Съюза, както и разпоредби относно прехвърлянето на платежни сметки в рамките на държава членка и правила за улесняването на потребителите при трансгранично откриване на платежни сметки.
2. С настоящата директива се определя и рамка за разпоредбите и условията, съгласно които държавите членки трябва да гарантират правото на потребителите да откриват и използват платежни сметки за основни операции в Съюза.
3. Глави II и III се прилагат за доставчиците на платежни услуги.
4. Глава IV се прилага за кредитните институции.

Държавите членки могат да решат да прилагат глава IV за доставчици на платежни услуги, различни от кредитни институции.

⁽¹⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

5. Държавите членки могат да решат да не прилагат цялата или част от настоящата директива към образуванията, посочени в член 2, параграф 5 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.

6. Настоящата директива се прилага по отношение на платежните сметки, чрез които потребителите могат като минимум да:

- а) внасят средства по платежна сметка;
- б) теглят пари в брой от платежна сметка;
- в) извършват и получават платежни операции, включително кредитни преводи, до и от трети страни.

Държавите членки могат да решат да прилагат цялата или част от настоящата директива към платежни сметки, различни от посочените в първа алинея.

7. Откриването и използването на платежна сметка за основни операции съгласно настоящата директива се извършва в съответствие с Директива 2005/60/ЕО.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което действа в качество различно от неговата търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия;
- 2) „пребиваващ законно в Съюза“ означава физическо лице, което има право да пребивава в държава членка по силата на актове на Съюза или националното право, включително потребители без постоянен адрес, лица, търсещи убежище съгласно Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. за статута на бежанците, Протокола към нея от 31 януари 1967 г. и други приложими международни договори;
- 3) „платежна сметка“ означава сметка, водена на името на един или повече потребители и използвана за извършването на платежни операции;
- 4) „платежна услуга“ означава платежна услуга съгласно определението в член 4, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО;
- 5) „платежна операция“ означава действие, предприето от платеща или получателя, по внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от основното правоотношение между платеща и получателя;
- 6) „услуги, свързани с платежната сметка“ означава всички услуги, свързани с откриването, използването и закриването на платежна сметка, включително платежни услуги и платежни транзакции по смисъла на член 3, буква ж) от Директива 2007/64/ЕО, както и овърдрафт и свърховърдрафт;
- 7) „доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги съгласно определението по член 4, точка 9 от Директива 2007/64/ЕО;

⁽¹⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

- 8) „кредитна институция“ означава кредитна институция съгласно определението по член 4, параграф 1, точка 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 9) „платежен инструмент“ означава платежен инструмент съгласно определението в член 4, точка 23 от Директива 2007/64/ЕО;
- 10) „прехвърлящ доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги, от който се подава необходимата за извършване на прехвърлянето информация;
- 11) „приемащ доставчик на платежни услуги“ означава доставчик на платежни услуги, към който се подава необходимата за извършване на прехвърлянето информация;
- 12) „платежно нареждане“ означава всяко нареждане от платеща или получателя към неговия доставчик на платежни услуги, с което се разпорежда изпълнението на платежна операция;
- 13) „платец“ е физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и позволява изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или, когато липсва платежна сметка на платеща — физическо или юридическо лице, което разпорежда платежно нареждане към платежната сметка на получателя;
- 14) „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено като краен получател на средства, които са предмет на платежна операция;
- 15) „такси“ означава всички евентуални плащания и санкции, които потребителят дължи на доставчика на платежни услуги за или във връзка с предоставянето на услуги, свързани с платежна сметка;
- 16) „кредитен лихвен процент“ означава лихвен процент, плащан на потребителя във връзка с притежаването на средства по платежна сметка;
- 17) „дълготраен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на потребителя да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за бъдещо ползване за период от време, достатъчен за целите на информацията, и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;
- 18) „прехвърляне на платежна сметка“ или „услуга по прехвърляне“ означава прехвърляне, по искане на потребителя, от един доставчик на платежни услуги към друг на информацията относно всички или някои нареждания за периодични кредитни преводи, периодични директни дебити и периодични входящи кредитни преводи, извършвани по платежна сметка, или прехвърляне на положителното салдо, ако има такова, от една платежна сметка към друга платежна сметка или и двете, със или без закриване на предишната платежна сметка;
- 19) „директен дебит“ означава национална или трансгранична платежна услуга за задължаване на платежната сметка на платеща, при която платежната операция се извършва по инициатива на получателя въз основа на съгласието на платеща;
- 20) „кредитен превод“ е национална или трансгранична платежна услуга за заверяване на платежна сметка на получателя посредством една или няколко платежни операции, извършвани по платежна сметка на платеща от доставчика на платежни услуги, който води платежната сметка на платеща, въз основа на дадено от платеща разпореждане;

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- 21) „нареждане за периодични преводи“ означава разпореждане на платеца до доставчика на платежни услуги, който води платежната сметка на платеца, да извършва кредитни преводи на редовни интервали от време или на предварително определени дати;
- 22) „средства“ означава банкноти и монети, безналични пари и електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾;
- 23) „рамков договор“ означава договор за платежни услуги, с който се урежда бъдещото изпълнение на отделни или на поредица от платежни операции и който може да съдържа задължението и условията за откриване на платежна сметка;
- 24) „работен ден“ означава ден, в който съответният доставчик на платежни услуги осъществява дейността, необходима за изпълнението на платежната операция;
- 25) „овърдрафт“ означава изричен договор за кредит, с който доставчик на платежни услуги предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по платежната му сметка;
- 26) „свърховърдрафт“ означава мълчаливо приет овърдрафт, при който доставчик на платежни услуги предоставя на потребителя възможността да ползва средства, надвишаващи наличността по платежната му сметка или договорения размер на овърдрафта;
- 27) „компетентен орган“ означава органът, определен като компетентен от държавата членка съгласно член 21.

ГЛАВА II

СЪПОСТАВИМОСТ НА ТАКСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ПЛАТЕЖНИТЕ СМЕТКИ

Член 3

Списък на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, за които се събират такси на национално равнище, и разпоредби за стандартизираната терминология

1. Държавите членки съставят предварителен списък с най-малко 10 и най-много 20 най-представителни услуги, свързани с платежна сметка, за които се събират такси, и които се предоставят най-малко от един доставчик на платежни услуги на национално равнище. В списъка се съдържат термини и определения за всяка от посочените в него услуги. На всеки официален език на съответна държава членка за всяка услуга се използва един-единствен термин.
2. За целите на параграф 1 държавите членки вземат предвид услугите, които:
- а) потребителите използват най-често във връзка с техните платежни сметки;
- б) носят най-големи разходи за потребителите, както като цяло, така и поотделно.

За да се гарантира правилното прилагане на критериите, посочени в първата алинея на настоящия параграф, ЕБО разработва насоки в съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 до 18 март 2015 г.

⁽¹⁾ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).

3. Държавите членки представят на Комисията и на ЕБО предварителните списъци, посочени в параграф 1, до 18 септември 2015 г. При поискване държавите членки предоставят на Комисията допълнителна информация относно данните, въз основа на които са съставили тези списъци, предвид критериите по параграф 2.

4. Въз основа на представените съгласно параграф 3 предварителни списъци ЕБО съставя проекти за регулаторни технически стандарти за определяне на стандартизираната на равнището на Съюза терминология за услугите, които са общи поне за мнозинството от държавите членки. Стандартизираната на равнището на Съюза терминология включва общи термини и определения за общите услуги и е налична на официалните езици на институциите на Съюза. На всеки официален език на държава членка за всяка услуга се използва един-единствен термин.

ЕБО представя на Комисията тези проекти за регулаторни технически стандарти до 18 септември 2016 г.

На Комисията се делегира правомощието за приемане на посочените в първата алинея регулаторни технически стандарти в съответствие с процедурата, посочена в членове 10—14 от Регламент (ЕС) № 1093/2010.

5. Държавите членки включват установената съгласно параграф 4 стандартизирана на равнището на Съюза терминология в предварителния списък по параграф 1 и своевременно публикуват получения окончателен списък на най-представителните услуги, свързани с платежна сметка най-късно до три месеца след влизането в сила на делегирания акт по параграф 4.

6. На всеки 4 години след публикуването на окончателния списък, посочен в параграф 5, държавите членки оценяват и при необходимост актуализират списъка на най-представителните услуги, съставен съгласно параграфи 1 и 2. Те уведомяват Комисията и ЕБО за резултатите от своята оценка и ако е необходимо им предоставят актуализирания списък на най-представителните услуги. ЕБО преглежда и при необходимост актуализира стандартизираната на равнището на Съюза терминология, в съответствие с определената в параграф 4 процедура. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология държавите членки актуализират и публикуват окончателните си списъци съгласно параграф 5, като следят доставчиците на платежни услуги да използват актуализираните термини и определения.

Член 4

Документ с информация за таксите и речник

1. Без да се засяга член 42, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО и глава II от Директива 2008/48/ЕО държавите членки гарантират, че достатъчно време преди сключването на договор за платежна сметка с потребител доставчиците на платежни услуги му предоставят на хартиен или на друг дълготраен носител документ с информация за таксите, съдържащ стандартизираните термини в окончателния списък с най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, по член 3, параграф 5 на настоящата директива и съответните такси за всяка услуга, която се предлага от доставчиците на платежни услуги.

2. Документът с информация за таксите:

а) е кратък самостоятелен документ;

б) е представен и структуриран по ясен и лесен за четене начин, като се използва четлив шрифт;

в) не е по-малко четлив, в случай че е отпечатан или фотокопиран в черно и бяло от цветен оригинал;

г) е на официалния език на държавата членка, в която се предлага платежната сметка или на друг договорен между потребителя и доставчика на платежни услуги език;

- д) е точен, не е подвеждащ и е във валутата на платежната сметка или в друга договорена между потребителя и доставчика на платежни услуги валута на Съюза;
- е) носи заглавие „Документ с информация за таксите“ в горната част на първата страница непосредствено до общия символ, който разграничава този документ от друга документация; и
- ж) включва изявление, че съдържа такси за най-представителните услуги, свързани с платежна сметка, и че пълна пред-договорна и договорна информация за всички услуги е налична в други документи.

Държавите членки могат да определят, че за целите на параграф 1 документът с информация за таксите се предоставя заедно с информацията, изисквана съгласно други законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове относно платежните сметки и свързани с тях услуги, при условие че са спазени всички изисквания на първа алинея на настоящия параграф.

3. Когато една или повече услуги се предлагат като част от пакет от услуги, свързани с платежна сметка, в документа с информация за таксите се посочва таксата за целия пакет, услугите включени в пакета и техния брой, както и допълнителната такса за всяка услуга извън услугите, за които се дължи пакетната такса.

4. Държавите членки задължават доставчиците на платежни услуги да предоставят на потребителите речник, в който са включени като минимум стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5 и свързаните определения.

Държавите членки гарантират, че при съставянето на предвидения в първата алинея речник, както и за евентуални други определения, се използва ясен и недвусмислен език, който не е подвеждащ, като се избягват техническите термини.

5. Документът с информация за таксите и речникът се предоставят от доставчиците на платежни услуги на разположение на потребителите по всяко време. Те се предоставят по начин, който осигурява лесен достъп до тях, включително на лица, които не са потребители — на уебсайтовете на доставчиците на платежни услуги, когато са налични в електронна форма, и на място в помещенията на доставчиците на платежни услуги, до което потребителите имат достъп. Освен това, по искане на потребителя, те се предоставят безплатно и на хартиен или друг дълготраен носител.

6. След като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на документа с информация за таксите и неговия общ символ.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти в срок до 18 септември 2016 г.

В съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 Комисията се оправомощава да приеме техническите стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

7. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология съгласно член 3, параграф 6, ЕБО преглежда и актуализира при необходимост стандартизирания формат на представяне на документа с информация за таксите и неговия общ символ, като следва определената в параграф 6 от настоящия член процедура.

Член 5

Отчет за таксите

1. Без да се засягат членове 47 и 48 от Директива 2007/64/ЕО и член 12 от Директива 2008/48/ЕО, държавите членки следят доставчиците на платежни услуги да осигуряват на потребителите безплатно най-малко веднъж в годината отчет за всички дължими такси, както и, ако е приложимо, информация относно лихвените проценти по параграф 2, букви в) и г) от настоящия член за услугите, свързани с платежна сметка. Където е приложимо, доставчиците на платежни услуги използват посочената в член 3, параграф 5 на настоящата директива стандартизирана терминология от окончателния списък.

Начинът на комуникация, използван за предоставянето на отчета за таксите, се договаря с потребителя. Отчетът за таксите се предоставя на хартиен носител най-малко по искане на потребителя.

2. Отчетът за таксите съдържа най-малко следната информация:

- а) единичната такса, начислена за всяка услуга, и колко пъти услугата е била използвана през съответния период, а в случай че услугите са в пакет — начислената такса за пакета от услуги като цяло, колко пъти въпросната такса е била начислявана през съответния период и допълнителната такса за евентуална услуга извън услугите, за които се дължи пакетната такса;
- б) общия размер на платените такси за съответния период за всяка предоставена услуга, за всеки пакет от услуги и за услугите извън тези, за които се дължи пакетната такса;
- в) приложимия лихвен процент за овърдрафт по платежната сметка и общия размер на лихвата по овърдрафта за съответния период, когато е приложимо;
- г) приложимия кредитен лихвен процент по платежната сметка и общия размер на натрупаната лихва за съответния период, когато е приложимо;
- д) общия размер на наложените такси за всички предоставени услуги през съответния период.

3. Отчетът за таксите:

- а) е представен и структуриран по ясен и лесен за четене начин, като се използва четлив шрифт;
- б) е точен, не е подвеждащ и е във валутата на платежната сметка или в друга договорена между потребителя и доставчика на платежни услуги валута;
- в) носи заглавие „Отчет за таксите“ в горната част на първата страница на отчета непосредствено до общия символ, който разграничава отчета от друга документация; и
- г) е на официалния език на държавата членка, в която се предлага платежната сметка или на друг договорен между потребителя и доставчика на платежни услуги език.

Държавите членки може да определят, че отчетът за таксите се предоставя заедно с информацията, изисквана съгласно други законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове относно платежните сметки и свързани с тях услуги, при условие че са спазени всички изисквания на първа алинея.

4. След като се консултира с националните органи и след извършването на проучване сред потребителите ЕБО разработва проекти на технически стандарти за изпълнение относно стандартизиран формат на представяне на отчета за таксите и неговия общ символ.

ЕБО представя на Комисията тези проекти на технически стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея, до 18 септември 2016 г.

В съответствие с член 15 от Регламент (ЕС) № 1093/2010 Комисията се оправомощава да приеме техническите стандарти за изпълнение, посочени в първа алинея от настоящия параграф.

5. След актуализирането на стандартизираната на равнището на Съюза терминология съгласно член 3, параграф 6, ЕБО преглежда и актуализира при необходимост стандартизирания формат на представяне на отчета за таксите и неговия общ символ, като следва определената в параграф 4 от настоящия член процедура.

Член 6

Информация за потребителите

1. Държавите членки гарантират, че в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация доставчиците на платежни услуги използват където е приложимо стандартизираните термини от окончателния списък, съгласно член 3, параграф 5. В документа с информация за таксите и отчета за таксите доставчиците на платежни услуги могат да използват търговски марки, при условие че те се явяват допълнение към стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5, и служат като вторично наименование на тези услуги.

2. Доставчиците на платежни услуги могат да използват търговски марки като наименование на своите услуги в предоставяната на потребителите договорна, търговска и маркетингова информация, при условие че ясно посочат, когато е приложимо, съответстващите им стандартизирани термини от окончателния списък по член 3, параграф 5.

Член 7

Уебсайтове за съпоставяне на такси

1. Държавите членки гарантират на потребителите безплатен достъп на национално равнище до най-малко един уебсайт за съпоставяне на таксите, налагани от доставчиците на платежни услуги, поне за услугите, включени в посочения в член 3, параграф 5 списък.

Уебсайтовете за съпоставяне на такси могат да бъдат управлявани от частен оператор или от публичен орган.

2. Държавите членки може да изискат от посочените в параграф 1 уебсайтове за съпоставяне на такси да включат и други сравнителни фактори, отнасящи се до нивото на услугата, предлагана от доставчик на платежни услуги.

3. Установените съгласно параграф 1 уебсайтове за съпоставяне на такси:

- а) са функционално независими, като гарантират, че доставчиците на платежни услуги са еднакво третираны в резултатите от търсенето;
- б) ясно посочват кои са собствениците им;
- в) определят ясни, обективни критерии, въз основа на които ще се извършва сравнението;
- г) използват прост и недвусмислен език и, когато е приложимо, стандартизираните термини от окончателния списък, посочен в член 3, параграф 5;
- д) предоставят точна и актуална информация и посочват времето на последната актуализация;
- е) включват широк спектър от оферти за платежни сметки, обхващащи значителна част от пазара, а когато представената информация не съдържа пълен обзор на пазара, това ясно се съобщава преди показването на резултатите; и
- ж) осигуряват ефективна процедура за докладване на неточна информация относно публикуваните такси.

4. Държавите членки гарантират, че се предоставя информация онлайн относно наличните уебсайтове, които отговарят на посочените в настоящия член условия.

Член 8

Платежни сметки, предлагани в пакет с друг продукт или услуга

Държавите членки гарантират, че когато платежните сметки се предлагат като част от пакет заедно с друг продукт или услуга, които е са свързани с платежна сметка, доставчикът на платежни услуги уведомява потребителя дали е възможно платежната сметка да бъде закупена отделно и, ако е така, осигурява отделна информация за разходите и таксите, свързани с всеки от другите продукти и услуги, предлагани в този пакет, които могат да бъдат закупени отделно.

ГЛАВА III

ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА ПЛАТЕЖНА СМЕТКА

Член 9

Предоставяне на услуга по прехвърляне на платежна сметка

Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги предлагат услуга по прехвърляне, описана в член 10, между платежни сметки в една и съща валута на всеки потребител, който открива или притежава платежна сметка в намиращ се на територията на съответната държава членка доставчик на платежни услуги.

Член 10

Услуга по прехвърляне на платежна сметка

1. Държавите членки гарантират услугата по прехвърляне на платежна сметка да бъде иницирана от получаващия доставчик на платежни услуги по искане на потребителя. Услугата по прехвърляне на платежна сметка е съобразена като минимум с параграфи 2—6.

Държавите членки могат да установят или запазят мерки, алтернативни на изложените в параграфи 2—6, при условие че:

- а) това несъмнено е в интерес на потребителите;
- б) не носи допълнителна тежест за потребителите; и
- в) прехвърлянето се осъществява в срок, ненадвишаващ същата обща времева рамка като тази, посочена в параграфи 2—6.

2. Приеманият доставчик на платежни услуги извършва услугата по прехвърлянето след като получи разрешение от потребителя. В случай че има двама или повече титуляри на сметката, разрешение се получава от всеки от тях.

Разрешението се изготвя на официален език на държавата членка, където е иницирана услугата по прехвърлянето, или на друг договорен между страните език.

С разрешението потребителят предоставя изрично съгласие за изпълнението от страна на прехвърлящия доставчик на платежни услуги на всяка от задачите, посочени в параграф 3, както и изрично съгласие за изпълнението от страна на приемащия доставчик на платежни услуги на всяка от задачите, посочени в параграф 5.

С разрешението на потребителя се дава възможност да посочи конкретните входящи кредитни преводи, нареждания за периодични кредитни преводи и съгласия за директни дебити, които трябва се прехвърлят. С разрешението на потребителя се дава също възможност да посочи датата, от която нарежданията за периодични кредитни преводи и директните дебити да се изпълняват от откритата или притежаваната в приемащия доставчик на платежни услуги платежна сметка. Тази дата е най-малко шест работни дни след датата, на която приемащият доставчик на платежни услуги получи документите, прехвърлени от прехвърлящия доставчик на платежни услуги съгласно параграф 4. Държавите членки може да изискат разрешението от потребителя да бъде в писмен вид и той да получи копие от него.

3. В срок от два работни дни след получаването на разрешението, посочено в параграф 2, приемащият доставчик на платежни услуги изисква от прехвърлящия доставчик на платежни услуги изпълнението на следните задачи, ако са включени в разрешението от потребителя:

- а) да предостави на приемащия доставчик на платежни услуги и на потребителя, ако той изрично е поискал това, списък на съществуващите нареждания за периодични кредитни преводи и наличната информация за съгласията за директни дебити, които се прехвърлят;
- б) да изпрати на приемащия доставчик на платежни услуги и на потребителя, при изрично отправено от него искане, наличната информация относно входящите периодични кредитни преводи и директните дебити, съгласието за които се съхранява от получателя, извършени по платежната сметка на потребителя за предходните 13 месеца;
- в) когато прехвърлящият доставчик на платежни услуги не разполага със система за автоматизирано пренасочване на входящите кредитни преводи и директните дебити към платежната сметка на потребителя в приемащия доставчик на платежни услуги, да преустанови приемането на директни дебити и входящи кредитни преводи от датата, посочена в разрешението;
- г) спира да изпълнява нарежданията за периодични преводи от датата, посочена в разрешението;
- д) да прехвърли положителното салдо, ако има такова, по платежната сметка, открита или притежавана в приемащия доставчик на платежни услуги, на посочената от потребителя дата; и
- е) да закрие платежната сметка, водена при прехвърлящия доставчик на платежни услуги, на посочената от потребителя дата.

4. При получаването на искане от приемащия доставчик на платежни услуги, прехвърлящият доставчик на платежни услуги изпълнява следните задачи, ако са включени в разрешението от потребителя:

- а) изпраща на приемащия доставчик на платежни услуги посочената в параграф 3, букви а) и б) информация в срок от пет работни дни;
- б) когато прехвърлящият доставчик на платежни услуги не разполага със система за автоматизирано пренасочване на входящите кредитни преводи и директните дебити към платежната сметка, притежавана или открита от потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги, преустановява приемането на входящите кредитни преводи и директните дебити по платежната сметка от датата, посочена в разрешението. Държавите членки може да изискат от прехвърлящия доставчик на платежни услуги да информира платеща или получателя за основанията за неприемане на платежната операция;
- в) спира да изпълнява нарежданията за периодични преводи от датата, посочена в разрешението;
- г) прехвърля положителното салдо, ако има такова, от платежната сметка към платежната сметка, открита или притежавана при приемащия доставчик на платежни услуги, на посочената в разрешението дата;
- д) без да се засяга член 45, параграфи 1 и 6 от Директива 2007/64/ЕО, закрива платежната сметка на посочената в разрешението дата, ако потребителят няма непогасени задължения по тази сметка и при условие че предвидените в букви а), б) и г) от настоящия параграф действия са извършени. Доставчикът на платежни услуги уведомява незабавно потребителя, ако платежната сметка на потребителя не може да бъде закрыта поради наличието на непогасени задължения.

5. В срок от пет работни дни след получаването на поисканата от прехвърлящия доставчик на платежни услуги по параграф 3 информация, приемащия доставчик на платежни услуги изпълнява следните задачи, ако са предвидени в разрешението и доколкото предоставената от прехвърлящия доставчик на платежни услуги информация дава възможност на приемащия доставчик на платежни услуги да ги изпълни:

- а) съставя поисканите от потребителя нареждания за периодични кредитни преводи и ги изпълнява от датата, посочена в разрешението;
- б) извършва необходимата подготовка за приемането на директни дебити и ги приема от датата, посочена в разрешението;
- в) при необходимост уведомява потребителите за правата им съгласно член 5, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) № 260/2012;
- г) уведомява посочените в разрешението платци, които извършват входящи периодични кредитни преводи по платежната сметка на потребителя, за данните на платежната сметка на потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги и им изпраща копие от предоставеното от потребителя разрешение. Ако приемащият доставчик на платежни услуги не разполага с цялата информация, необходима за уведомяването на платците, той приканва потребителя или прехвърлящия доставчик на платежни услуги да предоставят липсващата информация;
- д) уведомява посочените в разрешението получатели на средства по директни дебити от платежната сметка на потребителя за данните на платежната сметка на потребителя при приемащия доставчик на платежни услуги и за датата, от която трябва да се изпълняват директните дебити от тази сметка, и им изпраща копие от предоставеното от потребителя разрешение. Ако приемащият доставчик на платежни услуги не разполага с цялата информация, необходима за уведомяването на получателите, той приканва потребителя или прехвърлящия доставчик на платежни услуги да предоставят липсващата информация;

Когато потребителят избере лично да предостави посочената в букви г) и д) от първа алинея на настоящия параграф информация на платците или на получателите на средства вместо да предостави изричното си съгласие съгласно параграф 2 приемащият доставчик на платежни услуги да го направи, получаващият доставчик на платежни услуги дава на потребителя стандартни уведомителни писма, в които се посочват данните за платежната сметка и определената в разрешението начална дата, в срока по първа алинея на настоящия параграф.

6. Без да се засягат разпоредбите на член 55, параграф 2 от Директива 2007/64/ЕО, прехвърлящият доставчик на платежни услуги не блокира платежни инструменти преди датата, посочена в предоставеното от потребителя разрешение, така че предоставянето на платежни услуги на потребителя да не прекъсва в хода на предоставянето на услугата по прехвърляне.

Член 11

Улесняване на потребителите при трансгранично откриване на сметка

1. Държавите членки гарантират, че когато даден потребител уведоми своя доставчик на платежни услуги, че желае да си открие платежна сметка при доставчик на платежни услуги, намиращ се в друга държава членка, то при получаването на такова искане доставчикът на платежни услуги, при който потребителят притежава платежна сметка, подпомага потребителя по следния начин:

- а) предоставя безплатно на потребителя списък на всички активни към момента нареждания за периодични кредитни преводи и директни дебити, съгласието за които се съхранява при доставчика на платежни услуги на платеца, ако има такива, и наличната информация за входящите периодични кредитни преводи и директните дебити, съгласието за които се съхранява от получателя, извършени по платежната сметка на потребителя за предходните 13 месеца. Този списък не съдържа задължение за новия доставчик на платежни услуги да осигурява услуги, които по принцип не предоставя;

- б) прехвърля положителното салдо, ако има такова, от платежната сметка на потребителя по платежната сметка, открита или притежавана от потребителя при новия доставчик на платежни услуги, при условие че искането съдържа пълните идентификационни данни за новия доставчик на платежни услуги и за платежната сметка на потребителя;
- в) закрива платежната сметка на потребителя.

2. Без да се засяга член 45, параграфи 1 и 6 от Директива 2007/64/ЕО и ако потребителят няма непогасени задължения по платежна сметка, доставчикът на платежни услуги, при който потребителят притежава тази платежна сметка, изпълнява определените в букви а), б) и в) от параграф 1 на настоящия член стъпки на посочената от потребителя дата, която е най-малко шест работни дни след като доставчикът на платежни услуги получи искането на потребителя, освен ако страните се споразумеят за друго. Доставчикът на платежни услуги уведомява незабавно потребителя, ако сметката му не може да бъде закрита поради наличието на непогасени задължения.

Член 12

Такси, свързани с услугата по прехвърляне на платежна сметка

1. Държавите членки гарантират, че потребителите имат безплатен достъп до личната си информация относно съществуващите нареждания за периодични преводи и директни дебити, съхранявана от прехвърлящия или от приемащия доставчик на платежни услуги.
2. Държавите членки гарантират, че прехвърлящият доставчик на платежни услуги предоставя изисканата от приемащия доставчик на платежни услуги информация в съответствие с член 10, параграф 4, буква а), без да събира такси от потребителя или от приемащия доставчик на платежни услуги.
3. Държавите членки гарантират, че евентуалните такси, които прехвърлящият доставчик на платежни услуги събира от потребителя при закриването на платежната сметка при него, са определени в съответствие с член 45, параграфи 2, 4 и 6 от Директива 2007/64/ЕО.
4. Държавите членки гарантират, че евентуалните такси, начислявани на потребителя от прехвърлящия или приемащия доставчик на платежни услуги за всяка от услугите, предвидени в член 10, с изключение на посочените в параграфи 1, 2 и 3 от настоящия член, са приемливи и съответстват на действителните разходи на доставчика на платежни услуги.

Член 13

Финансови загуби за потребителите

1. Държавите членки гарантират, че финансовите загуби, включително такси и лихви, понесени от потребителя и произтичащи пряко от неспазване на задълженията по член 10 от страна на участващ в процедурата по прехвърляне на платежна сметка доставчик на платежни услуги, се възстановяват незабавно от този доставчик на платежни услуги.
2. Отговорността по параграф 1 не се прилага в случай на извънредни и непредвидими обстоятелства извън контрола на доставчика на платежни услуги, позоваваща се на съществуването на тези обстоятелства, чиито последици неизбежно биха настъпили въпреки всички усилия за тяхното предотвратяване, или когато доставчикът на платежни услуги е обвързан с други правни задължения, уредени от законодателни актове на Съюза или национални законодателни актове.
3. Държавите членки гарантират, че отговорността по параграфи 1 и 2 е установена в съответствие с приложимите на национално равнище правни изисквания.

Член 14**Информация относно услугата по прехвърляне на платежна сметка**

1. Държавите членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги предоставят на потребителите информация относно услугата по прехвърляне на платежна сметка, която се отнася до:

- а) функцията на прехвърлящия и на приемащия доставчик на платежни услуги на всеки етап от процедурата по прехвърляне на платежна сметка съгласно член 10;
- б) сроковете за изпълнението на съответните етапи;
- в) евентуалните такси, които се начисляват във връзка с прехвърлянето на платежната сметка;
- г) всяка информация, която ще бъде изискана от потребителя; и
- д) информация относно процедурите за алтернативно решаване на спорове, посочени в член 24.

Държавите членки могат да изискат от доставчиците на платежни услуги да предоставят и друга информация, включително, когато е приложимо, информация, необходима за установяването на коя схема за гарантиране на депозитите в рамките на Съюза е член даден доставчик на платежни услуги.

2. Информацията, посочена в параграф 1, се предоставя безплатно и при поискване от потребителите на хартиен или на друг дълготраен носител във всички достъпни за потребителите помещения на доставчиците на платежни услуги и в електронен формат на техните уебсайтове във всеки един момент.

ГЛАВА IV**ДОСТЪП ДО ПЛАТЕЖНИ СМЕТКИ****Член 15****Недискриминация**

Държавите членки гарантират, че потребителите, пребиваващи законно в Съюза, не са обект на дискриминация от страна на кредитните институции въз основа на своята националност или местопребиваване, нито на друго основание съгласно член 21 от Хартата, когато тези потребители подават заявление за откриване на платежна сметка или се опитват да получат достъп до платежна сметка на територията на Съюза. Условиата, приложими във връзка с притежаването на платежна сметка за основни операции, не са дискриминационни по никакъв начин.

Член 16**Право на достъп до платежна сметка за основни операции**

1. Държавите членки гарантират, че платежни сметки за основни операции се предлагат на потребителите от всички кредитни институции или от такъв брой кредитни институции, който е достатъчен за гарантирането на достъп за всички потребители на тяхна територия, и за предотвратяване на нарушаването на конкуренцията. Държавите членки гарантират, че платежни сметки за основни операции се предлагат не само от кредитни институции, които предлагат платежни сметки изцяло въз основа на онлайн банкиране.

2. Държавите членки гарантират, че потребители, пребиваващи законно в Съюза, включително потребители без постоянен адрес, търсещи убежище лица и потребители, на които не е предоставено разрешително за пребиваване, но които не е възможно да бъдат експулсирани по правни или фактически причини, имат право да открият и използват платежна сметка за основни операции в кредитна институция, намираща се на тяхната територия. Това право се прилага независимо от местопребиваването на потребителя.

Държавите членки могат, при пълно зачитане на гарантираните от Договорите основни свободи, да изискват от потребителите, които желаят да открият платежна сметка за основни операции на тяхната територия, да докажат, че действително имат интерес да го направят.

Държавите членки гарантират, че упражняването на това право не е твърде трудно или обременяващо за потребителя.

3. Държавите членки гарантират, че кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, откриват платежната сметка за основни операции или дават отказ по заявление на потребител за платежна сметка за основни операции, във всеки случай без ненужно забавяне и най-късно 10 работни дни след получаването на пълното заявление.

4. Държавите членки гарантират, че кредитните институции дават отказ по заявление за платежна сметка за основни операции, когато откриването на такава сметка би довело до нарушаване на установените в Директива 2005/60/ЕО разпоредби относно предотвратяването на изпирането на пари и противодействието на финансирането на тероризъм.

5. Държавите членки могат да разрешат на кредитните институции, които предлагат платежни сметки за основни операции, да дадат отказ по заявление за такава сметка, когато потребителят вече притежава в намираща се на тяхната територия кредитна институция платежна сметка, чрез която може да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги, освен ако потребителят декларира, че е бил уведомен, че платежната сметка ще бъде закрыта.

В такива случаи преди откриването на платежна сметка за основни операции кредитната институция може да провери дали потребителят притежава или не в кредитна институция на територията на същата държава членка платежна сметка, чрез която може да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги. За тази цел кредитните институции могат да разчитат на клетвена декларация от страна на потребителите.

6. Държавите членки могат да определят ограничен брой специфични допълнителни случаи, в които от кредитните институции може да бъде изискано или самите те да могат да решат да дадат отказ по заявление за платежна сметка за основни операции. Тези случаи се основават на разпоредби от националното право, приложими на тяхната територия, и имат за цел или да улеснят безплатния достъп на потребителите до платежна сметка за основни операции съгласно предвидения в член 25 механизъм или да се избегнат злоупотреби от страна на потребителите с правото им на достъп до платежна сметка за основни операции.

7. Държавите членки гарантират, че в случаите, посочени в параграфи 4, 5 и 6, веднага щом вземе решение, кредитната институция уведомява потребителя за отказа и за конкретното основание за този отказ в писмен вид и без да събира такса, освен ако оповестяването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност, обществения ред или Директива 2005/60/ЕО. В случай на отказ кредитната институция информира потребителя за процедурата по подаване на жалба срещу отказа и за правото му да се обърне към съответния компетентен орган и определения орган за алтернативно решаване на спорове и им предоставя съответните данни за контакт.

8. Държавите членки гарантират, че в случаите, посочени в параграф 4, кредитната институция взема подходящи мерки в съответствие с глава III от Директива 2005/60/ЕО.

9. Държавите членки гарантират, че достъпът до платежна сметка за основни операции не е обвързан с покупката на допълнителни услуги или на акции на кредитната институция, освен ако последното е условие за всички потребители на кредитната институция.

10. Счита се, че държавите членки са изпълнили предвидените в глава IV задължения, когато е налична обвързваща рамка, която гарантира ясно и точно, че тя се прилага изцяло, така че засегнатите лица да могат да удостоверят правата си в пълна степен и да разчитат на тях пред националните съдилища.

Член 17

Характеристики на платежната сметка за основни операции

1. Държавите членки гарантират, че по платежната сметка за основни операции се предоставят следните услуги:

- а) услуги, позволяващи извършването на всички операции по откриване, използване и закриване на платежна сметка;
- б) услуги, позволяващи внасяне на средства по платежна сметка;
- в) услуги, позволяващи теглене на пари в брой от платежната сметка в рамките на Съюза от гише или банкомат по време на работното време на кредитната институция или извън него;
- г) изпълнение на следните платежни операции в рамките на Съюза:
 - i) директни дебити;
 - ii) платежни операции, извършвани чрез платежна карта, включително онлайн плащания;
 - iii) кредитни преводи, включително нареждания за периодични преводи, на терминали и гишета, когато са налични, и чрез онлайн системите на кредитната институция.

Посочените в букви а)—г) от първа алинея услуги следва да се предлагат от кредитните институции, доколкото те вече ги предлагат на потребители, притежаващи платежни сметки, различни от платежна сметка за основни операции.

2. Държавите членки може да установят задължение за установените на тяхната територия кредитни институции да предоставят към платежната сметка за основни операции допълнителни услуги, които въз основа на общата практика на национално равнище се счита, че са от основно значение за потребителите.

3. Държавите членки гарантират, че установените на тяхната територия кредитни институции предлагат платежни сметки за основни операции като минимум в националната валута на съответната държава членка.

4. Държавите членки гарантират, че платежната сметка за основни операции дава възможност на потребителите да извършват неограничен брой операции във връзка с услугите по параграф 1.

5. По отношение на услугите, посочени в параграф 1 от настоящия член, букви а), б), в) и параграф 1 от настоящия член, буква г), подточка ii), с изключение на платежните операции с кредитна карта, държавите членки гарантират, че кредитните институции не начисляват такси извън приемливите такси, посочени в член 18, независимо от броя операции, извършени по сметката.

6. По отношение на услугите, посочени в параграф 1 от настоящия член, буква г), подточки i) и ii), само за платежните операции с кредитна карта, и в параграф 1 от настоящия член, буква г), подточка iii), държавите членки може да определят минимален брой операции, за които кредитните институции могат да начисляват единствено е приемливите такси, определени в член 18. Държавите членки гарантират, че минималният брой операции е достатъчен за личното ползване от потребителя, като се вземат предвид поведението на потребителите в дадения момент и общите търговски практики. Таксите за операциите, надвишаващи минималния брой, следва никога да не са по-високи от таксите, събирани съгласно обичайната ценова политика на кредитната институция.

7. Държавите членки гарантират, че потребителят може да управлява и извършва платежни операции от платежната си сметка за основни операции на място в кредитната институция и/или чрез онлайн система, ако е налична.

8. Без да се засягат изискванията на Директива 2008/48/ЕО, държавите членки могат да позволят на кредитните институции да предоставят по искане на потребителите овърдрафт по платежна сметка за основни операции. Държавите членки може да определят максимален размер и максимален срок за такъв овърдрафт. Достъпът до платежна сметка за основни операции и използването ѝ не се ограничават, нито се обвързват с условие за закупуване на такива кредитни услуги.

Член 18

Такси по платежните сметки за основни операции

1. Държавите членки гарантират, че услугите, посочени в член 17, се предоставят от кредитните институции безплатно или срещу приемлива такса.

2. Държавите членки гарантират, че таксите, събирани от потребителя за неспазване на задълженията му по рамковия договор, са приемливи.

3. Държавите членки гарантират, че приемливите такси, посочени в параграфи 1 и 2, се установяват като бъдат взети предвид най-малко следните критерии:

а) нивото на доходите в държавата;

б) средните налагани от кредитните институции в съответната държава членка такси за услуги по платежни сметки.

4. Без да се засяга правото съгласно член 16, параграф 2 и задължението, предвидено в параграф 1 от настоящия член, държавите членки може да изискат от кредитните институции да прилагат различни ценови схеми, в зависимост от нивото на банково приобщаване на потребителя, като в частност осигурят по-благоприятни условия за уязвимите потребители, които са извън мрежата на банковите услуги. В такива случаи държавите членки гарантират, че на потребителите са осигурени насоки, както и подходяща информация относно наличните възможности.

Член 19

Рамкови договори и прекратяване

1. По отношение на рамковите договори за достъп до платежна сметка за основни операции се прилага Директива 2007/64/ЕО, освен ако в параграфи 2 и 4 от настоящия член е предвидено друго.

2. Кредитната институция може едностранно да прекрати рамков договор само когато е изпълнено поне едно от следните условия:

а) потребителят съзнателно е използвал платежната сметка за незаконни цели;

б) в продължение на над 24 последователни месеца по платежната сметка не е осъществена операция;

в) потребителят е предоставил невярна информация, за да получи платежна сметка за основни операции, когато предоставянето на вярната информация би довело до невъзможност за упражняване на това право;

г) потребителят вече не пребивава законно в Съюза;

д) потребителят впоследствие е открил в държавата членка, в която вече притежава платежна сметка за основни операции, втора платежна сметка, която му дава възможност да ползва изброените в член 17, параграф 1 услуги.

3. Държавите членки могат да определят допълнителни и специфични случаи, при които рамков договор за платежна сметка за основни операции може да бъде едностранно прекратен от кредитната институция. Тези случаи се основават на разпоредби от националното законодателство, приложими на тяхната територия, и имат за цел да се избегнат злоупотребите от страна на потребителите с правото им на достъп до платежни сметки за основни операции.

4. Държавите членки гарантират, че когато кредитната институция прекрати договора за платежна сметка за основни операции на едно или повече от основанията, посочени в параграф 2, букви б), г) и д) и в параграф 3, тя уведомява потребителя, в писмен вид и без да събира такса, за причините и основанията за прекратяването най-малко два месеца преди то да влезе в сила, освен ако оповестяването на тази информация би било в противоречие с целите на националната сигурност или общественения ред. Когато кредитната институция прекратява договора съгласно параграф 2, букви а) или в), прекратяването влиза в сила незабавно.

5. В уведомлението за прекратяването потребителите биват информирани за процедурата по подаване на евентуална жалба срещу прекратяването и за правото им да се отнесат към съответния компетентен орган и определения орган за алтернативно решаване на спорове и им се предоставят съответните данни за контакт.

Член 20

Обща информация за платежните сметки за основни операции

1. Държавите членки гарантират въвеждането на подходящи мерки за повишаване на обществената осведоменост относно възможността за ползване на платежни сметки за основни операции, основните ценови условия по тях, процедурите за упражняване на правото на достъп до платежна сметка за основни операции и начините за достъп до процедури за алтернативно решаване на спорове. Държавите членки гарантират, че мерките за комуникация са достатъчни, целенасочени и достигат по-специално до потребителите извън мрежата на банковите услуги, до уязвимите и мобилните потребители.

2. Държавите членки гарантират, че кредитните институции предоставят безплатно на потребителите достъпна информация и помощ във връзка със специфичните елементи на предлаганите платежни сметки за основни операции, свързаните с тях такси и условията за ползването им. Държавите членки гарантират също, че от информацията става ясно, че покупката на допълнителни услуги не е задължително условие за достъп до платежна сметка за основни операции.

ГЛАВА V

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И АЛТЕРНАТИВНО РЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ

Член 21

Компетентни органи

1. Държавите членки определят националните компетентни органи, които са оправомощени да осигуряват прилагането и спазването на настоящата директива, и гарантират, че на тези органи са предоставени правомощия за разследване и прилагане, както и адекватни ресурси, необходими за ефективното и ефикасно изпълнение на задълженията им.

Компетентни органи са публични органи или институции, признати от националното законодателство или от публични органи, изрично оправомощени за тази цел от националното законодателство. Те не са доставчици на платежни услуги, с изключение на националните централни банки.

2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи и всички лица, които работят или които са работили за компетентните органи, както и одиторите и експертите, обучени от компетентните органи, са обвързани от задължението за спазване на професионална тайна. Никаква поверителна информация, която те могат да получават в хода на изпълнението на задълженията си, не може да бъде разкривана на каквито и да било лица или органи, освен в обобщена или съкратена форма, без да се засягат случаите в обхвата на наказателното право или разпоредбите на настоящата директива. Това обаче не възпрепятства компетентните органи да обменят или изпращат поверителна информация в съответствие с правото на Съюза и с националното право.

3. Държавите членки гарантират, че органите, определени за компетентни за осигуряване на прилагането и спазването на настоящата директива, са едно от следните или и двете заедно:

- а) компетентните органи съгласно определението в член 4, точка 2 от Регламент (ЕС) № 1093/2010;
- б) органи, различни от компетентните органи, посочени в буква а), при условие че националните закони, подзаконови или административни разпоредби изискват тези органи да си сътрудничат с компетентните органи, посочени в буква а), когато това е необходимо с оглед на изпълнението на задълженията им съгласно настоящата директива, включително за целите на сътрудничеството ЕБО в съответствие с изискванията на настоящата директива.

4. Държавите членки информират Комисията и ЕБО кои са компетентните органи и за всякакви промени във връзка с тях. Първото такова уведомление се прави възможно най-скоро и не по-късно от 18 септември 2016 г.

5. Компетентните органи упражняват правомощията си в съответствие с националното законодателство:

- а) пряко по силата на собствените си правомощия или под надзора на съдебните органи; или
- б) чрез подаване на заявление до съдилища, които са компетентни да издадат необходимото решение включително, когато е подходящо, чрез обжалване, в случай че заявлението за издаване на необходимото решение не е уважено.

6. Когато на тяхна територия има повече от един компетентен орган, държавите членки гарантират, че съответните им функции са ясно определени и че тези органи работят в тясно сътрудничество помежду си, за да могат ефективно да изпълняват задълженията си.

7. Комисията публикува списък на компетентните органи в *Официален вестник на Европейския съюз* поне веднъж годишно и го актуализира постоянно на своя уебсайт.

Член 22

Задължение за сътрудничество

1. Компетентните органи на различните държави членки си сътрудничат, когато това е необходимо за изпълнението на задълженията им съгласно настоящата директива, като използват правомощията си, независимо дали са установени в настоящата директива, или в националното законодателство.

Компетентните органи съдействат на компетентните органи на другите държави членки. По-специално те обменят информация и си сътрудничат във всякакви дейности, свързани с разследване или с надзорни дейности.

С оглед да се улесни и засили сътрудничеството, и по-специално обменът на информация, всяка държава членка определя един-единствен компетентен орган като звено за контакт за целите на настоящата директива. Държавата членка съобщава на Комисията и на другите държави членки имената на органите, които са определени да получават искания за обмен на информация или за сътрудничество съгласно настоящия параграф.

2. Държавите членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за улесняване на помощта, предвидена в параграф 1.

3. Компетентните органи на държавите членки, които са определени като звена за контакт за целите на настоящата директива в съответствие с параграф 1, предоставят възможно най-бързо един на друг необходимата информация за целите на изпълнението на задълженията на компетентните органи, които са изложени в мерките, приети съгласно настоящата директива.

Компетентните органи, които обменят информация с други компетентни органи съгласно настоящата директива, могат да посочват в момента на предаването, че тази информация не трябва да бъде оповестявана без тяхното изрично съгласие, в който случай информацията може да бъде обменяна единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си.

След като е определен за звено за контакт, компетентният орган може да предава получената информация на останалите компетентни органи, но не предава тази информация на други органи, физически или юридически лица без изричното съгласие на компетентните органи, които са я оповестили, и единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си, освен при надлежно обосновани обстоятелства, като в този случай той незабавно уведомява звеното за контакт, което е предоставило информацията.

4. Компетентният орган може да откаже да действа при искане за сътрудничество при извършването на разследване или надзорна дейност или при обмен на информация, както е предвидено в параграф 3, само когато:

- а) такова разследване, проверка на място, надзорна дейност или обмен на информация могат да засегнат по неблагоприятен начин суверенитета, сигурността или държавната политика на държавата членка, към която е отправено искането;
- б) вече е започнало съдебно производство по отношение на същите действия и същите лица пред органите на държавата членка, към която е отправено искането;
- в) вече е произнесено окончателно съдебно решение по отношение на същите лица и същите действия в държавата членка, към която е отправено искането.

В случай на такъв отказ компетентният орган уведомява по подходящ начин отправилia искането компетентен орган, като предоставя възможно най-подробна информация.

Член 23

Уреждане на разногласия между компетентните органи на различни държави членки

Компетентните органи могат да отнасят даден казус до ЕБО, когато по дадено искане за сътрудничество, по-конкретно за обмен на информация, е получен отказ или не са били предприети действия в разумен срок, и могат да поискат съдействието на ЕБО съгласно член 19 от Регламент (ЕС) № 1093/2010. В такива случаи ЕБО може да действа съгласно правомощията, предоставени му по силата на посочения член, като всички обвързващи решения, взети от ЕБО в съответствие с посочения член, са обвързващи за съответните компетентни органи, независимо дали тези компетентни органи са членове на ЕБО.

Член 24

Алтернативно решаване на спорове

Държавите членки гарантират, че потребителите имат достъп до ефикасни и ефективни процедури за алтернативно решаване на спорове във връзка с права и задължения, възникнали съгласно настоящата директива. Процедурите за алтернативно решаване на спорове и структурите, които ги предлагат, спазват установените в Директива 2013/11/ЕС изисквания за качество.

Член 25**Механизъм в случай на отказ на платежна сметка, за която се налагат такси**

Без да се засяга член 16 държавите членки може да въведат специален механизъм, чрез който да се гарантира, че потребителите, които не разполагат с платежна сметка на тяхната територия и на които е бил отказан достъп до платежна сметка, за която кредитните институции налагат такса, ще получат безплатен достъп до платежна сметка за основни операции.

ГЛАВА VI**САНКЦИИ****Член 26****Санкции**

1. Държавите членки определят правила за приложимите санкции при нарушения на националното законодателство за транспониране на настоящата директива и предприемат всички необходими мерки, за да гарантират прилагането им. Тези санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

2. Държавите членки предвиждат възможността компетентният орган да оповестява пред обществеността всяка административна санкция, която ще бъде наложена за нарушаването на мерките, приети при транспониране на настоящата директива, доколкото това оповестяване не би изложило на сериозна опасност финансовите пазари или не би причинило несъразмерна вреда на засегнатите страни.

ГЛАВА VII**ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ****Член 27****Оценка**

1. Държавите членки предоставят на Комисията информация относно посоченото по-долу, като за първи път тя се предоставя до 18 септември 2018 г. и на всеки две години след това:

- а) спазването от страна на доставчиците на платежни услуги на разпоредбите в членове 4, 5 и 6;
- б) спазването от страна на държавите членки на изискванията за осигуряване на уебсайтове за съпоставяне на такси в съответствие с член 7;
- в) броя на платежните сметки, които са били прехвърлени и процента на заявленията за прехвърляне на платежни сметки, по които е бил получен отказ;
- г) броя на кредитните институции, предлагащи платежни сметки за основни операции, броя на откритите такива сметки и процента на заявленията за откриване на платежни сметки за основни операции, по които е бил получен отказ.

2. Въз основа на получената от държавите членки информация Комисията изготвя доклад — за първи път до 18 септември 2018 г. и на всеки две години след това.

Член 28**Преглед**

1. До 18 септември 2019 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за изпълнението ѝ, който при необходимост се придружава от законодателно предложение.

Докладът включва:

- а) списък на всички образувани от Комисията производства за нарушения на настоящата директива;
- б) оценка на средния размер на таксите в държавите членки за платежни сметки, попадащи в приложното поле на настоящата директива;
- в) оценка на осъществимостта на разработването на рамка за осигуряване на автоматично пренасочване на плащания от една платежна сметка към друга в рамките на една и съща държава членка в съчетание с автоматично уведомяване на получателите на средства или на платците за пренасочването на техните преводи;
- г) оценка на осъществимостта на разширяването на предвидените в член 10 услуги по прехвърляне така, че да обхванат и случаите, когато получаващият и прехвърлящият доставчик на платежни услуги се намират в различни държави членки, и на осъществимостта на трансгранично откриване на сметки съгласно член 11;
- д) оценка на броя на титулярите на сметки, извършили прехвърляне на платежна сметка след транспонирането на настоящата директива, въз основа на предоставената от държавите членки информация съгласно член 27;
- е) оценка на разходите и ползите, свързани с осигуряването на преносимост на номерата на платежните сметки на територията на целия Съюз;
- ж) оценка на броя на кредитните институции, предлагащи платежни сметки за основни операции;
- з) оценка на броя, а когато е налична анонимна информация — и на профила на потребителите, открили платежна сметка за основни операции след транспонирането на настоящата директива;
- и) оценка на средния годишен размер на таксите по платежни сметки за основни операции на равнище държави членки;
- й) оценка на ефективността на действащите мерки и на необходимостта от допълнителни мерки за по-голямо финансово приобщаване и за подпомагане на уязвимите членове на обществото във връзка със свърхзадължениостта;
- к) примери на добри практики на държавите членки за намаляване на броя на потребителите, които не са получили достъп до платежни услуги.

2. В доклада се оценява, въз основа и на информацията, получена от държавите членки съгласно член 27, дали да се измени и актуализира списъкът на услугите, предоставяни по платежните сметки за основни операции, като се има предвид развитието на платежните инструменти и технологии.

3. В доклада се оценява също така дали са необходими допълнителни мерки освен мерките, приети в съответствие с членове 7 и 8 по отношение на уебсайтовете за съпоставяне на такси и пакетните продукти и по-специално се оценява необходимостта от акредитиране на уебсайтовете за съпоставяне на такси.

Член 29

Транспониране

1. До 18 септември 2016 г. държавите членки приемат и публикуват законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива, най-късно. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

2. Те започват да прилагат мерките, посочени в параграф 1, от 18 септември 2016 г.

Чрез дерогация от първа алинея:

а) Член 3 се прилага от 17 септември 2014 г.

б) Държавите членки прилагат мерките, необходими за изпълнението на член 4, параграфи 1—5, член 5, параграфи 1, 2 и 3, член 6, параграфи 1 и 2 и член 7 до девет месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4;

в) Държавите членки, в които на национално равнище вече съществува документ, еквивалентен на документа с информация за таксите, могат да решат да интегрират общия формат и общия символ не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4;

г) Държавите членки, в които на национално равнище вече съществува документ, еквивалентен на отчета за таксите, могат да решат да интегрират общия формат и общия символ не по-късно от 18 месеца след влизането в сила на делегирания акт по член 3, параграф 4.

3. Когато държавите членки приемат мерките, посочени в параграф 1, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условиата и редът на позоваването се определят от държавите членки.

4. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните мерки от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 30

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 31

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на 23 юли 2014 година.

За Европейския парламент
Председател
M. SCHULZ

За Съвета
Председател
S. GOZI

ISSN 1977-0618 (електронно издание)
ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG